

РЕПРЕСІЇ ПРОТИ УЧАСНИКІВ АНТИБІЛЬШОВИЦЬКОГО РУХУ В УКРАЇНІ (1917–1925)

Анотований показчик
архівних кримінальних справ «Основного» фонду
архівів тимчасового зберігання
регіональних органів СБУ

**СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ
ГАЛУЗЕВИЙ ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ**

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ**

**РЕПРЕСІЇ ПРОТИ УЧАСНИКІВ
АНТИБІЛЬШОВИЦЬКОГО
РУХУ В УКРАЇНІ
(1917–1925 рр.)**

**Анотований покажчик
архівних кримінальних справ «Основного» фонду
архівів тимчасового зберігання
регіональних органів СБУ**

Художник-оформлювач
Захаров Борис Євгенович

Це видання друкується
за фінансової підтримки Уряду Швеції.
Погляди та інтерпретації, представлені у цій публікації,
не обов'язково відображають погляди
Уряду Швеції

Рецензенти:
Патриляк Богдан Казимирович,
Рубльов Олександр Сергійович
Упорядник
Василенко В'ячеслав Миколайович

Колектив співупорядників:
Алексашкіна Ганна Олегівна, Балакін Олександр Геннадійович,
Башмакова Наталія Олександрівна, Болібок Сергій Іванович, БузалоТетяна Михайлівна,
Бурдяк Михайло Іванович, Валякін Андрій Володимирович, Галанов Сергій Володимирович,
Гончарова Людмила Миколаївна, Горбовська Оксана Валеріївна, Горин Марина Павлівна,
Грач Марина Валеріївна, Дорошенко Лада Олександрівна, Дрогобецька Наталія Іванівна,
Картель Сергій Михайлович, Козенко Ірина Олександрівна, Колесюк Руслан Віталійович,
Король Алла Олексіївна, Кохан Андрій Олексійович, Кудінов Валерій Вікторович,
Леміш Юлія Миколаївна, Лукашева Наталія Сергіївна, Луценко Тетяна Леонідівна,
Мартиненко Інна Олександрівна, Медведева Лідія Павлівна, Меркулов Костянтин Олександрович,
Мозулевська Оксана Вікторівна, Несен Максим Олександрович, Нечай Тетяна Василівна,
Оніщук Олена Іванівна, Остапчук Наталія Іванівна, Панченко Валентина Олександрівна,
Піньковський Ігор Васильович, Погоріла Олена Петрівна, Попов Валентин Вікторович,
Приходько Ольга Володимирівна, Пушкаренко Крістіна Ігорівна, Романенко Володимир Миколайович,
Рудковський Юрій Васильович, Сироватський Сергій Миколайович, Солотвінський Ігор Володимирович,
Тельний Дмитро Вікторович, Хворостецька Ганна Федорівна, Черніченко Олег Миколайович,
Чернобай Ірина Олександрівна, Шевченко Наталія Василівна, Школа Василь Миколайович,
Яковенко Олександр Миколайович.

Рекомендовано до друку Вченою радою Інституту історії України
НАН України,
Протокол № 8 від 29 жовтня 2015 р.

Репресії проти учасників антибільшовицького руху в Україні (1917–1925 рр.). Анотований
Р41 показчик архівних кримінальних справ «Основного» фонду архівів тимчасового зберіган-
ня регіональних органів СБУ // упоряд. В.М. Василенко. — Харків: ТОВ «Видавництво права
людини», 2015. — 232 с. фотоіл.

ISBN 978-617-7266-57-9

У показчику подано анотації архівних кримінальних справ 1919–1948 років провадження, що збері-
гаються в архівних підрозділах регіональних органів СБУ. Фігурантами анотованих справ є репресовані
учасники антибільшовицького руху в Україні 1917–1925 рр. національно-визвольної, анархо-махновської,
проросійської і пропольської орієнтацій, а також опозиційного руху національних меншин.

УДК [323.281:329.73](477)''1917/1925'':930.255
ББК 63.3(4Укр)611/613+79.3(4Укр)

ISBN 978-617-7266-57-9

© В. Василенко, упорядкування, 2015
© ГДА СБУ, 2015
© Б. Захаров, художнє оформлення, 2015

Designer
Zakharov Borys Yevhenovych

This edition has been published
with the financial assistance of the Swedish Government.
The views and interpretations presented in this publication
not necessarily reflect the official position
of the Swedish Government

Reviewed by:
Patrylak Bohdan Kazymyrovych
Rublov Oleksandr Sergiyovych

Editor
Vasylenko Viacheslav Mykolayovych

Team of co-editors:
Aleksashkina Hanna Olegivna, Balakin Oleksandr Hennadiyovych,
Bashmakova Natalia Oleksandrivna, Bilobok Sergiy Ivanovych, Buzalo Tetiana Mykhailivna,
Burdiak Mykhailo Ivanovych, Valiakin Andriy Volodymyrovych, Halanov Sergiy Volodymyrovych,
Honcharova Liudmyla Mykolaivna, Horbovska Oksana Valeriivna, Horyn Maryna Pavlivna,
Hrach Maryna Valeriivna, Doroshenko Lada Oleksandrivna, Drogobetska Natalia Ivanivna,
Kartel Sergiy Mykhailovych, Kozenko Iryna Oleksandrivna, Kolesiuk Ruslan Vitaliyovych,
Korol Alla Oleksiivna, Kokhan Andriy Oleksiovych, Kudinov Valeriy Viktorovych,
Lemish Julia Mykolaivna, Lukasheva Natalia Sergiivna, Lutsenko Tetiana Leonidivna,
Martynenko Inna Oleksandrivna, Medvedeva Lidia Pavlivna, Merkulov Kostiantyn Oleksandrovych,
Mozulevska Oksana Viktorivna, Nesen Maksym Oleksandrovych, Nechay Tetiana Vasylivna,
Onishchuk Olena Ivanivna, Ostapchuk Natalia Ivanivna, Panchenko Valentyna Oleksandrivna,
Pinkovskiy Igor Vasyliovych, Pohorila Olena Petrivna, Popov Valentyn Viktorovych,
Pryhodko Olga Volodymyrivna, Pushkarenko Kristina Igorivna, Romanenko Volodymyr Mykolayovych,
Rudkovskiy Yuriy Vasyliovych, Syrovatskiy Sergiy Mykolayovych, Solotvinskiy Igor Volodymyrovych,
Telniy Dmytro Viktorovych, Khvorostetska Hanna Fedorivna, Chernichenko Oleg Mykolayovych,
Chernobay Iryna Oleksandrivna, Shevchenko Natalia Vasylivna, Shkola Vasyl Mykolayovych,
Yakovenko Oleksandr Mykolayovych.

Approved for publishing by the Educated council of the Ukrainian history Institute,
NAS of Ukraine,
Protocol № 8 from 29th of October 2015

Repressions against participants of the anti-bolshevik movement in Ukraine (1917–1925).
The annotated index of archived criminal investigations at the “Main” archive fund of temporary
storage for regional SSU temporary storage // Editor: V.M. Vasylenko. — Kharkiv: LLC “Publishing
Human Rights”, 2015. — 232 p.

ISBN 978-617-7266-57-9

The index provides annotated criminal investigations from the archive of dated back between 1919 and 1948,
stored at the regional SSU archives. The investigations feature repressed participants of the anti-bolshevik movement
in Ukraine of 1917–1925, who supported the ideas of national liberation and Makhno-anarchy, who were of pro-
Russian and pro-Polish orientation as well as participants of the opposition movement of national minorities.

ISBN 978-617-7266-57-9

© V. Vasylenko, composition, 2015
© Branch-Wise State Archive of SSU, 2015
© Institute of History of Ukraine National
Academy of Sciences of Ukraine, 2015
© B. Zakharov, cover, 2015

ЗМІСТ

1. ПЕРЕДМОВА	5
2. РЕПРЕСІЇ ПРОТИ УЧАСНИКІВ АНТИБІЛЬШОВИЦЬКОГО РУХУ В УКРАЇНІ (1917–1925 рр.). Анотований покажчик архівних кримінальних справ «Основного» фонду архівів тимчасового зберігання регіональних органів СБУ	23
Архівний підрозділ ГУ СБУ в Автономній Республіці Крим	23
Архівний підрозділ УСБУ у Вінницькій області	31
Архівний підрозділ УСБУ у Дніпропетровській області	45
Архівний підрозділ УСБУ в Донецькій області	50
Архівний підрозділ УСБУ в Житомирській області	51
Архівний підрозділ УСБУ в Запорізькій області	60
Архівний підрозділ УСБУ в Кіровоградській області	65
Архівний підрозділ УСБУ в Луганській області	71
Архівний підрозділ УСБУ в Миколаївській області	72
Архівний підрозділ УСБУ в Одеській області	79
Архівний підрозділ УСБУ в Полтавській області	107
Архівний підрозділ УСБУ в Сумській області	123
Архівний підрозділ УСБУ в Харківській області	134
Архівний підрозділ УСБУ в Херсонській області	147
Архівний підрозділ УСБУ у Хмельницькій області	150
Архівний підрозділ УСБУ в Черкаській області	153
Архівний підрозділ УСБУ в Чернігівській області	155
3. ІЛЮСТРАТИВНИЙ МАТЕРІАЛ	167
4. СПИСОК СКОРОЧЕНЬ	211
5. ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК	213
6. ГЕОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК	223

ПЕРЕДМОВА

Здобуття Україною державної незалежності відкрило новий пріоритетний напрям розвитку вітчизняної історичної науки: дослідження проблем національного відродження і державотворення на різних етапах історичного поступу нашої Батьківщини. Усвідомлення українцями власної історичної ваги з одночасним осмисленням трагічності історичних помилок стає надійним гарантом неповернення до часів бездержавного існування українського народу.

У надзвичайно відповідальний час новітніх випробувань особливо актуальним є дослідження історії України 1917–1925 рр. У визначений проміжок часу Україна палала у вогні революції, національно-визвольної боротьби і громадянської війни. До грудня 1920 р. влада змінювалася ніби в калейдоскопі, а наступні 5 років переможці-більшовики невпинно гасили полум'я повстанського руху.

Із тих пір пройшло майже століття. Але і тоді, й тепер на шляху до революційних змін в українському суспільстві та національного відродження стала прихована й відкрита російська інтервенція. Нині потрібно мобілізувати всі державні та громадські ресурси, щоб запобігти розтягненню періоду соціальної напруженості на довгі роки, повернути анексований Крим і припинити військові дії, розпалені на Донбасі «братньою» сусідньою країною. Врешті цього разу ми зобов'язані зберегти для нащадків українську державу, її територіальну цілісність і європейське майбутнє.

Важливим джерелом політичної історії України 1917–1925 рр. стали архівні документи радянських органів державної безпеки. Малодосліджену частину цих матеріалів становлять архівні кримінальні справи на «контрреволюціонерів» – учасників антибільшовицького руху.

До категорії репресованих за «контрреволюційні злочини» належали українські політичні, державні й громадські діячі, а також військові доби Центральної Ради – Гетьманату – Директорії; військовослужбовці ворожих армій А. Денікіна, П. Врангеля, Ю. Пілсудського та представники відповідних військових і цивільних адміністрацій; підпільники й повстанці уєнерівської, анархо-махновської, білої проросійської і пропольської орієнтацій; учасники опозиційного руху національних меншин: євреїв, татар, німців та ін.; представники релігійної опозиції тощо.

«Контрреволюційну» сутність діяльності учасників українського державотворення більшовицьке правосуддя визначало з моменту заснування у грудні 1917 р. у Харкові альтернативного радянського уряду України – Генерального секретаріату, який невдовзі оголосив війну «буржуазно-націоналістичній» Центральній Раді. Брестська угода країн Четверного союзу з УНР та РСФРР від 27 січня 1918 р. призвела до заміни короткочасної першої більшовицької окупації України на її окупацію німецькими й австро-угорськими союзниками. 29 квітня на хліборобському конгресі, організованому Українською демократично-хліборобською партією, генерала Павла Скоропадського було проголошено гетьманом нового державного утворення – Української Держави. Німці санкціонували цей переворот і розпуск недієздатної Центральної Ради.

Перша світова війна закінчилась поразкою Німеччини та її союзників, унаслідок чого було анульовано всі січневі брест-литовські угоди. У листопаді 1918 р. за наказом головнокомандувача німецьким східним фронтом розпочалася евакуація німецьких військ з України. Втрачаючи попередню зовнішню підтримку і не маючи достатньої внутрішньої, гетьман обрав нового союзника в особі отамана Війська Донського генерала П. Краснова на умовах створення спільного антибільшовицького фронту і подальшого входження федеративної України до складу єдиної Росії.

14 грудня 1918 р. Українська Держава впала під тиском очолюваного Директорією антигетьманського повстання. Водночас у портах Криму й Одесі на довгих півтора роки висадилися війська Антанти, а зі Сходу повернулися «носії радянської влади». Наприкінці грудня більшовики досягли домовленості про остаточне виведення з України через територію Російської Федерації залишків військ Четверного союзу, а в січні 1919 р. утворили Українську Соціалістичну Радянську Республіку із центром у Харкові та невдовзі відвоювали Східну й Південну Україну. У цьому їм сприяв тимчасовий військовий союз із повстанцями народних отаманів Н. Махна та Н. Григор'єва.

У травні 1919 р. у воєнне протистояння УНР та УСРР втрутилася інша «контрреволюційна» сила – Добровольча армія генерала А. Денікіна. Упродовж кількох місяців вона відкинула з Лівобережжя й частини Правобережжя України Червону армію та записла війська Директорії на Волині й Поділлі. Восени того ж року в тилу білих виник масштабний повстанський рух. Спільні антиденікінські партизанські акції вели керовані спеціально утвореним Центральним українським повстанським комітетом (ЦУПКОМ) уєнерівські повстанські загони, махновська Революційна повстанська армія України і більшовицька дивізія Червоного козацтва під командуванням В. Примакова. Для боротьби з повстанцями А. Денікін зняв з антибільшовицького фронту кінні козацькі полки, що стало важливим фактором загальної поразки його армії.

На початку лютого 1920 р. денікінців було витиснуто з України, а 4 квітня на посту командувача Збройними силами Півдня Росії генерала А. Денікіна замінив адмірал П. Врангель. У червні – серпні його армія зайняла Північну Таврію і розпочала наступ на Донбас, наприкінці вересня на кілька днів оволоділа Маріуполем, після чого вже вела оборонні бої і на початку листопада була змушена відступити на Кримський півострів.

У листопаді 1920 р. Червона армія розгромила війська адмірала П. Врангеля у Криму та відкинула залишки Армії УНР за демаркаційну лінію українсько-польського кордону, встановленого на той час по р. Збруч. Відтоді на заваді остаточному утвердженню в Україні більшовицької влади став повстанський рух. За чекістською термінологією цей прояв «внутрішньої контрреволюції» підпадав під визначення «політичний бандитизм».

Найбільшою загрозою для більшовиків 1921 р. був «петлюрівський бандитизм» – селянський повстанський рух за відновлення УНР. Із території Польщі в лютому – листопаді загальне антибільшовицьке повстання в Україні готували очолюваний генерал-хорунжим Ю. Тютюнником Партизансько-повстанський штаб при Головній команді військ УНР (ППШ), а з території Румунії в червні – листопаді – штаб Південної групи військ Армії УНР під керівництвом генерал-хорунжого А. Гулого-Гуленка. У самій Україні в березні – червні діяв ЦУПКОМ, організований удруге тепер уже для боротьби з більшовицькими окупантами. Державний Центр УНР надав йому тимчасові повноваження вищого військового і цивільного органу національної влади, безпосереднього провідника ідей та виконавця завдань ППШ. Національно-визвольним повстанським рухом було охоплено майже все Правобережжя й частина Лівобережжя.

Відчутну небезпеку для більшовиків становила махновщина – широкий повстанський рух, яким понад три роки були охоплені Південь і Схід України. Наказ про створення регулярної Революційної повстанської армії України Н. Махно підписав 5 серпня 1919 р. Махновці воювали проти всіх і прагнули вибороти суспільний лад, за якого обрані ради слугували б не «комісародержавію», а народу; гарантували б виконання законів, ухвалених людьми праці на Всеукраїнському трудовому з'їзді¹. Однак магічність словосполучення «радянська влада» в січні – травні 1919 р. та у вересні – листопаді 1920 р. нашоувхувала їх на тимчасовий військовий союз із більшовиками проти тих, хто радянської влади не визнавав у принципі.

Регіоном поширення білогвардійського повстанського руху під проводом колишніх офіцерів денікінської та врангелівської армій на початку 1920-х рр. став Кримський півострів, де активну участь в антибільшовицьких виступах брало також місцеве татарське населення. На Північному Правобережжі в союзницькому порозумінні з уенерівськими отаманами діяла мережа повстанських організацій Б. Савінкова.

Для ліквідації повстанців радянська держава об'єднала сили регулярної армії, спеціальних військ, надзвичайних органів, міліції, державного і партійного апарату в єдину систему так званих військових або постійних нарад. Ще з 28 грудня 1920 р. за постановою РНК УСРР Україну було поділено на військові округи для боротьби з «бандитизмом». Використовувалися такі репресивно-каральні заходи, як захоплення заручників та призначення «відповідальників», введення військового стану, масові обшуки, арешти, заслання, ув'язнення в тюрмах і концтаборах, розстріли. У другій половині 1921 р. в результаті чекістсько-військових операцій було ліквідовано ЦУПКОМ, більшість місцевих повстанських комітетів, підпільних груп і повстанських загонів. Частина отаманів і повстанців припинила збройну боротьбу, погодившись на запропоновану V Всеукраїнським з'їздом рад амністію. 28 серпня 1921 р. зневірний у перспективі подальшого протистояння більшовикам загін Н. Махна чисельністю близько 80 повстанців був змушений перетнути українсько-румунський кордон.

Більшовики прагнули остаточно загасити полум'я свідомого народного опору, що неможливо було зробити одними лише репресіями. З осені 1921 р. в Україні замість продрозкладки було введено продподаток. Це стало одним із чинників, що позбавили учасників Другого зимового походу Армії УНР реальної підтримки населення. Загальне антибільшовицьке повстання, сигналом до якого мав стати Листопадовий рейд, так і не відбувся. 12 квітня 1922 р. ВУЦВК оголосив амністію всім, хто воював проти радянської влади в Україні, крім П. Врангеля, О. Кутепова, Н. Махна, С. Петлюри, Б. Савінкова П. Скоропадського, та Ю. Тютюнника. Як шлях до вирішення в Україні національного питання XII з'їзд РКП(б) у квітні 1923 р. проголосив курс держави на «українізацію» суспільства. 19 травня 1923 р. ВУЦВК і РНК УСРР видали декрет про запровадження єдиного сільськогосподарського податку у грошовій формі. Зазначені заходи повернули обличчям до влади значну частину української інтелігенції і дали надію селянам на досягнення добробуту.

Повстанство в Україні перестало існувати як масове явище, втративши підтримку населення і попереднє ідейне навантаження, набираючи характерних ознак чистого криміналу, що пустив у середовищі селян

¹ Галузевий державний архів Служби безпеки України (далі – ГДА СБУ). – Ф. 13. – Спр. 415. – Т. 1. – Арк. 546 зворот.

глибоке коріння в голодні 1921–1922 рр. Однак ще протягом 1925 р. спостерігалися останні спалахи прояву національно-визвольного повстанського руху. У прикордонних із Польщею районах тривали партизанські акції під проводом командувача повстанськими загонами й організаціями Правобережжя полковника Я. Гальчевського, надалі згадуваного як отаман Я. Гальчевський, отаман Я. Орел-Гальчевський або отаман Орел. У цей же час у Роменській окрузі оперував загін отамана О. Ковалю, а на Сквирщині – отамана Трейка.

У березні 1926 р. ДПУ УСРР, розглядаючи ситуацію в українському селі, дійшло однозначного висновку: «Політичного бандитизму в буквальному значенні цього слова на Україні нема»². До цього часу тривали реальний спротив утвердженню більшовицької влади і репресії каральних органів за фактами скоєння «контрреволюційних злочинів».

Нещадні репресії і голод, а також неп та українізація винищили опозицію, а ризику під її переслідуванням, здавалося б, підвела ухвалена президією ЦВК СРСР 2 листопада 1927 р. широка загальна амністія на відзначення десятиріччя «жовтневої революції». Святкове помилювання поширювалося на всі верстви населення й на всі категорії засуджених, за винятком активних діячів антирадянських політичних партій, злісних розтратників і хабарників. Положеннями амністії обумовлено заміну смертного вироку на 10 років позбавлення волі із суворою ізоляцією, негайне і передбачене відбуттям половини терміну покарання дострокове звільнення, повернення із заслання, скасування штрафів, зняття судимостей тощо. Всі трудящі, засуджені до 1 січня 1923 р. за вироками судів чи адміністративних органів за «контрреволюційну» діяльність у роки громадянської війни, підлягали звільненню, засуджені органами ОДПУ пізніше – загальному скороченню терміну позбавлення волі на третину, а за державні злочини і збройний розбій – на чверть. Було також задекларовано подальше зняття з особливого обліку всіх колишніх офіцерів і військових чиновників білих армій³.

Однак уже у грудні 1927 р. XV з'їзд ВКП(б) ухвалив рішення про колективізацію індивідуальних селянських господарств. Комуністичне керівництво пішло на форсування розвитку промисловості за рахунок посилення економічного, політичного і репресивного тиску на селян, насамперед заможних – «куркулів». Готуючи масштабний наступ на «буржуазне» село, влада намагалася упередити масовий спротив населення впровадженню її непопулярних заходів. Ретельно вивчалися записи старих оперативних обліків. Багатьох колишніх амністованих і м'яко покараних військовослужбовців імператорської, Білої та унерівської армій, а також «політичних бандитів», як справжніх і потенційних організаторів опору новій аграрній політиці, було покарано повторно: страчено, ув'язнено або виселено з місць постійного проживання. Їх, часом безпідставно, обвинувачено в підготовці та скоєнні терористичних актів стосовно представників місцевої влади й активістів, антиколгоспної агітації і шкідництві.

Запроваджена каральними органами практика завдання неконтрольованих жорстоких ударів на випередження у 1928–1932 рр. стримала опір населення політиці розкуркулення і колективізації, а надалі призвела до масштабного, уже нічим не виправданого, державного терору, у лещатах якого першими опинилися ще недобиті колишні справжні вороги зміцнілого тоталітарного режиму. Підставою для масових репресій стали сфабриковані обвинувачення у шпигунстві й терористичних намірах.

Таким чином, можна помітити відносно об'єктивність більшості обвинувачень, висунутих учасникам антибільшовицького руху за кримінальними справами 1919 – першої половини 1920-х років провадження. Видається сумнівною навіть відносна об'єктивність відповідних обвинувачень за справами кінця 1920-х – початку 1930-х років провадження. Не викликають жодної довіри надумані обвинувачення решткам давно переможеної опозиції за справами другої половини 1930-х років провадження.

Масив кримінальних справ на учасників антибільшовицького руху в Україні почав формуватися після проголошення в січні 1919 р. УСРР і тривав невпинно з кількамісячною перервою на період денікінської окупації території України. Новостворена держава запровадила масштабні покарання до тих, хто перешкоджав поширенню «революційних змін» в українському суспільстві. У 1919–1921 рр. каральними повноваженнями стосовно представників ворожого табору було наділено революційні військові трибунали Червоної армії, надзвичайні трійки та колегії губернських і повітових надзвичайних комісій, особливі відділи ВНК при революційних військових радах діючих армій. Надалі поряд із позасудовими органами ДПУ–НКВС УСРР «контрреволюціонерів» послідовно карали надзвичайні сесії губернського, окружного, районного, міжрайонного й обласного судів. Вироки за окремими кримінальними справами виносили Найвищий (Верховний) суд УСРР, а також головні суди Кримської і Молдавської АСРР та Верховний суд СРСР.

Формування на території республіки фондів кримінальних справ здійснювалося відповідальними підрозділами ВУНК–ДПУ–НКВС–МДБ–КДБ переважно за місцем народження фігурантів, рідше – за

² Архирейський Д., Ченцов В. Влада і селянство в Україні у 20-ті рр. // З архівів ВУЧК–ГПУ–НКВД–КГБ. – 1999. – № 1/2. – С. 87–127.

³ Ромашкин П. Амнистия и помилование в СССР. – Москва, 1959. – С. 61–63.

місцем їх життєдіяльності. Вагому частину збірних, групових та інших справ, що, за висновками експертів радянських органів держбезпеки, становили оперативну й історичну цінність, у різний час було передано на зберігання до столичних міст Харкова, Києва і навіть Москви. Сьогодні переважну більшість таких справ зосереджено в Києві, в Галузевому державному архіві Служби безпеки України (ГДА СБУ).

У роки «хрущовської відлиги» прокотилася перша слабка хвиля реабілітації жертв політичних репресій, унаслідок чого єдиний фонд кримінальних справ непропорційно розділився на «Основний» і «Припинений». Новостворений фонд припинених кримінальних справ формувався за рахунок реабілітації відомих партійних, державних, громадських і культурних діячів, безпідставно репресованих упродовж 1930-х рр. Добре ім'я повертали, насамперед, тим, хто за підтримки рідних і близьких роками наполегливо звертався з відповідними клопотаннями до компетентних органів. Справжніх учасників антибільшовицького руху на той час реабілітація майже не торкнулася. Частину з них не реабілітовано й досі. Незважаючи на наступні потужні хвилі реабілітації (наприкінці минулого століття) цей процес, на нашу думку, до логічного завершення не доведено.

На виконання Указу Президії Верховної Ради України «Про передачу архівних документів Комітету державної безпеки України до державних архівів республіки» від 9 вересня 1991 р. № 1525-XII протягом кількох наступних років значну частину архівних кримінальних справ «Припиненого» фонду 1920-х років провадження ГДА СБУ передав на постійне зберігання до Центрального державного архіву громадських об'єднань України, а архіви тимчасового зберігання регіональних органів СБУ – до обласних державних архівів. У другій половині 1990-х рр. процес передачі справ було призупинено, що призвело до розпорошеності унікальних фондів. Водночас справи на тих, кому відмовлено в реабілітації, й надалі зберігаються в «Основному» фонді ГДА СБУ в Києві й архівних підрозділах регіональних органів.

Усі матеріали названих фондів потребують ґрунтовного опрацювання, аналізу та систематизації. Важливим кроком у цьому напрямі стала ініційована ГДА СБУ підготовка анотованих покажчиків за темою «Репресії проти учасників антибільшовицького руху в Україні (1917–1925 рр.)». Цю роботу здійснювали протягом 2011–2012 років за матеріалами обох фондів архівних кримінальних справ. Участь у ній взяли 17 архівних підрозділів регіональних органів СБУ, що спільно з ГДА СБУ територіально успадкували переважну більшість документів радянських органів державної безпеки, створених у міжвоєнний період. Об'єктом дослідження стали справи на осіб, які народилися не пізніше 1907 р., тобто за віком могли бути задіяні в антибільшовицькому русі у визначений проміжок часу.

Репрезентативну вибірку із 268 анотацій архівних кримінальних справ з анотованого покажчика на осіб, яким відмовлено в реабілітації, було опубліковано в науково-документальному журналі «З архівів ВУЧК–ГПУ–НКВД–КГБ» (№ 2 за 2012 р.).

Підготовку до друку нового видання здійснено впродовж останнього року. Для ознайомлення читачеві запропоновано анотований покажчик, до якого внесено 495 анотацій, що відображають зміст більшої частини тематично опрацьованих справ «Основного» фонду архівів тимчасового зберігання ГДА СБУ. Всі попередньо опубліковані анотації вміщено з частковими уточненнями й суттєвими доповненнями. До анонсованого видання укладено науково-довідковий апарат у вигляді іменного й географічного покажчиків, списку скорочень.

Анотовано справи 1919–1948 років провадження. Причому в зазначеному хронологічному проміжку не представлено лише 1943–1944 рр. Майже 64% анотацій (315) складено за справами 1919–1922 років провадження – періоду найпотужнішого протистояння становленню й утвердженню більшовицької влади в Україні. Понад 76% анотованих справ (377) відображають репресії 1919–1927 рр., ризику під якими мала б підвести широка загальна амністія з нагоди десятої річниці «жовтневої революції». Решта матеріалів висвітлює характерні долі колишніх учасників антибільшовицького руху в період розкуркулення, колективізації, Голодомору й масових репресій.

До покажчика не внесено більшість анотацій справ 1944–1948 років провадження, бо основним обвинуваченням для колишніх петлюрівців, денікінців та махновців стала їхня співпраця під час Другої світової війни з німецьким окупаційним режимом в Україні. Опубліковані відомості за справами передвоєнних, воєнних і повоєнних років стосуються активних учасників антибільшовицького руху, які в роки громадянської війни уникли миттєвих репресій завдяки еміграції. За кордоном вони, як правило, належали до різних «антирадянських контрреволюційних організацій», у зв'язку з чим опинилися під постійною увагою радянських органів держбезпеки і врешті їх було притягнуто до кримінальної відповідальності.

Зведені напрацювання учасників проекту подано в алфавітному порядку й оформлено у вигляді таблиці, у 5-ти колонках якої зазначено, зокрема, порядковий та архівний номери справ, назви й роки провадження справ, кількість томів. Анотації впорядковано хронологічно – за вказаною у другій колонці

датою винесення фігурантам справ вироків судових і позасудових органів, а в разі відсутності вироку – за датою складання обвинувального висновку, постанови про направлення справи на розгляд чи іншого останнього датованого документа. У найінформативнішій п'ятій колонці наведено установочні дані заарештованих, послідовно вміщено відомості щодо їх покарання, обвинувачення та реабілітації. Тут же вказана наявність у справах фотографій, особистих документів і представлених як речові докази антибільшовицьких наказів, розпоряджень, відозв тощо.

Штат архівних підрозділів обласних управлінь СБУ неоднорідний і становить від двох до шести співробітників, один з яких є начальником підрозділу або виконавцем його обов'язків. З урахуванням штату і загального навантаження на підрозділ його керівник як відповідальний визначає кількість співробітників, задіяних у реалізації планових завдань. Нерідко він особисто долучається до цієї роботи як виконавець.

Так, одночасно відповідальними й виконавцями або співвиконавцями започаткованого в березні 2011 р. спільного проекту стали керівники архівних підрозділів управлінь СБУ в Черкаській області (Олена Погоріла), Житомирській області (Олена Онішук), Херсонській області (Наталія Шевченко) і Чернігівській області (Олег Черніченко), а також Головного управління СБУ в Автономній Республіці Крим (Андрій Валякін). Унаслідок зміни впродовж року керівників в архівних підрозділах управлінь СБУ в Полтавській і Дніпропетровській областях виконання архівно-пошукової роботи й відповідальність за неї тривалий час брали на себе співробітники цих підрозділів Оксана Горбовська і Дмитро Тельний. Останній надалі сам очолив архівний підрозділ, але в організації службової діяльності визначив інші пріоритети. Водночас архівні кримінальні справи в управліннях СБУ у Вінницькій, Донецькій та Одеській областях за визначеною темою мали змогу досліджувати по декілька виконавців. Керівники решти підрозділів визначили на цей напрям роботи по одному співробітникові.

Усіх учасників тривалого спільного проекту перераховано у вихідних відомостях до видання як співупорядників. Перед поданими анотаціями вказано також характер участі кожного члена робочої групи, виражений у виявленні й доборі справ, підготовці анотацій (виконавець) або в організації робочого процесу та його контролі (відповідальний). Тут же зазначено період перебування архівістів у складі робочої групи, якщо в ній відбувалися кадрові зміни під час упорядкування покажчика, а також подальшої підготовки за його матеріалами журнальної публікації і нинішнього окремого видання.

Непропорційність кількісного та якісного внеску архівних підрозділів у підготовку видання й загальне дослідження справ визначеної тематики обумовлена, насамперед, кількістю і якістю наявних джерел. Найбільше їх сконцентровано в архівах обласних управлінь СБУ першої столиці радянської України – Харкова й інших колишніх губернських центрів: Вінниці, Дніпропетровська, Житомира, Одеси, Полтави, Чернігова. Тут частіше можна натрапити на джерела, що мають значну історичну цінність. Невипадково матеріали архівних фондів зазначених управлінь у цій публікації представлено переконливіше. Водночас проведення ретельного пошуку, якісного добору й опрацювання справ перебуває у прямій залежності від завантаженості, фахового рівня й відповідальності безпосередніх виконавців.

Значну частину покажчика становлять 108 анотацій справ 1920–1938 років провадження, підготовлених співробітниками архівного підрозділу УСБУ в Одеській області. Вагомі конкретні результати досягнуто завдяки великому інформаційному потенціалу наявних першоджерел, помноженому на відповідальність і професіоналізм задіяних у проєкті архівістів. Переважну більшість анотованих справ датовано 1920–1921 рр. (47 і 45 відповідно). За справами проходять військовослужбовці Армії УНР і Добровольчої армії, зокрема співробітники й агенти денікінської контррозвідки; члени підпільних білогвардійських організацій, повстанці збройних формувань уенерівських отаманів Ю. Тютюнника, С. Заболотного, Я. Кошового і Залізняка, учасники численних антибільшовицьких збройних повстань: стихійних і організованих на підтримку наступу Добровольчої армії чи з метою відновлення УНР.

В анотаціях справ, частина з яких є груповими, міститься достатньо свідчень того, що Одещина чинила могутній спротив установленню там більшовицької влади. За це населення краю потрапило під нещадні репресії. Багатьох фігурантів справ покарано на смерть. Серед репресованих чимало жителів Одеси, які підтримували переважно денікінську владу. Так, одесит Самойленко Михайло Іванович за висновком слідчого юридичного відділу при Одеській ГНК від 8 квітня 1920 р. підлягав примусовим роботам у концтаборі до завершення громадянської війни. Його обвинувачено як такого, що 1919 р. під час окупації Півдня України Добровольчою армією обіймав посаду коменданта Херсона. Запропоноване покарання виглядає достатньо м'яким як для такого відповідального «контрреволюціонера», але тут варто зауважити, що остаточного вироку у справі немає і подальша доля фігуранта невідома⁴. Справжнє хиже обличчя Одеської ГНК постає, зокрема, в її позасудових рішеннях від 5 серпня

⁴ ГДА СБУ, Одеса. – Ф. «Основний». – Спр. 017114.

та 28 вересня 1920 р. за справами викритих в Одесі двох «контрреволюційних білогвардійських організацій». На смерть покарано 21-го із 34-х і 20-х із 28-ми фігурантів відповідно⁵.

Жителі містечок і сіл Одещини більше прагнули відновлення Української Народної Республіки. Відзначимо декілька справ, історична цінність яких безперечна. За однією з них проходять Обжилян Микита Михайлович та інші жителі сіл Плоті та Ковбасна Балтського повіту (загалом 6 осіб). За обвинувальним висновком Балтської ПНК від 20 грудня 1921 р. вони підлягали розстрілу з конфіскацією майна. Всіх обвинувачено як членів місцевої підпільної петлюрівської організації, задіяної у підготовці в регіоні загального антибільшовицького повстання за відновлення УНР. У зв'язку з відсутністю вироку справу впорядковано за датою підготовки обвинувального висновку. Фігуранта іншої показової справи Дізова Петра Костянтиновича, жителя с. Паркани Тираспольського повіту Одеської губернії, засуджено до розстрілу з конфіскацією майна за постановою колегії Одеської ГНК від 4 січня 1922 р. Його обвинувачено в тому, що 19 листопада 1921 р. підтримав антибільшовицьке повстання, підняте в Парканах Бессарабською групою військ Армії УНР під час її запізнілої одноденної участі у Другому зимовому поході⁶.

У деяких справах відображено послідовний антибільшовицький рух жителів німецьких колоній. Упродовж 1919–1920 рр. вони надавали підтримку денікінським і врангелівським військам, а 1921 р. готували антибільшовицьке збройне повстання разом з унерівським підпіллям. Зокрема, Віріха Георгія Ернестовича й інших жителів сіл Люстдорф та Велика Акаржа Одеського повіту Одеської губернії (загалом 9 осіб) засуджено за постановою колегії Одеської ГНК від 4 червня 1920 р. до розстрілу з конфіскацією майна. Їх обвинувачено як учасників збройного повстання німецьких колоністів, що відбулося 1919 р. Під час повстання було розстріляно більшовицького коменданта Одеси Мізикевича⁷. Не менш переконливо виглядають матеріали справи на Самборського Григорія Івановича, жителя с. Толомачівка Ананьївського повіту, засудженого за постановою колегії ВУНК від 17 січня 1922 р. до розстрілу. Його визнано винним у тому, що 1919 р. брав участь у місцевому антибільшовицькому збройному повстанні німців-колоністів і служив у «Вовчій сотні» кінного корпусу генерала А. Шкуро Добровольчої армії, а в серпні 1920 р. вступив до повстанського загону унерівського отамана А. Левченка⁸.

Неабияку історичну цінність становлять справи на дипломатичних представників Чехословацької Республіки в Україні Грунда Ладислава Бедржиховича і Гулле Ярослава Войцеховича, які на момент арешту проживали в Одесі. За постановами президії ВНК від 6-го і 19-го грудня 1921 р. кожного з них засуджено до 2 років ув'язнення в концтаборі із застосуванням примусових робіт. Грунда Л.Б. обвинувачено як виконувача обов'язків чеського консула в Українській Державі та УНР (у справі зберігається відповідне посвідчення з фотографією фігуранта), а також керівника Чехословацької національної дніпровської дружини, створеної 1918 р. для «боротьби з більшовиками й підтримки пана гетьмана». Згідно зі слідчими матеріалами іншої справи Гулле Я.В. як член комісії з ліквідації австро-угорського майна в Україні впродовж 1920 р. витрачав кошти цієї комісії на забезпечення розвідувальної роботи комітету Чехословацької національної дніпровської дружини, а також під дипломатичним прикриттям забезпечував документами і нелегально відправляв за кордон білогвардійців під виглядом військовополонених австро-угорської армії⁹.

Зі справ пізніших років провадження варто виокремити дві багатотомні на жителів Одеської округи, обвинувачених як таких, що впродовж 1923–1924 рр. були членами Одеської філії «контрреволюційної монархічної організації “Всеросійський селянський союз”» (далі – ВСС). Рішення за цими справами, на відміну від описаних попередніх випадків, винесено судовими органами й покарання фігурантам виявилися поблажливішими. Так, за вироком Одеського губернського суду від 15 червня 1925 р. 4-х із 33-х викритих «контрреволюціонерів» засуджено до розстрілу, а решту – до різних термінів позбавлення волі. Ухвалою президії ВУЦВК від 28 липня 1925 р. у помилуванні відмовлено лише Сандулу Сергію Олексійовичу, а смертний вирок стосовно трьох інших фігурантів справи змінено на 10 років позбавлення волі із суворою ізоляцією та подальшою поразкою в правах на 5 років. За іншою справою 24 жовтня 1926 р. Верховний суд УСРР засудив до розстрілу керівника ВСС Уренюка Володимира Онуфрійовича, а найвпливовіших членів організації Камиша Павла Несторовича та Попова-Каратова Олександра Андрійовича – до 10 років позбавлення волі з конфіскацією майна і поразкою в правах на 5 років кожного. До справи долучено копії обвинувальних висновків і вироків за справами Волинської філії цієї ж організації, Кримського

⁵ Там само. – Спр. 017323, 017358.

⁶ Там само. – Спр. 017411, 017434.

⁷ Там само. – Спр. 017095.

⁸ Там само. – Спр. 017264.

⁹ Там само. – Спр. 016081, 016137.

штабу селянських об'єднань та стосовно братів Михайловських із Гомельської губернії, що підтримували стосунки з Одеською філією; фотографії Уренюка В.О. (атаман Крук), Камиша П.Н. (атаман Кара) й Попова-Каратова О.А. (атаман Воля); мандат отамана Волі, підписаний отаманом Круком; листи отаманів Крука й Сірка до Ю. Тютюнника; відозви «К народу русскому», «Слово о русской армии» і «Граждане» від 10 липня 1925 р. за підписами «атаман Владимир Крук»¹⁰.

Вагомим внеском до покажчика стали 58 анотацій справ 1919–1941 років провадження від архівного підрозділу УСБУ в Харківській області. В них також відображено широку палітру антибільшовицького руху: від стихійних селянських повстань до організованого збройного протистояння і повстанського руху різної орієнтації. Столичний статус Харкова зумовив винесення там позасудових і судових рішень за багатьма резонансними справами ранніх років провадження та їх концентрацію в архіві ВУНК.

З-поміж численних свідчень більшовицьких репресій стосовно представників переможеного білогвардійського табору особливої уваги заслуговує група справ на православних священнослужителів, заарештованих у Криму й засуджених до розстрілу у грудні 1920 р. за постановою Харківської ГНК. Згідно зі слідчими матеріалами уродження с. Основа Харківського повіту Харківської губернії Воскобойнікова Михайла Михайловича обвинувачено як капелана на броньованому потязі «Москва»; уродження Харкова Філевського Григорія Івановича – як священника при військовому лазареті врангелівської армії у Феодосії; уродження с. Вербівка Зміївського повіту Сергєєва Віктора Миколайовича – як священника при 27-му військово-польовому госпіталі, дислокованому в Сімферополі; уродження повітового м. Куп'янськ Харківської губернії Самойлова Олександра Тимофійовича – як священника церкви с. Андріївка Феодосійського повіту, що підтримував владу адмірала П. Врангеля¹¹.

Зберігання дотепер справ на духовних осіб в «Основному» фонді найочевидніше підтверджує раніше висловлену думку про те, що процес реабілітації жертв політичних репресій в Україні до логічного завершення не доведено. Насамперед, це стосується важко досліджуваних рукописних справ 1919–1921 років провадження. Досить часто єдиним друкованим документом у справах були позасудові постанови, в яких лаконічним обґрунтуванням винесеного суворого вироку слугували такі обвинувальні чекістські штампи, як «контрреволюція» і «бандитизм». Терміновому перегляду на предмет реабілітації репресованих підлягали десятки тисяч справ без можливості їх ґрунтовного дослідження. Первинний їх перегляд, винесення експертної оцінки й рішення про доцільність направлення на розгляд компетентних органів упродовж першої половини 1990-х рр. здійснювали переважно ветерани радянських органів держбезпеки – нащадки «славетних чекістів», які нещадно громили тих самих «контрреволюціонерів» і «бандитів».

Значна частина справ, зокрема на згаданих священників, не вміщує жодних відомостей про їх перегляд на предмет реабілітації фігурантів. У частині справ є стисла довідка відповідальних співробітників регіональних управлінь СБУ про те, що засуджені не підпадають під дію Закону України «Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні» у зв'язку з віднесенням скоєних ними злочинів до категорії загальнокримінальних.

Адекватне рішення не винесено й за багатьма справами, що на початку 1990-х рр. потрапили на перегляд до компетентних органів. У зв'язку з недосконалістю чинного законодавства більшість відчайдушних петлюрівців, денікінців і махновців за висновками обласних прокуратур залишилися не визнаними як жертви політичних репресій, що підлягають реабілітації. На заваді винесенню рішення про реабілітацію за окремими справами стали бюрократичні перепони. Обласні прокуратури нерідко повертали справи до управлінь СБУ з помітками, що їх «розгляд є компетенцією військової прокуратури», але туди вони так і не потрапили. Через упередженість чи недогляд «первинних експертів» можливості реабілітації позбавлено частину репресованих «пособників» ворогів радянської влади з числа їхніх рідних і близьких.

З інших анованих у Харкові справ відзначимо ті, що характеризують розмаїття антибільшовицького повстанського руху. За однією з них, відповідно до постанови ОВ ВНК при реввійськраді 1-ї Кінної армії від 31 грудня 1920 р., до розстрілу засуджено 34-х повстанців загону отамана Брови, що дотримувався на той час махновської орієнтації. А 3-х жителів повітового м. Борзна Чернігівської губернії покарано на смерть за постановою Харківської ГНК від 31 травня 1921 р. як таких, що 1919 р. перебували в місцевому загоні уенерівського отамана Шекери повстанського формування отамана Ангела, а потім служили в денікінській і врангелівській арміях. За іншою справою 8 грудня 1921 р. Полтавська ГНК винесла смертний вирок 6-м жителям с. Козирщина Новомосковського повіту Катеринославської губернії за обвинуваченням в тому, що впродовж 1920–1921 рр. служили в повстанських загонах махновського отамана Іванюка й уенерівського отамана Матвієнка. Згідно зі слідчими матеріалами всі об-

¹⁰ Там само. – Спр. 028410, 028412.

¹¹ ГДА СБУ, Харків. – Ф. «Основний». – Спр. 18765, 18739, 18764, 18740.

винувачувані брали участь у розстрілах червоноармійців і представників більшовицької влади на теренах суміжних повітів Полтавської, Катеринославської та Харківської губерній¹².

Однак найціннішою для дослідників виглядає 36-томна справа на Панченка Петра Йосиповича й інших членів Харківського губернського повстанського комітету, який, згідно зі слідчими матеріалами, з весни 1921 р. очолював у регіоні повстанський рух за відновлення УНР: підтримував зв'язки з повстанськими формуваннями й надавав їм матеріальну допомогу, потурав руйнуванню ними залізничної інфраструктури, застосуванню репресій до носіїв влади та пограбуванню більшовицьких установ і підприємств. Члени повстанкому також дбали про церковне й культурне національне відродження. За вироком Верховного революційного трибуналу при ВУЦВК від 21 січня 1921 р. 29-х фігурантів засуджено до розстрілу, 32-х – до 1–5 років ув'язнення в концтаборі, 1-го – до 3 років позбавлення волі умовно. До справи долучено посвідчення, членські квитки, фотографії та листування фігурантів, а також анти-більшовицькі відозви до населення¹³. Тут же варто згадати Куца Гната Семеновича та Власенка Івана Ілліча, засуджених за вироком Харківського губсуду до 10 років ув'язнення в концтаборі. Їх обвинувачено як членів підпільної уенерівської організації і повстанців загону полковника Перлика, що діяли в Костянтиноградському повіті Полтавської та Валківському повіті Харківської губерній¹⁴.

Як відомо з радянських історичних джерел, Подільська губернія безпосередньо межувала з «панською» Польщею та «боярською» Румунією, звідки націоналістичні й білоемігрантські організації та повстанські штаби готували «контрреволюційні» повстання й погрожували збройними вторгненнями. З приходом до влади більшовики завбачливо перемістили губернський центр із небезпечного прикордонного Кам'янця-Подільська до віддаленої від кордонів Вінниці. У губернських органах держбезпеки відбувалося первинне накопичення масиву кримінальних справ. Упродовж наступних років найвагоміші з них було передано до республіканського і союзного архівів радянської спецслужби.

У рамках спільного проекту архівним підрозділом УСБУ у Вінницькій області анотовано 52 архівні кримінальні справи «Основного» фонду, фігурантами яких є переважно пересічні учасники національно-визвольного повстанського руху: повстанці загонів уенерівських отаманів Антончика, Артема, А. Волинця, Я. Гальчевського, С. Заболотного, Кучеровського, Левченка, Лиха-Дорошенка, В. Лісового, Ляховича, Сокола, Хмари, Я. Шепеля та братів Овчаруків, а також члени підпільних повстанських організацій та учасники стихійних антибільшовицьких повстань. Опрацьовані матеріали свідчать про неабияку впертість і тривалість регіонального антибільшовицького опору й надзвичайну суворість його покарань. За постановами чекістських позасудових органів до розстрілу засуджено не лише багатьох місцевих військовослужбовців Армії УНР і повстанців, але й численних їхніх родичів та небайдужих земляків, що їх підтримували: надавали притулок, харчі й оперативну інформацію.

За багатьма анотованими справами проходять повстанці збройних формувань отамана Я. Орла-Гальчевського, які впродовж 1922–1925 років стали ядром повстанського руху не лише Поділля, а й усього Правобережжя. За однією з таких справ 8 липня 1922 р. надзвичайна п'ятірка боротьби з бандитизмом Подільського губвідділу ДПУ УСРР при Літинській повітовій дільниці засудила до розстрілу 30 повстанців¹⁵. За іншими справами того ж року провадження аналогічне позасудове покарання спіткало повстанських зв'язківців, інформаторів, переховувачів та постачальників провізії¹⁶. А до справи на 8-х повстанців, засуджених за вироком надзвичайної сесії Київського губсуду від 12 вересня 1923 р. до 3–10 років позбавлення волі із суворою ізоляцією, долучено надзвичайно цінну фотографію, виготовлену 9 вересня 1922 р. у польському м. Тарнополі (нині українське м. Тернопіль). На ній у числі 52-х ідентифікованих повстанців зображено отамана Орла разом із представниками штабу Подільської повстанської групи¹⁷.

З-поміж інших вінницьких матеріалів фонду варто відзначити справу на 4-х жителів Ямпільського повіту, обвинувачених як членів підпільної повстанської петлюрівської організації. Це священник с. Дзигівка Сержаненко Яків Іванович, священник с. Мервинці Крамарський Олександр Артемович, священник с. Дорошівка Гнидюк Павло Антонович і селянин с. Бабчинці Попов Іван Петрович. Останнього за постановою Могилівського повітового відділення ДПУ УСРР засуджено до розстрілу, а решту – до 5 років утримання в БУПРі. 14 серпня 1923 р. президія ВУЦВК ухвалила звільнити з місць ув'язнення засуджених за справою священнослужителів застосуванням до них амністії на підставі прохань про по-

¹² Там само. – Спр. 27834, 13388, 16353.

¹³ Там само. – Спр. 18772.

¹⁴ Там само. – Спр. 34582.

¹⁵ ГДА СБУ, Вінниця. – Ф. «Основний». – Спр. 28370.

¹⁶ Там само. – Спр. 13471, 13473, 13475, 13478, 13479, 13483, 13485.

¹⁷ Там само. – Спр. 12197. – Арк. 49.

милування. Як і в багатьох інших випадках у справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих¹⁸.

Загальну картину національно-визвольних змагань на Поділлі доповнюють 11 анотацій 1925–1946 років провадження від архівного підрозділу УСБУ у Хмельницькій області. Увагу привертає доля Мотрука-Марчевського Івана Юрійовича й інших селян Кам'янецької, Могилівської і Проскурівської округ (загалом 12 осіб), обвинувачених у «бандитизмі та шпигунстві на користь Польщі». Згідно зі слідчими матеріалами впродовж 1922–1925 рр. вони брали участь у нападах на місцеві радянські установи у складі диверсійних повстанських груп отамана Я. Орла-Гальчевського. За вироком надзвичайної сесії Кам'янецького окружного суду від 7 грудня 1927 р. І. Мотрука-Марчевського і ще 2-х фігурантів засуджено до розстрілу з конфіскацією майна, а решту – до 3–10 років ув'язнення у ВТТ¹⁹.

27 лютого 1930 р. особлива нарада при колегії ДПУ УСРР засудила неблагонадійних жителів міст Ізяслав Ярмчука Йосипа Тимофійовича і Красилів Заїку Сергія Григоровича до 3 років ув'язнення в концтаборі. Першого обвинувачено як командира, а другого – як помічника командира карального загону гетьманської державної варти, що 1918 р. переслідував представників більшовицького підпілля Ізяславського і Проскурівського повітів²⁰. Ще пізніша розплата за «старі гріхи» спіткала уродженця с. Китайгород Брацлавського повіту Подільської губернії Андруса Пилипа Максимовича, якого засуджено за вироком військового трибуналу Південної групи військ від 22 січня 1946 р. до 10 років ув'язнення у ВТТ з обмеженням у правах на 5 років. Його обвинувачено в тому, що 1918 р. закінчив Київське юнкерське училище і як хорунжий Армії УНР протягом наступних 2-х років брав участь у боях проти частин Червоної армії, потім емігрував до Румунії, де впродовж 1924–1941 рр. був членом «контрреволюційної націоналістичної організації «Український комітет допомоги»²¹. З інших джерел Андрусь П.М. відомий як отаман Сірко, котрий протягом 1920–1922 рр. очолював уенерівський повстанський загін, у січні 1922 р. разом із частиною підлеглих козаків перетнув румунський кордон, але того ж місяця, принаймні на півроку, повернувся на Батьківщину для подальшої організації національно-визвольного руху. Повстанці тероризували органи більшовицької влади на території Тростянецького, Крижопільського й Тульчинського районів²².

На Волині, як і на Поділлі, переважав антибільшовицький рух національно-визвольної спрямованості, що й відображено в більшості з 28 анотацій справ 1919–1941 років провадження від архівного підрозділу УСБУ в Житомирській області. Йдеться про репресованих військовослужбовців Армії УНР, членів регіональної повстанської організації «Волинська повстанська армія» й окремих місцевих підпільних організацій, повстанців загонів уенерівських отаманів Огородника та Соколовського, учасників організованих і стихійних селянських антибільшовицьких повстань.

На відзнаку заслуговує справа на Гната Васильовича й Ісаака Степановича Можаровських – жителів с. Можари Овруцького повіту. За постановою Волинської ГНК їх засуджено до розстрілу, але смертний вирок останньому замінено на 5 років ув'язнення в концтаборі. Обоє обвинувачено як таких, що в листопаді 1921 р. на кілька днів долучилися до Другого зимового походу Волинської групи Армії УНР²³.

Частину селян та міщан обвинувачено у співпраці з поляками й викритті їм комуністів навесні 1920 р. під час спільного антибільшовицького походу армій УНР і Польщі на Правобережжя. За однією з таких справ за постановою колегії Волинської ГНК засуджено до розстрілу жителя Житомира Кіца Михайла Олександровича. Згідно зі слідчими матеріалами до «жовтневої революції» він служив помічником прокурора Житомирського окружного суду, а за часів УНР «перебував на службі у поляків»²⁴.

Найвагоміші свідчення про учасників антибільшовицького проросійського руху зосереджено в матеріалах справи на 52-х селян Коростенської округи, заарештованих за обвинуваченням у приналежності до Волинської філії ВСС, що діяла впродовж 1923–1924 рр. і прагнула повалення радянської влади шляхом збройного повстання. За вироком надзвичайної сесії Волинського губернського суду від 18 липня 1925 р. 3-х фігурантів справи засуджено до розстрілу, 17-х – до позбавлення волі на термін від 9 місяців до 8 років. Стосовно 2-х осіб слідчу справу закрито у зв'язку зі смертю, а стосовно 26-ти – за відсут-

¹⁸ Там само. – Спр. 28405. – ТТ. 1–2.

¹⁹ ГДА СБУ, Хмельницький. – Ф. «Основний». – Спр. 26404.

²⁰ Там само. – Спр. 12260.

²¹ Там само. – Спр. 11963.

²² Завальнюк К. Провісники волі. Повстанський рух на Поділлі у персоналіях (20-і роки XX ст.). – Літин, 2005. – С. 11–12.

²³ ГДА СБУ, Житомир. – Ф. «Основний». – Спр. 31853-оф.

²⁴ Там само. – Спр. 19200-оф.

ністю складу злочину. 4-х обвинувачених оголошено в розшук²⁵. За окремими справами проходять репресовані повстанці збройних формувань савіньковських отаманів Гарася, Журавського й Панчука, що оперували переважно в Овруцькому повіті²⁶.

Матеріали антибільшовицького руху колишньої Чернігівської губернії представлено архівними підрозділами управлінь СБУ в Чернігівській і Сумській областях: 33 анотації 1920–1946 років провадження і 47 анотацій 1919–1947 років провадження відповідно. Попри загалом не високі кількісні показники, надані матеріали яскраво характеризують досліджувану історичну епоху: виглядають змістовно, тематично багато і хронологічно широко. Репресовані фігуранти анованих справ служили у ворожих більшовикам арміях, контррозвідувальних і правоохоронних органах; перебували в повстанських формуваннях унерівських отаманів Ангела, Галаки, Іванова, Ковалю, Ромашка, Скубана, Шекери і махновських отаманів Степенка-Дорожка, Кирила, Шульги; належали до прогетьманської селянської організації «Союз хліборобів-власників» та інших підпільних і повстанських, а також емігрантських організацій; брали участь в організованих і стихійних антибільшовицьких повстаннях або надавали всіляку підтримку будь-яким ворогам «робітничо-селянської» влади.

Зі справ ранніх років провадження виразніше виглядають ті, що ановані в Сумах. Так, жителя х. Торговиця Конотопського повіту Голуба Юхима Івановича засуджено до розстрілу за постановою колегії Чернігівської ГНК від 1 серпня 1919 р. Його обвинувачено в організації переходу 30-го Конотопського полку Червоної армії на бік Директорії УНР. А жителю повітового м. Охтирка Харківської губернії Терешкевичу Олександровичу Петровичу смертний вирок винесла надзвичайна трійка ОВ ВНК при реввійськраді 13-ї армії. Його покарано як «дворянина-цукрозаводчика, прапорщика Добровольчої армії та білогвардійського шпигуна». До справи долучено диплом про освіту, свідоцтво про народження і нотаріальні документи фігуранта²⁷.

Безперечно увагу привертають анотації численних групових справ від обох архівних підрозділів. Так, 5 грудня 1921 р. колегія Полтавської ГНК засудила до 3–5 років ув'язнення в концтаборі (досить м'яко як на той час) махновського отамана Шульгу Омеляна Якимовича і понад півсотні його повстанців. Згідно зі слідчими матеріалами впродовж 1920–1921 рр. вони брали участь у збройних нападах на державні установи та вбивствах більшовицьких активістів на території Роменського повіту. Ще 23-х жителів тепер уже Роменської округи засуджено за вироками окружного суду від 12 жовтня 1925 р. і 1 жовтня 1926 р. на терміни до 10 років ув'язнення в концтаборі. Ідеться про унерівського отамана Ковалю Олександра Івановича та повстанців його загону, що впродовж 1921–1925 рр. «тероризував населення Роменського та Липоводолинського районів»²⁸.

Відзначимо також справу на 24-х репресованих жителів містечка Ічня Борзнянського повіту і навколишніх сіл, з яких 11-х засуджено за вироком надзвичайної сесії Чернігівського губсуду до розстрілу, а решту – до різних термінів ув'язнення або виселення з місць постійного проживання. Всіх обвинувачено як членів підпільної повстанської організації «Патріотичне кубло», що діяла в районі Ічні, вчиняла погроми пунктів хлібозаготівлі, поширювала антибільшовицькі відозви, мала стосунки із залишками збройних формувань унерівських отаманів Ангела, Скубана та Скрипченка. У справі зберігаються посвідчення, довідки, паспорти, фотографії й інші особисті документи членів організації²⁹. У наступній справі об'єднано слідчі матеріали 1921 і 1923 рр. стосовно Гаврильчука Петра Григоровича й інших жителів містечка Носівка Чернігівської губернії (загалом 38 осіб) – членів місцевого товариства «Просвіта». Частина з них засуджено до різних термінів позбавлення волі за приналежність до місцевого унерівського повстанкому, що восени 1919 р. перешкоджав евакуації майна Червоної армії та чинив опір вторгненню денікінських військ³⁰.

За вироком Чернігівського губсуду від 23 жовтня 1924 р. до різних термінів позбавлення волі засуджено 19-х жителів с. Браниця Ніжинської округи. Їх обвинувачено як членів петлюрівського повстанкому, що протягом 1919–1924 рр. надихав місцевих повстанців на вчинення самосуду над злочинцями, репресій проти представників більшовицької влади та збройного опору учасникам чекістсько-військових операцій. До справи долучено особисті документи й фотографії керівників повстанкому Циреня Пилипа Сергійовича, Опенька Павла Івановича та Хижняка Панкрата Дем'яновича, а також інших репресованих і звільнених у процесі слідства фігурантів. Неабияку увагу привертає посвідчення

²⁵ Там само. – Спр. 31479-оф. – ТТ. 1–11.

²⁶ Там само. – Спр. 19336-оф, 19299-оф, 18916-оф.

²⁷ ГДА СБУ, Суми. – Ф. «Основний». – Спр. О-7951, О-9507.

²⁸ Там само. – Спр. О-9202, О-6352, О-6351.

²⁹ ГДА СБУ, Чернігів. – Ф. «Основний». – Спр. 9137. – ТТ. 1–6.

³⁰ Там само. – Спр. 7797. – ТТ. 1–9

заарештованого «благовісника-організатора» УАПЦ Тичини Євгена Григоровича та власноручна розписка видатного поета Тичини Павла Григоровича із клопотанням про звільнення брата з-під арешту під підписку про невиїзд³¹.

Цікавою видається доля жителя Борзни Лимана Івана Тимофійовича. Згідно зі слідчими матеріалами 1919 р. він брав участь у місцевому антибільшовицькому селянському повстанні, перебував у загонах отаманів Шекери й Ангела і розстрілював більшовицьких активістів, за що був засуджений за постановою колегії Чернігівської ГНК до розстрілу, але під час виконання вироку втік і переховувався. Приховавши свою «попередню злочинну діяльність», І. Лиман добровільно вступив до лав Червоної армії і після демобілізації проживав легально до викриття й повторного арешту. Ухвалою касаційної колегії кримінальних справ Найвищого суду УСРР від 16 жовтня 1924 р. смертний вирок колегії Чернігівської ГНК стосовно Лимана І.Т. змінено на 5 років позбавлення волі із суворою ізоляцією. За постановою малої президії ВУЦВК від 15 листопада 1924 р. ув'язненого звільнено з-під варти, оскільки з моменту скоєння ним злочину минуло понад 5 років³².

Наступна група анованих справ засвідчує про повернення каральних органів в умовах проведення на селі розкуркулення й насильницької колективізації до практики застосування репресій стосовно колишніх «контрреволюціонерів» як потенційного джерела непокори. Так, 24 жовтня 1929 р. колегія ОДПУ засудила до 10 років позбавлення волі 5-х жителів с. Ярославка Бобровицького району Ніжинської округи, а в минулому – повстанців загону отамана Ромашка. 12 січня 1930 р. Конотопський окружний суд покарав на смерть жителів с. Дмитрівка (ймовірно Буринського району) Долгого Дмитра Прокоповича й Жованика Олександра Григоровича, а 5-х їхніх односельчан засудив до 1–6 років позбавлення волі. Страчених обвинувачено як керівників, а решту – як членів давно не існуючого місцевого осередку Союзу хліборобів-власників. За аналогічну провину і «куркульський» спротив 17 листопада 1929 р. Полтавський окружний суд на термін від 3-х до 10-ти років позбавив волі 9-х жителів с. Камиші Груньського району. 4 травня 1930 р. Роменський окружний суд засудив до 10 років позбавлення волі жителя с. Хмелів Смілівського району Покидька Івана Михайловича за службу 1918 р. в гетьманській державній варті та участь у каральних акціях проти повсталих селян. Сумний перелік завершимо фактом винесення 2 листопада 1930 р. судовою трійкою при колегії ДПУ УСРР смертного вироку жителям с. Грунь Полоусу Сидору Карповичу й Бойку Василю Прохоровичу. Обоє та засудженого з ними до 5 років ув'язнення Хоменка Петра Остаповича обвинувачено як таких, що 1918 р. належали до Союзу хліборобів-власників, 1919 р. служили в денікінській армії, 1921 р. перебували в місцевій повстанській «банді Кундія», а надалі проводили «контрреволюційну» агітацію серед односельчан³³.

У пошукових доробках архівних підрозділів зазначених управлінь представлено кілька анотацій показових справ повоевних років провадження. За однією з них 18 вересня 1946 р. військовий трибунал Північної групи військ засудив уродженця Чернігова Дорошенка Леоніда Григоровича до 10 років позбавлення волі з подальшим обмеженням у правах на 3 роки. Його обвинувачено як такого, що в грудні 1945 р. нелегально перейшов державний кордон СРСР із Польщею. Згідно зі слідчими матеріалами Дорошенко Л.Г. 1919–1920 рр. служив у денікінських і врангелівських військах, брав участь у бойових діях проти частин Червоної армії, у листопаді 1920 р. евакуювався до Константинополя, звідки переїхав до Болгарії, а потім до Франції. 1945 р. він кілька місяців утримувався німцями в трудовому таборі м. Цитау, а після визволення Червоною армією у травні 1945 р. повернувся на Батьківщину. Спробу нелегального виїзду за кордон обвинувачуваний пояснив бажанням зустрітися з родичами, які там залишилися. Насамкінець, пригадаємо засудженого 8 червня 1945 р. військовим трибуналом 61-ї армії до розстрілу уродженця повітового м. Лебедин Харківської губернії Петельчицю Михайла Петровича – колишнього військовослужбовця Добровольчої армії і члена білоемігрантської організації «Російський загальновійськовий союз», а також засудженого військовим трибуналом Південної групи військ до 10 років ув'язнення у ВТТ уродженця Сум Довгого Миколу Федоровича – колишнього уенерівського повстанця, білогвардійця і члена Українського комітету допомоги, організованого земляками-емігрантами в Румунії. До справ долучено особисті документи, фотографії та листування фігурантів³⁴.

Внесок архівного підрозділу УСБУ в Полтавській області в підготовку покажчика становить 51 анотацію справ 1919–1933 років провадження, за якими майже пропорційно проходять репресовані вій-

³¹ Там само. – Спр. 2290. – ТТ. 1–10.

³² Там само. – Спр. 9045.

³³ ГДА СБУ, Суми. – Ф. «Основний». – Спр. О-10235, О-4409, О-9551; ГДА СБУ, Чернігів. – Ф. «Основний». – Спр. 8884, 6350.

³⁴ ГДА СБУ, Чернігів. Ф. «Основний» – Спр. 9298; ГДА СБУ, Суми. Ф. «Основний». – Спр. О-11619, О-9045.

ськовослужбовці, представники органів правопорядку та громадсько-політичні діячі України й більшовицької Росії. Водночас у більшості анованих справ фігурують повстанці, однозначну орієнтацію яких у круговерті змін і перетині різних політичних впливів визначити доволі важко.

За однією із ранніх групових справ проходять 93 жителі сіл Решетилівської волості Полтавського повіту Полтавської губернії, з яких 15-х засуджено за постановою колегії Полтавської ГНК від 17 жовтня 1920 р. до розстрілу, а решту – до 1–3 років ув'язнення в концтаборі або до 2–3 років служби в штрафних ротах. Усіх обвинувачено в дезертирстві з лав Червоної армії та добровільній службі в повстанських загонах уенерівських отаманів І. Біленького й Овчаренка. За іншою такою справою 18 жовтня 1921 р. той же каральний орган засудив до розстрілу 8-х жителів с. Черняхівка Пирятинського повіту Полтавської губернії, обвинувачених як повстанців загону ще одного уенерівського отамана Супруна³⁵.

Заслуговує на відзнаку запеклий спротив становленню більшовицької влади жителя х. Рила Кобеляцького повіту Полтавської губернії Гавви Андрія Лаврентійовича, засудженого до розстрілу за постановою Кременчуцької ГНК від 6 лютого 1921 р. Його визнано «невиправним ворогом трудового народу»: 1918 р. служив у гетьманській державній варті, 1919 р. – у волосній поліції при денікінській владній адміністрації, а 1920 р. – у повстанському загоні отамана А. Левченка³⁶.

Неабияку увагу привертає анована справа на полоненого отамана Шубу (уродження Полтави Новохацького Петра Івановича) та 7-х його повстанців (жителів Полтавського повіту), засуджених за постановою колегії Полтавської ГНК від 27 серпня 1921 р. до розстрілу. Їх обвинувачено як таких, що 1920 р. організували загін махновської орієнтації чисельністю до 500 повстанців, який, зокрема, скоїв наліт на Васильцівський волосний виконком, закатавав на х. Лебеді 8-х співробітників полтавської повітової міліції і роззброїв 12-х червоноармійців на «роз'їзді Свинківка»³⁷. Не менш цікава справа на уродження с. Петропавлівка Павлоградського повіту Катеринославської губернії Каневського Михайла Васильовича, відомого як махновський отаман Кочубей, уміщує слідчі матеріали й автобіографію фігуранта, але не має обвинувального висновку, вироку та відомостей про його подальшу долю. З іншого джерела відомо, що в середині жовтня 1921 р., перебуваючи в оточенні частин Червоної армії на Чернецьких хуторах Бучківської волості Костянтиноградського повіту, повстанці отамана Кочубея добровільно склали зброю у марному сподіванні на амністію. Сам отаман, принаймні на певний час, врятував власне життя ціною погодження на співпрацю з чекістами³⁸.

Уже після завершення громадянської війни під пильне чекістське око потрапила підпільна «контрреволюційна націоналістична організація» у складі 11-ти жителів с. Березова Лука Петрівського району Роменської округи. Її утворено в березні 1923 р. з ініціативи Куценка Миколи Степановича – колишнього фронтовика, який повернувся додому після тривалого перебування в німецькому полоні та блукання Європою. Підпільники придбали зброю, сплачували членські внески, мали власну програму і штамп із написом «Комітет лісової партії Петлюри». За вироком Полтавського губсуду від 23 грудня 1923 р. усіх засуджено до 1–10 років ув'язнення в концтаборі. До справи долучено фотографії, особисті документи й заяви фігурантів. Не уник більшовицького правосуддя і житель Полтави Чмурак Ілля Іванович, який упродовж 1918–1920 рр. служив в Армії УНР, 1921 р. повернувся з Польщі до України і приєднався до повстанців отамана Орлика на Київщині, після чого врешті повернувся до рідного міста. 1 квітня 1924 р. Полтавський губернський суд засудив І. Чмурака до 10 років ув'язнення в концтаборі з подальшою поразкою в правах на 5 років³⁹.

Характерним прикладом переслідувань «ворожого елементу» під час розкуркулення й колективізації слугує справа на 11-х репресованих селян Глобинського району Кременчуцької округи. 6-х з них засуджено за вироком окружного суду від 6 березня 1928 р. до розстрілу з конфіскацією майна, а решту – до 3–10 років позбавлення волі умовно з конфіскацією майна й застосуванням випробувального строку на 10 років. Усіх обвинувачено як членів прогетьманського Союзу хліборобів-власників, що служили в каральних загонах і примушували селян повертати землю її колишнім власникам – поміщикам. Тут же пригадаємо 3-х жителів с. Оржиці Лубенської округи, засуджених за вироком надзвичайної сесії окружного суду від 8 липня 1929 р. до розстрілу. Їх визнано винними в тому, що 1919 р. служили в контррозвідці Добровольчої армії і брали участь у розстрілах заарештованих представників більшовицького підпілля⁴⁰.

³⁵ ГДА СБУ, Полтава. – Ф. «Основний» – Спр. 14577. – ТТ. 1–2, Спр. 14994.

³⁶ Там само. – Спр. 14456.

³⁷ Там само. – Спр. 14513. – ТТ. 1–3.

³⁸ Там само. – Спр. 14267; ГДА СБУ, Київ. – Ф. 5. – Спр. 8416.

³⁹ ГДА СБУ, Полтава. – Фонд «Основний». – Спр. 14578, 14450.

⁴⁰ Там само. – Спр. 11277. – ТТ. 1–4, Спр. 10984.

За відсутності в полтавській частині покажчика анотацій справ передвоєнних і пізніших років провадження огляд наявних напрацювань завершимо показовою справою на Ковалю Олександра Івановича й Бичковського Федора Микитовича, жителів с. Петрівка Гадяцького району Полтавської області. За постановою судової трійки при колегії ДПУ УСРР від 10 червня 1933 р. їх засуджено до 10 і 5 років ув'язнення в концтаборі відповідно. Обох обвинувачено в державній зраді. Згідно зі слідчими матеріалами петлюрівський отаман Коваль О.І. упродовж 1921 р. перебував у підпорядкуванні штабу Ю. Тютюнника в Польщі, а надалі співпрацював із польською розвідкою; Бичковський Ф.М. під час перебування на посадах гадяцького воєнкома 1921 р. та «уповноваженого прикордонних військ» 1922 р. сприяв отаману Ковалю в його повстанській і шпигунській діяльності.

Другий том зазначеної справи вміщує відомості про подальші репресії стосовно Ковалю О.І., який 1951 р., на момент чергового арешту, проживав у станиці Новоцербинівська Щербинівського району Краснодарського краю (Південь Росії) і працював учителем початкових класів місцевої середньої школи. За постановою особливої наради при МДБ СРСР від 9 лютого 1952 р. колишнього отамана вкотре обвинувачено у шпигунстві й приналежності до антирадянської організації, за що виселено до Красноярського краю (Північ Росії) під нагляд органів МДБ⁴¹. Це яскравий приклад довічного переслідування радянськими каральними органами провідників національно-визвольного повстанського руху в Україні. Нагадаємо, загін отамана О. Ковалю оперував на суміжній лісистій території сучасних Сумської та Полтавської областей упродовж першої половини 1920 рр. Уперше отамана було репресовано восени 1926 р.

На відміну від раніше описаних архівних напрацювань інших колишніх губернських центрів пошуковий доробок архівного підрозділу УСБУ у Дніпропетровській області виглядає скромніше: 15 анотацій справ 1919–1930 років провадження. Оскільки велика територія Катеринославської губернії у визначений час перебувала в епіцентрі військових протистоянь і повстанського руху, то можна впевнено говорити про те, що представлений перелік анотацій не розкриває могутній тематичний потенціал досліджуваного фонду, але дає змогу скласти про нього певне уявлення.

За анованими справами проходять репресовані військовослужбовці Армії УНР, білих армій генерала А. Денікіна та адмірала П. Врангеля, зокрема члени військово-польових судів та бійці каральних загонів. Іншим об'єктом дослідження стали справи на учасників антибільшовицького повстанського руху: повстанців формувань отаманів Збруєва, Вовка і деяких невстановлених підрозділів махновської армії, загонів уенерівських отаманів Іванова та Матвієнка, а також місцевих повстанських збройних формувань невизначеної орієнтації та загонів самоохорони.

Як бачимо, характерною ознакою антибільшовицького руху згаданого регіону теж є багатовекторність. Окремі його учасники впродовж кількох років збройних протистоянь змінювали протилежні військові та повстанські табори, залишаючись при цьому послідовними й непримиренними в боротьбі проти більшовиків. Невиправних «контрреволюціонерів» зазвичай очікувало найсуворіше покарання. Так, за постановою колегії Катеринославської ГНК від 26 серпня 1921 р. до розстрілу засуджено Баранюка Омеляна Тимофійовича. Згідно зі слідчими матеріалами наприкінці 1917 р. – на початку 1918 р. він служив у війську Центральної Ради; влітку – восени 1919 р. – у денікінській державній варті на території Новомосковського й Кам'янського повітів Катеринославської губернії, а 1920 р. – у повстанському загоні уенерівського отамана Іванова. Як речові докази до справи долучено копію посвідчення від 19 травня 1918 р. про участь старшини Баранюка О.Т. у складі Гайдамацького коша в захисті Києва від більшовиків, а також типографський примірник декларації головнокомандувача збройних сил Півдня Росії генерал-лейтенанта А. Денікіна від 10 квітня 1919 р. «Наши цели, за что мы боремся», адресованої урядам союзницьких держав через їх офіційних представників⁴².

Пізніше встановленим прикладом відчайдушної антибільшовицької боротьби на різних фронтах є документи справи на жителя Дніпропетровська Барабаша Петра Степановича, засудженого до розстрілу за вироком надзвичайної сесії Дніпропетровського окружного суду від 5 травня 1930 р. Його обвинувачено в тому, що 1919 р. протистояв підрозділам Червоної армії на чолі 4-го Переяславського полку Дніпровської дивізії отамана Зеленого, а після загибелі отамана й розпаду дивізії очолив каральний денікінський загін та переслідував червоних партизанів і пов'язане з ними населення сіл Капустяна й Виповзки Київської округи (на той час відповідно Київського і Переяславського повітів)⁴³.

Варто зауважити, що протягом тривалого періоду накопичення джерельної бази спільного тематичного проекту неодноразово змінювався адміністративний поділ України. Успадкований від Російської ім-

⁴¹ Там само. – Спр. 15113. – ТТ. 1–2.

⁴² ГДА СБУ, Дніпропетровськ. – Ф. «Основний». – Спр. 23748.

⁴³ Там само. – Спр. 24272.

перію поділ за принципом «волость – повіт – губернія» 1919 р. більшовицька влада трансформувала на «район – повіт – губернія», а 7 березня 1923 р. – на «район – округа – губернія». 3 червня 1925 р. губернію як вищу адміністративну одиницю скасовано й систему поділу скорочено до рівня «район – округа». Після ліквідації 2 вересня 1930 р. округ єдиною збірною адміністративною одиницею залишився район. У лютому 1932 р. усі райони ввійшли до 5-ти новостворених областей: Вінницької, Дніпропетровської, Київської, Одеської і Харківської. Надалі їх кількість зростала за рахунок подрібнення вже наявних.

З метою уніфікації географічної складової в покажчику (як і в передмові) назви всіх губернських та обласних центрів ужиті в належному відмінку без розшифрування словом «місто» або його скороченням «м.»; назви повітових, волосних і районних центрів, а також інших міст і містечок під час першого їх вживання в тексті розшифровані максимально й подані в називному відмінку; назви всіх сіл, станиць, хуторів і річок ужиті в називному відмінку з попередніми розшифруваннями «с.», «ст.», «х.» або «р.».

Упродовж досліджуваного періоду назви багатьох населених пунктів теж змінювалися. Частина з них узагалі зникла із сучасної карти України. У січні 1937 р. дещо змінилася й сама назва республіки: УСРР перетворилась на УРСР. Підготовка процесуальних документів немісцевими судочинцями в умовах невинних змін адміністративного поділу супроводжувалася численними помилками й неточностями в географії описуваних подій. У свою чергу, це значно ускладнювало процес опрацювання джерел. Сумнівні на сьогодні назви окремих населених пунктів в анотаціях супроводжуються взятим у дужки написом *«так у тексті»*.

Адміністративний статус більшості досі не названих сучасних обласних центрів був нижчим на ранніх етапах формування радянськими органами держбезпеки фондів архівних кримінальних справ у регіонах. Отже, в архівних підрозділах управлінь СБУ цих областей зберігаються, як правило, незначні документальні масиви стосовно учасників антибільшовицького руху 1917–1925 рр. Це здебільшого справи 1944–1948 років провадження, що з вищезгаданих причин до опублікованої частини покажчика не ввійшли. Майже всі відповідні матеріали попереднього походження зберігаються в колишніх губернських центрах, а найбільш ранні зосереджено в ГДА СБУ в Києві.

Усі повстанські стежки Центральної України колись вели до Холодного Яру – знаменитого отаманського краю. На той час це була частина Київської губернії. Із серпня 1920 р. її Черкаський і Чигиринський повіти, а також Золотоніський, Кременчуцький і Хорольський повіти Полтавської та Олександрійський повіт Херсонської губернії увійшли до складу новоствореної Кременчуцької губернії, що існувала до грудня 1922 р. Сучасну Черкаську область засновано 1958 р. Саме тому архів обласного управління СБУ в покажчику представлено лише п'ятьма анотованими справами 1922–1941 рр. провадження. Проте більшість із них варті окремої відзнаки.

Так, 7 листопада 1922 р. військова колегія Верховного трибуналу при ВЦВК засудила до розстрілу 5-х жителів повітового м. Умань, а ще 11-х – до ув'язнення в концтаборі на термін від 3-х місяців до 10 років. Усі репресовані – поляки. Їх обвинувачено як членів «Уманської пляцувки», яка влітку – восени 1921 р. за підтримки 2-го відділу польського генштабу при 6-й армії поширювала свій вплив на території Південно-Західної України, підтримувала зв'язки з уенерівськими й савінковськими повстанськими загонами, займалася шпигунством. До справи долучено особисті документи фігурантів: фотографії, посвідчення, приватне листування, частину виготовленої на полотні шпигунської карти Уманщини тощо⁴⁴.

Під час оперативного забезпечення процесу реалізації радикальних змін у сільському господарстві органи ДПУ несподівано викрили серед селян Чигиринського району Шевченківської округи отамана Мамая (Щирицю Якова Опанасовича) і 6-х повстанців очолюваного ним Білоярського полку, що діяв упродовж 1919–1920 рр. і підпорядковувався Холодноярському повстанському. 19 квітня 1929 р. надзвичайна сесія Шевченківського окружного суду засудила колишнього отамана до розстрілу, а його підлеглих – до 1,6–8 років ув'язнення у ВТТ. А 22 березня 1930 р. той же суд на 5 років позбавив волі жителя містечка Сміла Горобця Івана Якимовича – командира місцевої караульної роти й голову військово-польового суду за часів денікінської окупації⁴⁵.

Антибільшовицький повстанський рух на території Правобережної України завершимо оглядом не численних, але змістовних анотацій справ, що зберігаються в управліннях СБУ в Херсонській, Миколаївській і Кіровоградській областях. Фігуранти цих справ служили в гетьманській державній варті, Армії УНР і Білій армії; у складі каральних підрозділів брали участь в упокоренні повсталого населення; перебували в білогвардійських та уенерівських підпільних організаціях, повстанських формуваннях Н. Григор'єва і Н. Махна, загонах уенерівських отаманів С. Гризла і П. Хмари; брали участь у стихійних та спрямованих на чиюсь підтримку антибільшовицьких повстаннях, подавали всіляку допомогу будь-яким «ворогам трудового народу».

⁴⁴ ГДА СБУ, Черкаси. – Ф. «Основний». – Спр. 9817. – ТТ. 1–6.

⁴⁵ Там само. – Спр. 10183, 14027.

Як відомо, відразу ж після встановлення радянської влади Херсонська губернія перетворилася на Миколаївську. В жовтні 1921 р. і Миколаїв втратив високий адміністративний статус, а повернув його лише 22 вересня 1937 р., коли став обласним центром. Кіровоградську область утворено 10 січня 1939 р., а Херсонську – аж 30 березня 1944 р. Тому й не дивно, що архівним підрозділом УСБУ в Херсонській області анотовано лише 8 виявлених справ 1920–1930 рр. провадження, що відповідають темі дослідження. За однією з них 7 березня 1924 р. Катеринославський губсуд покарав на смерть 3-х і засудив до різних термінів позбавлення волі 44-х селян Мелітопольського й Херсонського районів. Репресованих обвинувачено як членів місцевої підпільної петлюрівської організації, що впродовж 1921–1923 рр. готувала антибільшовицьке збройне повстання з метою відновлення УНР. Частину підпільників обвинувачено в попередній службі в денікінській, врангелівській чи махновській арміях. До справи долучено особисті документи обвинувачуваних: фотографії, посвідчення, довідки, військові книжки тощо⁴⁶.

Відзначимо також справу на жителя Херсона Вишневського Арнольда Рувимовича, засудженого за вироком надзвичайної сесії Херсонського окружного суду до 3 років ув'язнення в концтаборі з подальшою поразкою в правах на 2 роки. Згідно зі слідчими матеріалами 1919 р. він служив у денікінській контррозвідці, був засуджений за постановою колегії Херсонської ПНК від 21 березня 1920 р. до розстрілу, з-під варти втік і 1921 р. за фіктивними документами влаштувався на службу до органів НК, служив до викриття й повторного арешту 1925 р.⁴⁷

Архівним підрозділом УСБУ в Кіровоградській області підготовлено 20 анотацій справ 1920–1946 років провадження. Із ранніх анотацій увагу привертає доля жителя с. Піщаний Брід Олександрійського повіту Кременчуцької губернії Самченка Олександра Петровича, засудженого до розстрілу за постановою надзвичайної трійки ОВ ВНК при реввійськраді 2-ї Кінної армії від 27 листопада 1920 р. Його, сотника Армії УНР, обвинувачено як одного з організаторів антибільшовицького повстання, що у вересні того ж року охопило 7 сіл Єлисаветградського повіту. За іншою справою, 16 лютого 1921 р., колегія повітової НК засудила до страти 15-х і до 5–6 років ув'язнення в концтаборі ще 9-х жителів м. Єлисаветград. Усіх обвинувачено як членів підпільної білогвардійської організації під проводом Яржемковського Віктора Савелійовича, яка з метою повалення радянської влади збирала зброю і закликала міщан до своїх лав⁴⁸.

Інформаційний потенціал справ на учасників антибільшовицького руху 1917–1925 рр. наступних років провадження, як правило, поступається справам, упровадженим по гарячих слідах. Чим далі в часі від описуваних подій, тим більше в їх описі ідеологізації та узагальнень, але менше свідків і конкретики. Однак винятки можливі, якщо йдеться про відомих історичних осіб, тривалий час не досяжних для «більшовицького правосуддя». Неабияку історичну цінність має «кіровоградська» справа на Дудяка Миколу Васильовича, жителя с. Нагорянка Бучацького району Станіславської області, засудженого до розстрілу з конфіскацією майна за вироком військового трибуналу Одеського військового округу від 12 листопада 1940 р. Його обвинувачено як такого, що 1918 р. вступив до очолюваної генералом Є. Петрушевичем Української національної ради, а наступного року організував у Західній Україні бойову дружину січових стрільців і відправив її до Центральної України підтримати Армію УНР на антибільшовицькому фронті. У справі зберігаються процесуальні фотографії фігуранта. Тут же відзначимо повоєнну справу на Завжалова Дмитра Михайловича, уродженця с. Новоукраїнка Єлисаветградського повіту (на момент арешту проживав у Софії, Болгарія), засудженого до розстрілу за вироком військового трибуналу Центрального округу протиповітряної оборони від 20 червня 1946 р. Його обвинувачено у службі 1919 р. в денікінській армії, у подальшому членстві в емігрантських антибільшовицьких організаціях «Російський загальновійськовий союз» і «Національно-трудовий союз нового покоління», а також у роботі з 1931 р. редактором газети «За Росію», яка публікувала статті антибільшовицького змісту⁴⁹.

Архівним підрозділом УСБУ в Миколаївській області анотовано 16 справ 1920–1948 років провадження. Кількість наявних у підрозділі справ за визначеною темою та їхній інформаційний потенціал виглядають досить скромно. Водночас відзначимо конкретику, змістовність та послідовність викладеної інформації; чітко окреслені географічні межі й хронологічні рамки досліджуваних подій; установлені назви військових підрозділів, посад і звань фігурантів тощо. Це характерно для більшості анотованих справ незалежно від років провадження, що свідчить про високу кваліфікацію упорядників і їх відповідальне ставлення до роботи.

Так, з анотації однієї з ранніх справ ми дізнаємося, що Романенка Бориса Васильовича, уродженця Миколаєва, засуджено до розстрілу за постановою 1-го Кримського особливого пункту ОВ ВНК Південного

⁴⁶ ГДА СБУ, Херсон. – Ф. «Основний». – Спр. 15939. – ТТ. 1–9.

⁴⁷ Там само. – Спр. 13290.

⁴⁸ ГДА СБУ, Кіровоград. – Ф. «Основний». – Спр. 14806, 14700.

⁴⁹ Там само. – Спр. 5981, 10499.

фронту від 5 грудня 1920 р. Його обвинувачено як такого, що з 5 вересня 1919 р. служив рядовим 12-ї батареї 4-ї артилерійської бригади Добровольчої армії генерала А. Денікіна, а з 25 серпня 1920 р. – у сформованій у Миколаєві 8-й бригаді армії адмірала П. Врангеля; брав участь у боях проти частин Червоної армії⁵⁰.

За показовою справою 1929 року провадження проходять Ключе Йосип Іванович та інші жителі колонії Вормс Миколаївської округи (загалом 7 осіб), з яких 3-х засуджено за вироком надзвичайної сесії окружного суду до розстрілу, а решту – до 5–10 років позбавлення волі із суворою ізоляцією. Всіх обвинувачено як учасників місцевого «куркульського» повстання, що відбулося 15–20 липня (за іншими даними – 10 серпня) 1919 р. на підтримку загального антибільшовицького повстанського руху німців-колоністів Одеського та Миколаївського повітів Херсонської губернії. Одного з фігурантів справи, Шмірера Франца Михайловича, обвинувачено також у проведенні в колонії Вормс за наказом денікінського командування мобілізації молоді й направленні її до Одеси, де з німців-колоністів формувався окремий полк Добровольчої армії⁵¹.

Як останній приклад візьмемо анотацію найпізнішої «миколаївської» справи на Громова Федора Фоковича, уродженця Києва, засудженого до 25 років ув'язнення у ВТТ за вироком військового трибуналу військ МВС по Миколаївській області від 12 липня 1948 р. Згідно зі слідчими матеріалами наприкінці серпня 1919 р. у Києві Громова Ф.Ф. було мобілізовано рядовим до Добровольчої армії. Він служив у кулеметній команді 16-го Новоархангельського уланського полку і 2-му Дроздовському полку. На початку 1920 р. фігурант справи опинився в Севастополі й пішов на навчання до Олексіївського військового училища. Влітку того ж року юнкери брали участь у боях проти частин Червоної армії на Таманському півострові. Громова Ф.Ф. нагороджено Георгіївською медаллю IV ступеня. У листопаді 1920 р. разом із військовим училищем він виїхав за кордон до Туреччини, а потім до Болгарії. 1930 р. Громов Ф.Ф. отримав болгарське підданство й у Варні вступив до Російського загальновійськового союзу. На момент арешту він проживав у Бухаресті (Румунія) під прізвищем Тодоров⁵².

На відміну від раніше згадуваних здобутків архівного підрозділу УСБУ в Сумській області значно скромніше виглядають результати пошукової роботи їхніх колег-архівістів з інших, нині потужних обласних центрів Лівобережжя, що в роки індустріалізації постали з колишніх провінційних містечок. Архівним підрозділом УСБУ в Донецькій області представлено в тематичному покажчику 5 анотацій справ 1934–1939 років провадження. За анотованими справами проходять по одному фігуранту, з яких двох обвинувачено як колишніх військовослужбовців Білої армії, ще двох – як колишніх начальників гетьманської державної варти в окремих селах та одного – як інформатора денікінської контррозвідки. Попри давність провини, усіх покарано досить жорстоко: одного фігуранта засуджено до розстрілу, а решту – до 7–10 років ув'язнення. Двом репресованим до давнього обвинувачення додано агітацію проти колективізації, державної позики й інших непопулярних заходів радянської влади.

Відзначимо справу на жителя с. Будьонівка (на той час райцентру) Дунаєвського Іллю Юхимовича, засудженого до розстрілу за вироком спеціальної колегії Донецького обласного суду від 4 лютого 1936 р. Насамперед, його репресовано як штабс-капітана Білої армії, що з липня до 13 жовтня 1919 р. служив на посадах начальника державної варти й заступника коменданта в Кривому Розі, активно протистояв розгортанню в підконтрольній навколишній місцевості антиденікінського повстанського руху. Очевидно, з метою недопущення пом'якшення покарання за давністю провини Дунаєвському І.Ю. також висунуто обвинувачення у проведенні з 1930 р. антирадянської агітації під час роботи викладачем курсової мережі відділу кадрів Будьонівського рудоуправління⁵³.

Ще 5 анотацій до загального покажчика вніс архівний підрозділ УСБУ в Луганській області. За однією з анотованих справ проходять 13 жителів повітового м. Старобільськ, засуджених до розстрілу за постановою військового революційного комітету Старобільського району від 7 грудня 1920 р. Їх обвинувачено як дезертирів та махновців. Показову слідчу справу на колишніх стражників Білолуцької волості денікінської варти Чумакова Миколу Івановича і Ткаченка Олександра Івановича закрито за постановою прокурора Старобільської округи від 22 листопада 1927 р. на підставі святкової амністії⁵⁴. За рештою справ 1937, 1938 і 1941 років провадження проходять колишні військовослужбовці денікінської армії, додатково обвинувачені у шпигунстві й антирадянській агітації.

Роботу архівного підрозділу УСБУ в Запорізькій області відображають 12 анотацій архівних кримінальних справ 1929–1937 років провадження. Їх фігурантами є переважно колишні денікінці, вран-

⁵⁰ ГДА СБУ, Миколаїв. – Ф. «Основний». – Спр. 13155.

⁵¹ Там само. – Спр. 8867.

⁵² Там само. – Спр. 8014.

⁵³ ГДА СБУ, Донецьк. – Ф. «Основний». – Спр. 592.

⁵⁴ ГДА СБУ, Луганськ. – Ф. «Основний». – Спр. 7401, 26804.

гелівці й махновці. Учасниками антибільшовицького руху в регіоні відмічено також німецьких колоністів. Майже всіх покарано досить жорстоко: засуджено до розстрілу або 10 років ув'язнення. Однак більшість репресованих визнано винними, насамперед, в опорі розкуркуленню, колективізації, насильницькій хлібозаготівлі й іншим заходам влади на селі, а давня провина стала суттєвою додатковою складовою їхнього обвинувачення.

Відзначимо справу на жителя с. Святодухівка Новозлатопільського району Барановського Семена Пантелеймоновича, засудженого до розстрілу за вироком Дніпропетровського обласного суду від 10 березня 1932 р. Саме основною його провиною стала участь у репресивних заходах стосовно повсталих селян Гуляйпільського району у складі гетьманського карального загону поміщика Буланова 1918 р. та в складі денікінського карального загону поміщика Ленца 1919 р. Фігуранта справи обвинувачено також в організації власного карального загону «з попівських синів і куркулів», який у січні 1918 р. переслідував партизанів с. Святодухівка та передавав їх представникам австро-німецької окупаційної військової адміністрації⁵⁵.

Як відомо, 1954 р. тісні суспільні й економічні зв'язки з материковою Україною сприяли виведенню Кримського півострова зі складу Російської Федерації та приєднанню його до УРСР. Відповідне рішення радянське керівництво приймало в абсолютній упевненості в непорушній єдності радянських республік у складі на той час могутньої наддержави. Але незабаром, здавалося б, вічний СРСР розпався, після чого Крим природно опинився у складі суверенної України як автономна республіка. До анотованого покажчика архівних кримінальних справ «Основного» фонду долучено кількісно скромний, але достатньо якісний тематичний внесок архівного підрозділу ГУ СБУ в Автономній Республіці Крим: 21 анотація за справами 1921–1930 років провадження. Їх оглядом завершимо передмову матеріалів зазначеного покажчика. Робимо це з вірою у тимчасовість не визнаної світом сучасної підступної анексії Криму путінською Росією. Зазначені анотації досить символічно розпочинають упорядковану за алфавітом основну частину видання.

Кримський півострів у роки громадянської війни був одним із центрів антибільшовицького білого руху. Отже, фігурантами анотованих справ є військовослужбовці переможених денікінської і врангелівської армій, а також члени підпільних організацій та учасники повстанського руху із числа колишніх білогвардійців і корінного кримськотатарського населення.

За однією із ранніх показових справ проходять Спаї Олександр Миколайович, Мамуладзе Ілля Артемович та інші жителі Криму (загалом 18 осіб різних національностей), з яких 4-х засуджено за постановою малої колегії Кримської НК від 3 листопада 1921 р. до розстрілу, а решту – до 5 років примусових робіт у м. Архангельськ (Росія). Всіх обвинувачено як колишніх врангелівських офіцерів і повстанців «банди біло-зелених», що діяла в кримських лісах близько року після встановлення на півострові більшовицької влади. Повстанський загін очолювали зазначені вище фігуранти справи⁵⁶.

Окремої уваги варті матеріали справи на 418-х жителів Кримської АСРР, обвинувачених як членів кримської філії ВСС. Згідно зі слідчими матеріалами організація діяла в 1922–1924 рр., формувала «бойові групи для боротьби з комуністами», шукала зв'язки з іншими антибільшовицькими об'єднаннями й рухами, збирала відомості про економічне й політичне становище в Криму й поширювала пропагандистську літературу. За постановою особливої наради при повноважному представництві ОДПУ по Криму від 30 липня 1924 р. 189-х фігурантів засуджено до розстрілу, 45-х звільнено за недоведеністю провини, 5-х видворено за межі СРСР, а решту засуджено до 2–3 років ув'язнення в концтаборі або 3 років виселення до Північного краю. У справі зберігаються особисті документи й фотографії фігурантів, пропагандистські відозви до населення Криму⁵⁷.

Відзначимо також справу на Аргінського Куршута Девлетовича й інших кримчан (загалом 48 осіб), з яких 8-х засуджено за вироком Головного суду Кримської АСРР від 3 грудня 1925 р. до розстрілу, але за давністю провини смертний вирок усім замінено на 10 років позбавлення волі із суворою ізоляцією та подальшою поразкою в правах на 5 років. За тим же вироком ще 18-х фігурантів засуджено до позбавлення волі на терміни від 3 років умовно до 6 років ув'язнення в концтаборі з конфіскацією майна і подальшою поразкою в правах на 3 роки. Фігурантів справи обвинувачено у службі впродовж 1919–1920 рр. у білогвардійському каральному загоні П. Шнейдера. Решту заарештованих звільнено з-під варті за висновком Головного суду Кримської АСРР від 14 жовтня 1925 р. Їхню провину визнано незначущою, а їх самих – «втягнутими у злочинні дії через політичну несвідомість». Усіх звільнених викликано до суду за справою як свідків⁵⁸.

⁵⁵ ГДА СБУ, Запоріжжя. – Ф. «Основний». – Спр. 1653.

⁵⁶ ГДА СБУ, Сімферополь. – Ф. «Основний». – Спр. 15924.

⁵⁷ Там само. – Спр. 20224. – ТТ. 1–41.

⁵⁸ Там само. – Спр. 835. – ТТ. 1–3.

Особливої відзнаки заслуговують матеріали справи на 63-х членів національної партії кримських татар «Мілли-Фірка», що прагнула утворення в Криму національної демократичної республіки. Впродовж 1921–1928 рр. партія перебувала під оперативним наглядом органів держбезпеки, а з другої половини 1920 рр. її діяльність було заборонено. За підсумками судових засідань колегії ОДПУ від 17 грудня 1928 р. і 11 лютого 1929 р., а також з урахуванням касаційного рішення тієї ж колегії від 13 січня 1931 р. 2-х фігурантів справи засуджено до розстрілу, попередній смертний вирок стосовно 10-х змінено на 10 років виправно-трудових таборів у віддалених місцях СРСР і стосовно ще 2-х – на видворення за межі країни; решту обвинувачених засуджено до 3–10 років ув'язнення у ВТТ або 2–3 років заслання до Сибіру⁵⁹.

Насамкінець окреслимо групу справ 1927–1930 рр. провадження на членів «куркульських самосудних комісій», повсюдно організованих кримськими татарами під час голоду 1921–1922 рр. із метою захисту приватної власності від крадіжок і пограбувань. За рішеннями судових і позасудових органів фігурантів цих справ покарано позбавленням волі на термін від 6 місяців до 5 років або виселенням за межі півострова із позбавленням на 3 роки права проживати у великих містах⁶⁰.

За результатами анонсованих напрацювань архівістів регіональних органів СБУ зробимо певні висновки й наведемо показову узагальнюючу статистику. 495 внесених до опублікованої версії покажчика анотацій відображають переважну більшість анотованих і значну частину наявних в архівах тимчасового зберігання архівних кримінальних справ окресленої тематики, але далеко не весь їх масив. Потужні пошукові резерви можна віднайти в багатьох досліджених фондах. Навіть архівним підрозділом УСБУ в Одеській області, попри максимальну кількість складених анотацій (108), на цей час недостатньо опрацьовано справи другої половини 1920-х рр. і майже не опрацьовано справи 1930-х рр. провадження. А з деяких інших «архівних криниць» черпати – не вичерпати...

Понад 40% від загальної кількості анотацій (201) стосуються репресованих учасників антибільшовицького білогвардійського руху, майже 38% (188) – діячів української революції і національно-визвольних змагань, понад 6% (31) – повстанців анархо-махновської орієнтації і трохи менше 4% (18) – учасників руху опору національних меншин. Фігуранти 11,5% анотованих справ (57) брали участь у стихійних селянських повстаннях або перебували в антибільшовицьких повстанських формуваннях невстановленої орієнтації. Анонсовані цифрові та процентні показники навряд чи відбивають реальне співвідношення сил протидіючих сторін. Хиткий баланс може легко порушитися, в разі належного опрацювання резервних архівних матеріалів регіональних органів СБУ, а також кількох тисяч справ на учасників антибільшовицького руху, зосереджених в «Основному» фонді ГДА СБУ в Києві.

З урахуванням наявних можливостей архівістами СБУ здійснено чималий обсяг архівно-пошукової і науково-дослідницької роботи за темою «Репресії проти учасників антибільшовицького руху в Україні (1917–1925 рр.)». Визначити абсолютний потенціал фондів архівних кримінальних справ за цією та будь-якою іншою темою дослідження можливо лише за умови визнання відповідного напрямку службової діяльності пріоритетним і подальшого активного залучення до цієї роботи вузьких спеціалістів-істориків. Тільки вони спроможні вихопити із першоджерел історично цінну інформацію без домішок від упорядників у вигляді фактичних, ідеологічних, географічних і хронологічних неточностей. Активізація спільних зусиль архівістів та істориків здатна реалізувати перспективу опублікування за матеріалами архівних кримінальних справ «Основного» фонду регіональних органів СБУ нової значно ширшої і якіснішої версії довідкового видання.

У будь-якому разі нині запропонований широкому загалу анотований покажчик неодмінно стане у пригоді науковцям, комусь із співвітчизників поверне пам'ять про репресованих предків, зацікавить багатьох небайдужих до історії рідного краю дослідників.

Упорядкуванню довідника сприяли колишні керівники ГДА СБУ В'ятрович В.М., Кокін С.А., Лясковська С.П. і Кулик І.М., а ще керівний склад обласних управлінь СБУ, архівні підрозділи яких задіяно в реалізації спільного проекту. Необхідну організаційну й технічну підтримку надавали заступник директора ГДА СБУ Бірчак В.М., а також заступник начальника одного з відділів архіву Скиба В.В. та співробітники установи Говоруха В.В. і Цоколенко О.А.

Найближчим часом ГДА СБУ планує підготовку до друку анотованого покажчика «Репресії проти учасників антибільшовицького руху в Україні (1917–1925 рр.)», попередньо упорядкованого за матеріалами архівних кримінальних справ «Припиненого» фонду, що так само зберігаються в архівних підрозділах регіональних органів СБУ.

В'ячеслав Василенко

⁵⁹ Там само. – Спр. 13762. – ТТ. 1–49.

⁶⁰ Там само. – Спр. 17816, 17825, 17831, 17832, 17833, 17847.

РЕПРЕСІЇ ПРОТИ УЧАСНИКІВ АНТИБІЛЬШОВИЦЬКОГО РУХУ В УКРАЇНІ (1917–1925 рр.)

Анотований покажчик архівних кримінальних справ «Основного» фонду архівів тимчасового зберігання регіональних органів СБУ

Архівний підрозділ ГУ СБУ в Автономній Республіці Крим

Виконавці: Андрій Валякін і Андрій Кохан (2011–2013),
Ірина Чернобай (2014).

Відповідальні: Андрій Валякін (2011–2013),
Олександр Балакін (2014).

Пор. №	Дата вироку	Арх. № справи, кількість томів. Рік провадження	Назва справи	Стисла анотація
1	06.02.1921	49. 1921	Следственное дело по обвинению Гармаша А.А.	Гармаша Онисима Андрійовича, жителя с. Генічеська Гірка Феодосійського району Таврійської губернії, засуджено за вироком виїзної сесії реввійськтрибуналу 4-ї армії при 30-й стрілецькій дивізії до 20 років позбавлення волі. Його обвинувачено в тому, що 1920 р., за влади адмірала П. Врангеля, був старшиною с. Григорівка Генічеського району, проводив масові арешти й обшуки селян, брав участь у розстрілах червоноармійців. Ухвалою реввійськтрибуналу при штабі 4-ї армії від 5 квітня 1921 р. на підставі амністії строк покарання Гармашу О.А. зменшено до 5 років позбавлення волі. За висновком прокуратури Автономної Республіки Крим (дату не встановлено) Гармаша О.А. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
2	18.03.1921	17262. 1921	Следственное дело по обвинению Ржановского Н.И. и др.	За справою проходять Ржановський Микола Михайлович та інші жителі м. Феодосія Таврійської губернії (загалом 7 осіб). За вироком реввійськтрибуналу Чорного та Азовського морів 3-х фігурантів засуджено до розстрілу, а решту – до 3 років позбавлення волі. Усіх обвинувачено як «шкідливих елементів, зрадників, ворогів робітничо-селянського уряду і трудового народу».

				Згідно зі слідчими матеріалами 1920 р. обвинувачувані служили у врангелевській контррозвідці або були її агентами, а після припинення в Криму військових дій проводили антирадянську агітацію. За висновками прокуратури Автономної Республіки Крим від 8 квітня 1996 р. усіх репресованих визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають
3	12.10.1921	17261. 1921	Следственное дело по обвинению Али Х.М. и др.	За справою проходять Алі Халіль Мукук та інші жителі містечка Сімеїз Ялтинського повіту Таврійської губернії (загалом 17 осіб кримськотатарської національності). За постановою надзвичайної трійки Кримської НК 10-х фігурантів засуджено до розстрілу, 2-х – до 5 років ув'язнення в концтаборі, а решту звільнено з-під варті за недоведеністю провини. Усіх репресованих обвинувачено як активних членів пов'язаної з «бандами біло-зелених» групи «Ірбіш», учасників скоєних наприкінці 1921 р. кількох нальотів на склади й транспорт із провіантом на шосе Ялта – Севастополь та збройного опору загону червоноармійців у Сімеїзі. За висновком прокуратури Автономної Республіки Крим від 10 жовтня 1995 р. репресованих фігурантів справи визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають
4	03.11.1921	15924. 1921	Следственное дело по обвинению Спаи А.Н. и др.	За справою проходять Спаї Олександр Миколайович, Мамуладзе Ілля Артемович та інші жителі Криму (загалом 18 осіб різних національностей), з яких 4-х засуджено за постановою малої колегії Кримської НК до розстрілу, а решту – до 5 років примусових робіт у м. Архангельськ (Росія). Усіх обвинувачено як колишніх офіцерів Білої армії адмірала П. Врангеля та повстанців «банди біло-зелених», що діяла в кримських лісах близько року після встановлення на півострові більшовицької влади. Повстанський загін очолювали зазначені вище фігуранти справи. За висновком прокуратури Автономної Республіки Крим від 26 березня 1996 р. репресованих визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають
5	01.04.1923	3096. 1923	Следственное дело по обвинению Бондаренко А.А. и др.	За справою проходять Бондаренко Олександр Олександрович та інші жителі Сімферополя Кримської АСРР (загалом 5 осіб), з яких 2-х засуджено за вироком Всекримського суду до розстрілу, 2-х – до 10 і 5 років позбавлення волі із суворою ізоляцією відповідно та подальшою поразкою в правах на 5 років, 1-го виправдано. Репресованих обвинувачено як монархістів і секретних співробітників Таврійського управління державного політичного розшуку. Згідно зі слідчими матеріалами обвинувачувані восени 1920 р. були причетні до викриття відомос-

				тей про підготовку в Сімферополі маніфестації з нагоди 3-ї річниці «жовтневої революції», про місцеребування підпільного більшовицького міського комітету й переміщення в Криму партизанської армії О. Мокроусова та його штабу. За висновком прокуратури Автономної Республіки Крим від 26 березня 1996 р. репресованих фігурантів справи визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають
6	18.04.1924	16481. 1922–1924	Следственное дело по обвинению Стеценко М.Л.	Стеценка Михайла Лукича, жителя Сімферополя, за вироком надзвичайної сесії Харківського губсуду засуджено до розстрілу з конфіскацією майна. Його обвинувачено як такого, що впродовж 1919–1920 рр. обіймав відповідальні посади в контррозвідці денікінської і врангелівської армій, а 1922 р. повернувся з еміграції до Криму як «агент англійської і французької розвідок» із метою «створення ударних монархічних угруповань». За висновком прокуратури Автономної Республіки Крим від 14 вересня 1995 р. Стеценка М.Л. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає. У справі зберігаються фотографії та листування фігуранта
7	30.07.1924	20224, тт. 1–41. 1924	Дело «Всероссийский крестьянский союз» (Крымский штаб крестьянских объединений)	За справою проходять 418 жителів Криму, з яких 189-х засуджено за постановою особливої наради при повноважному представництві (далі – ПП) ОДПУ по Криму до розстрілу, 45-х звільнено за недоведеністю провини, 5-х видворено за межі СРСР, а решту засуджено до 2–3 років ув’язнення в концтаборі або 3 років виселення до Північного краю. Усіх репресованих обвинувачено в належності до кримської філії «контрреволюційної монархічної організації “Всеросійський селянський союз”» (далі – ВСС). Згідно зі слідчими матеріалами організація діяла в 1922–1924 рр., формувала «бойові групи для боротьби з комуністами», шукала зв’язки з іншими антибільшовицькими об’єднаннями й рухами, збирала відомості про економічне та політичне становище в Криму й поширювала пропагандистську літературу. За висновками прокуратури Автономної Республіки Крим від 4 січня 1993 р. 321-го фігуранта справи реабілітовано, а 29-х визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають. До справи приєднано слідчі матеріали на 23-х колишніх членів організації, засуджених у воєнні й повоєнні роки за обвинуваченням у скоєнні загальнокримінальних злочинів або співпраці з німецьким окупаційним режимом. За подальшими окремими висновками тієї ж прокуратури в реабілітації їм відмовлено.

				У справі зберігаються фотографії членів ВСС та примірники пропагандистських відозв до населення Криму
8	29.10.1924	3011. 1924	Следственное дело по обвинению Филимонова М.И.	Філімонова Михайла Ілліча, жителя Феодосії, засуджено за постановою особливої наради при ПП ОДПУ по Криму до розстрілу, а членів сім'ї вислано до Північного краю строком на 3 роки. Смертний вирок виконано 29 жовтня 1924 р. Фігуранта справи обвинувачено у службі при міському врангелівському коменданті й подальшому проживанні за фіктивними документами. Згідно зі слідчими матеріалами восени 1920 р. він брав участь у розстрілі місцевих робітників, викритих білогвардійською контррозвідкою як членів більшовицького підпілля. За висновком прокуратури Автономної Республіки Крим від 19 березня 1996 р. Філімонова М.І. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
9	29.10.1924	3062. 1924	Следственное дело по обвинению Велижанова Р.	За справою проходять 9 кримських татар, жителів с. Туак Ялтинського району Кримської АСРР. Веліжанова Рамазана та Шабан-Нетру Курт-Халіля засуджено за постановою особливої наради ПП ОДПУ по Криму до розстрілу з конфіскацією майна, ще 2-х їхніх односельчан – до 3 років ув'язнення в Соловцькому концтаборі, а решту з-під варті звільнено за відсутністю складу злочину. Смертний вирок виконано 29 жовтня 1924 р. Р. Веліжанова обвинувачено в тому, що «з контрреволюційною метою» підбурював односельчан до розправи над місцевими активістами, потенційних виконавців забезпечив зброєю та обіцяв їм грошову винагороду. Інших репресованих обвинувачено в підтримці його терористичних намірів та участі в підготовці терактів. Їх, попри заохочування, відмовилися вчинити звільнені фігуранти справи. За висновком прокуратури Автономної Республіки Крим від 19 березня 1996 р. Р. Веліжанова визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає. Решту репресованих за одночасними висновками тієї ж прокуратури реабілітовано. До справи долучено фотографію Р. Веліжанова
10	29.10.1924	3078. 1924	Следственное дело по обвинению Бычкова К.А.	Бичкова Кузьму Андрійовича, жителя Миколаєва, засуджено за постановою особливої наради при ПП ОДПУ по Криму до розстрілу. Його обвинувачено як такого, що 1919 р. брав участь в організації антибільшовицького селянського повстання на території Миколаївського повіту Херсонської губернії, служив у денікінській контррозвідці, розстрілював червоноармійців, щоб перешкодити наступу

				Червоної армії брав участь у руйнуванні залізничного мосту через р. Буг поблизу с. Гур'ївка Миколаївського повіту. За висновком прокуратури Автономної Республіки Крим (дату не встановлено) Бичкова К.А. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
11	03.12.1925	835, тт. 1–3. 1925–1926	Следственное дело по обвинению Аргинского К.Д. и др.	За справою проходять Аргінський Куршут Девлетович та інші жителі Криму (загалом 48 осіб), з яких 8-х засуджено за вироком Головного суду Кримської АСРР до розстрілу, але за давністю провини смертний вирок усім замінено на 10 років позбавлення волі із суворою ізоляцією і подальшою поразкою в правах на 5 років. За тим же вироком ще 18-х фігурантів засуджено до позбавлення волі на терміни від 3 років умовно до 6 років ув'язнення в концтаборі з конфіскацією майна і подальшою поразкою в правах на 3 роки. Фігурантів справи обвинувачено у службі впродовж 1919–1920 рр. у білогвардійському каральному загоні П. Шнейдера. Згідно зі слідчими матеріалами карателі розстріляли й повісили сотні полонених червоноармійців, комуністів і дезертирів. Решту заарештованих звільнено з-під варти за висновком Головного суду Кримської АСРР від 14 жовтня 1925 р. Їхню провину визнано незначущою, а їх самих – «втягнутими у злочинні дії через політичну несвідомість». Усіх звільнених викликано до суду за справою як свідків. 29 січня 1926 р. касаційна колегія Верховного суду РСФРР із розгляду кримінальних справ ухвалила звільнити 3-х засуджених від подальшого відбуття покарання з нагоди 5-ї річниці звільнення Криму. Стосовно інших вирок залишено в силі. За висновком прокуратури Автономної Республіки Крим (дату не встановлено) репресованих фігурантів справи визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають
12	17.09.1926	18145, тт. 1–7. 1925–1926	Следственное дело по обвинению Агриомати А.М. и др.	За справою проходять Агріоматі Олександр Маркович та інші жителі Севастополя (загалом 21 особа), з яких 16-х засуджено за вироком Верховного суду СРСР до позбавлення волі на терміни від року умовно до 8 років ув'язнення в концтаборі з подальшою поразкою в правах на 3 роки. Решту фігурантів звільнено за постановою колегії ОДПУ від 7 січня 1927 р., але позбавлено впродовж 3 років права проживати у Криму, а також у Москві, Ленінграді, Києві, Харкові та Ростові-на-Дону, відповідних областях, Північнокавказькому, Закавказькому та прикордонних регіонах. Усіх обвинувачено як членів «Головного командування» – створеної 1922 р. монархічної організації,

				що проводила пропагандистську роботу в середовищі білих офіцерів, які не евакуювалися із Севастополя. Згідно зі слідчими матеріалами обвинувачувані готувалися емігрувати до Болгарії. Їх також визнано причетними до підриву 1925 р. порохового погребу, розташованого в районі Севастопольської фортеці. За висновками прокуратури Автономної Республіки Крим від 26 січня 1996 р. усіх фігурантів справи реабілітовано
13	02.04.1927	17825. 1927	Следственное дело по обвинению Бейшули Х.А. и др.	За справою проходять Бейшулі Халіль Алі й інші жителі с. Бешуй Сімферопольського району Кримської АСРР (загалом 4 особи кримськотатарської національності), з яких 3-х засуджено за вироком Головного суду Кримської АСРР до 5 років і 1-го – до 3 років ув'язнення в концтаборі. Усіх обвинувачено як таких, що 1920 р. служили в армії адмірала П. Врангеля, а під час голоду 1921–1922 рр. «боролися з революційним рухом на селі» у складі організованих для захисту приватної власності від крадіжок і пограбувань «куркульських самосудних комісій». За висновком прокуратури Автономної Республіки Крим від 18 квітня 1996 р. фігурантів справи визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають
14	17.12.1928	13762, тт. 1–49. 1928	Следственное дело по обвинению членов партии «Милли-Фирка»	За справою проходять Чапчакчі Халіль Селеметович та інші жителі Кримської АСРР (загалом 63 особи кримськотатарської національності), з яких 14-х засуджено за первинною постановою колегії ОДПУ до розстрілу, 5-х – до 3–10 років ув'язнення у ВТТ, 9-х – до 3 років заслання до Сибіру і 4-х звільнено за недоведеністю провини. За наступною постановою колегії ОДПУ від 11 лютого 1929 р. ще 27-х фігурантів справи засуджено до 3–10 років виправно-трудових таборів у віддалених місцях СРСР і 2-х – до 3 років заслання до Сибіру. За тією ж постановою покарання стосовно 2-х попередньо засуджених до страти змінено на видворення за межі СРСР. За касаційною постановою колегії ОДПУ від 13 січня 1931 р. вирок стосовно ще 10-х попередньо покараних на смерть змінено на 10 років ув'язнення у ВТТ у віддалених місцях СРСР. Чапчакчі Х.С. обвинувачено як одного з організаторів і керівника, а всіх інших – як членів національної партії кримських татар «Мілли-Фірка», що прагнула утворення в Криму національної демократичної республіки. Упродовж 1921–1928 рр. партія перебувала під оперативним наглядом органів ОДПУ, а із другої половини 1920 рр. її діяльність було заборонено. Стосовно 2-х фігурантів рішення по справі немає. Одного з них оголошено до розшуку, бо під час слідства втік з-під варти.

				За висновком військової прокуратури Одеського військового округу від 21 серпня 1993 р. 21-го фігуранта справи реабілітовано. За висновком військової прокуратури Південного регіону України від 5 жовтня 1995 р. реабілітовано ще 26 осіб. Відомостей про перегляд справи на предмет реабілітації решти репресованих немає. У справі зберігаються численні документи й фотографії обвинувачуваних. Справу впорядковано за датою первинного засудження більшості фігурантів, згідно з першою постановою ОДПУ
15	12.04.1929	17832. 1929	Следственное дело по обвинению Ибраимова С.Х. и др.	За справою проходять Ібраїмов Сеїт Халіль та інші жителі містечка Бахчисарай Кримської АСРР (загалом 13 селян кримськотатарської національності), з яких 9-х засуджено за постановою особливої наради при колегії ОДПУ до виселення за межі півострова із позбавленням на 3 роки права проживати у великих містах. Їх обвинувачено як учасників «боротьби з революційним рухом на селі» у складі «куркульських самосудних комісій», організованих під час голоду 1921–1922 рр. із метою захисту приватної власності від крадіжок і пограбувань. За тією ж постановою решту заарештованих звільнено з-під варти за недоведеністю провини. За висновком Генеральної прокуратури України від 16 червня 1995 р. репресованих фігурантів справи визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають
16	12.04.1929	17833. 1928–1929	Следственное дело по обвинению Байрасланова Ф. и др.	За справою проходять Абдуллаєв Абдуреуф, Байрасланов Фарих та інші жителі містечка Керч Кримської АСРР (загалом 8 селян кримськотатарської національності). За вироком судової колегії Кримського обласного суду А. Абдуллаєва засуджено до видворення за межі СРСР, а решту – до виселення за межі півострова із позбавленням на 3 роки права проживати у великих містах. Їх обвинувачено як учасників «боротьби з революційним рухом на селі» у складі «куркульських самосудних комісій», організованих під час голоду 1921–1922 рр. з метою захисту приватної власності від крадіжок і пограбувань. За висновком Генеральної прокуратури України від 10 жовтня 1995 р. репресованих фігурантів справи визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають
17	14.09.1929	17831. 1929	Следственное дело по обвинению Еннани А. и др.	За справою проходять Єннані Амет та інші жителі с. Бахсан Карасубазарського району Кримської АСРР (загалом 4 селян кримськотатарської національності). За постановою особливої наради при колегії ОДПУ А. Єннані засуджено до виселення із

				Криму з позбавленням права проживання у великих містах на 3 роки, а решту – до заслання до Сибіру на той же термін. Усіх обвинувачено як учасників «боротьби з революційним рухом на селі» у складі «куркульських самосудних комісій», організованих під час голоду 1921–1922 рр. із метою захисту приватної власності від крадіжок і пограбувань. За висновком прокуратури Автономної Республіки Крим від 12 лютого 1996 р. фігурантів справи визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають
18	14.09.1929	17847. 1929	Следственное дело по обвинению Али Р. и др.	Алі Решида та інших жителів Карасубазарського району (загалом 3 селян кримськотатарської національності) засуджено за постановою особливої наради при колегії ОДПУ до 6 місяців ув'язнення у ВТТ. Їх обвинувачено як учасників «боротьби з революційним рухом на селі» у складі «куркульських самосудних комісій», організованих під час голоду 1921–1922 рр. із метою захисту приватної власності від крадіжок і пограбувань. За висновками Генеральної прокуратури України від 25 грудня 1995 р. Р. Алі реабілітовано, а решту фігурантів справи визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають
19	14.10.1929	17821. 1929	Следственное дело по обвинению Андриевского И.А.	Андрієвського Івана Антоновича, жителя Євпаторії Кримської АСРР, засуджено за постановою особливої наради при колегії ОДПУ до 6 місяців позбавлення волі. Його обвинувачено як учасника збройної боротьби проти встановлення в Криму більшовицької влади. Згідно зі слідчими матеріалами фігурант справи впродовж 1919–1920 рр. служив у денікінській і врангелевській арміях. За висновком прокуратури Автономної Республіки Крим від 22 грудня 1995 р. Андрієвського І.А. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
20	03.11.1929	17788. 1929	Следственное дело по обвинению Руссет-Кирова В.И.	Руссет-Кірова Василя Йосиповича, жителя Севастополя Кримської АСРР, засуджено за постановою колегії відділу ДПУ по Криму до 5 років ув'язнення в концтаборі. Його обвинувачено як учасника боротьби проти встановлення у Криму більшовицької влади. Згідно зі слідчими матеріалами фігурант справи 1920 р. служив у Білій армії адмірала П. Врангеля, підтримував стосунки з керівництвом врангелівської контррозвідки. За висновком прокуратури Автономної Республіки Крим від 26 лютого 1999 р. Руссет-Кірова В.Й. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає

21	30.08.1930	17816. 1930	Следственное дело по обвинению Умерова А. и Агаева У.	Умерова Азіза та Агаєва Умера, жителів Бахчисарая Кримської АСРР, засуджено за постановою надзвичайної трійки ОДПУ до розстрілу і 5 років ув'язнення в концтаборі відповідно. Їх обвинувачено як учасників «боротьби з революційним рухом на селі» у складі «куркульських самосудних комісій», організованих під час голоду 1921–1922 рр. із метою захисту приватної власності від крадіжок і пограбувань. А. Умерова обвинувачено також у спробі нелегального переходу державного кордону СРСР. Смертний вирок стосовно нього виконано 5 вересня 1930 р. За висновком президії Верховного суду Автономної Республіки Крим від 2 червня 1996 р. обох репресованих визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають
----	------------	----------------	---	--

Архівний підрозділ УСБУ у Вінницькій області

Виконавці: Михайло Бурдяк,
Алла Король.

Відповідальні: Ігор Солотвінський (2011–2012),
Руслан Колесюк (2013–2014).

Пор. №	Дата вироку	Арх. № справи, кількість томів. Рік провадження	Назва справи	Стисла анотація
1	29.08.1920	11841. 1920	Дело по обвинению Педенюка П.С.	Педенюка Петра Стратоновича, жителя с. Жерденівка Гайсинського повіту Подільської губернії, засуджено за постановою колегії ГНК Подільського губревкому до розстрілу. Його обвинувачено як повстанця загону петлюрівського отамана А. Волинця. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
2	29.08.1920	28484. 1920	Следственное дело по обвинению Малиновского М.П. и др.	За справою проходять Малиновський Мар'ян Петрович та інші жителі с. Рожок Микулинецький Літинського повіту Подільської губернії (загалом 4 особи). За постановою колегії ГНК Подільського губревкому Малиновського М.П. засуджено до розстрілу, 2-х фігурантів – до 2 років ув'язнення в концтаборі, а 1-го звільнено з-під варті за недоведеністю провини. Усіх репресованих обвинувачено як таких, що служили в повстанському загоні уенерівського отамана Я. Шепеля й незаконно зберігали вогнепальну зброю. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих

3	29.08.1920	11844. 1920	Дело по обвинению Люльки В.И.	Люльку Василя Йосиповича, жителя с. Кунка Гайсинського повіту, засуджено за постановою колегії ГНК Подільського губревкому до розстрілу з конфіскацією майна. Його обвинувачено як повстанця загону отамана А. Волинця. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
4	03.10.1920	14068. 1920	Дело по обвинению Майдебуры Я.И.	Майдебуру Якова Гнатовича, жителя містечка Липовець Липовецького повіту Київської губернії, колишнього міліціонера, засуджено за постановою колегії секретно-оперативного відділу Київської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено як повстанця загону отамана А. Волинця. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
5	16.10.1920	13820. 1920	Уголовное дело по обвинению Галея Г.М.	Галея Григорія Митрофановича, жителя с. Юрківка Могилівського повіту Подільської губернії, засуджено за постановою виїзної сесії реввійськтрибуналу 14-ї армії при 41-ї дивізії до розстрілу. Його обвинувачено як учасника місцевого антибільшовицького збройного повстання, що відбулося 12–13 жовтня 1920 р. Під час повстання було вбито декілька червоноармійців і представників органів більшовицької влади. За висновком президії Вінницького обласного суду від 26 листопада 1992 р. Галея Г.М. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
6	26.02.1921	12346. 1921	Следственное дело по обвинению Бурлачука Ф.Г. и др.	За справою проходять Бурлачук Феодосій Григорович та інші жителі с. Карбівка Гайсинського повіту (загалом 6 осіб), з яких 4-х засуджено за постановою колегії Подільської ГНК до розстрілу і 2-х звільнено з-під варті за «відсутністю складу злочину». Репресованих обвинувачено як учасників антибільшовицького збройного повстання, що сталося в селі навесні 1919 р. Згідно зі слідчими матеріалами повстання супроводжувалося вбивствами червоноармійців, представників місцевої влади та лояльних до неї селян. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
7	28.06.1921	28011. 1921	Следственное дело по обвинению Плахотнюка (он же Гладух) С.Г.	Плахотнюка Стефана Гавриловича, жителя с. Куна Гайсинського повіту, засуджено за постановою особливого відділення при 24-й дивізії ОВ ВНК при реввійськраді 14-ї армії до розстрілу. Його обвинувачено як повстанця загонів унерівських отаманів А. Волинця й Лиха-Дорошенка. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого. До справи долучено фотографію фігуранта

8	25.09.1921	12312. 1921	Дело по обвинению Капкана П.Н.	Капкана Павла Микитовича, жителя с. Вища Кропивна Гайсинського повіту, засуджено за постановою колегії Подільської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено як повстанця загону отамана Лиха-Дорошенка. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
9	15.10.1921	28487, т. 1–4. 1921	Следственное дело по обвинению Крюковского Л.Ф. и др. 5 вересня 2011 р. справу передано на зберігання до ГДА СБУ (ф. 5, спр. 67858)	За справою проходять Крючковський Леонід Федорович, командир дислокованої в Ольгопільському повіті Подільської губернії 70-ї бригади 24-ї дивізії 14-ї армії, підлеглі йому офіцери й червоноармійці, а також місцеві радянські працівники та селяни (загалом 15 осіб). За постановою надзвичайної трійки ОВ ВНК КВО 8-х фігурантів засуджено до розстрілу, 3-х – до розстрілу із заміною смертного вироку на рік служби у штрафній роті, 2-х – до розстрілу умовно з урахуванням їх «соціального стану та малограмотності» і ще 2-х звільнено з-під варті за недоведеністю провини. Репресованих обвинувачено як «учасників антирадянської змови і зрадників Батьківщини». Згідно зі слідчими матеріалами фігуранти справи підтримували стосунки з уенерівським отаманом С. Заболотним і планували перехід червоної бригади й органів повітової влади на бік повстанців. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих. До справи долучено армійські телефонограми, накази й розпорядження, а також особисті документи окремих фігурантів: паспорти, посвідчення, військові квитки, мандати тощо
10	18.10.1921	28332. 1921	Дело по обвинению Мысловского И.П. и Мыловского А.П.	Братів Мисловських Івана Павловича й Олександра Павловича, жителів с. Брацлав Монастирської волості (так у тексті) Брацлавського повіту Подільської губернії, засуджено за постановою військової наради Брацлавського політбюро Подільської ГНК до розстрілу. Їх обвинувачено як повстанців загонів уенерівських отаманів Ляховича та Сокола. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
11	24.10.1921	28368. 1921	Дело по обвинению Куника П.А. и др.	За справою проходять Кунік Петро Олександрович та інші жителі містечка Жмеринка Подільської губернії (загалом 11 осіб), з яких 3-х засуджено за постановою колегії Подільської ГНК до 5 років, а 1-го – до 3 років ув'язнення в концтаборі. Ще 2-х фігурантів справи засуджено до 3 років позбавлення волі умовно, а 6-х звільнено з-під варті за відсутністю складу злочину. Усіх репресованих обвинувачено як членів підпільної петлюрівської організації.

				У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
12	24.10.1921	28400. 1921	Дело по обвинению Марущака К.Т. и др.	За справою проходять Марущак Кирило Тимофійович та інші селяни Кублицької волості Гайсинського повіту (загалом 8 осіб). За постановою колегії Подільської ГНК Марущака К.Т. засуджено до розстрілу, ще 3-х фігурантів – до 5 років ув'язнення в концтаборі з конфіскацією майна, а решту звільнено з-під варті за недоведеністю провини. Усіх репресованих обвинувачено як повстанців загону унерівського отамана Хмари. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
13	22.11.1921	12226, тт. 1–3. 1921	Дело по обвинению Лозовского И.Т. и др.	За справою проходять Лозовський Іван Трохимович та інші селяни Ольгопільського повіту (загалом 111 осіб). За висновком начальника політвідділення Подільської ГНК 46 фігурантів підлягали розстрілу з конфіскацією майна, а решта – звільненню за недоведеністю провини. Перших обвинувачено як повстанців загонів отаманів С. Заболотного та Лиха-Дорошенка або таких, що підтримували стосунки з повстанцями. За тим же висновком смертний вирок стосовно 16-ти з них мав бути умовним у зв'язку з тим, що обвинувачувані «вступили в банду несвідомо та не вчинили ніяких протизаконних дій». Відомостей про засудження й подальшу долю фігурантів у справі немає. Її впорядковано за датою підготовки обвинувального висновку
14	22.11.1921	13699, тт. 1–2. 1922	Дело по обвинению Деркач Н.А. и др.	За справою проходять Деркач Наталія Аполлонівна, Мельничук Федір Григорович та інші жителі сіл Вінницького повіту Подільської губернії (загалом 14 селян і представників сільської інтелігенції). За постановою колегії Подільської ГНК 9-х фігурантів засуджено до розстрілу, 1-го – до 5 років ув'язнення в концтаборі, 1-го – до утримання в колонії для неповнолітніх, а решту звільнено за недоведеністю провини. На підставі агентурних донесень 3-х репресованих обвинувачено як колишніх військовослужбовців Армії УНР, а всіх разом – як таких, що брали участь у стихійному селянському повстанні або підтримували стосунки з повстанцями отамана Я. Шепеля. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих. До справи долучено фотографію одного з фігурантів
15	22.11.1921	28330. 1921	Дело по обвинению Дудника М.А. и др.	Дудника Марка Абрамовича та його брата Гната Абрамовича, жителів с. Пеньківка Літинського повіту, засуджено за постановою колегії Подільської ГНК до розстрілу з конфіскацією майна. Їх

				обвинувачено як повстанців загону унерівського отамана Я. Гальчевського. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
16	07.12.1921	28399. 1921	Следственное дело по обвинению Ростоцкого А.В. и др.	За справою проходять Ростоцький Олександр Вікентійович та інші жителі с. Бруслинів Літинського повіту (загалом 4 особи). За постановою колегії Подільської ГНК 3-х фігурантів засуджено до розстрілу з конфіскацією особистого майна, а 1-го звільнено з-під варти за недоведеністю провини. Усіх репресованих обвинувачено як повстанців загону отамана Я. Гальчевського. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
17	10.01.1922	13624. 1921–1922	Дело по обвинению Савуляка П.С. и др.	За справою проходять Савуляк Порфирій Степанович та інші жителі с. Потуш Брацлавського повіту (загалом 5 осіб). За постановою колегії Подільської ГНК 2-х фігурантів засуджено до розстрілу, а решту звільнено з-під варти за недоведеністю провини. Обох репресованих обвинувачено як повстанців загону унерівського отамана Артема. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
18	17.03.1922	13777. 1921–1922	Следственное дело по обвинению Антонюка А.М. и др.	За справою проходять Антонюк Андрій Мусійович, Коченовський Іван Якович та інші селяни Літинського повіту (загалом 9 осіб). За постановою колегії Подільської ГНК жителя с. Осолинка Кожухівської волості Коченовського Івана Яковича засуджено до розстрілу з конфіскацією особистого майна. Його обвинувачено як повстанця загону отамана Я. Гальчевського. Решту селян, заарештованих за підозрою у підтримці повстанців, з-під варти звільнено за недоведеністю провини. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого. До справи долучено 3 групові фотографії, вилучені в одного зі звільнених фігурантів
19	17.03.1922	28375. 1921–1922	Следственное дело по обвинению Пидгурского П.Д. и др.	За справою проходять священик с. Мала Русава Підгурський Павло Давидович та інші жителі сіл Мала Русава, Довжок та Рожнятівка Ямпільського повіту Подільської губернії (загалом 5 осіб), з яких 3-х засуджено за постановою колегії Подільської ГНК до розстрілу і 2-х – до 2 років примусових робіт. Усіх фігурантів обвинувачено як повстанців загонів отаманів А. Волинця, С. Заболотного та Лиха-Дорошенка, а також як членів «підпільної контрреволюційної організації».

				У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
20	12.04.1922	13618.1922	Дело по обвинению Дудника А.Я. и др.	За справою проходять Дудник Андрій Якович, Поліщук Степан Йосипович та Поліщук Софія Йосипівна – жителі с. Майдан Стасів Літинського повіту. За постановою колегії Подільської ГНК Поліщука С.Й. засуджено до розстрілу. Його обвинувачено як повстанця загону отамана Я. Орла-Гальчевського. За тією ж постановою інших фігурантів справи звільнено з-під варті за недоведеністю провини. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
21	25.06.1922	28378.1922	Следственное дело по обвинению Мельничука И.Е. и др.	За справою проходять Мельничук Гнат Євдокимович, Лукашенко Іван Андріанович та інші жителі сіл Анциполівка і Зяньківці Брацлавського повіту (загалом 8 осіб). За постановою колегії Подільської ГНК вищезазначених осіб і ще 2-х фігурантів засуджено до розстрілу, 1-го покарано позбавленням волі на термін проведення слідчих дій, а решту звільнено з-під варті за недоведеністю провини. Усіх репресованих обвинувачено як повстанців місцевого загону, учасників убивств і пограбувань представників радянської влади і лояльного до неї населення. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих. У справі зберігаються 7 фотографій, вилучених у репресованого Лукашенка І.А.
22	15.07.1922	28356.1922	Следственное дело по обвинению Симчука З.Д.	За справою проходять Симчук Захар Дем'янович та інші жителі сіл Нижча Кропивна, Мельниківці та Носівці Гайсинського повіту (загалом 29 осіб). До розстрілу засуджено 2-х фігурантів за постановою повітової військової ради від 25 червня 1922 р. і 6-х – за постановою надзвичайної комісії з ліквідації бандитизму на Гайсинщині від 15 липня того ж року. Смертний вирок засудженим виконано 16 липня. Репресованих обвинувачено як повстанців місцевого уенерівського загону отамана Вітру, що оперував на Гайсинщині в першій половині 1922 р. Згідно зі слідчими матеріалами вони також «брали участь у вбивствах голови волосного виконкому й мірошника та пограбуваннях селян». Згідно з останньою постановою решту заарештованих ухвалено звільнити з-під варті за недоведеністю провини, але при цьому конфіскувати в них коней, свиней, зерно й борошно. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих

23	29.06.1922	28395. 1922	Дело по обвинению Василишина И.А. и др.	За справою проходять Василюшин Іван Андрійович, Шахрай Дорофій Герасимович та Шимко Семен Зотович – жителі с. Глибочок Гайсинського повіту. Їх засуджено за постановою надзвичайної п'ятірки боротьби з бандитизмом Подільського губвідділу ДПУ УСРР до розстрілу. Їх обвинувачено як повстанців загону унерівського отамана Левченка, особисто причетних до пограбувань і вбивств представників місцевої більшовицької влади. Смертний вирок виконано 30 червня 1922 р. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
24	05.07.1922	13780. 1922	Дело по обвинению Василенко Н.В. и др.	Василенка Миколу Васильовича та інших жителів сіл Райгород і Слобода Райгородська Гайсинського повіту (загалом 5 осіб) засуджено за вироком Подільського губерньського ревтрибуналу до розстрілу. Смертний вирок стосовно 2-х фігурантів замінено на 5 років ув'язнення у ВТТ. Усіх обвинувачено як керівників та членів місцевої повстанської петлюрівської організації, яка восени 1921 р. з метою скоєння теракту пошкодила колію на шляху руху бронепоезда з червоноармійцями й чекістами. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
25	08.07.1922	28370. 1922	Следственное дело по обвинению Бондаренко Т.В. и др.	За справою проходять житель с. Багринівці Літинського повіту Бондаренко Трохим Васильович та інші селяни Літинського й Летичівського повітів Подільської губернії (загалом 34 особи). За постановою надзвичайної п'ятірки боротьби з бандитизмом Подільського губвідділу ДПУ УСРР при Літинській повітовій дільниці 30-х фігурантів справи засуджено до розстрілу, а решту звільнено з-під варти за відсутністю доказів скоєння злочину. Репресованих обвинувачено як повстанців загону отамана Я. Орла-Гальчевського, особисто причетних до вбивств представників місцевої влади й активістів, пограбуваннях і підпалах адміністративних будівель. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
26	01.08.1922	28374. 1922	Следственное дело по обвинению Макаренко С.Д. и др.	Макаренко Семена Дмитровича та інших жителів с. Гранів Гайсинського повіту (загалом 4 особи) засуджено за постановою надзвичайної п'ятірки боротьби з бандитизмом Подільського губвідділу ДПУ УСРР при Гайсинському повітовому виконкомі до розстрілу. Смертний вирок виконано 1 серпня 1922 р. Усіх обвинувачено як «відповідальників», що не здійснили належних заходів із протидії повстанцям заго-

				ну отамана Левченка, внаслідок чого 29 липня 1922 р. у селі було спалено адміністративні будівлі та вбито співробітника особливого відділення при 24-й дивізії ОВ ВНК при реввійськраді 14-ї армії Опанасенка. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
27	02.09.1922	13475. 1922	Дело по обвинению Гелюка Л.К.	Гелюка Лук'яна Климентійовича, жителя с. Майдан Літинський Літинського повіту, засуджено за постановою повітової оперативної трійки з ліквідації бандитизму на Поділлі до розстрілу. Його обвинувачено як зв'язківця отамана Я. Гальчевського і такого, що незаконно зберігав вогнепальну зброю. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
28	06.09.1922	28338. 1922	Дело по обвинению Михальченко А.К. и др.	За справою проходять Михальченко Яким Кузьмич та інші жителі с. Уляниця Гайсинського повіту (загалом 8 осіб), з яких 4-х засуджено за постановою надзвичайної трійки з ліквідації бандитизму на Поділлі до розстрілу з вимогою негайного виконання вироку, а решту – до розстрілу умовно. Їх обвинувачено як пособників повстанців загону отамана Левченка. Згідно зі слідчими матеріалами в селі певний час переховувався сам отаман. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
29	19.09.1922	13478. 1922	Дело по обвинению Швеца А.С.	Швеца Артема Семеновича, жителя с. Гущинці Вінницького повіту, засуджено за постановою оперативної трійки по Літинському повіту з ліквідації бандитизму на Поділлі до розстрілу. Його обвинувачено в постачанні продовольства повстанцям загону отамана Я. Гальчевського. Смертний вирок виконано 6 жовтня 1922 р. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
30	26.09.1922	13479. 1922	Дело по обвинению Сендзюка М.А.	Сендзюка Максима Андрійовича, жителя с. Сахни Літинського повіту, засуджено за постановою повітової оперативної трійки з ліквідації бандитизму на Поділлі до розстрілу. Його обвинувачено як зв'язківця загону отамана Я. Гальчевського. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
31	26.09.1922	13483. 1922	Дело по обвинению Гордийчука А.А.	Гордійчука Якіма Антоновича, жителя с. Майдан Літинський Літинського повіту, засуджено за постановою оперативної трійки № 2 Подільського

				губвідділу ДПУ УСРР до розстрілу. Його обвинувачено як інформатора отамана Я. Гальчевського. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
32	28.09.1922	28353. 1922	Дело по обвинению Поповича Д.И. и др.	За справою проходять Попович Дмитро Іванович та інші жителі с. Майдан Трепівський (так у тексті) Кожухівської волості Літинського повіту (загалом 4 особи), які за висновком 3 відділення Подільського губвідділу ДПУ УСРР підлягали розстрілу. Слідчі матеріали передано на розгляд начальника відділу. Фігурантів справи обвинувачено як таких, що належали до місцевого антибільшовицького повстанського загону та незаконно зберігали вогнепальну зброю. Відомостей про подальшу долю обвинувачуваних у справі немає. Її впорядковано за датою підготовки обвинувального висновку
33	29.09.1922	28009. 1922	Дело по обвинению Никитченко Ф.М. и др.	За справою проходять Нікітченко Федір Михайлович та інші жителі с. Дубова Багринівської волості Літинського повіту (загалом 14 осіб), з яких 11-х засуджено за постановою оперативної трійки Подільського губвідділу ДПУ УСРР до розстрілу. Їх обвинувачено як таких, що служили в повстанських формуваннях отаманів Я. Гальчевського та Лиха-Дорошенка або постачали повстанцям зброю та продовольство. Решту фігурантів звільнено з-під варті за недоведеністю провини. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
34	29.09.1922	13485. 1922	Дело по обвинению Студзинского Б.А.	Студзінського Броніслава Адамовича, жителя с. Майдан Літинський Літинського повіту, засуджено за постановою оперативної трійки Подільського губвідділу ДПУ УСРР до розстрілу. Його обвинувачено в переховуванні дружини отамана Я. Гальчевського. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
35	03.10.1922	13486. 1922	Дело по обвинению Николова З.И. и др.	Ніколова Зіновія Івановича та Голдзинського Павла Карловича, жителів с. Дяківці Літинського повіту, засуджено за постановою оперативної трійки Подільського губвідділу ДПУ УСРР до розстрілу. Обоє обвинувачено як таких, що перебували в загоні отамана Я. Гальчевського та поширювали антибільшовицькі відозви до населення навколишніх сіл. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих

36	06.10.1922	14260. 1922	Дело по обвинению Пульгуна М.Д.	Пульгуна Марка Давидовича, жителя с. Літинка Літинського повіту, засуджено за постановою оперативної трійки Подільського губвідділу ДПУ УСРР до розстрілу. Його обвинувачено як зв'язківця загону отамана Я. Гальчевського. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
37	15.10.1922	28369. 1922	Следственное дело по обвинению Крупской Н.Д. и др.	За справою проходять Крупська Ніна Дмитрівна й інші жителі Літинського та Летишівського повітів Подільської губернії (загалом 23 особи). 22-х фігурантів засуджено за постановою оперативної трійки Літинського повіту Подільського губвідділу ДПУ УСРР до розстрілу, а 1-го звільнено з-під варті за відсутністю доказів скоєння злочину. Репресованих обвинувачено як членів підпільної організації, що підтримувала стосунки з повстанськими загонами уенерівських отаманів Я. Гальчевського, Антончика та Кучеровського. Згідно зі слідчими матеріалами фігуранти справи переховували повстанців, надавали їм продукти харчування та відомості про дислокацію більшовицьких військових частин. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
38	15.10.1922	13474. 1922	Дело по обвинению Максюты О.В.	Максюту Онуфрія Васильовича, жителя Анютинських хуторів Літинського повіту, засуджено за постановою оперативної трійки Подільського губвідділу ДПУ УСРР до розстрілу. Його обвинувачено в підтриманні стосунків з отаманом Хмарою і постачанні його повстанців зброєю. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
39	16.10.1922	13473. 1922	Дело по обвинению Брыня Г.Ф.	Бриня Гаврила Філоновича та його сина Якова, жителів с. Майдан Голосківський Літинського повіту, засуджено за постановою оперативної трійки Подільського губвідділу ДПУ УСРР до розстрілу. Смертний вирок виконано 16 жовтня 1922 р. Обоє обвинувачено як інформаторів отамана Я. Гальчевського. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
40	20.10.1922	13480. 1922	Дело по обвинению Дидыка Б.С. и др.	Дідика Бориса Сидоровича та Козака Омеляна Андрійовича, жителів с. Олександрівка Пиківської волості Вінницького повіту, засуджено за постановою оперативної трійки Подільського губвідділу ДПУ УСРР до розстрілу з конфіскацією майна. Обоє обвинувачено в підтримванні зв'язків з

				повстанським формуванням «Альбіна», що діяло 1922 р. на Поділлі, а Козака О.А. ще й у незаконному зберіганні вогнепальної зброї. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
41	21.10.1922	28354. 1922	Следственное дело по обвинению Козловского Д.А. и др.	За справою проходять Козловський Дмитро Антонович та інші жителі сіл Яришівської волості Могилівського повіту (загалом 44 особи). За висновком повітового відділення ДПУ УСРР 9 фігурантів справи підлягали засудженню до розстрілу, а 11 – звільненню за відсутністю складу злочину. Перших обвинувачено в намаганні утворити місцеву повстанську петлюрівську організацію, яка б, у разі відновлення Армією УНР бойових дій, роззброювала та брала в полон червоноармійців, арештовувала представників органів більшовицької влади. Відомостей про подальшу долю обвинувачуваних немає. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
42	22.10.1922	12318. 1922	Следственное дело по обвинению Руденко И.А. и др.	За справою проходять Руденко Іван Артемович та інші жителі с. Гута Літинська Літинського повіту (загалом 18 осіб), з яких 8-х засуджено за постановою оперативної трійки № 3 Подільського губвідділу ДПУ УСРР до розстрілу з конфіскацією особистого майна. Смертний вирок стосовно 7-х з них виконано 26 жовтня 1922 р. Решту фігурантів звільнено з-під варті за недоведеністю провини. Репресованих обвинувачено як учасників місцевого антибільшовицького повстання під проводом уенерівського отамана Я. Шепеля, що відбулося 1920 р. Згідно зі слідчими матеріалами вони брали безпосередню участь у «вбивствах і пограбуваннях громадян». У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
43	30.10.1922	28337. 1922	Дело по обвинению Бернашевского А.П. и др.	За справою проходять Бернашевський Антон Петрович і ще 7 жителів фільварку Марімонт Ялтушківського цукрового заводу (так у тексті, на той час це територія Новоушицького повіту, нині – Барського району Вінницької області). За постановою оперативної трійки Подільського губвідділу ДПУ УСРР усіх фігурантів засуджено до розстрілу, але 1-му з них смертний вирок винесено заочно. Його оголошено поза законом у зв'язку із втечею з-під варті. Репресованих обвинувачено як повстанців загону отамана Я. Гальчевського. Згідно зі слідчими матеріалами вони працювали в інформаційно-пропагандистському бюро, яке друкувало й поширювало повстанські розпорядження та відозви.

				У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
44	01.11.1922	28373. 1922	Следственное дело по обвинению Пшенишнюка Л.Н. и Пшенишнюка В.Л.	Пшенишнюка Лаврентія Миколайовича та Пшенишнюка Василя Ларіоновича, жителів с. Бруслинів Літинського повіту, засуджено за постановою оперативної трійки № 1 Подільського губвідділу ДПУ УСРР до розстрілу. Їх обвинувачено як таких, що систематично забезпечували продуктами харчування повстанців загону отамана Я. Гальчевського. Смертний вирок виконано 22 грудня 1922 р. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
45	19.11.1922	13472. 1922	Дело по обвинению Нанизнюка Л.Ф.	Нанизнюка Ларіона Федоровича, жителя с. Зіновінці Кожухівської волості Літинського повіту, засуджено за постановою оперативної трійки № 1 Подільського губвідділу ДПУ УСРР до розстрілу з конфіскацією майна. Його обвинувачено як повстанця загону отамана Я. Гальчевського. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
46	01.12.1922	28363. 1922	Следственное дело по обвинению Белика О.А.	Беліка Онуфрія Андрійовича та інших жителів с. Кусиківці Літинського повіту (загалом 11 осіб) засуджено за постановою оперативної трійки № 1 Подільського губвідділу ДПУ УСРР до розстрілу з конфіскацією майна. Смертний вирок виконано 18 грудня 1922 р. Усіх обвинувачено як повстанців загону отамана Я. Шепеля. Згідно зі слідчими матеріалами фігуранти справи 1919 р. брали участь у «викритті та виловлюванні червоноармійців». У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
47	11.12.1922	13471. 1922	Дело по обвинению Шупровича С.П.	Шупровича Сильвестра Пасхоловича, жителя с. Гута Чернілевська (так у тексті; можливо Гута Бушинська, Гута Мовчанська або Гута Шершнівська) Жмеринського повіту Подільської губернії, засуджено за постановою оперативної трійки № 3 Подільського губвідділу ДПУ УСРР до розстрілу з конфіскацією майна. Смертний вирок виконано 13 грудня 1922 р. Фігуранта справи обвинувачено як такого, що переховував повстанців отамана Я. Гальчевського й інформував їх про місцеперебування червоноармійців. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого

48	12.12.1922	13489. 1922	Дело по обвинению Микичура М.И. и др.	За справою проходять Микичур Мусій Іванович та інші жителі с. Пеньківка Літинського повіту (загалом 5 осіб), з яких 3-х засуджено за постановою оперативної трійки № 1 Подільського губвідділу ДПУ УСРР до розстрілу з конфіскацією майна. Їх обвинувачено як таких, що 1920 р. у складі місцевого повстанського загону чинили збройний опір становленню більшовицької влади, зокрема брали участь у розгромі комендатури сусіднього с. Янів (нині Іванів Калинівського району). Решту фігурантів справи звільнено з-під варти за недоведеністю провини. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
49	20.12.1922	28392. 1922	Следственное дело по обвинению Радкевича А.М.	За справою проходять житель с. Підлісний Ялтушків Радкевич Олексій Михайлович, його односельчани й інші селяни Жмеринського повіту (загалом 21 особа), з яких 15-х засуджено за постановою оперативної трійки № 3 Подільського губвідділу ДПУ УСРР до розстрілу з конфіскацією майна. Їх обвинувачено в дезертирстві з лав Червоної армії та приєднанні до повстанських загонів отаманів В. Лісового й Богомаза, що впродовж 1922 р. «тероризували органи влади та грабували селян Жмеринського повіту». Смертний вирок виконано 20 грудня 1922 р. Решту фігурантів справи звільнено з-під варти за недоведеністю провини. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
50	14.08.1923	28405, тт. 1–2. 1923	Следственное дело по обвинению Сержаненка Я.И. и др.	За справою проходять четверо жителів Ямпільського повіту: священник с. Дзигівка Сержаненко Яків Іванович, священник с. Мервинці Крамарський Олександр Артемович, священник с. Дорошівка Гнидюк Павло Антонович і селянин с. Бабчинці Попов Іван Петрович. Останнього за постановою Могилівського повітового відділення ДПУ УСРР засуджено до розстрілу, а решту – до 5 років утримання в БУПРі. Усіх обвинувачено як членів підпільної повстанської петлюрівської організації. 14 серпня 1923 р. президія ВУЦВК ухвалила звільнити з місць ув'язнення засуджених за справою священнослужителів застосуванням до них амністії на підставі прохань про помилування. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих. До справи долучено 3 фотографії фігурантів

51	12.09.1923	12197. 1923	Дело по обвинению Короля А.У., Рожнятовского А.П. и др.	За справою проходять 8 селян Літинського повіту: жителі с. Уладівка Габінет Семен Сергійович, Корнілішин Федір Сергійович та Рожнятовський Альбін Петрович, житель с. Пилява Король Антон Улянович, а також четверо жителів сіл Майдан Стасів і Сахни. За вироком надзвичайної сесії Київського губсуду Габінета С.С., Короля А.У. та Рожнятовського А.П. засуджено до 10 років позбавлення волі із суворою ізоляцією, конфіскацією особистого майна та подальшою поразкою в правах на 5 років; Корнілішина Ф.С. і решту фігурантів справи – до 3-х років позбавлення волі із суворою ізоляцією, конфіскацією особистого майна та подальшою поразкою в правах на 3 роки. Усіх обвинувачено як повстанців загону отамана Я. Гальчевського. Згідно зі слідчими матеріалами обвинувачувані брали участь у «боях з червоноармійцями, погромах органів місцевої влади та пограбуваннях населення». Відомостей про перегляд справи компетентними органами на предмет реабілітації репресованих немає. У справі зберігається вилучена в козака Корнілішина Ф.С. фотографія із його зображенням у складі 52-х ідентифікованих повстанців при штабі Подільської повстанської групи отамана Орла від 9 вересня 1922 р.
52	18.11.1925	14312. 1925	Дело по обвинению Лисака И.В. и Кармана К.П.	За справою проходять троє жителів с. Снітків Копайгородського району Могилівської округи. За вироком надзвичайної сесії окружного суду Кармана Кирила Павловича засуджено до 3 років позбавлення волі із суворою ізоляцією та подальшою поразкою в правах на 3 роки. Його обвинувачено в тому, що 13–14 червня 1925 р. під час нападу повстанського загону братів Овчаруків на містечко Копайгород «надав підводу для транспортування награваного майна та документів органів місцевої влади», а також носив повстанцям продукти харчування. За тим же вироком Лисака Івана Вікентійовича і його дружину Лисак Катерину Марківну з-під варті звільнено за недоведеністю провини. За вироком надзвичайної сесії окружного суду від 11 червня 1927 р. Лисака І.В. засуджено до 10 років позбавлення волі із суворою ізоляцією, конфіскацією особистого майна та подальшою поразкою в правах на 5 років. Слідством встановлено його безпосередню участь у збройному нападі на Копайгород у складі повстанського загону братів Овчаруків. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих

Архівний підрозділ УСБУ у Дніпропетровській області

Виконавці: Дмитро Тельний (2011–2013),

Наталія Башмакова (2014).

Відповідальні: Сергій Галанов (2011),

Тетяна Нечай (2012–2013),

Дмитро Тельний (2013–2014).

Пор. №	Дата вироку	Арх. № справи, кількість томів. Рік провадження	Назва справи	Стисла анотація
1	18.04.1919	24305. 1919	Дело на Целиковского В.Ф.	Целіковського Василя Федоровича, жителя с. Султанівка Верхньодніпровського повіту Катеринославської губернії, засуджено за постановою колегії Катеринославської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено як такого, що 1918 р., за часів УНР та Української Держави, служив у правоохоронних органах в Катеринославі, «брав участь в арештах більшовиків, допитував їх та катував». За висновками прокуратури Дніпропетровської області від 21 липня 1994 р. Целіковського В.Ф. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
2	18.05.1920	31086. 1920	Дело на Баловатского А.И.	Баловатського Олександра Івановича, жителя с. Котовка Новомосковського повіту Катеринославської губернії, засуджено за постановою колегії РТНК Катеринославської залізниці до розстрілу. Його обвинувачено як такого, що 1919 р. служив жандармським приставом та членом військово-польового суду Добровольчої армії генерала А. Денікіна, у складі карального загону брав участь у «придушенні робітничо-селянського руху» на Катеринославщині. За висновком прокуратури Дніпропетровської області від 23 травня 1997 р. Баловатського О.І. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає. До справи долучено фотографію матері фігуранта
3	21.09.1920	31184. 1920	Дело на Гамулина П.М.	Гамуліна Петра Мойсейовича, уродження Верхньодніпровська Катеринославської губернії, засуджено за постановою трійки ВНК Південно-Західного фронту до розстрілу. Його обвинувачено у службі 1919 р. в офіцерській роті 1-го Сімферопольського полку Добровольчої армії, неодноразовій участі в боях проти частин Червоної армії. За висновком прокуратури Дніпропетровської області від 16 травня 1995 р. Гамуліна П.М. визна-

				но обґрунтовано засудженням і таким, що реабілітації не підлягає
4	26.02.1921	30991. 1921	Дело на Гладкого Г.А.	Гладкого Георгія Арсентійовича, жителя с. Деріївка Верхньодніпровського повіту, засуджено за постановою колегії Кременчуцької ГНК до розстрілу з конфіскацією особистого майна. Його обвинувачено в тому, що 1917 р. служив у війську Центральної Ради; на початку 1918 р., під час відновлення УНР за союзницької військової підтримки, викрив командуванню німецького карального підрозділу 11-х односельчан-червоноармійців, що призвело до їх подальшої страти; 1919 р. служив у денікінському каральному загоні пристава Чернишова, дислокованому в сусідньому с. Куцеволівка. За висновками прокуратури Дніпропетровської області від 3 лютого 1997 р. Гладкого Г.А. визнано обґрунтовано засудженням і таким, що реабілітації не підлягає
5	02.03.1921	25538, тт. 1–2. 1921	Дело по обвинению Панченко Д.Г., Журавля П.М., Ревы И.А. и др.	За справою проходять Панченко Данило Григорович, Журавель Петро Максимович, Рева Іван Антонович та інші жителі с. Котовка Новомосковського повіту (загалом 28 осіб). За постановою колегії Катеринославської ГНК 12 фігурантів засуджено до розстрілу, а решту – до 1–5 років ув'язнення в концтаборі або виселення до Північного краю. Їх обвинувачено як таких, що 1920 р. утворили у своєму селі з дезертирів Червоної армії та «куркулів» загін місцевої самоохорони – організацію унерівської орієнтації, яка «замість декларованої боротьби з бандитизмом убивала червоноармійців, радянських працівників та мирних громадян, грабувала населення і встановлювала зв'язки з іншими селами для організації повстання й повалення радянської влади». За висновками прокуратури Дніпропетровської області від 19 вересня 1996 р. усіх репресованих визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають. До справи долучено 2 фотографії невідновлених фігурантів
6	26.03.1921	31081. 1921	Дело на Евдокимова И.Ф.	Євдокимова Йосипа Федоровича, жителя х. Балка Лозова Павлоградського повіту Катеринославської губернії, засуджено за постановою надзвичайної трійки повітового політбюро Катеринославської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено як такого, що 1919 р. служив у денікінській державній варті та в складі карального загону брав участь у репресивних заходах стосовно представників більшовицького підпілля й повсталих селян.

				За висновками прокуратури Дніпропетровської області від 29 серпня 1995 р. Євдокимова Й.Ф. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
7	25.04.1921	24303. 1921	Дело на Козловского А.В.	Козловського Антона Вікентійовича, жителя Катеринослава, засуджено за постановою надзвичайної трійки ОВ ВНК при реввійськраді 1-ї Кінної армії до 5 років ув'язнення в концтаборі. Його обвинувачено у службі 1918 р. у війську Центральної Ради, а 1919 р. – в Добровольчій армії; участі в боях із частинами Червоної армії на території Катеринослащини й Криму. За висновками прокуратури Дніпропетровської області від 5 серпня 1994 р. Козловського А.В. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
8	05.05.1921	24302. 1921	Дело на Олейника В.С.	Олейника Василя Сафроновича, жителя с. Гаврилівка Олександрівського повіту Катеринославної губернії, засуджено за постановою революційної трійки особливого відділення при 14-й кавалерійській дивізії ОВ ВНК при реввійськраді 1-ї Кінної армії до розстрілу. Його обвинувачено як члена місцевої «банди», у складі якої 1920 р. брав участь у вбивстві голови комнезаму, голови виконкому та інших більшовицьких активістів с. Гаврилівка. За висновками прокуратури Дніпропетровської області від 23 липня 1994 р. Олейника В.С. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
9	12.05.1921	31088. 1921	Дело на Борулько Ф.В.	Борулька Федора Вікуловича, жителя с. Голубівка Новомосковського повіту, засуджено за постановою трійки Катеринославної ГНК до розстрілу з конфіскацією особистого майна. Його обвинувачено як такого, що впродовж 1918–1920 рр. служив у повстанській армії Н. Махна й загоні унерівського отамана Матвієнка, брав участь у збройних пограбуваннях і вбивствах представників більшовицької влади і лояльного до неї населення. За висновками прокуратури Дніпропетровської області від 31 липня 1997 р. Борулька Ф.В. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
10	26.08.1921	23748. 1921	Дело на Баранюка Е.Т.	Баранюка Омеляна Тимофійовича, жителя с. Казанка Криворізького повіту Катеринославної губернії, засуджено за постановою колегії Катеринославної ГНК до розстрілу. Його обвинувачено як такого, що 1919 р. служив наглядачем, а потім приставом денікінської державної варти на території Новомосковського і Кам'янського

				повітів Катеринославської губернії, брав участь у боях проти частин Червоної армії; 1920 р. перебував у повстанському загоні уенерівського отамана Іванова, під час нальоту повстанців на с. Піщанка Новомосковського повіту брав участь у «пограбуванні населення і вбивстві родини Ромашкових». За висновком прокуратури Дніпропетровської області від 5 серпня 1994 р. Баранюка О.Т. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає. До справи долучено копію посвідчення від 19 травня 1918 р. про участь старшини Баранюка О.Т. у складі Гайдамацького коша в захисті Києва від більшовиків, а також типографський примірник декларації головнокомандувача збройних сил Півдня Росії генерал-лейтенанта А. Денікіна від 10 квітня 1919 р. «Наши цели, за что мы боремся» на адресу урядів союзницьких держав через їх офіційних представників
11	20.09.1921	31203. 1921	Дело на Нечаева Ф.А.	Нечаєва Пилипа Антоновича, жителя с. Богданівка Павлоградського повіту, засуджено за постановою колегії Катеринославської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено як дезертира з лав Червоної армії та повстанця махновського загону отамана Збруєва, що оперував 1919–1920 рр. на території Павлоградського повіту, чинив збройні пограбування і вбивства представників більшовицької влади та лояльного до неї населення. За висновком прокуратури Дніпропетровської області від 6 червня 1997 р. Нечаєва П.А. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
12	13.12.1921	31204. 1921	Дело по обвинению Носача Максима в контр-революции	Носача Максима Никифоровича, жителя с. Новоіванівка Павлоградського повіту, засуджено за постановою колегії Катеринославської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено в тому, що 1919 р. служив у караульній роті Добровольчої армії в Павлограді у складі карального загону Белоусова, брав участь у розстрілах і катуваннях полонених червоноармійців, членів антиденікінського підпілля і повсталих селян Павлоградського повіту. За висновками прокуратури Дніпропетровської області від 10 жовтня 1995 р. Носача М.Н. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
13	10.02.1927	24306. 1927	Дело на Дроня (Коржа) Я.П.	Дроня (Коржа) Якова Прокоповича, жителя с. Гончарка Котовського району Дніпропетровської округи, засуджено за вироком надзвичай-

				ної сесії окружного суду до розстрілу. Його обвинувачено як повстанця загону махновського отамана Вовка, що впродовж 1920–1922 рр. рейдував територіями суміжних повітів Полтавської та Катеринославської губерній, учиняв збройні пограбування й убивства представників більшовицької влади і лояльного до неї місцевого населення. За висновками прокуратури Дніпропетровської області від 26 серпня 1999 р. Дроня (Коржа) Я.П. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
14	03.03.1927	31132, тт. 1–2. 1927	Дело на Чернявского С.Л. и др.	За справою проходять Чернявський Сергій Лаврентійович та інші селяни Дніпропетровської округи (загалом 23 особи), з яких 8-х засуджено за вироком надзвичайної сесії окружного суду до ув'язнення в концтаборі на термін від 9 місяців до 8 років та 1-го – до 3 місяців утримання в БУПРі. Чернявського С.Л. обвинувачено як організатора і керівника, а решту репресованих – як членів місцевої «контрреволюційної» монархічної організації, що діяла впродовж 1922–1925 рр., прагнула збройного повалення чинної влади і підтримувала зв'язок із закордонною антибільшовицькою організацією «Союз порятунку Росії». За тим же вироком решту заарештованих з-під варті звільнено за недоведеністю провини. За висновками прокуратури Дніпропетровської області від 31 серпня 1995 р. репресованих фігурантів справи визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають
15	05.05.1930	24272. 1930	Дело по обвинению Барабаша П.С.	Барабаша Петра Степановича, жителя Дніпропетровська, засуджено за вироком надзвичайної сесії Дніпропетровського окружного суду до 5 років позбавлення волі із суворою ізоляцією та подальшою поразкою в правах на 5 років. Його обвинувачено як такого, що 1919 р. протистояв підрозділам Червоної армії на чолі 4-го Переяславського полку Дніпровської дивізії отамана Зеленого, а після загибелі отамана й розпаду дивізії очолив каральний денікінський загін та переслідував червоних партизанів і пов'язане з ними населення сіл Капустяна й Виповзки Київської округи (на той час відповідно Київського і Переяславського повітів). За висновками прокуратури Дніпропетровської області від 13 квітня 1999 р. Барабаша П.С. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає

Архівний підрозділ УСБУ в Донецькій області

Виконавці: **Наталія Дрогобецька (2011–2013),**
Ганна Алексашкіна (2011),
Валентина Панченко (2011),
Ольга Приходько (2011),
Валентин Попов (2014).

Відповідальна: **Інна Мартиненко.**

Пор. №	Дата вироку	Арх. № справи, кількість томів. Рік провадження	Назва справи	Стисла анотація
1	23.04.1934	3623. 1934	Следственное дело по обвинению Другакова Г.П.	Другакова Григорія Павловича, жителя Сталіно, засуджено за вироком Донецького обласного суду до розстрілу. Його обвинувачено як такого, що 1919 р. служив у Добровольчій армії, брав участь в арештах і стратах комуністів, а надалі проводив агітацію проти колективізації, державної позики й інших заходів більшовицької влади на селі. Ухвалою Найвищого суду УСРР від 9 червня 1934 р. смертний вирок фігуранту справи замінено на 10 років позбавлення волі з обмеженням у правах на 5 років. За висновком Генеральної прокуратури України від 9 вересня 1994 р. Другакова Г.П. реабілітовано в частині засудження за ст. 54-10 КК УСРР (антирадянська агітація), а за ст. 54-13 КК УСРР (боротьба проти робітничого класу й революційного руху) визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
2	11.01.1936	2237. 1935–1936	Следственное дело по обвинению Микитинского Г.А.	Микитинського Григорія Антоновича, жителя Сталіно, засуджено за вироком спеціальної колегії Донецького обласного суду до 7 років ув'язнення у ВТТ з подальшим обмеженням у правах на 5 років. Його обвинувачено як активного учасника боротьби з «революційним рухом» під час служби 1918 р. начальником гетьманської державної варти на рудні с. Краснопілля Старобільського повіту (нині Кадіївський район Луганської області). За висновком прокуратури Донецької області від 11 квітня 1990 р. Микитинського Г.А. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
3	04.02.1936	592. 1936	Следственное дело по обвинению Дунаевского И. Е.	Дунаєвського Іллію Юхимовича, жителя с. Будьонівка Будьонівського району Донецької області, засуджено за вироком спеціальної колегії обласного суду до розстрілу. Його обвинувачено як штабс-капітана Білої армії, що з липня до 13 жовтня 1919 р. служив на посадах начальника державної варти й заступника коменданта у Кривому Розі, активно протистояв розгортанню в під-

				контрольний навколишній місцевості антиденікінському повстанському руху; 1930 р. проводив антирадянську агітацію під час роботи викладачем курсової мережі відділу кадрів Будьонівського рудоуправління. За висновком прокуратури Донецької області від 30 грудня 1995 р. Дунаєвського І.Ю. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
4	03.03.1939	5671. 1938–1939	Следственное дело по обвинению Литвинова А. Е.	Литвинова Олексія Євтихійовича, жителя м. Лисичанськ Донецької області, засуджено за вироком обласного суду до 10 років позбавлення волі з подальшим обмеженням у правах на 5 років. Його обвинувачено як інформатора денікінського карального загону Майковського, що восени 1919 р. викрив більшовицький підпільний революційний комітет селищ Зарудня й Орджонікідзе (так у тексті). За постановою президії Донецького обласного суду від 9 грудня 1992 р. Литвинова О.Є. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
5	02.11.1939	5501. 1938–1939	Следственное дело по обвинению Ганжелло И.Т.	Ганжелла Івана Тимофійовича, жителя Києва, засуджено за вироком судової колегії Сталінського обласного суду до 10 років позбавлення волі з подальшим обмеженням у правах на 5 років. Його обвинувачено як начальника гетьманської державної варти, що 1918 р. вела боротьбу з «революційним рухом» у Слов'янському повіті Харківської губернії (нині – Краматорський район Донецької області). За висновком генеральної прокуратури України від 28 липня 1995 р. Ганжелла І.Т. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає

Архівний підрозділ УСБУ в Житомирській області

Виконавці: Тетяна Луценко,
Олена Оніщук.

Відповідальна: Олена Оніщук.

Пор. №	Дата вироку	Арх. № справи, кількість томів. Рік провадження	Назва справи	Стисла анотація
1	21.07.1919	19916-оф. 1919	Дело по обвинению граждан Шикирявого К., Прядко Г. и др. в контр-революции	Шикирявого Корнія Тихоновича, Прядка Григорія Федоровича та інших жителів містечка Баранівка Новоград-Волинського повіту Волинської губернії (загалом 4 особи) засуджено за вироком реввійськтрибуналу при штабі 12-ї армії до розстрілу. Їх обвинувачено як учасників збройних виступів проти радянської влади у складі повстанського загону унерівського отамана Соколовського.

				У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих. До справи долучено фотографії фігурантів
2	08.08.1919	18937-оф. 1919	Дело о контр- революционерах г. Черняхова	Пивовара Никифора Вікторовича й інших жителів містечка Черняхів Житомирського повіту Волинської губернії (загалом 6 осіб) засуджено за постановою колегії Волинської ГНК до розстрілу. Їх обвинувачено в активній участі в місцевих заколотах і погромах, а також у зв'язках із повстанцями загону отамана Соколовського. За висновками прокуратури Житомирської області від 7 квітня 1995 р. фігурантів справи визнано обґрунтовано засудженими і такими, що реабілітації не підлягають
3	21.08.1919	19917-оф. 1919	Дело по обвинению гражданина Катеринича Конона	Катеринича Конона Бенедиктовича, жителя с. Чорнорудка Бердичівського повіту Київської губернії, засуджено за постановою ОВ ВНК при реввійськраді 12-ї армії до розстрілу. Його обвинувачено «як зрадника радянської влади, контрреволюціонера і шпигуна». Згідно зі слідчими матеріалами фігурант справи служив у правоохоронних органах Української Держави, а згодом перейшов на службу до поляків, викривши їм більшовицьких працівників містечка Сарни Волинської губернії. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації Катеринича К.Б. До справи долучено свідоцтво про народження фігуранта
4	11.03.1920	28303-оф. 1920	Дело по обвинению гражданина Мельника П. и др.	Мельника Петра Калістратовича й інших жителів Овруцького повіту Волинської губернії (загалом 4 особи) засуджено за вироком реввійськтрибуналу при штабі 12-ї армії до розстрілу. Їх обвинувачено як повстанців загону отамана Соколовського. Згідно зі слідчими матеріалами обвинувачувані брали участь у збройному нападі повстанців на с. Татарновичі Коростенського повіту Волинської губернії (нині с. Берестовець Чоповицького району Житомирської області), у пограбуваннях і вбивствах місцевих жителів. За довідкою УСБУ в Житомирській області від 8 квітня 1996 р. справа на предмет реабілітації її фігурантів не переглядалася
5	26.04.1920	28306-оф. 1920	Дело по обвинению крестьян д. Рудня Трояновской волости	За справою проходять Комісарчук Яків Семенович та інші жителі с. Рудня Троянівської волості Житомирського повіту (загалом 23 особи), з яких 3-х засуджено за вироком виїзної сесії реввійськтрибуналу 12-ї армії при 17-й кавалерійській дивізії до розстрілу, 15-х – на термін від 3-х місяців до року

				позбавлення волі. Їх обвинувачено як учасників стихійного антибільшовицького повстання, що відбулося в селі навесні 1920 р. у відповідь на спробу проведення масової мобілізації до лав Червоної армії. Решту фігурантів справи звільнено з-під варті за недоведеністю провини. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
6	12.06.1920	19587-оф. 1920	Дело по обвинению Пономарева А.М.	Пономарьова Олександра Михайловича, жителя с. Андрушівка Житомирського повіту, за постановою ОВ ВНК при реввійськраді 1-ї Кінної армії засуджено до розстрілу. Його обвинувачено у викритті польським військам комуністів і червоноармійців навесні 1920 р. під час спільного антибільшовицького походу армій УНР і Польщі на Правобережжя. За висновком прокуратури Житомирської області від 8 лютого 1995 р. Пономарьова О.М. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає. До справи долучено фотографії фігуранта
7	04.08.1920	19199-оф. 1920	Дело по обвинению Пиддубного В.Ф.	Піддубного Василя Федоровича, уродженця Рівного, засуджено за постановою секретно-оперативного відділу Волинської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено як сотника Армії УНР, що вів «активну збройну боротьбу проти радянської влади». За висновком прокуратури Житомирської області від 11 вересня 1996 р. Піддубного В.Ф. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
8	12.08.1920	19263-оф. 1920	Дело по обвинению Мельникова В.К.	Мельникова Василя Карповича, жителя Житомира, засуджено за постановою Волинської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено у співпраці з польською жандармерією, якій викривав комуністів і радянських службовців. За висновком прокуратури Житомирської області від 11 вересня 1996 р. Мельникова В.К. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
9	28.08.1920	19275-оф. 1920	Дело по обвинению Кузьмука Б.Н.	Кузьмука Бориса Миколайовича, жителя Чуднівської волості Житомирського повіту, засуджено за постановою ОВ ВНК при реввійськраді 14-ї армії до ув'язнення в концтаборі до завершення громадянської війни. Його обвинувачено як прапорщика Армії УНР, що вів «активну боротьбу зі зброєю в руках проти Червоної армії та радянської влади». За висновком прокуратури Житомирської області від 11 вересня 1996 р. Кузьмука Б.М. визна-

				но обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
10	30.08.1920	19200-оф. 1920	Дело по обвинению Кица М.А.	Кица Михайла Олександровича, жителя Житомира, засуджено за постановою колегії Волинської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено як такого, що до «жовтневої революції» служив помічником прокурора Житомирського окружного суду, а після укладення військового союзу УНР з Польщею «перебував на службі у поляків». За висновком прокуратури Житомирської області від 24 жовтня 1996 р. Кица М.О. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
11	03.09.1920	18916-оф. 1920	Дело по обвинению Демидчука И.Д. и др.	Демидчука Гната Даниловича і 2-х інших жителів с. Желонь Овруцького повіту засуджено за постановою ОВ ВНК при реввійськраді 12-ї армії до розстрілу, а ще одного їхнього односельчанина – до ув'язнення в концтаборі до завершення громадянської війни. Усіх обвинувачено як повстанців загону савінковського отамана Панчука, що вів «активну збройну боротьбу проти Червоної армії та радянської влади». За висновком прокуратури Житомирської області від 5 грудня 1994 р. Демидчука Г.Д. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає. Решту фігурантів справи за висновком прокуратури Житомирської області від 13 вересня 1994 р. реабілітовано
12	08.09.1920	31458-оф. 1920	Дело по обвинению Кублинского Г.К. и др.	За справою проходять Кублинський Григорій Касянович та інші жителі с. Дівошин Овруцького повіту (загалом 13 осіб), з яких 11-х засуджено за постановою ОВ ВНК при реввійськраді 12-ї армії до розстрілу, 2-х – до ув'язнення в концтаборі до завершення громадянської війни. Усіх обвинувачено як учасників антибільшовицького збройного повстання, що відбулося в Овруцькому повіті наприкінці 1919 р. За висновком прокуратури Житомирської області від 29 лютого 1996 р. фігурантів справи визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають
13	13.09.1920	20539-оф. 1920	Дело по обвинению Ганусевича Викентия	Ганусевича Вікентія Йосиповича, жителя с. Рудня Овруцького повіту, засуджено за постановою ОВ ВНК при реввійськраді 12-ї армії до розстрілу. Його обвинувачено як такого, що служив у політичній секції польської дефензиви під керівництвом поручика Дембіцького у Рівному, направлявся через лінію фронту для поширення антибільшовицьких відозв серед червоноармійців.

				За висновком прокуратури Житомирської області від 24 жовтня 1996 р. Ганусевича В.Й. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає. До справи долучено примірник антибільшовицької відозви
14	13.01.1921	19267-оф. 1920	Дело по обвинению Подлесоцкого Ивана Игнатьевича	Подлесоцького Івана Гнатовича, жителя с. Васівці Базарської волості Народицького повіту Київської губернії, засуджено за постановою секретно-оперативного відділу Волинської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено як учасника антибільшовицького збройного повстання, що відбулося в травні 1919 р. в містечку Базар. За висновком прокуратури Житомирської області від 11 вересня 1996 р. Подлесоцького І.Г. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
15	27.03.1921	19169-оф. 1921	Дело по обвинению Заблоцкого А.С. и др.	За справою проходять 20 селян Житомирського й Бердичівського повітів. Заблоцького Андрія Степановича, жителя с. Агатівка Житомирського повіту, засуджено за постановою Волинської ГНК до розстрілу, а 4-х жителів с. Швайківка Бердичівського повіту – до 5 років позбавлення волі умовно. Їх обвинувачено в тому, що впродовж 1920 р. поширювали провокаційні чутки про повалення радянської влади, брали участь у Швайківському антибільшовицькому повстанні. Решту фігурантів справи звільнено з-під варти за недоведеністю провини. За висновком прокуратури Житомирської області від 29 жовтня 1996 р. 1-го з репресованих реабілітовано. Решту за висновком тієї ж прокуратури від 11 листопада 1996 р. визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають
16	24.04.1921	19299-оф. 1921	Дело по обвинению Гончаренко Н.Т. и Крыжановского Н.М.	Гончаренка Миколу Трохимовича та Крижановського Миколу Матвійовича, жителів с. Кочерів Радомишльського повіту Київської губернії, засуджено за постановою повітового політбюро до розстрілу. Їх обвинувачено як повстанців загонів місцевих отаманів Журавського й Огородника. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
17	01.11.1921	19162-оф. 1921	Дело по обвинению Кузьменко И.А. и др.	За справою проходять Кузьменко Гнат Андрійович та інші жителі с. Чоповичі Радомишльського повіту (загалом 8 осіб). 5-х фігурантів засуджено за постановою президії Волинської ГНК до розстрілу, а решту – до 5 років ув'язнення в концтаборі. Усіх обвинувачено як членів Чоповицької підпільної петлюрівської організації.

				За висновком прокуратури Житомирської області від 15 травня 1997 р. фігурантів справи визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають
18	11.11.1921	19159-оф. 1921	Дело по обвинению Ренкаса Г.Ф. и др.	За справою проходять 9 жителів сіл Рудня Замисловицька Коростенського повіту й Переброди Овруцького повіту. За постановою колегії Волинської ГНК Ренкаса Григорія Федоровича та Седеля Генріха Павловича засуджено до розстрілу, Журавського Петра Мартиновича – до 3 років позбавлення волі умовно, 2-х інших селян – до 3-х і 2-х років ув'язнення в концтаборі відповідно, ще 1-го направлено до комісії у справах неповнолітніх злочинців. Решту фігурантів справи було звільнено з-під варті у процесі слідства. Усіх репресованих обвинувачено як членів підпільної організації нібито савінковської орієнтації, що проводила активну антибільшовицьку агітацію. За висновками прокуратури Житомирської області від 19 травня 1997 р. 3-х репресованих фігурантів справи реабілітовано, а решту, за висновком тієї ж прокуратури від 21 травня 1997 р., визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають. У справі зберігаються типографські примірники двох документів: наказу Головного отамана військ УНР С. Петлюри і начальника ППШ Ю. Тютюнника до населення України про підготовку до загального антибільшовицького повстання з метою відновлення УНР та відозви Всеукраїнської спілки селян-хліборобів до українських селян із закликом не годувати більшовицьких окупантів і всіляко підтримати майбутнє національно-визвольне повстання. Документи вилучено чекістами в Тихона Мельника й Каленика Гришковського – жителів сіл Велика й Мала Хайча Овруцького повіту, котрі за цією справою не проходять
19	29.12.1921	31853-оф. 1921	Дело по обвинению Можаровских	Можаровського Гната Васильовича й Можаровського Ісаака Степановича, жителів с. Можари Овруцького повіту, засуджено за постановою колегії Волинської ГНК до розстрілу. Застосуванням амністії смертний вирок стосовно Можаровського І.С. замінено на 5 років ув'язнення в концтаборі. Обоє обвинувачено як таких, що в листопаді 1921 р. на кілька днів долучилися до Другого зимового походу Волинської групи Армії УНР. За висновком прокуратури Житомирської області від 10 березня 1997 р. фігурантів справи визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають

20	22.01.1922	19321-оф. 1921–1922	Дело по обвинению Чернеца Г.Т. и др.	За справою проходять Чернець Григорій Тихонович та інші жителі с. Костянтинівка Бердичівського повіту (загалом 24 особи), з яких 6-х засуджено за постановою Київської ГНК до розстрілу, а 7-х – до 2–5 років ув'язнення в концтаборі. Решту фігурантів справи звільнено з-під варті під час слідства. Усіх репресованих обвинувачено як повстанців загонів уенерівських отаманів Трейка та Кравченка (Пугача), що діяли впродовж 1919–1922 рр.: вчиняли вбивства радянських активістів та пограбування державних установ, підтримували зв'язки з Козятинським та Вінницьким повстанськими комітетами, готували повалення більшовицької влади на місцях. За висновком прокуратури Житомирської області від 4 серпня 1998 р. ув'язнених фігурантів справи реабілітовано. За висновком тієї ж прокуратури від 3 вересня 1998 р. страчених повстанців визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають
21	28.06.1922	18811-оф. 1922	Дело по обвинению Головенько Л.А. и др.	Головенька Лук'яна Андрійовича, Олофінського Саву Васильовича й інших жителів сіл Сквирського та Бердичівського повітів (загалом 15 осіб) засуджено за вироком виїзної сесії Київського губернського ревтрибуналу до 1–5 років ув'язнення у ВТТ. Усіх обвинувачено як членів підпільної петлюрівської організації, що прагнула повалення чинного державного ладу й «готувала підґрунтя до збройних вторгнень з-за кордону під прапором спасіння України». За висновком прокуратури Житомирської області від 6 лютого 1995 р. 14-х фігурантів реабілітовано. Стосовно Олофінського С.В. справу на предмет реабілітації не переглядали
22	28.07.1924	31829-оф. 1924	Дело по обвинению Грищука (Наливайко) Р.Д.	Грищука (він же Наливайко, Варшанадзе, Волконський) Романа Даниловича, жителя с. Велика Фосня Овруцького району Коростенської округи Волинської губернії, засуджено за вироком губсуду до 10 років ув'язнення у ВТТ з подальшою поразкою в правах на 5 років. Його обвинувачено як колишнього військовослужбовця Армії УНР, який під час перебування в лавах Червоної армії вербував товаришів по зброї до підпільної націоналістичної організації «Волинська повстанська армія». За висновком прокуратури Житомирської області від 6 червня 1996 р. Грищука Р.Д. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
23	04.11.1924	19336-оф. 1924	Дело по обвинению Коркушко Д.Ф. и др.	За справою проходять Коркушко Денис Пилипович та інші селяни Овруцького та Народицького районів Коростенської округи (загалом 13 осіб), з яких 3-х засуджено за вироком надзвичайної сесії

				Волинського губсуду до розстрілу, 6-х – до позбавлення волі у ВТТ на термін від 5 місяців до 3 років. Стосовно 4-х осіб справу було закрито під час слідства. Усіх репресованих обвинувачено як повстанців загону савінковського отамана Гарася. Згідно зі слідчими матеріалами вони брали участь у збройних нападках повстанців на місцеві села та погромах радянських установ. За висновком прокуратури Житомирської області від 3 вересня 1998 р. 4-х фігурантів справи визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають. Решту репресованих реабілітовано за висновком тієї ж прокуратури від 11 вересня 1998 р.
24	18.07.1925	31479-оф, тт. 1–11. 1924–1925	Дело «Всероссийский крестьянский союз». Волинский филиал	За справою проходять Рябош Петро Денисович та інші жителі сіл Коростенської округи (загалом 52 особи), з яких 3-х засуджено за вироком надзвичайної сесії Волинського губсуду до розстрілу, 17-х – до позбавлення волі на термін від 9 місяців до 8 років. Стосовно 2-х осіб слідчу справу закрито у зв'язку зі смертю, а стосовно 26-ти – за відсутністю складу злочину. 4-х осіб оголошено в розшук. Усіх репресованих обвинувачено як членів Волинської філії ВСС, яка діяла впродовж 1923–1924 рр. із прагненням повалення радянської влади шляхом збройного повстання. За висновком прокуратури Житомирської області від 23 жовтня 1997 р. репресованих фігурантів справи визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають. У справі зберігаються фотографії членів організації, примірники пропагандистських відоzw до населення Волині
25	22.12.1926	19571-оф. 1926	Дело по обвинению Габренко И.Ф. и др.	За справою проходять Габренко Іван Хомич, Продашук Тихон Кирилович та інші жителі сіл Овруцького, Олевського та Народицького районів Коростенської округи (загалом 7 осіб). За вироком надзвичайної сесії окружного суду 4-х фігурантів засуджено до позбавлення волі у ВТТ на термін від 6 місяців до 5 років, а 3-х звільнено з-під варті за недоведеністю провини. Фігурантів обвинувачено як таких, що впродовж 1923 р. знали про існування в селі осередку монархічної контрреволюційної організації, були до нього причетні й не повідомили про це органи місцевої влади. Згідно зі слідчими матеріалами керівником організації названо Великого князя Миколу Миколайовича, а координацію діяльності її членів покладено на колишнього царського генерала Геруа, який перебував на території Румунії.

				За висновком прокуратури Житомирської області від 20 лютого 1997 р. 1-го з репресованих фігурантів справи реабілітовано; ще 2-х за висновком тієї ж прокуратури від 24 лютого 1997 р. визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають. Стосовно 1-ї особи справу на предмет реабілітації не переглядали
26	01.08.1927	31832-оф. 1927	Дело по обвинению Заведюка И.М.	Заведюка Івана Максимовича, жителя с. Мартинівка Пулинського (нині Червоноармійського) району Волинської округи, засуджено за вироком окружного суду до розстрілу. Його обвинувачено як такого, що за часів УНР служив комендантом на ст. Сарни та «брав участь у розстрілах полонених червоноармійців і робітників». За висновком прокуратури Житомирської області від 22 березня 1996 р. Заведюка І.М. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
27	13.05.1929	20791-оф. 1929	Дело по обвинению Козубского О.С.	Козубського Остапа Семеновича, жителя с. Аврашин Любарського району Бердичівської округи, засуджено за постановою особливої наради при колегії ДПУ УСРР до 3 років ув'язнення в концтаборі. Його обвинувачено як такого, що в минулому «активно боровся проти радянської влади служив начальником постачання в Армії УНР». Згідно зі слідчими матеріалами 1921 р. фігуранта справи було засуджено до 5 років позбавлення волі за обвинуваченням у переховуванні ворогів радянської влади. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації Козубського О.С.
28	28.02.1941	260-оф. 1941	Дело по обвинению Броварского А.В. и Герасимчука Н.И.	Броварського Олександра Васильовича та Герасимчука Ничипора Івановича, жителів с. Псище (нині с. Зарічани) Житомирського району Житомирської області, заарештовано за обвинуваченням у проживанні без прописки та «приховуванні свого контрреволюційного минулого». Згідно зі слідчими матеріалами впродовж 1918–1919 рр. вони перебували у «петлюрівських бандах» і, зокрема, влітку 1919 р. брали участь у єврейському погромі, під час якого було вбито 10–12 односельчан. У листопаді 1941 р. фігуранти справи померли під час їх етапування до в'язниці м. Томськ (Росія). За висновком прокуратури Житомирської області від 11 листопада 1996 р. Броварського О.В. та Герасимчука Н.І. визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають. До справи долучено особисті документи репресованих

Архівний підрозділ УСБУ в Запорізькій області

Виконавці: Юлія Леміш (2011–2013),

Тетяна Бузало (2014).

Відповідальний: Юрій Рудковський.

Пор. №	Дата вироку	Арх. № справи, кількість томів. Рік провадження	Назва справи	Стисла анотація
1	14.12.1929	14714. 1929	Следственное дело по обвинению Водопьянова В.М. и Лысенко Н.М.	Водоп'янова Василя Михайловича і Лисенка Миколу Макаровича, жителів Запоріжжя, засуджено за постановою судової колегії відділу ДПУ УСРР до 7 років позбавлення волі у ВТТ. Їх обвинувачено, зокрема, як активних учасників антибільшовицького повстанського руху 1919–1920 рр. Згідно зі слідчими матеріалами 1919 р. фігуранти справи брали участь у Нікопольському антибільшовицькому збройному повстанні у складі уенерівського повстанського загону Чайковського, а після погрому повстанців частинами Червоної армії вступили до повстанського загону «Живодера», що також дотримувався уенерівської орієнтації. Улітку 1920 р. у результаті військових дій на Полтавщині обидва потрапили в полон до махновців, після чого до листопада 1920 р. служили в 1-му піхотному полку махновської Революційної повстанської армії України, брали участь у боях проти частин Червоної армії поблизу Павлограда. За висновком прокуратури Запорізької області від 28 квітня 1995 р. Водоп'янова В.М. і Лисенка М.М. визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають. До справи долучено по 2 процесуальні фотографії кожного з фігурантів
2	22.02.1930	14709. 1929–1930	Следственное дело по обвинению Фоканова С.В.	Фоканова Саву Васильовича, жителя ст. Велико-анадоль Сталінської округи, засуджено за постановою трійки УНКВС УСРР до 10 років позбавлення волі у ВТТ. Його обвинувачено в тому, що влітку – восени 1919 р. служив при «білогвардійському штабі державної варти» під керівництвом Теофіла Ленца, обіймав посаду начальника варти, брав участь у репресивних заходах стосовно повсталих селян Гуляйпільського району. За висновком прокуратури Запорізької області від 21 квітня 1995 р. Фоканова С.В. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
3	04.03.1931	14974. 1930–1931	Следственное дело по обвинению Погорелко П.П.	Погорелка Петра Павловича, жителя с. Миколаївка Бердянського району, засуджено за постановою особливої наради при колегії ДПУ УСРР до адміністративного виселення до Північного краю

				терміном на 3 роки. Його обвинувачено у службі протягом серпня – жовтня 1919 р. рядовим кавалеристом у махновській Революційній повстанській армії України. За висновком прокуратури Запорізької області від 15 січня 1990 р. Погорелка П.П. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
4	02.06.1931	1874. 1931	Следственное дело по обвинению Калуды А.Д.	Калуду Андрія Дмитровича, жителя с. Волконешти Якимівського району, засуджено за вироком Дніпропетровського міжрайонного суду до 10 років ув'язнення у ВТТ віддалених місць СРСР із поразкою в правах на 5 років, конфіскацією майна й виселенням на 5 років за межі України після відбуття покарання. Його обвинувачено, зокрема, як «учасника арештів і знущань над селянами» під час служби 1919 р. у каральному загоні Добровольчої армії. За висновком Генеральної прокуратури України від 9 вересня 1997 р. Калуду А.Д. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
5	06.06.1931	1757. 1931	Следственное дело по обвинению Авдеенко Н.Е	Авдєєнка Микиту Юхимовича, жителя Мелітополя, засуджено за вироком Дніпропетровського міжрайонного суду до розстрілу з конфіскацією майна. Його обвинувачено як «активного борця проти радянської влади». Згідно зі слідчими матеріалами Авдєєнка М.Ю. 1919 р. служив поліцаєм у білогвардійському каральному загоні, брав участь у репресіях проти червоних партизанів, підпільників і повсталого населення Великопетиського району. Після відступу Добровольчої армії фігурант справи перейшов на службу до махновської Революційної повстанської армії України. За постановою прокуратури Запорізької області від 11 грудня 1989 р. Авдєєнка М.Ю. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
6	14.09.1931	990. 1931	Следственное дело по обвинению Бестфатера В.В.	Бестфатера Василя Васильовича, жителя колонії Тігенгаген Молочанського району, засуджено за вироком виїзної сесії міжрайонного суду Дніпропетровського сектору до розстрілу з конфіскацією майна. Його обвинувачено як колишнього білогвардійця, викритого у проведенні антирадянської агітації та організації страйку під час збирання врожаю 1930 р. Згідно зі слідчими матеріалами з весни 1919 р. фігурант справи перебував при штабі самооборони, сформованому німцями-колоністами з місцевих «поміщиків, куркулів та офіцерів»; з осені

				того ж року служив у контррозвідці Добровольчої армії. Ухвалою касаційної колегії кримінальних справ Найвищого суду УСРР від 2 листопада 1931 р. смертний вирок стосовно репресованого замінено на 10 років позбавлення волі у ВТТ, з подальшим висланням за межі України терміном на 5 років. За постановою пленуму Верховного Суду України від 29 жовтня 1993 р. Бестфатера В.В. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає. До справи долучено 2 процесуальні фотографії фігуранта
7	10.03.1932	1653. 1931–1932	Следственное дело по обвинению Барановского С.П.	Барановського Семена Пантелеймоновича, жителя с. Святодухівка Новозлатопільського району Дніпропетровської області, засуджено за вироком Дніпропетровського обласного суду до розстрілу з конфіскацією майна. Його обвинувачено, зокрема, як такого, що 1918 р. у складі гетьманського карального загону поміщика Буланова і 1919 р. у складі денікінського карального загону поміщика Ленца брав участь у репресивних заходах стосовно повсталих селян Гуляйпільського району. Фігуранта справи обвинувачено також в організації «з попівських синів і куркулів» власного карального загону, який у січні 1918 р. переслідував партизанів с. Святодухівка та передавав їх представникам австро-німецької окупаційної військової адміністрації. За висновком Генеральної прокуратури України від 31 жовтня 1997 р. Барановського С.П. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
8	20.12.1932	2532. 1932	Дело по обвинению Пеннера Давида Васильевича и др.	За справою проходять Пеннер Давид Васильович, Браун Генріх Якович та інші члени правління споживчого кооперативу с. Ліхтенау Молочанського району Дніпропетровської області (загалом 4 особи). За вироком обласного суду голову ревізійної комісії Брауна Генріха Яковича засуджено до 10 років ув'язнення у ВТТ з поразкою в правах на 5 років, конфіскацією майна й виселенням на 5 років за межі України після відбуття покарання. Його обвинувачено за ст. 54-7 КК УСРР (підриг державного господарства, вчинений з контрреволюційною метою). До уваги взято також факт служби з листопада 1919 р. по жовтень 1920 р. в армії адмірала П. Врангеля. Решту фігурантів справи за тим же вироком обласного суду засуджено до різних термінів позбавлення волі за обвинуваченням у скоєнні суто службових злочинів.

				Ухвалою касаційної колегії кримінальних справ Найвищого суду УСРР від 6 січня 1933 р. дії засудженого Брауна Г.Я. теж перекваліфіковано на службовий злочин: (ст. 97, ст. 99 КК УСРР), у зв'язку з чим термін його покарання зменшено до 3 років ув'язнення у ВТТ, з подальшою поразкою в правах на 2 роки. За висновком прокуратури Запорізької області від 29 липня 1991 р. усіх репресованих визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають
9	22.12.1932	2505. 1932	Следственное дело по обвинению Фишера Я.П., Мака П.А., Коппа А.Ф.	За справою проходять троє відповідальних працівників колгоспу «Авангард» Молочанського району. Колгоспного бригадира Фішера Якова Петровича засуджено за вироком Дніпропетровського обласного суду до розстрілу з конфіскацією майна; ваговика Мака Петра Антоновича – до 10 років позбавлення волі у ВТТ з конфіскацією майна, а після відбуття покарання – до 5 років поразки в правах і виселення за межі України. Обох обвинувачено за ст. 54-7 КК УСРР (підлив державного господарства, вчинений з контрреволюційною метою). До уваги також взято факт їхньої служби впродовж 1919–1920 рр. у місцевому загоні самооборони й подальшого відступу з Білою армією до Криму. Ухвалою касаційної колегії кримінальних справ Найвищого суду УСРР від 6 січня 1933 р. попередні вирoki стосовно Фішера Я.П. та Мака П.А. замінені на 5 років позбавлення волі у ВТТ віддалених місць СРСР з подальшою поразкою в правах на 5 років, але без виселення за межі України після відбуття покарання. За висновком Генеральної прокуратури України від 26 жовтня 1993 р. Фішера Я.П. і Мака П.А. реабілітовано. Коппа Антона Фрідріховича засуджено за обвинуваченням у скоєнні службового злочину й на цей час не реабілітовано
10	07.01.1933	1739. 1932–1933	Следственное дело по обвинению Холода П.К.	Холода Павла Кириловича, жителя с. Воздвиженка Чубарівського району Дніпропетровської області, засуджено за вироком районного народного суду до 5 років ув'язнення у ВТТ віддалених місць СРСР з конфіскацією майна й подальшою поразкою в правах на 5 років. Фігуранта справи обвинувачено в агітації проти заходів радянської влади на селі. До уваги також взято факт його трижневої служби по мобілізації 1919 р. у Добровольчій армії і наступної півторамісячної служби в махновській Револьюційній повстанській армії України.

				За висновком прокуратури Запорізької області від 21 червня 1990 р. кримінальну справу стосовно Холода П.К. віднесено до категорії справ, що не підлягають перегляду на предмет реабілітації їх фігурантів, згідно із вказівкою Генерального прокурора СРСР і Голови КДБ СРСР від 30 липня 1988 р.
11	11.01.1933	1792. 1932–1933	Дело по обвинению Бабенко Иосифа Семеновича и др.	За справою проходять Бабенко Йосип Семенович, Кремнев Георгій Федорович, Дорохов Леонтій Іванович та інші члени правління артїлі «Авангард» Іскрівської сільради Якимівського району Дніпропетровської області (загалом 7 осіб). За вироком виїзної сесії обласного суду голову ревізійної комісії артїлі Кремнева Г.Ф. і завгоспа Дорохова Л.І. засуджено до розстрілу з конфіскацією майна. Їх обвинувачено за ст. 54-7 КК УСРР (підбив державного господарства, вчинений з контрреволюційною метою). До уваги також взято факти служби Кремнева Г.Ф. з листопада 1919 р. до листопада 1920 р. теслею похідної авторемонтної майстерні у врангелівській армії, а Дорохова Л.І. протягом 1919–1920 рр. у денікінських і врангелівських військах, а також державній варті. Решту фігурантів справи за тим же вироком обласного суду засуджено до різних термінів позбавлення волі за обвинуваченням у скоєнні суто службових злочинів. Ухвалою касаційної колегії кримінальних справ Найвищого суду УСРР від 18 лютого 1933 р. смертний вирок Кремневу Г.Ф. замінено на 10 років позбавлення волі у ВТТ з конфіскацією майна й подальшою поразкою в правах на 5 років. Касаційні скарги решти фігурантів залишено без задоволення. За висновком прокуратури Запорізької області від 23 січня 1990 р. усіх фігурантів справи визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають
12	19.10.1937	2673. 1937	Следственное дело по обвинению Кеды С.П.	Кеду Степана Павловича, жителя с. Туркенівка Новозлатопільського району, за постановою трійки УНКВС УРСР по Дніпропетровській області засуджено до 10 років ув'язнення у ВТТ. Його обвинувачено у розкраданні колгоспного майна. Згідно зі слідчими матеріалами фігуранта справи було аналогічно покарано 1921 р. за обвинуваченням в організації за місцем проживання повстанського загону махновської орієнтації – «банди Піддубного, що знищила сім'ю командира Червоної армії Баленка». За висновком прокуратури Запорізької області від 11 липня 1989 р. Кеду С.П. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає

Архівний підрозділ УСБУ в Кіровоградській області

Виконавець: Крістіна Пушкаренко.

Відповідальна: Марина Грач.

Пор. №	Дата вироку	Арх. № справи, кількість томів. Рік провадження	Назва справи	Стисла анотація
1	05.07.1920	11093. 1920	Дело № 786 на Ермакова Григория	Єрмакова Григорія Васильовича, жителя с. Саблине Олександрійського повіту Херсонської губернії, засуджено за вироком реввійськтрибуналу при штабі 14-ї армії до позбавлення волі в концтаборі до завершення громадянської війни. Його обвинувачено в тому, що 1919 р. дезертирував з лав Червоної армії та вступив до денікінського карального загону, у складі якого брав участь в упокоренні повсталого населення Півдня України. За висновком прокуратури Кіровоградської області від 19 травня 1994 р. Єрмакова Г.В. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
2	27.11.1920	14806. 1920	Дело № 412 на Самченко Александра Петровича	Самченка Олександра Петровича, жителя с. Піщаний Брід Олександрійського повіту на той час Кременчуцької губернії, засуджено за постановою надзвичайної трійки ОВ ВНК при реввійськраді 2-ї Кінної армії до розстрілу. Його, сотника Армії УНР, обвинувачено як одного з організаторів антибільшовицького повстання, що у вересні 1920 р. охопило 7 сіл Єлисаветградського повіту. За висновком прокуратури Кіровоградської області від 10 вересня 1997 р. Самченка О.П. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
3	16.02.1921	14700, тт. 1–3. 1921	Следственное дело № 291 по обвинению Яржембовского В.С. и др.	За справою проходять Яржембовський Віктор Савелійович та інші жителі м. Єлисаветград (загалом 24 особи), з яких 15-х засуджено за постановою колегії Єлисаветградської ПНК до розстрілу, а решту – до 5–6 років позбавлення волі в концтаборі. Усіх обвинувачено як членів підпільної білогвардійської організації під проводом Яржембовського В.С., яка з метою повалення радянської влади збирала зброю та закликала до своїх лав жителів Єлисаветграда. За висновком прокуратури Кіровоградської області від 30 грудня 1997 р. всіх фігурантів справи визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають. До справи долучено фотографії репресованих

4	04.04.1921	14795. 1921	Следственное дело по обвинению Марикуци Бориса Романовича	Марикуцу Бориса Романовича, жителя с. Маржанівка Олександрійського повіту, за постановою Кременчуцької ГНК засуджено до розстрілу. Його обвинувачено як такого, що з 1918 р. перебував у «загонах С. Петлюри, Н. Григор'єва, Ю. Тютюнника, П. Хмари й Н. Махна; брав участь у вбивствах євреїв і комуністів». За висновком прокуратури Кіровоградської області від 6 жовтня 1997 р. Марикуцу Б.Р. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
5	23.09.1925	11304. 1925	Следственное дело № 189 по обвинению Лихошерстова Ивана Ефимовича	За справою проходить Лихошерстов Іван Юхимович, житель с. Березівка Зінов'ївської округи, на момент арешту – офіцер Червоної армії. За вироком окружного суду його засуджено до розстрілу з конфіскацією майна. Згідно зі слідчими матеріалами фігурант справи під час служби 1919 р. в Добровольчій армії «брав участь в арештах, катуваннях та розстрілах комуністів, радянських працівників і червоних партизанів» на території Єлисаветградського повіту. За висновком прокуратури Кіровоградської області від 19 травня 1994 р. Лихошерстова І.Ю. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
6	31.10.1925	10975. 1925	Дело по обвинению Бабичева Василия Владимировича	Бабичева Василя Володимировича, жителя с. Новоолександрівка Маловисківського району Зінов'ївської округи, засуджено за вироком окружного суду до 5 років позбавлення волі у ВТТ з поразкою в правах на 2 роки й конфіскацією майна. Його обвинувачено як такого, що у 1921–1922 рр. був членом підпільної петлюрівської організації полковника Нестеренка-Орла і надалі проводив антибільшовицьку агітацію серед односельчан. За висновком прокуратури Кіровоградської області від 5 вересня 1994 р. Бабичева В.В. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
7	30.04.1926	9989. 1926	Дело № 3951 по обвинению Янцевича Дмитрия Фомича	Янцевича Дмитра Хомича, жителя Зінов'ївська, засуджено за постановою колегії ОДПУ при РНК СРСР до розстрілу. Його обвинувачено як секретного співробітника Зінов'ївського секретного відділу ОДПУ, що в 1925–1926 рр. надав неправдиві агентурні повідомлення про існування в Зінов'ївську монархічної організації. Внаслідок цього «ватажків» неіснуючої організації було заарештовано й притягнуто до відповідальності. Слідством встановлено також те, що 1919 р. фігурант справи служив поліцейським приставом денікінської державної варті й викривав контррозвідці Добровольчої армії комуністів.

				За висновком прокуратури Кіровоградської області від 5 липня 1994 р. Янцевича Д.Х. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
8	14.12.1929	10667. 1929	Дело № 553 по обвинению Колоусова Афанасия Василевича по ст. 54-10 УК УССР	Колоусова Панаса Васильовича, жителя с. Цибулеве Знаменського району Зінов'ївської округи, засуджено за постановою колегії ОДПУ при РНК СРСР до розстрілу. Його обвинувачено «в бандитизмі й контрреволюційній агітації». Смертний вирок виконано 3 січня 1930 р. Згідно зі слідчими матеріалами фігурант справи під час служби 1919 р. в повстанській дивізії отамана Н. Григор'єва «брав участь у військових діях проти частин Червоної армії, погромах державних установ і пограбуваннях населення», а під час перебування 1920 р. в загоні уенерівського отамана П. Хмари «виконував роль ката», впродовж наступних років проводив антирадянську агітацію серед односельчан. За висновком прокуратури Кіровоградської області від 1 вересня 1994 р. постанову колегії ОДПУ при РНК СРСР від 14 грудня 1929 р. стосовно Колоусова П.В. відмінено в частині його засудження за антирадянську агітацію і повторного покарання «за бандитизм» (вперше був засуджений наприкінці 1920 р. за вироком реввійськтрибуналу при штабі 6-ї армії до розстрілу із подальшою заміною смертного вироку на 20 років позбавлення волі й достроковим звільненням по амністії). У решті обвинувачення його визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
9	25.12.1929	8231. 1929	Справа по обвинуваченню Захар'єва Я.М., Кугеля Г. Г. та Кугеля А.Г. по ст. 54-13 КК УСРР	За справою проходять троє селян Бобринецького району Зінов'ївської округи. За вироком виїзної сесії окружного суду жителя с. Обланка Захар'єва Якова Матвійовича засуджено до розстрілу з конфіскацією майна, а жителів с. Іванівка Кугеля Августа Генріховича й Кугеля Генріха Генріховича – до 10 років позбавлення волі із суворою ізоляцією та конфіскацією майна. Усіх обвинувачено як таких, що під час служби 1919 р. в денікінському каральному загоні брали участь у репресивних заходах стосовно представників більшовицького підпілля та їхніх прибічників на території Єлисаветградського повіту Херсонської губернії. За висновком прокуратури Кіровоградської області від 19 квітня 1994 р. фігурантів справи визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають
10	26.02.1930	14771. 1930	Дело по обвинению Мороза Кондрата Семеновича по статьям 54-10 и 54-13 УК УССР	Мороза Кіндрата Семеновича, жителя с. Тишківка Новоархангельського району Первомайської округи, засуджено за постановою судової трійки при колегії ДПУ УСРР до розстрілу. Його обвинувачено як такого, що сприяв гетьманській владі в боротьбі проти більшовицького підпілля, а надалі проводив агітацію проти колективізації.

				За висновком прокуратури Кіровоградської області від 30 жовтня 1997 р. Мороза К.С. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
11	08.05.1931	14998. 1931	Дело № 67/14069 по обвинению Ключа Ивана Исаевича по ст. 54-8-13 УК УССР	Ключа Івана Ісайовича, жителя с. Піщаний Брід Олександрійського району, засуджено за постановою колегії ДПУ УСРР до 3 років заслання до Північного краю. Його обвинувачено як такого, що під час перебування впродовж 1920 р. в повстанському загоні уенерівського отамана П. Хмари «брав участь у пограбуванні й побитті місцевого населення». За висновком прокуратури Кіровоградської області від 16 травня 1994 р. Ключа І.І. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає. У справі зберігаються дві фотографії фігуранта
12	26.09.1937	8602. 1937	Дело № 28477 по обвинению Костенко Сергея Евдокимовича и Устименко Алексея Степановича по ст. 54-3 УК УССР	Костенка Сергія Євдокимовича та Устименка Олексія Степановича, жителів с. Тишківка Тишківського району Одеської області, засуджено за постановою трійки при УНКВС по Одеській області до розстрілу й 10 років позбавлення волі у ВТТ відповідно. Їх обвинувачено як «колишніх політичних бандитів, що постійно тероризували колгоспників». У слідчих матеріалах обидва згадуються як повстанці загону уенерівського отамана С. Гризла, що оперував 1920 р. у Звенигородському та Єлисаветградському повітах. За висновком прокуратури Кіровоградської області від 3 липня 1994 р. Костенка С.Є. та Устименка О.С. визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають
13	07.05.1939	4395. 1937–1939	Дело № 2679 по обвинению Дяченко Фомы Никифоровича по ст. 54-13 и ч. 1 ст. 54-10 УК УССР	Дяченка Хому Никифоровича, жителя радгоспу Мокрянк (так у тексті) Запорізького району Запорізької області, засуджено за вироком Кіровоградського обласного суду до розстрілу з конфіскацією майна. Його обвинувачено в тому, що восени 1919 р. брав участь в облавах на партизан, організованих денікінською контррозвідкою в Новогеоргіївську (нині м. Світловодськ Кіровоградської області) та навколишніх селах, особисто бив і катував затриманих; наступними роками проводив агітацію серед односельчан проти колективізації та інших заходів влади на селі. За висновком прокуратури Кіровоградської області від 24 червня 1994 р. Дяченка Х.Н. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
14	17.07.1939	7398. 1937–1939	Дело № 12738 по обвинению Пастушенко Семена Антоновича по статьям 54-10, 54-13 УК УССР	Пастушенка Семена Антоновича, жителя с. Торговиця Підвисоцького району Кіровоградської області, засуджено за вироком Верховного суду УРСР до 10 років позбавлення волі з обмеженням у правах на 5 років. Його обвинувачено як такого, що брав активну участь у «куркульському» повстанні 1920 р. у с. Торговиця, під час якого було розстріляно 17 міс-

				цевих більшовицьких активістів, а надалі проводив тривалу антирадянську й антиколгоспну агітацію серед односельчан. За висновком прокуратури Кіровоградської області від 29 березня 1995 р. Пастушенка С.А. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
15	04.10.1939	14036. 1938	Дело на Дудника Дем'яна Евдокимовича	Дудника Дем'яна Євдокимовича, шкільного вчителя с. Нова Прага Кіровоградської області, засуджено за вироком обласного суду до 1 року позбавлення волі у віддалених місцях ув'язнення. Його обвинувачено в «контрреволюційній агітації, спрямованій на підриг колгоспного ладу». У слідчих матеріалах містяться відомості про організацію Дудником Д.Є. на початку 1918 р. «куркульсько-есерівського повстання проти радянської влади й викриття німецьким окупаційним військам революційно настроєних селян». За висновком прокуратури Кіровоградської області від 23 березня 1999 р. Дудника Д.Є. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
16	05.12.1939	8016. 1936–1939	Дело № 24463 по обвинению Боевца Романа Афанасьевича в преступлении, предусмотренном ст. 54 п. 1 УК УССР	Жителя с. Єлисаветградка Олександрівського району Кіровоградської області Боевця Романа Афанасійовича засуджено за вироком військового трибуналу КВО до 10 років позбавлення волі у ВТТ з подальшою поразкою в правах на 5 років. Його обвинувачено як колишнього начальника зв'язку 9-ї бригади 3-ї Залізної дивізії Армії УНР, у складі якої в 1919–1920 рр. брав участь у боях проти частин Червоної армії. За постановою президії Кіровоградського обласного суду від 1 грудня 1993 р. Боевця Р.А. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
17	19.01.1940	4753. 1939–1940	Дело № 129261 по обвинению Ремизова Евгения Петровича по ст. 54-13 УК УССР	Ремізова Євгена Петровича, жителя Москви, засуджено за вироком Кіровоградського обласного суду до 5 років позбавлення волі з поразкою в правах на 3 роки. Його обвинувачено як підпоручика Армії УНР, де служив упродовж 1918–1919 рр. Згідно зі слідчими матеріалами фігурант справи у складі «петлюрівського карального загону переслідував червоних партизанів і революційно настроєних селян Новогеоргіївського району, особисто брав участь у їх арештах і катуваннях». За висновком Генеральної прокуратури України від 2 жовтня 1997 р. Ремізова Є.П. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає. У справі зберігаються фотографії, особисті документи й листування засудженого

18	30.09.1940	1457. 1940	Дело № 10041 по обвинению Гончара Ивана Демьяновича по ч. 1 ст. 54-10, ст. 54-13 УК УССР	Гончара Івана Дем'яновича, жителя с. Панчеве Новомиргородського району Кіровоградської області засуджено за вироком обласного суду до розстрілу з конфіскацією майна. Його обвинувачено в добровільній службі 1919 р. в денікінській державній варті, викритті пробільшовицьки настроєних односельчан та особистій участі в їх арештах і стратах. За постановою президії Кіровоградського обласного суду від 24 квітня 1992 р. Гончара І.Д. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
19	12.11.1940	5981. 1940	Следственное дело № 196/1438 по обвинению Дудяка Николая Васильевича по ст. 54-13 УК УССР	Дудяка Миколу Васильовича, жителя с. Нагорянка Бучацького району Станіславської області, засуджено за вироком військового трибуналу Одеського військового округу до розстрілу з конфіскацією майна. Його обвинувачено як такого, що 1918 р. вступив до очолюваної генералом Є. Петрушевичем «націонал-шовіністичної організації “Український національний центр”» (очевидно, йдеться про Українську Національну Раду), а наступного року організував у Західній Україні бойову дружину січових стрільців і відправив її до Центральної України підтримати Армію УНР на антибільшовицькому фронті. За висновком прокуратури Кіровоградської області від 28 липня 1994 р. Дудяка М.В. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає. У справі зберігаються процесуальні фотографії фігуранта
20	20.06.1946	10499. 1944–1946	Дело № 938 по обвинению Завжалова Дмитрия Михайловича	Завжалова Дмитра Михайловича, уродженця с. Новоукраїнка Єлисаветградського повіту Херсонської губернії (на момент арешту жив у Софії, Болгарія), засуджено за вироком військового трибуналу Центрального округу протиповітряної оборони до розстрілу. Його обвинувачено у службі 1919 р. в денікінській армії, у подальшому членстві в емігрантських антибільшовицьких організаціях «Російський загальновійськовий союз» і «Національно-трудовий союз нового покоління», у роботі з 1931 р. редактором газети «За Росію», яка публікувала статті антибільшовицького змісту. За постановою президії Кіровоградського обласного суду від 1 грудня 1993 р. Завжалова Д.М. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає. У справі зберігаються процесуальні фотографії фігуранта

Архівний підрозділ УСБУ в Луганській області

Виконавці: Ірина Козенко,
Василь Школа.
Відповідальний: Василь Школа.

Пор. №	Дата вироку	Арх. № справи, кількість томів. Рік провадження	Назва справи	Стисла анотація
1	07.12.1920	7401. 1920	Уголовное дело по обвинению Вакуленка И.С. и др.	За справою проходять Вакуленко Іван Стефанович та інші жителі повітового м. Старобільськ Харківської губернії (загалом 16 осіб), з яких 13-х засуджено за постановою військового революційного комітету Старобільського району до розстрілу, а решту з-під варти звільнено за недоведеністю провини. Усіх репресованих обвинувачено як дезертирів Червоної армії та членів місцевої повстанської групи махновської орієнтації. За висновком прокуратури Луганської області (дату не встановлено) репресованих фігурантів справи визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають
2	22.11.1927	26804. 1927	Следственное дело по обвинению Чумакова Н.И. и Ткаченко А.И.	Чумаков Микола Іванович і Ткаченко Олександр Іванович, жителі Осинівського району Старобільської округи, за висновком окружного відділу ДПУ УСРР підлягали ув'язненню в місцевому будинку примусової праці. Їх обвинувачено як таких, що 1919 р. служили стражниками Білолуцької волосної денікінської варти, «заарештовували комуністів і червоноармійців та конвоювали їх на розстріл». За постановою окружного прокурора справу стосовно Чумакова М.І. і Ткаченка О.І. припинено на підставі амністії з нагоди 10 річниці «жовтневої революції». За справою проходять 14 свідків, які 1919 р. також служили стражниками в денікінському таборі охорони на території с. Білолуцьк. До слідчих матеріалів долучено фотографії двох невстановлених чоловіків у військовій формі зі зброєю
3	07.01.1937	22734. 1937	Уголовное дело по обвинению Бойко С.С.	Бойка Сергія Семеновича, жителя містечка Верхнє Лисичанського району Донецької області, засуджено за вироком обласного суду до 10 років ув'язнення у ВТТ. Його обвинувачено як такого, що 1919 р. служив у каральному загоні Добровольчої армії, брав участь у боях проти частин Червоної армії і розстрілах червоних партизанів, а надалі агітував проти заходів радянської влади. За висновком прокуратури Луганської області (дату не встановлено) Бойка С.С. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає

4	09.04.1938	20183. 1938	Уголовное дело по обвинению Маркелова И.И.	Маркелова Івана Івановича, жителя Лисичанська Ворошиловградської області, засуджено за постановою трійки УНКВС по Донецькій області до розстрілу. Його обвинувачено у «шпигунстві та участі в контрреволюційній організації». У матеріалах справи зазначено також про засудження фігуранта 1924 р. до 5 років ув'язнення в концтаборі як поручика Добровольчої армії, який восени 1919 р. «командував білобандитським загonom і брав участь у розстрілі червоноармійців». За висновком прокуратури Луганської області (дату не встановлено) Маркелова І.І. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
5	22.12.1941	5539. 1941	Уголовное дело по обвинению Оранского В.Н.	Оранського Василя Никаноровича, вчителя середньої школи с. Новопсков Ворошиловградської області, засуджено за вироком військового трибуналу 24 району авіаційного базування до 5 років ув'язнення у ВТТ. Його обвинувачено у проведенні антирадянської агітації серед місцевого населення. В анкеті заарештованого вказано, що впродовж 1919–1920 рр. фігурант справи служив у чині прапорщика та підпоручика у денікінських та врангелівських військах, брав участь у боях проти Червоної армії поблизу Каховки. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого

Архівний підрозділ УСБУ в Миколаївській області

Виконавець: Лада Дорошенко.

Відповідальна: Оксана Мозулевська.

Пор. №	Дата вироку	Арх. № справи, кількість томів. Рік провадження	Назва справи	Стисла анотація
1	05.12.1920	13155. 1920	Следственное дело по обвинению Романенко Б.В.	Романенка Бориса Васильовича, уродженця Миколаєва, за постановою 1-го Кримського особливого пункту ОВ ВНК Південного фронту засуджено до розстрілу. Його обвинувачено як такого, що з 5 вересня 1919 р. служив рядовим 12-ї батареї 4-ї артилерійської бригади Добровольчої армії, а з 25 серпня 1920 р. – у сформованій у Миколаєві 8-й бригаді армії адмірала П. Врангеля; брав участь у боях проти частин Червоної армії. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації Романенка Б.В.

2	09.01.1921	13021. 1920–1921	Следственное дело по обвинению Яковлева А.Г. в принадлежности к Белой армии	Слідча справа на Яковлева Олександра Григоровича, уродженця Миколаєва, підлягала розгляду надзвичайної трійки особливого відділення при 3-й стрілецькій дивізії ОВ ВНК при реввійськраді 4-ї армії. Його обвинувачено як відставного полковника старої армії, який за радянської влади із грудня 1918 р. до червня 1919 р. служив завгоспом управління етапного коменданта в Харкові, але внаслідок захворювання тифом залишився в місті під час зміни влади й наприкінці червня був мобілізований до Добровольчої армії. До листопада 1919 р. Яковлев О.Г. очолював охорону Гірничо-Донецького промислового банку, а потім до лютого 1920 р. служив діловодом Чорноморського управління в м. Новоросійськ (Росія) і за розпорядженням тимчасового управляючого губернією виконував обов'язки віце-губернатора. Відомостей про засудження й реабілітацію Яковлева О.Г. у справі немає. До справи долучено особисті документи фігуранта, зокрема 2 посвідчення. Одне з них виготовлене 3 жовтня 1918 р. у м. Белгород (Росія), а друге – 25 лютого 1920 р. у Новоросійську. В обох документах є фотографії
3	26.03.1921	8527. 1921	Дело по обвинению Ивановой Доры, Иванова Михаила, Флорина Григория, Кудерского Афанасия, Щербинова Сергея, Бетхера Югана в контр-революции	За справою проходять 7 жителів с. Миколаївка Веселинівської волості Вознесенського повіту Одеської губернії. За постановою колегії Вознесенського секретного підвідділу Одеської ГНК Иванову Дору Панасівну засуджено до розстрілу умовно за обвинуваченням у переховуванні колишнього махновця й виготовлення йому фальшивих документів; Флорина Григорія Єлисейовича засуджено до 3 років ув'язнення в концтаборі за обвинуваченням в організації 1919 р. повстанського загону у Вознесенському повіті, але застосуванням амністії з-під варти звільнено. Решту фігурантів, затриманих за підозрою у співучасті в переховуванні білогвардійського офіцера, звільнено з-під варти за недоведеністю провини. За висновком прокуратури Миколаївської області від 26 вересня 1991 р. Иванову Д.П. реабілітовано. Відомостей про реабілітацію Флорина Г.Є. у справі немає
4	21.05.1921	8376. 1921	Следственное дело по обвинению Зеленькевича Е.М.	Зеленькевича Єрофія Михайловича, жителя с. Бузникувате Юзефпільської волості Первомайського повіту Одеської губернії (нині Вільшанського району Кіровоградської області), заарештовано секретним підвідділом Первомайського відділу Одеської ГНК за обвинуваченням у службі агентом поліції за часів Гетьманату й викритті більшовиків австрійській військовій адміністрації.

				Зеленькевича Є.М., зважаючи на його похилий вік, з-під варті звільнено і слідчу справу закрито
5	01.10.1927	13090. 1927	Следственное дело по обвинению Бабиченко И.З.	Бабиченка Івана Захаровича, жителя с. Новосе-вастополь Березнегуватського району Херсонської округи, засуджено за вироком надзвичайної сесії Миколаївського окружного суду до розстрілу. Його обвинувачено як такого, що 1918 р., за часів Гетьманату, служив у державній варті с. Баштанка (за іншими документами – с. Полтавка) Миколаївського повіту і «боровся проти революційних повстанських організацій». За висновком прокуратури Миколаївської області від 28 серпня 1990 р. Бабиченка І.З. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
6	20.02.1928	9099. 1927	Справа по надзвичайній сесії Миколаївського окружного суду про обвинувачення Брюховецького Данила та ін.	Брюховецького Данила Івановича та інших жителів сіл Нечаяне й Дорофіївка Варварівського (нині Веселинівського) району Миколаївської округи (загалом 8 осіб) за вироком надзвичайної сесії окружного суду засуджено до 3–10 років позбавлення волі із суворою ізоляцією. Їх обвинувачено як учасників збройного антибільшовицького повстання 1919 р., під час якого в с. Нечаяне було знищено частину карального загону Миколаївської партійної організації. За висновком прокуратури Миколаївської області від 13 травня 1992 р. Брюховецького Д.І. реабілітовано. Інших фігурантів справи визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають
7	04.08.1928	13101. 1928	Следственное дело по обвинению Усатюка И.К.	Усатюка Іону Климовича, жителя с. Богопіль Первомайської округи, засуджено за вироком надзвичайної сесії окружного суду до розстрілу. Його обвинувачено як члена реакційної організації «Союз російського народу» з 1905 р., учасника єврейських погромів, секретного агента севастопольської та харківської жандармерії і як такого, що навесні 1920 р. під час рейду територією Первомайського повіту Одеської губернії повстанців отамана Ю. Тютюнника, інформував їх про місцеперебування червоноармійців. За висновком прокуратури Миколаївської області від 20 липня 1995 р. Усатюка І.К. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
8	15.05.1929	34. 1929	Следственное дело по обвинению Заболоцкого М.А. и др.	За справою проходять Заболоцький Матвій Олексійович, Гордієнко Микита Микитович та інші жителі сіл Ковалівка, Авдотіївка й Авдіївка Варварівського району (загалом 10 осіб). За вироком надзвичайної сесії Миколаївського окружного суду 3-х фігурантів засуджено до розстрі-

			11 квітня 2012 р. справу передано на зберігання до ГДА СБУ (ф. 5, спр. 67907)	лу, заміненого у зв'язку з давністю провини на 10 років позбавлення волі із суворою ізоляцією, конфіскацією майна і поразкою в правах на 5 років. Решту засуджено до 3-х років позбавлення волі з суворою ізоляцією, конфіскацією майна і поразкою в правах на 2 роки. Усіх обвинувачено як організаторів та учасників селянського повстання, що відбулося в їхніх і навколишніх селах у серпні 1919 р. під гаслом «боротьби за радянську владу без комуни». Згідно зі слідчими матеріалами повстанці підпорядковувалися штабу полковника Яковлева, який на той час очолив антибільшовицький повстанський рух у Миколаївському повіті й, за чекістськими даними, був пов'язаний із денікінською контррозвідкою. За висновком прокуратури Миколаївської області від 8 серпня 1995 р. усіх фігурантів справи визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають. До справи долучено особисті документи окремих фігурантів, зокрема посвідчення бійця частини особливого призначення Гордієнка М.М., виготовлене 17 травня 1923 р.
9	04.06.1929	8867. 1929	Следственное дело по обвинению Ключе И.И. и др.	За справою проходять Ключе Йосип Іванович та інші жителі колонії Вормс Миколаївської округи (загалом 7 осіб), з яких 3-х засуджено за вироком надзвичайної сесії окружного суду до розстрілу, а решту – до 5–10 років позбавлення волі із суворою ізоляцією. Усіх обвинувачено як учасників місцевого «куркульського» повстання, що відбулося 15–20 липня (за іншими даними – 10 серпня) 1919 р. на підтримку загального антибільшовицького повстанського руху німців-колоністів Одеського й Миколаївського повітів Херсонської губернії. Одного з фігурантів справи, Шмірера Франца Михайловича, обвинувачено також у проведенні в колонії Вормс за наказом денікінського командування мобілізації молоді й направленні її до Одеси, де з німців-колоністів формувався окремий полк Добровольчої армії. За висновком Генеральної прокуратури України від 9 квітня 1994 р. фігурантів справи визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають
10	21.03.1930	8595. 1930	Следственное дело по обвинению Юнгмана К.В.	Жителя колонії Карлсруе Баштанського району Миколаївської округи Юнгмана Климентія Валентиновича за постановою судової трійки при колегії ДПУ УСРР засуджено до 10 років ув'язнення в концтаборі. Його обвинувачено як такого, що 1919 р. служив у каральному загоні 4-ї піхотної дивізії генерала Я. Слащова Добровольчої армії, брав участь у пе-

				реслідуванні партизан с. Баштанка Миколаївського повіту; наступними роками проводив антирадянську агітацію. За висновком прокуратури Миколаївської області від 15 березня 1996 р. Юнгмана К.В. реабілітовано в частині засудження за ст. 54-10 КК УСРР (антирадянська агітація), а за ст. 54-13 КК УСРР (боротьба проти робітничого класу й революційного руху) визнано обґрунтовано засудженням і таким, що реабілітації не підлягає
11	05.06.1930	8727. 1930	Следственное дело по обвинению Вдовцова В.В.	Вдовцова Василя Васильовича, жителя с. Любашівка Первомайської округи, за постановою судової трійки при колегії ДПУ УСРР засуджено до 10 років ув'язнення в концтаборі. Його обвинувачено як одного з організаторів збройного антибільшовицького повстання, що відбулося 1919 р. на території Любашівської волості Первомайського повіту Херсонської губернії. Згідно зі слідчими матеріалами очолюваний Вдовцовим В.В. загін чисельністю до 1000 повстанців брав участь у боях проти частин Червоної армії, а в районі залізничних станцій Жеребкове й Заплази розібрав колію та пустив під укіс ешелон із боєзапасом для Червоної армії. Після ліквідації повстання фігурант справи виїхав до Одеси і його було мобілізовано до Добровольчої армії; служив у кінному загоні державної варти в повітовому містечку Ананіїв у чині підпоручика; емігрував, але 1921 р. нелегально повернувся до СРСР. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації Вдовцова В.В.
12	02.09.1937	6332. 1937	Следственное дело по обвинению Эллы А.И. 19 квітня 2012 р. справу передано на зберігання до ГДА СБУ (ф. 5, спр. 67952)	Еллі Алоїза Йосиповича, жителя с. Зульц Карло-Лібкнехтського району Миколаївської області, за постановою трійки при УНКВС по Одеській області засуджено до розстрілу за обвинуваченням у скоєнні втечі з місця заслання. До уваги взято також попередні засудження фігуранта і встановлення нових обставин його колишньої «контрреволюційної» діяльності. Смертний вирок виконано 21 вересня 1937 р. Згідно зі слідчими матеріалами Еллі А.Й. упродовж 1919–1922 рр. у складі повстанського загону уенерівської орієнтації під керівництвом Г. Келлера й А. Шока брав участь у пограбуваннях державних установ і вбивствах відповідальних радянських працівників на території Миколаївського повіту. Уперше Еллі А.Й. засуджено у вересні 1922 р. до 6 років позбавлення волі за вироком виїзної сесії Одеського губсуду. Його обвинувачено як такого, що в березні того ж року брав участь у пограбу-

				ванні повстанцями хлібної комори в с. Ландау Миколаївського повіту. 1929 р., згідно з довідкою сільради с. Кир'яківка Варварівського району Одеської області від 3 серпня 1937 р., Еллі А.Й. було розкуркулено, позбавлено виборчих прав і вислано за межі України (до Вологодської округи). 1932 р., під час перебування на засланні, його засуджено вдруге: цього разу до 5 років ув'язнення в концтаборі. Підставою для репресій стало «злісне ухиляння від сплати державних податків». За висновком прокуратури Миколаївської області від 13 травня 1992 р. Еллі А.Й. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає. До справи долучено свідоцтво про народження й медичну довідку фігуранта
13	23.10.1937	6104. 1937	Следственное дело по обвинению Порхуна К.А. 19 квітня 2012 р. справу передано на зберігання до ГДА СБУ (ф. 5, спр. 67944)	Порхуна Костянтина Олексійовича, розкуркуленого жителя с. Мигія Первомайського району Миколаївської області, за постановою трійки при УНКВС по Одеській області засуджено до розстрілу. Смертний вирок виконано 2 листопада того ж року. Фігуранта справи обвинувачено як попередньо розкуркуленого й висланого до Північного краю колишнього військовослужбовця Армії УНР, який двічі тікав з місця заслання. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
14	07.08.1938	3746. 1938	Следственное дело по обвинению Удодова-Орлова Ф.П. 11 квітня 2012 р. справу передано на зберігання до ГДА СБУ (ф. 5, спр. 67909)	Удодова-Орлова Федора Павловича, жителя Миколаєва (на момент арешту – комендант УНКВС по Миколаївській області), засуджено за вироком військового трибуналу прикордонних та внутрішніх військ НКВС УРСР до 7 років ув'язнення у ВТТ із позбавленням звання лейтенанта держбезпеки. Його обвинувачено у зловживанні службовим становищем, а також у приховуванні під час зарахування на службу факту нетривалого перебування в загоні махновського отамана Клименка, що оперував у 1918–1919 рр. на території Бахмутського і Єнакіївського повітів Катеринославської губернії. У травні 1989 р. УКДБ УРСР по Миколаївській області надсилає справу до обласної прокуратури для її перегляду на предмет реабілітації Удодова-Орлова Ф.П. Висновку прокуратури Миколаївської області стосовно репресованого у справі немає
15	31.01.1940	12992. 1940	Следственное дело по обвинению Добрыны А.А.	Добрину Антона Олексійовича, жителя військового гарнізону містечка Славута Кам'янець-Подільської області, військовослужбовця 102-го кавалерійського полка 26-ї кавалерійської дивізії, засу-

				джено за вироком військового трибуналу Київського особливого військового округу до 1 року й 6 місяців позбавлення волі. Його обвинувачено у шкідницькій діяльності, спрямованій на підриг бойової підготовки військової частини, а також у «приховуванні свого контрреволюційного минулого». Згідно зі слідчими матеріалами фігурант справи 1919 р. на шляху з німецького полону додому, біля залізничної станції Козятин (Бердичівський повіт), вступив до «петлюрівської гайдамацької сотні», з якою вирушив до станції Бірзула (нині с. Любомирка Одеської області). Там він перейшов до повстанського формування отамана Н. Григор'єва, але невдовзі залишив повстанців під час їх перебування в колонії Роштадт Вознесенського повіту Херсонської губернії і приєднався до антиденікінського партизанського загону, на основі якого наприкінці того ж року було сформовано стрілецький полк Червоної армії. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації Добрини А.А.
16	12.07.1948	8014, тт. 1–4. 1948	Следственное дело по обвинению Громова Ф.Ф.	Громова Федора Фоковича, уродженця Києва, засуджено за вироком військового трибуналу військ МВС по Миколаївській області до 25 років ув'язнення у ВТТ. Його обвинувачено як колишнього військовослужбовця денікінської і врангелівської армій, а також члена закордонної антирадянської організації «Російський загальновійськовий союз». Згідно зі слідчими матеріалами наприкінці серпня 1919 р. у Києві Громов Ф.Ф. добровільно вступив рядовим до Добровольчої армії. Служив у кулеметній команді 16-го Новоархангельського уланського полку та в 2-му Дроздовському полку. На початку 1920 р. фігурант справи опинився в Севастополі й пішов на навчання до Олексіївського військового училища. Улітку того ж року юнкери брали участь у боях проти частин Червоної армії на Таманському півострові. Громова Ф.Ф. нагороджено Георгіївською медаллю IV ступеня. У листопаді 1920 р. разом із військовим училищем він виїхав за кордон до Туреччини, а потім у Болгарію. 1930 р. Громов Ф.Ф. отримав болгарське підданство і в м. Варна вступив до Російського загальновійськового союзу. На момент арешту він проживав у Бухаресті (Румунія) під прізвиськом Тодоров. За рішенням комісії МДБ УРСР з перегляду слідчих справ від 3 вересня 1954 р. вирок стосовно Громова Ф.Ф. залишено в силі. Будь-яких інших відомостей про перегляд компетентними органами справи на предмет реабілітації її фігуранта немає

Архівний підрозділ УСБУ в Одеській області

Виконавці: Ганна Хворостецька (2011–2013),
Лідія Медведєва (2014).

Відповідальні: Володимир Романенко (2011–2013),
Ігор Пінковський (2014).

Пор. №	Дата вироку	Арх. № справи, кількість томів. Рік провадження	Назва справи	Стисла анотація
1	08.04.1920	017114. 1920	Следственное дело по обвинению Самойленко М.И.	Самойленко Михайло Іванович, житель Одеси, за висновком слідчого юридичного відділу при Одеській ГНК підлягав примусовим роботам у концтаборі до завершення громадянської війни. Його обвинувачено як такого, що 1919 р. під час окупації Півдня України Добровольчою армією обіймав посаду коменданта Херсона. За рішенням прокуратури Одеської області від 26 вересня 1994 р. справа не підлягає перегляду на предмет реабілітації Самойленка М.І. у зв'язку з тим, що в її матеріалах немає вироку судового чи позасудового органу стосовно фігуранта
2	16.04.1920	017260. 1920	Следственное дело по обвинению Де-Спиллера П.А.	Де-Спіллера Петра Олександровича, уродженця Одеси, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено як полковника Добровольчої армії, командира роти 2-го зведеного піхотного полку. Згідно зі слідчими матеріалами 1919 р. його підрозділ разом із французькими окупаційними частинами брав участь у каральній експедиції проти жителів с. Біляївка Одеського повіту Одеської губернії у відповідь на вбивство селянами 5-х французьких кавалеристів. За висновком прокуратури Одеської області від 29 листопада 1994 р. Де-Спіллера П.О. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
3	23.04.1920	016981. 1920	Следственное дело по обвинению Панченко С.И.	Панченка Сергія Івановича, жителя Харкова, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до розстрілу з конфіскацією майна. Його обвинувачено як колишнього хорунжого царської армії і «начальника контррозвідки у білих». Згідно зі свідченнями обвинувачуваного наприкінці 1918 р. він служив в Армії УНР офіцером для доручень у Харкові, а 1919 р. – начальником комендантської команди об'єднаного драгунського уланського кінного полку Добровольчої армії в Одесі. За висновком прокуратури Одеської області від 10 березня 1995 р. Панченка С.І. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає

4	26.04.1920	017265. 1920	Следственное дело по обвинению Красова А.М., Ходоровского С.Г. и др.	За справою проходять Арбузов Петро Олександрович, Красов Панас Михайлович, Ходоровської Семен Григорович та інші жителі Одеси (загалом 12 осіб). За постановою колегії Одеської ГНК Красова П.М. й Арбузова П.О. засуджено до розстрілу з конфіскацією майна. Їх обвинувачено у співпраці 1919 р. з денікінською контррозвідкою. Решту фігурантів з-під варти звільнено за відсутністю складу злочину. За висновком прокуратури Одеської області від 30 листопада 1994 р. обох репресованих визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають
5	28.04.1920	018811. 1920	Дело по обвинению Гольдверга Давида Робертовича	Гольдверг Давид Робертович, житель Одеси, за висновком слідчого ОВ ВНК військ Донбасу та Кубані підлягав примусовим роботам у концтаборі до завершення громадянської війни. Його обвинувачено у службі в Дроздовському полку Добровольчої армії, тимчасово дислокованому 1919 р. в Одесі. Рішення трійки особливого відділу стосовно фігуранта й висновку про його реабілітацію у справі немає. У справі зберігається виготовлений 1918 р. квиток студента економічного факультету Одеського політехнічного інституту Гольдверга Д.Р. із фотографією
6	09.05.1920	017018. 1920	Следственное дело по обвинению Кильдеева А.В.	Кільдєєва Анатолія Володимировича, жителя Одеси, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до розстрілу з конфіскацією майна. Його обвинувачено у службі 1919 р. в контррозвідці Добровольчої армії. За висновком прокуратури Одеської області від 14 червня 1995 р. Кільдєєва А.В. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає. У справі зберігається фотографія фігуранта у військовій формі
7	12.05.1920	017039. 1920	Следственное дело по обвинению Берлиса М.С.	Берліса Михайла Семеновича, жителя Одеси, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до 5 років ув'язнення в концтаборі. Його обвинувачено як такого, що 1919 р. співпрацював за місцем проживання з денікінською контррозвідкою. За висновком прокуратури Одеської області від 9 червня 1994 р. Берліса М.С. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
8	14.05.1920	017180. 1920	Следственное дело по обвинению Балицкого А.Н.	Балицького Антона Никифоровича, жителя с. Красненьке Балтського повіту Одеської губернії, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до розстрілу з конфіскацією майна. Його обвинувачено у службі в Армії УНР та «бандитизмі».

				Згідно зі слідчими матеріалами 1919 р. фігурант справи «брав активну участь у погромах місцевих жителів (єврейської національності), під особисту розписку збирав із селян контрибуцію», а потім упродовж нетривалого часу добровільно служив в Армії УНР. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
9	20.05.1920	017000. 1920	Следственное дело по обвинению Гуйтова А.И.	Гуйтова Олександра Івановича, уродженця Черкас, за постановою колегії Одеської ГНК засуджено до розстрілу з конфіскацією майна. Його обвинувачено як такого, що 1919 р. обіймав відповідальні посади в контррозвідці Добровольчої армії, зокрема очолював «контррозвідувальний пункт № 2 при штабі військ Київської області генерала Драгомирова з розвідки фронту і повстанського руху в Україні». За висновком прокуратури Одеської області від 8 серпня 1994 р. Гуйтова А.І. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
10	24.05.1920	017052. 1920	Следственное дело по обвинению Финкельфельда М.С., Финкельфельда И.М.	За справою проходять жителі Одеси Фінкельфельд Мойсей Срулевич та Фінкельфельд Ізраїль Мойсейович. За постановою колегії Одеської ГНК першого з них засуджено до розстрілу з конфіскацією майна, а другого з-під варті звільнено. Репресованого фігуранта обвинувачено у співпраці 1919 р. за місцем проживання з денікінською контррозвідкою. За висновком прокуратури Одеської області від 18 серпня 1994 р. Фінкельфельда М.С. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає, а Фінкельфельда І.М. реабілітовано
11	24.05.1920	017168. 1920	Следственное дело по обвинению Рингса Ф.А.	Рінгса Франца Олександровича, жителя Одеси, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до розстрілу з конфіскацією майна. Його обвинувачено у службі 1919 р. за часів денікінської влади в «районній комендатурі при фабриці Попова». За висновком прокуратури Одеської області від 18 жовтня 1994 р. Рінгса Ф.О. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
12	28.05.1920	017151. 1920	Дело по обвинению Зборовского (Неборского) Г.Г., Каренского И.М. и др.	За справою проходять Збіровський (Неборський) Григорій Григорович, Каренський Іван Михайлович та інші жителі Одеси (загалом 6 осіб). За постановою колегії Одеської ГНК Збіровського Г.Г. засуджено до розстрілу з конфіскацією майна. Його обвинувачено у службі 1919 р. в білогвардійській контррозвідці. Решту фігурантів справи з-під варті звільнено як заарештованих безпідставно. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого

13	28.05.1920	017269. 1920	Следственное дело по обвинению Тумакова Е.С., Кура Х.Д., Бендера М.Ш. и др.	Тумакова Євгена Сергійовича, жителя Одеси, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено в проведенні 1919 р. санкціонованих денікінською контррозвідкою арештів комуністів та інших «революційно настроєних» громадян. Решту фігурантів справи (загалом 5 осіб) з-під варті звільнено за недоведеністю провини. За висновком прокуратури Одеської області від 29 листопада 1994 р. Тумакова Є.С. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
14	04.06.1920	016990. 1920	Дело по обвинению Дитля Е.А.	Дітля (Дітлі) Юхима Абрамовича, жителя Одеси, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до розстрілу з конфіскацією майна. Його обвинувачено у службі 1919 р. в контррозвідці Добровольчої армії. За висновком прокуратури Одеської області від 27 лютого 1994 р. Дітля (Дітлі) Ю.А. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
15	04.06.1920	017095. 1920	Следственное дело по обвинению Вириха Г.Э, Золотого Н.М., Бека А.К. и др.	Віріха Георгія Ернестовича та інших жителів сіл Люстдорф і Велика Акарга Одеського повіту (загалом 9 осіб) засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до розстрілу з конфіскацією майна. Їх обвинувачено як учасників антибільшовицького збройного повстання німецьких колоністів, що відбулося 1919 р. Під час повстання було розстріляно коменданта Одеси Мізикевича. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
16	04.06.1920	017108, тт. 1–2. 1920	Следственное дело по обвинению Волева С.Х. и др.	Волева Степана Христофоровича та інших жителів с. Малий Буялик Одеського повіту (загалом 5 осіб) засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до розстрілу з конфіскацією майна. Усіх обвинувачено як учасників антибільшовицького збройного повстання, що відбулося в селі у вересні 1919 р. Під час повстання було вбито голову волосного виконкому, голову та члена комітету бідноти. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
17	09.06.1920	017197. 1920	Дело по обвинению Зварича И.А.	Зварича Йосипа Антоновича, жителя Одеси, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до 3 років ув'язнення в концтаборі. Його обвинувачено як такого, що 1919 р. служив у Добровольчій армії, а також брав участь у вбивстві голови Рибницького парткому Завадського. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого

18	11.06.1920	017367. 1920	Следственное дело по обвинению Лебедева Степана Фадеевича	Лебедева Степана Фадеевича, жителя Балти, засуджено за вироком Балтської повітової особливої судової комісії до розстрілу. Його обвинувачено в «бандитизмі». Смертний вирок виконано 11 червня 1920 р. Згідно зі слідчими матеріалами навесні 1920 р. під час перебування в місті повстанського формування отамана Ю. Тютюнника фігурант справи особисто розстріляв червоноармійця й викрив кількох місцевих радянських працівників. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
19	14.06.1920	017116. 1920	Следственное дело по обвинению Короя В.А.	Короя Віктора Олександровича, жителя Одеси, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до розстрілу з конфіскацією майна. Його обвинувачено у службі 1919 р. в денікінській контррозвідці. За висновком прокуратури Одеської області від 26 вересня 1994 р. Короя В.О. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
20	28.06.1920	028722. 1920	Следственное дело по обвинению Ершова А.М. и др.	Єршова Анатолія Михайловича та інших жителів Одеси (загалом 3 особи) засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до 3–5 років ув'язнення в концтаборі. Їх обвинувачено у співпраці з денікінською контррозвідкою на станції Бірзула Тираспольського повіту Одеської губернії. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих. До справи долучено фотографію Єршова А.М.
21	09.07.1920	020947. 1920	Дело на Умеренко Василия Афанасьевича	Умеренка Василя Панасовича, жителя Одеси, засуджено за вироком виїзної сесії реввійськтрибуналу 14-ї армії при 41-й дивізії до розстрілу. Його обвинувачено у службі 1919 р. в Добровольчій армії. Смертний вирок виконано 11 липня 1920 р. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
22	10.07.1920	017157. 1920	Следственное дело по обвинению Прокофьева- Волохова М.Ф., Пономарчук И.И. и др.	За справою проходять Прокоф'єв-Волохов Михайло Феодосійович та інші жителі Одеси (загалом 10 осіб). За постановою колегії Одеської ГНК 3-х фігурантів засуджено до розстрілу, 1-го – до 3-х років і ще 1-го – до 3-х місяців ув'язнення в концтаборі. Прокоф'єв-Волохов М.Ф. утік з-під варті до винесення вироку. Решту заарештованих звільнено за недоведеністю провини. Усіх репресованих обвинувачено як членів монархічної організації білогвардійського полковника Мамонтова, що діяла в Одесі 1920 р. і прагнула здійснити антибільшовицький військовий переворот в Одеському повіті.

				За висновком прокуратури Одеської області від 24 лютого 1998 р. репресованих фігурантів справи визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають
23	13.07.1920	017214. 1920	Следственное дело по обвинению Бажанова А.Г. и Козиоровского К.И.	Бажанова Олександра Георгійовича та Козіоровського Костянтина Іполитовича, жителів Одеси, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до розстрілу. Їх обвинувачено як таких, що у грудні 1919 р. у складі Вовчанського денікінського карального загону брали участь у репресивних заходах щодо населення містечка Криве Озеро Балтського повіту. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих. До справи долучено фотографії Бажанова О.Г. та інших чоловіків у військовій формі
24	15.07.1920	017377. 1920	Дело по обвинению Ладыженского Марка Григорьевича и Перельмутера Якова Семеновича	Перельмутера Якова Семеновича, жителя Одеси, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено у співпраці 1919 р. з контррозвідкою Добровольчій армії. За висновком прокуратури Одеської області від 7 лютого 1995 р. Перельмутер Я.С. реабілітовано. За справою проходить також Ладиженський Марко Григорович, житель Одеси, якого засуджено за обвинуваченням у зловживанні службовим становищем. Йому в реабілітації відмовлено
25	16.06.1920	017181. 1920	Дело по регистрации-статистической части по обвинению Корнилова Антона Константиновича в контрреволюционной работе, а также Горобченко Сергея Леонтьевича	Горобченка Сергія Леонтійовича та Корнілова Антона Костянтиновича, жителів Вознесенська Одеської губернії, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до розстрілу. Їх обвинувачено у підготовці в червні 1920 р. антибільшовицького збройного повстання й напад на міський військомат. Смертний вирок виконано 27 червня 1920 р. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
26	05.08.1920	017323, т. 1–6. 1920	Следственное дело по обвинению Ярошенко М.А., Студницкого М.С. и др.	За справою проходять Ярошенко Меланія Олексіївна, Студницький Мечислав Сабінович та інші жителі Одеси (загалом 34 особи), з яких 21-го засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до розстрілу, а решту – до 1–5 років ув'язнення в концтаборі. Усіх обвинувачено як членів білогвардійської повстанської організації, що діяла 1920 р. в Одесі. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих. До справи долучено виготовлену в лютому 1917 р. фотографію групи офіцерів Новочеркаського полку російської армії

27	17.08.1920	017404. 1920	Следственное дело по обвинению Ермолаева Николая Ивановича, Ермолаевой Анастасии Сигизмундовны	Ермолаєва Миколу Івановича (він же Орлов Фе-дір Іванович) і його дружину Ермолаєву Анастасію Сигізмундівну, жителів Одеси, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до розстрілу і 3 років ув'язнення в концтаборі відповідно. Їх обвинувачено як викритих ворогів радянської влади. Згідно зі слідчими матеріалами Ермолаєв М.І. 1919 р. служив у контррозвідці Добровольчої армії в чині поручика. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих. До справи долучено особисті документи фігурантів, зокрема виготовлене 1920 р. на ім'я Орлова Ф.І. посвідчення члена спілки рибалок Одеси і прилеглих районів із фотографією, а також 11 окремих фотографій
28	02.09.1920	016976. 1920	Следственное дело по обвинению Калакуна В.С.	Калакуна (Клокуна) Володимира Степановича, жителя містечка Голованівськ Балтського повіту, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено у службі наприкінці 1918 р. (за часів УНР) у комендантському управлінні, дислокованому в містечку Ролта (імовірно, йдеться про повітове м. Балта). Згідно зі слідчими матеріалами фігурант справи очолив загін, що взяв участь у вилученні зброї та контрибуції в населення Голованівська. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
29	28.09.1920	017358, т. 1–2. 1920	Следственное дело по обвинению Страшного А.М. и др.	За справою проходять Страшний Аполлон Михайлович та інші жителі Одеси (загалом 28 осіб), з яких 20-х засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до розстрілу, 4-х – до 3–5 років позбавлення волі, а решту звільнено з-під варті за відсутністю складу злочину. Усіх обвинувачено як членів утвореної переважно з колишніх офіцерів царської армії підпільної організації, викритих у «контрреволюції, службових злочинах, спекуляції, шантажі, дезертирстві і приховуванні майна, що належало буржуазії». У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
30	30.09.1920	017232. 1920	Следственное дело по обвинению Стабницького С.С.	Стабницького Станіслава Станіславовича, жителя Одеси, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до розстрілу з конфіскацією майна. Його обвинувачено у службі в контррозвідці Добровольчої армії при 4-й піхотній дивізії генерала Я. Слацова. Смертний вирок виконано 2 жовтня 1920 р.

				За висновком прокуратури Одеської області від 23 листопада 1994 р. Стабницького С.С. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
31	07.10.1920	017341. 1920	Следственное дело по обвинению Вайнберга Л.М. и др.	За справою проходять Вайнберг Людвіг Михайлович та інші жителі Одеси (загалом 10 осіб), з яких 9-х за постановою колегії Одеської ГНК засуджено до розстрілу, а 1-го (Сандула Дмитра Дмитровича) – до 5 років ув'язнення в концтаборі. Усіх обвинувачено як таких, що 1919 р. служили в Добровольчій армії або сприяли мобілізації до неї місцевого населення. За висновками прокуратури Одеської області від 28 лютого 1995 р. 4 фігурантів справи реабілітовано, а решту визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають
32	14.10.1920	017257. 1920	Следственное дело по обвинению Гуртиха М.А.	Гуртиха Михайла Олексійовича, жителя Одеси, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до 3 років ув'язнення в концтаборі. Його обвинувачено в тому, що 1919 р. служив ад'ютантом командира Донського запасного полку Добровольчої армії, разом з яким відступив з Одеси до Новоросійська. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
33	14.10.1920	017353. 1920	Следственное дело по обвинению Рашковского Петра Ивановича	Рашковського Петра Івановича, жителя Одеси, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до розстрілу з конфіскацією майна. Його обвинувачено як колишнього денікінського прапорщика, який ухилився від мобілізації до Червоної армії і «прилаштувався до культурно-просвітньої установи» (художник за фахом). За висновком прокуратури Одеської області 22 січня 1998 р. Рашковського П.І. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає. До справи долучено фотографію фігуранта
34	18.10.1920	025412. 1920	Следственное дело по обвинению Орлова Н.Ф.	Орлова Никифора Федотовича, жителя с. Плоске Тираспольського повіту Одеської губернії, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до розстрілу з конфіскацією майна. Смертний вирок виконано 20 жовтня 1920 р. Його обвинувачено як учасника місцевого антибільшовицького збройного повстання, що 1919 р. розгорнулося «під керівництвом Казакова». Згідно зі слідчими матеріалами фігурант справи особисто брав участь у розстрілі 18-ти односельчан. За висновком прокуратури Одеської області від 5 червня 1995 р. Орлова Н.Ф. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає

35	18.11.1920	017288. 1920	Следственное дело по обвинению Дазидова Г.С.	Дазідова Георгія Ісидоровича, жителя с. Ягорлик Балтського повіту, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до розстрілу з конфіскацією майна. Його обвинувачено у співпраці 1919 р. з контррозвідкою Добровольчої армії. Смертний вирок виконано 20 листопада 1920 р. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
36	18.11.1920	017364. 1920	Следственное дело по обвинению Кулака С.А., Хитрова Н.Л., Решетниковой А.М., Мельничук Е.М.	За справою проходять четверо жителів Одеси. За постановою колегії Одеської ГНК Кулака Спиридона Антоновича та Хитрова Миколу Леонтіївича засуджено до 5 років ув'язнення в концтаборі. Першого обвинувачено у службі в гетьманській державній варті 1918 р. та денікінській армії 1919 р., а другого – у проживанні за фальшивими документами. За цією ж постановою Решетнікову Антоніну Максимівну та Мельничук Єлизавету Михайлівну з-під варті звільнено за відсутністю складу злочину. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих фігурантів. До справи долучено фотографію Кулака С.А.
37	27.11.1920	017237. 1920	Следственное дело по обвинению Кислова Николая Ильича	Кислова Миколу Ілліча, жителя с. Антоно-Кодінцево (так у тексті) Одеського повіту, за постановою колегії Одеської ГНК засуджено до розстрілу. Смертний вирок виконано 29 листопада 1920 р. Його обвинувачено як організатора місцевого антибільшовицького збройного повстання, що розгорнулося в серпні 1919 р. Згідно зі слідчими матеріалами фігурант справи організував загін із 13 селян, з яким приєднався до численнішого повстанського загону Шарова; разом повстанці переслідували комуністів навколишніх сіл. За висновком прокуратури Одеської області від 16 листопада 1994 р. Кислова М.І. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
38	27.11.1920	017239. 1920	Следственное дело по обвинению Гонца В.Е.	Гонця Василя Омеляновича, жителя с. Перельоти Пасицельської волості Ананіївського повіту Одеської губернії, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до розстрілу з конфіскацією майна. Його обвинувачено як «затятого ворога радянської влади». Згідно зі слідчими матеріалами фігурант справи брав участь у вбивстві місцевих лісників і численних пограбуваннях населення, агітував проти радянської влади, зокрема заявляв: «скоро прийдуть Петлюра й Тютюнник та встановлять свою владу». У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого

39	27.11.1920	017243. 1920	Следственное дело по обвинению Рубахи К.Н	Рубаху Карпа Микитовича, жителя с. Пасицели Ананьївського повіту, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до розстрілу з конфіскацією майна. Його обвинувачено як «затятого ворога радянської влади». Смертний вирок виконано 6 грудня 1920 р. Згідно зі слідчими матеріалами навесні 1920 р. фігурант справи брав участь у вбивстві члена Бірзульської організації КП(б)У. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
40	27.11.1920	017303. 1920	Следственное дело по обвинению Щербаченко Ивана Федоровича	Щербаченка Івана Федоровича, жителя с. Пасицели Ананьївського повіту, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до розстрілу з конфіскацією майна. Його обвинувачено як такого, що брав участь у вбивстві співробітника Ананьївської ПНК. Смертний вирок виконано 6 грудня 1920 р. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
41	27.11.1920	017352. 1920	Следственное дело по обвинению Бауэра Михаила Феликсовича	Бауера Михайла Феліксовича, жителя с. Красне Одеського повіту, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до 5 років ув'язнення в концтаборі. Його обвинувачено у службі 1919 р., за денікінської влади, сільським комендантом. За висновком прокуратури Одеської області від 29 листопада 1994 р. Бауера М.Ф. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
42	27.11.1920	017400. 1920	Следственное дело по обвинению Яуха Бруно Карловича, Котова Демьяна Ніловича, Котова Георгия Ніловича	За справою проходять троє жителів Суворовської волості Одеського повіту. Жителя с. Суворове Яуха Бруно Карловича, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до розстрілу з конфіскацією майна, а жителя х. Руський Котова Дем'яна Ніловича – до 2 років ув'язнення в концтаборі умовно з направленням на фронт. Обоє обвинувачено в тому, що 1919 р. брали участь у місцевому антибільшовицькому повстанні, під час якого було вбито двох міліціонерів. Котова Георгія Ніловича звільнено з-під варти за недоведеністю провини. Смертний вирок стосовно Яуха Б.К. виконано 29 листопада 1920 р. За висновками прокуратури Одеської області від 13–14 березня 1995 р. Котова Д.Н. та Котова Г.Н. реабілітовано, а Яуха Б.К. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
43	29.11.1920	017238. 1920	Дело по обвинению Маковского Владимира Осиповича	Маковського Володимира Осиповича, жителя Одеси, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до розстрілу з конфіскацією майна. Його обвинувачено як «затятого бандита й ворога радянської влади».

				Згідно зі слідчими матеріалами фігурант справи брав участь у крадіжці зброї зі сховища артилерійського складу. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
44	16.12.1920	021864. 1920	Дело по обвинению Новодворского Федора Федоровича	Новодворського Федора Федоровича, жителя Балти, засуджено за постановою надзвичайної трійки ОВ ВНК при реввійськраді 4-ї армії до розстрілу. Його обвинувачено у службі 1919 р. агентом дислокованого в Балті продовольчого управління, що дбало про постачання Добровольчої армії зерном. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
45	19.12.1920	021868. 1920	Дело по обвинению Ужинецкого Льва Александровича	Ужинецького Лева Олександровича, жителя Одеси, засуджено за постановою надзвичайної трійки ОВ ВНК при реввійськраді 4-ї армії до розстрілу. Його обвинувачено як військовослужбовця врангелівської армії. Згідно зі слідчими матеріалами впродовж січня – жовтня 1920 р. фігурант справи як член закупівельної комісії піклувався про забезпечення армії харчами, закупав їх у жителів кримських містечок Керч, Джанкой і Феодосія. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
46	19.12.1920	029592. 1920	Следственное дело по обвинению Задунайского С.С. и Федосеенко М.С.	Задунайського Семена Семеновича, жителя Ананьєва, та Федосеєнка Максима Сергійовича (анкетних даних у справі немає) засуджено за постановою надзвичайної трійки ОВ ВНК при реввійськраді 6-ї армії до розстрілу. Їх обвинувачено у добровільному переході з лав Червоної армії на службу до махновської Револьюційної повстанської армії України під час наступу союзників на Крим. Після розгрому в листопаді 1920 р. армії адмірала П. Врангеля у Криму махновців було проголошено поза законом. За висновком прокуратури Одеської області від 28 лютого 1996 р. Задунайського С.С. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що не підлягає реабілітації. Федосеєнка М.С. реабілітовано
47	15.12.1920	021806. 1920	Дело по обвинению Орлова Сергея Михайловича	Орлова Сергія Михайловича, жителя Одеси, засуджено за рішенням особливого відділення при 3-й стрілецькій дивізії ОВ ВНК при реввійськраді 4-ї армії до розстрілу. Його обвинувачено як військовослужбовця (кулеметника) врангелівської армії. Смертний вирок винесено на «анкеті реєстрації колишніх офіцерів та учасників білих армій».

				У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого. Справу впорядковано за датою заповнення анкети
48	04.01.1921	017209. 1920–1921	Следственное дело по обвинению Данилюка И.Л. и Данилюка Л.М.	Данилюка Івана Леонтійовича, жителя Балти, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до 5 років ув'язнення в концтаборі. Його обвинувачено як такого, що служив у повстанському загоні отамана Ю. Тютюнника. Іншого фігуранта справи, жителя того ж міста Данилюка Леонтія Максимовича, з-під варти звільнено за відсутністю складу злочину. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
49	04.01.1921	017221. 1920–1921	Следственное дело по обвинению Змунчило Николая Ильича	Змунчила Миколу Ілліча, жителя х. Змунчило Вознесенського повіту Одеської губернії, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до 3 років ув'язнення в концтаборі. Його обвинувачено як такого, що 1 червня 1920 р. брав участь в антибільшовицькому збройному повстанні, яке охопило частину Вознесенського повіту. Згідно зі слідчими матеріалами фігурант справи вчинив замах на вбивство командира кінного загону Червоної армії Урсулова. За висновком прокуратури Одеської області від 16 листопада 1994 р. Змунчила М.І. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
50	04.01.1921	028950. 1920–1921	Следственное дело по обвинению Подмогильной Е.Ф.	Подмогильну Олену Пилипівну, жительку Балти, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до 5 років ув'язнення в концтаборі. Її обвинувачено в тому, що у вересні 1920 р. підтримувала стосунки з повстанцями отамана С. Заболотного. За висновком прокуратури Одеської області від 29 грудня 1995 р. Подмогильну О.П. визнано обґрунтовано засудженою і такою, що реабілітації не підлягає
51	18.01.1921	017220. 1920–1921	Следственное дело по обвинению Кохановича Александра Викторовича	Кохановича Олександра Вікторовича, жителя Одеси, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до 5 років ув'язнення в концтаборі із застосуванням примусових робіт. Його обвинувачено як такого, що з 1909 р. був членом Союзу російського народу, а 1919 р. співпрацював з контррозвідкою Добровольчої армії. За висновком прокуратури Одеської області від 16 листопада 1994 р. Кохановича О.В. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає

52	19.01.1921	017188. 1921	Следственное дело по обвинению Малаги Петра Филипповича	Малагу Петра Пилиповича, жителя с. Фомина Балка Одеського повіту, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено як «дезертира військового часу, котрий переховувався під чужими документами й намагався втекти з-під конвою». Смертний вирок виконано 21 січня 1921 р. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
53	19.01.1921	017305. 1920–1921	Следственное дело по обвинению Коломейчука А.Н.	Коломейчука Олександра Микитовича, жителя с. Пасицели Ананіївського повіту, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до 5 років ув'язнення в концтаборі. Його обвинувачено як такого, що 1920 р. підтримував повстанців місцевого антибільшовицького загону Сороки. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
54	19.01.1921	017318. 1920–1921	Следственное дело по обвинению Коваля Т.Ф.	Ковалю Тихона Федоровича, жителя с. Святотроїцьке Ананіївського повіту, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до 5 років ув'язнення в концтаборі. Його обвинувачено в тому, що 1920 р. співпрацював із врангелівською контррозвідкою і брав участь в антибільшовицькому повстанському русі під керівництвом штабс-капітана Чернецького. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
55	19.01.1921	017320. 1920–1921	Следственное дело по обвинению Баюрского- Баевского Моисея Даниловича	Баюрського-Баєвського Мойсея Даниловича, жителя с. Пужайкове Балтського повіту, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено як повстанця загону отамана С. Заболотного. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
56	19.01.1921	017321. 1920–1921	Дело по обвинению Зелинского А.И.	Зелінського Антона Івановича, жителя Одеси, колегією Одеської ГНК засуджено до розстрілу з конфіскацією майна. Його обвинувачено як такого, що 11 травня 1919 р. у складі прибулого з містечка Тростянець повстанського загону під керівництвом Держинського брав участь у погромі пробільшовицьки настроєного єврейського населення с. Ободівка Ольгопільського повіту, вчиненого за відмову виплатити контрибуцію. Смертний вирок виконано 21 січня 1921 р. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого

57	01.02.1921	017223. 1921	Следственное дело по обвинению Тодорова Ивана Степановича и Тодорова Григория Ивановича	Тодорова Івана Степановича і Тодорова Григорія Івановича, жителів с. Шиманівка Кубанської волості Одеського повіту, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до розстрілу. Смертний вирок виконано 3 лютого 1921 р. Обоє обвинувачено як учасників антибільшовицького збройного повстання, що відбулось у Кубанській волості в серпні 1919 р. Згідно зі слідчими матеріалами внаслідок повстання було вбито близько 200 червоноармійців у районі болгарських поселень с. Малий Буялик. За висновком прокуратури Одеської області від 16 листопада 1994 р. фігурантів справи визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають
58	01.02.1921	017224. 1921	Следственное дело по обвинению Сосевича И.К.	Сосевича Івана Калениковича, жителя с. Юзефівка (нині Йосипівка) Балтського повіту, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено як повстанця загону отамана С. Заболотного. Смертний вирок виконано 7 лютого 1921 р. Згідно зі слідчими матеріалами фігурант справи 5 грудня 1920 р. брав участь у нападі повстанців на загін одеського губернського лісового комітету, дислокований у с. Таужне Балтського повіту. У полон захоплено 16-х червоноармійців. 8-х полонених українців побито й розпущено по домівках, а великоросів порубано шашками, внаслідок чого з восьми вижило троє. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
59	01.02.1921	017253. 1921	Следственное дело по обвинению Маевского Т.А.	Маєвського Тихона Олександровича, жителя с. Піщана Балтського повіту, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до 5 років ув'язнення в концтаборі. Його обвинувачено як повстанця загону отамана С. Заболотного. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
60	04.02.1921	017182. 1920	Следственное дело по обвинению Филинского Л.Я.	Філінського Леона Яковича, жителя с. Багачівка Первомайського повіту, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено як повстанця загонів унерівських отаманів С. Заболотного та Я. Кошового. Смертний вирок виконано 6 лютого 1921 р. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого

61	21.02.1921	017190. 1921	Следственное дело по обвинению Бенескуля Ф.М. и Бенескуля А.М.	Бенескуля Федора Матвійовича та Бенескуля Панаса Матвійовича, жителів Одеси, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК засуджено до розстрілу. Смертний вирок виконано 22 лютого 1921 р. Обоє обвинувачено як махновців, що брали участь у вбивствах і збройних пограбуваннях населення. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
62	21.02.1921	017337. 1921	Следственное дело по обвинению Бойченко М.И., Забарского Г.А. и др.	За справою проходять Бойченко Мойсей Йосипович, Забарський Григорій Антонович та інші селяни Ананьївського повіту (загалом 6 осіб). За постановою колегії Одеської ГНК жителя с. Святотроїцьке Бойченка М.Й. засуджено до розстрілу. Його обвинувачено як завербованого чекістами «дезертира і бандита», який надавав неправдиві показання на невинних осіб. За тією ж постановою Забарського Г.А. та решту фігурантів справи з-під варти звільнено за відсутністю складу злочину. За висновком прокуратури Одеської області від 28 лютого 1995 р. Бойченка М.Й. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
63	03.03.1921	017245. 1921	Следственное дело по обвинению Варченко Данилы Трофимовича и Боровской Домны Петровны	За справою проходять Варченко Данило Трохимович та Боровська Домна Петрівна, жителі с. Петрашівка Балтського повіту. За постановою колегії Одеської ГНК Варченка Д.Т. засуджено до розстрілу з конфіскацією майна. Його обвинувачено як зв'язкового і розвідника загону отамана С. Заболотного. Боровську Д.П. з-під варти звільнено за відсутністю складу злочину. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
64	21.03.1921	017227. 1921	Следственное дело по обвинению Абашидзе В.М., Махмут Оглы Ажадар и Махмут Оглы Исмаил	За справою проходять Абашидзе Василь Михайлович та інші жителі Одеси (загалом 3 особи). За постановою колегії Одеської ГНК Абашидзе В.М. засуджено до розстрілу з конфіскацією майна. Його обвинувачено як такого, що 1919 р. за денікінської влади служив у корпусі генерала Я. Слащова Добровольчої армії, а також наглядачем у поліції Миколаєва. Решту фігурантів справи з-під варти звільнено за відсутністю складу злочину. За висновком прокуратури Одеської області від 16 листопада 1994 р. Абашидзе В.М. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає

65	14.04.1921	017314. 1921	Следственное дело по обвинению Цейрингера Ю.И.	Цейрінгера Юлія Івановича, жителя Одеси, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до 5 років ув'язнення в концтаборі. Його обвинувачено як такого, що 1919 р. брав участь в антибільшовицькому збройному повстанні німецьких колоністів та співпрацював із контррозвідкою денікінської армії. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого. До справи долучено фотографію Цейрінгера Ю.І. у військово-морській формі
66	14.04.1921	017315. 1921 р.	Дело по обвинению в бандитизме Мазура Федора Степановича, Шатайло Петра Павловича, Сербенюка Ефима Даниловича	За справою проходять жителі Одеси Мазур Федір Степанович та Шатайло Петро Павлович, а також житель с. Верхівка Тульчинського повіту Подільської губернії Сербенюк Юхим Данилович. За постановою колегії Одеської ГНК їх засуджено до розстрілу з конфіскацією майна. Усіх обвинувачено як «учасників збройних повстань проти радянської влади». Згідно зі слідчими матеріалами у травні 1920 р. фігуранти справи долучилися до повстанського формування отамана Ю. Тютюнника. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
67	14.04.1921	017530. 1921	Следственное дело по обвинению Самойленко И.С.	Самойленка Івана Семеновича, жителя с. Петрівівка Тираспольського повіту, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до 5 років ув'язнення в концтаборі. Його обвинувачено як учасника місцевого антибільшовицького збройного повстання, що відбулося 1920 р. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
68	15.04.1921	017251. 1921	Дело по обвинению Кизюти-Лещинского Александра Антоновича, Сатановской Шпринцы Хаскелевны, Григоращенко Елизаветы Стефановны	За справою проходять троє жителів Одеси. Кізюту-Лещинського Олександра Антоновича засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до розстрілу з конфіскацією майна. Його обвинувачено у співпраці з контррозвідкою Добровольчої армії. Сатановську Шпринцу Хаскелівну та Григоращенко Єлизавету Стефанівну за тією ж постановою з-під варті звільнено за відсутністю складу злочину. За висновком прокуратури Одеської області від 29 листопада 1994 р. Кізюту-Лещинського О.А. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
69	11.05.1921	017222. 1921	Следственное дело по обвинению Заболотного И.Е.	Заболотного Івана Охрімовича, жителя Балти, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до 3 років ув'язнення в концтаборі. Його обвинувачено в тому, що 1919 р. співпрацював з контррозвідкою Доброволь-

				чої армії та брав участь у каральних акціях денікінців стосовно населення містечка Криве Озеро. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
70	25.05.1921	017249. 1921	Следственное дело по обвинению Качинского Л.С.	Качинського Людвіга Севериновича, жителя Одеси, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до 5 років ув'язнення в концтаборі. Його обвинувачено як колишнього денікінського офіцера, який під час відступу Добровольчої армії залишився проживати в Одесі, підробивши документи, щоб уникнути переслідування й мобілізації до Червоної армії. За висновком прокуратури Одеської області від 29 листопада 1994 р. Качинського Л.С. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
71	25.05.1921	017355. 1921	Дело по обвинению в контрреволюции Руцкого В.Г., Онищука Г.С., Гонека К.М., Микельсона Г.Я, Завиша Э.К.	Жителів Одеси Руцького Володимира Григоровича, Микельсона Гуго Яновича, Онищука Гаврила Семеновича, Гонека Костянтина Михайловича та Завиша Едурда Карловича засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до 5 років ув'язнення в концтаборі. Усіх обвинувачено як колишніх військовослужбовців денікінської та врангелівської армій. Згідно зі слідчими матеріалами у жовтні 1919 р. Микельсон Г.Я. очолював команду зв'язку при штабі генерала Бредова, а Руцький В.Г. у цій команді служив по мобілізації; восени 1920 р. обидва у складі врангелівського війська протистояли Червоній армії на Перекопі. За висновком прокуратури Одеської області від 31 січня 1995 р. Руцького В.Г. та Микельсона Г.Я. визнано обґрунтовано засудженими і такими, що реабілітації не підлягають. Решту фігурантів справи за висновками тієї ж прокуратури реабілітовано
72	11.06.1921	017282. 1921	Следственное дело по обвинению Козарева С.Л.	Козарева Семена Лаврентійовича, жителя повітового містечка Первомайськ, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до розстрілу з конфіскацією майна. Його обвинувачено як учасника пограбувань населення і розстрілу «начальника особливого відділу А. Садовського» під час антибільшовицького збройного повстання, що відбулося в березні 1920 р. у Первомайську за підтримки загону отамана Ю. Тютюнника. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
73	07.08.1921	017494. 1921	Дело по обвинению Таушанова М.А.	Таушанова Михайла Арсентійовича, жителя Одеси, засуджено до 3 років ув'язнення в концтаборі. Його обвинувачено як підпоручика денікінської армії, що служив в Одесі й охороняв артилерійські склади.

				Назву карального органу, що виніс вирок, і дату вироку не встановлено у зв'язку із пошкодженням частини документа. Справу впорядковано за датою складання обвинувального висновку. За довідкою прокуратури Одеської області від 17 лютого 1995 р. справу повернуто до місця зберігання без перегляду на предмет реабілітації її фігуранта у зв'язку з тим, що не встановлено дату оголошення вироку і назву карального органу
74	10.08.1921	017401. 1921	Дело по обвинению Кивы Моисея Тихоновича	Ківу Мойсея Тихоновича, жителя с. Безпальче Золотоніського повіту Кременчуцької губернії, засуджено за постановою колегії Полтавської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено як повстанця загону уенерівського отамана Гонти, що оперував на території Пирятинського повіту Полтавської та Золотоніського повіту Кременчуцької губерній. Згідно зі слідчими матеріалами у жовтні – листопаді 1920 р. фігурант справи з групою повстанців «ходили по домівках відповідальних радянських працівників, ловили їх, знущались; кількох із них було вбито». У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
75	11.08.1921	028012. 1921	Дело по обвинению Волошина И.П.	Волошина Івана Петровича, жителя с. Ясинове Балтського повіту, за постановою колегії Балтської ПНК засуджено до 5 років ув'язнення в концтаборі. Його обвинувачено як такого, що у 1918–1920 рр. служив в Армії УНР, а також у повстанському загоні отамана Ю. Тютюнника. За висновком прокуратури Одеської області від 14 листопада 1995 р. Волошина І.П. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
76	17.08.1921	017430. 1921	Дело по обвинению Слободенюка Ивана	Слободенюка Івана (по-батькові не вказано), жителя с. Кірнички Балтського повіту, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до розстрілу з конфіскацією майна. Його обвинувачено як такого, що 1919 р. служив в Армії УНР, а 1920 р. – у повстанському загоні отамана С. Заболотного. Смертний вирок виконано 19 серпня 1921 р. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
77	31.08.1921	018809. 1921	Дело на Авакова А.И.	Авакова Андрія Івановича, жителя с. Сарата Ізмаїльського повіту Бессарабської губернії, засуджено за постановою надзвичайної трійки ОВ ВНК при реввійськраді окремої Кавказької армії до розстрілу. Його обвинувачено як військовослужбовця денікінської та врангелівської армій. Смертний вирок виконано 5 вересня 1921 р.

				Згідно зі слідчими матеріалами в серпні 1918 р. фігурант справи брав участь в антибільшовицькому козацькому повстанні в м. Владикавказ (Росія), в січні 1919 р. був мобілізований до Терського офіцерського полку Добровольчої армії, а 1920 р. служив у військах адмірала П. Врангеля в Криму. За висновком прокуратури Одеської області від 10 березня 1995 р. Авакова А.І. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
78	14.09.1921	017371. 1921	Дело по обвинению Романовского Виктора Кузмича	Романовського Віктора Кузьмича (він же Латті Михайло Йосипович), жителя Одеси, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до 5 років ув'язнення в концтаборі. Його обвинувачено у службі 1919 р. у Добровольчій армії та в подальшому проживанні за фіктивними документами. За висновком прокуратури Одеської області від 7 лютого 1995 р. Романовського В.К. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
79	14.09.1921	017526. 1921	Дело по обвинению Дмитриева-Таранцева Владимира Дмитриевича	Дмитрієва-Таранцева Володимира Дмитровича, жителя с. Олександрівка Одеського повіту, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до 5 років ув'язнення в концтаборі. Його обвинувачено у службі 1919 р. військовим чиновником «туземної офіцерської сотні» Добровольчої армії під час її дислокації в Одесі. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого. До справи долучено три фотографії Дмитрієва-Таранцева В.Д.
80	21.09.1921	021329. 1921	Дело по обвинению Чабана А.Ф.	Чабана Авксентія Хомича, жителя Первомайська (до 1919 р. – Овідіополя), засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено як одного з керівників антибільшовицького місцевого збройного повстання, що відбулося 1919 р. Смертний вирок виконано 23 вересня 1921 р. Згідно зі слідчими матеріалами під час повстання фігурант справи наполягав на негайних розстрілах комуністів і всіх, хто їм співчуває. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
81	10.10.1921	016059, т. 1–2. 1921	Дело по обвинению Домбровского Петра Владиславовича	Домбровського Петра Владиславовича, жителя Одеси, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до 5 років ув'язнення в концтаборі. Його обвинувачено як співника агента політвідділу врангелівської контррозвідки. 16 грудня 1924 р. особлива нарада при колегії ОДПУ постановила заслати фігуранта справи до Сибіру на 3 роки із заборобою проживання упродовж 3-х наступних років у Москві, Ленінграді, Харкові,

				Одесі та Ростові-на-Дону, а також визначених губерніях України й усіх прикордонних губерніях. За постановою колегії ОДПУ від 24 березня 1928 р. репресованому відмовлено в амністії. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого. До справи долучено процесуальні фотографії Домбровського П.В.
82	10.10.1921	017426. 1921	Дело по обвинению Димитрашко Н.Ф.	Димитрашка Микиту Феодосійовича, жителя с. Тернівка Первомайського повіту, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до розстрілу. Одночасним застосуванням амністії смертний вирок замінено на 5 років ув'язнення в концтаборі. Фігуранта справи обвинувачено як повстанця загону унерівського отамана Залізняка. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
83	30.10.1921	017416. 1921	Дело по обвинению Лагутина Матвея Ивановича, Плакунова Михаила Александровича и др.	За справою проходять Лагутін Матвій Іванович, Плакунов Михайло Олександрович та інші жителі Одеси (загалом 4 особи). За постановою колегії Одеської ГНК Лагутіна М.І. засуджено до 5 років ув'язнення в концтаборі. Його обвинувачено як колишнього військовослужбовця 2-го зведеного полку 15-ї піхотної дивізії Добровольчої армії. Решту фігурантів справи з-під варті звільнено за відсутністю складу злочину. За висновком прокуратури Одеської області від 21 лютого 1995 р. Лагутіна М.І. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
84	11.11.1921	017374. 1921	Следственное дело по обвинению Семенцова П.И.	Семенцова Петра Ларіоновича, жителя Балти, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до розстрілу з конфіскацією майна. Його обвинувачено у втечі із в'язниці (звільнений повстанцями загону отамана Ю. Тютюнника) та подальшому переховуванні від більшовицької влади. Згідно зі слідчими матеріалами вперше фігуранта справи було засуджено 1920 р. до 2 років позбавлення волі за обвинуваченням у службі за денікінської влади старшим стражником у с. Окна Ананьївського повіту. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
85	29.11.1921	017372. 1921	Дело по обвинению Бальцатеску Николая Александровича	Бальцатеску Миколу Олександровича, жителя повітового м. Бендери Бессарабської губернії, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до 5 років ув'язнення в концтаборі. Його обвинувачено в тому, що 1919 р. служив у запасному ба-

				тальйоні 14-ї дивізії Добровольчої армії, дислокованому в Одесі. За недатованим висновком прокуратури Одеської області Бальцатеску М.О. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
86	05.12.1921	017423. 1921	Дело по обвинению Морозова М.В.	Морозова Михайла Володимировича, жителя Одеси, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до розстрілу з конфіскацією майна. Його обвинувачено у співпраці 1919 р. з контррозвідкою Добровольчої армії. За висновком прокуратури Одеської області від 6 березня 1995 р. Морозова М.В. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
87	06.12.1921	016081. 1921	Дело по обвинению Грунда Ладислава Бедриховича	Грунда Ладислава Бедриховича, чехословацького підданого (на момент арешту проживав в Одесі), за постановою президії ВНК засуджено до 2 років ув'язнення в концтаборі із застосуванням примусових робіт. Його обвинувачено як офіційного представника Чехословацької Республіки в Українській Державі й надалі в УНР, а також керівника Чехословацької національної дніпровської дружини, створеної 1918 р. для «боротьби з більшовиками й підтримки пана гетьмана». У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого. До справи долучено виготовлене 18 жовтня 1919 р. посвідчення з фотографією на ім'я Грунда Л.Б. – виконувача обов'язків чехословацького консула в УНР
88	12.12.1921	028896. 1921	Дело по обвинению Цвейгардта Л.В.	Цвейгардта Людвіга Вільгельмовича, жителя с. Торосове Тираспольського повіту, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до 5 років ув'язнення в концтаборі. Його обвинувачено як такого, що 1920 р. був членом Тираспольської петлюрівської організації. За висновком прокуратури Одеської області від 26 червня 1995 р. Цвейгардта Л.В. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
89	19.12.1921	016137. 1921	Дело по обвинению Гулле Ярослава Войцеховича	Гулле Ярослава Войцеховича (Войтиховича), представника Чехословацької Республіки в УНР, засуджено за постановою президії ВНК до 2 років ув'язнення в концтаборі із застосуванням примусових робіт. Його обвинувачено в «антибільшовицькій агітації, шпигунстві, спекуляції іноземною валютою та самозванстві». Згідно зі слідчими матеріалами 1920 р. фігурант справи під час перебування в Одесі як член комісії з

				ліквідації австро-угорського майна в Україні витрачав кошти цієї комісії на забезпечення розвідувальної роботи комітету Чехословацької національної дніпровської дружини; водночас, прикриваючись дипломатичними повноваженнями, забезпечував документами і нелегально відправляв за кордон білогвардійців під виглядом військовополонених австро-угорської армії. За висновком прокуратури Одеської області від 19 грудня 2002 р. стосовно чехословацького підданого Гулле Я.В. не може бути застосовано Закон УРСР «Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні» від 17 квітня 1991 р.
90	20.12.1921	017411. 1921	Следственное дело по обвинению Обжиляна Никиты Михайловича и др.	Обжилян Микита Михайлович та інші жителі сіл Плоті та Ковбасна Балтського повіту (загалом 6 осіб) за обвинувальним висновком Балтської ПНК підлягали розстрілу з конфіскацією майна. Їх обвинувачено як членів місцевої підпільної петлюрівської організації, задіяної у підготовці в регіоні загального антибільшовицького повстання. Вироку й відомостей про подальшу долю фігуранта у справі немає. Її впорядковано за датою підготовки обвинувального висновку
91	09.11.1921	017437. 1921–1922	Дело по обвинению Губаренко Е.П.	Губаренка Євгена Петровича, жителя с. Бакша Балтського повіту, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до розстрілу з конфіскацією майна. Його обвинувачено як такого, що за тимчасового відновлення влади УНР працював у державній продовольчій комісії, створеній в Ананьєві. Справу впорядковано за датою постанови про запобіжний захід. Дату вироку не встановлено у зв'язку із пошкодженням частини документа. За довідкою прокуратури Одеської області від 6 березня 1995 р. справу повернуто до місця зберігання без перегляду на предмет реабілітації її фігуранта у зв'язку з тим, що «не встановлено дату оголошення вироку і назву карального органу»
92	04.01.1922	017434. 1921–1922	Дело по обвинению Дизова П.К.	Дізова Петра Костянтиновича, жителя с. Паркани Тираспольського повіту, за постановою колегії Одеської ГНК засуджено до розстрілу з конфіскацією майна. Його обвинувачено як такого, що 19 листопада 1921 р. підтримав антибільшовицьке повстання за відновлення УНР, підняте в Парканах Бессарабською групою під час її запізнілої одноденної участі у Другому зимовому поході Армії УНР. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
93	04.01.1922	017532. 1921–1922	Дело по обвинению Штро В.Б.	Штро Венделина Бернардовича, жителя с. Кандель Одеського повіту, засуджено за постановою колегії Одеської ГНК до 5 років ув'язнення в конц-

				таборі з конфіскацією майна. Його обвинувачено в тому, що влітку 1919 р. очолив місцеве антибільшовицьке селянське повстання і за денікінської влади був комендантом с. Кандель. Згідно зі слідчими матеріалами 8 січня 1920 р. фігурант справи відступив до Криму разом з Добровольчою армією, а в травні того ж року повернувся до рідного села. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
94	17.01.1922	017264. 1921–1922	Следственное дело по обвинению Самборского Г.И. (Шевченко И.И.), Булавко А.Н.	Самборського Григорія Івановича (Шевченка Івана Івановича), жителя с. Толомачівка Ананьївського повіту, засуджено за постановою колегії ВУНК до розстрілу. Його обвинувачено як такого, що 1919 р. брав участь у місцевому антибільшовицькому збройному повстанні німців-колоністів і служив у «Вовчій сотні» кінного корпусу генерала А. Шкуро Добровольчої армії, а в серпні 1920 р. вступив до повстанського загону унерівського отамана А. Левченка. Іншого фігуранта справи Булавко Олександра Наумовича, жителя с. Соболівка Ананьївського повіту, за постановою малої колегії Одеської ГНК від 30 квітня 1921 р. звільнено з-під варті за відсутністю складу злочину. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
95	20.07.1922	017498. 1922	Дело по обвинению Загряцкого Г.Ф, Попандопуло С.Э., Сидоровой А.В., Змиевской В.П.	За справою проходять четверо жителів Одеси. Загряцького Георгія Федоровича засуджено за постановою судової трійки Одеської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено як колишнього білого офіцера, а також члена місцевої «білогвардійської і петлюрівської організацій». У зв'язку із незначущістю провини за тією ж постановою з-під варті звільнено Попандопуло Софію Еммануїлівну, а за попереднім рішенням малої колегії Одеської ГНК – Сидорову Антонину Володимирівну і Змієвську Варвару Прокопівну. Їх обвинувачено в переховуванні Загряцького Г.Ф. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
96	25.10.1922	028930. 1922	Дело по обвинению Миргорода П.Д.	Миргорода Петра Дмитровича, жителя с. Мала Кіндратівка Балтського повіту, засуджено за вироком надзвичайної сесії військового відділу Одеського губернського ревтрибуналу до суспільно примусових робіт із суворою ізоляцією на 5 років та позбавленням волі. Його обвинувачено як учасника антибільшовицького збройного повстання,

				що відбулось у квітні 1920 р. на ст. Бірзула Тираспольського повіту за підтримки повстанського загону отамана Ю. Тютюнника, а також як члена місцевої петлюрівської організації, що діяла впродовж 1921 р. За постановою Одеської губернської комісії при губернському виконкомі від 22 вересня 1923 р. ухвалено рішення про умовно-дostroкове визволення фігуранта справи. За довідкою прокуратури Одеської області від 20 серпня 1999 р. Миргорода П.Д. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
97	21.04.1924	017049, тт. 1–2. 1924	Следственное дело по обвинению Погребного (он же Иванченко) Дмитрия Яковлевича и др.	Погребного (Іванченка) Дмитра Яковича, жителя с. Маяки Одеського повіту, засуджено за постановою надзвичайної сесії Харківського губсуду до 5 років позбавлення волі із суворою ізоляцією. Його обвинувачено як такого, що 1920 р. служив у Червоній армії, але під час перебування вдома у відпустці брав участь в організованому односельчанами антибільшовицькому збройному повстанні. 1925 р. Погребного Д.Я. звільнено достроково. Однак за постановою особливої наради при колегії ОДПУ від 7 жовтня 1927 р. йому заборонено проживати в Москві, Ленінграді, Харкові, Києві, Одесі, Ростові-на-Дону та визначених губерніях терміном на 3 роки. За висновком прокуратури Одеської області від 24 березня 1998 р. Погребного Д.Я. реабілітовано. За справою проходять ще 3 фігуранти, яких обвинувачено в незаконному перетині кордону. Їх визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають
98	05.12.1924	016020, тт. 1–2. 1924–1926	Следственное дело по обвинению Соковнина В.К., Питленко В.В.	За справою проходять двоє жителів Одеси. Соковніна Василя Костянтиновича засуджено за постановою особливої наради при колегії ОДПУ до заслання в Охтирку Харківської губернії, а невдовзі (19 грудня 1924 р.) – до 3 років ув'язнення в концтаборі. Його обвинувачено як колишнього члена Союзу російського народу, що підтримував зв'язок з «монархічними елементами». За постановою особливої наради при колегії ОДПУ від 19 лютого 1926 р. Соковніна В.К. засуджено повторно: знову до 3 років ув'язнення в концтаборі й цього разу спільно з Пітленком Віталієм Віталійовичем. Обоє обвинувачено у спробі вивезення цінних паперів і документів за кордон «з метою антирадянської пропаганди». За постановами все того ж органу від 29 квітня 1926 р. та 11 серпня 1928 р. відповідно після відбуття покарань Пітленку В.В. заборонено прожи-

				вати у 6 містах та прикордонній смузі, а Соковніну В.К. дозволено вільне проживання на території СРСР. За висновком прокуратури Одеської області від 6 червня 1994 р. перегляд справи на предмет реабілітації її фігурантів є компетенцією військової прокуратури. У справі зберігається закордонний паспорт Пітленка В.В. з фотографією, а також його процесуальні фотографії. Справу впорядковано за датою винесення по ній першого вироку
99	15.06.1925	028410, тт. 1–18. 1924–1925	Дело «Всероссийский крестьянский союз» (Одесский филиал)	За справою проходять Сандул Сергій Олексійович та інші жителі різних сіл Одеської округи (загалом 33 особи), з яких 4-х засуджено за вироком губсуду до розстрілу, а решту – до різних термінів позбавлення волі. Їх обвинувачено як таких, що впродовж 1923–1924 рр. були членами Одеської філії ВСС. За постановою президії ВУЦВК від 28 липня 1925 р. Сандулу С.О. в помилуванні відмовлено, смертний вирок стосовно трьох інших фігурантів справи замінено на 10 років позбавлення волі із суворою ізоляцією та поразкою в правах на 5 років. За висновком прокуратури Одеської області від 12 грудня 2002 р. 29-х м'яко покараних фігурантів справи реабілітовано, а 4-х основних «контрреволюціонерів» визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають
100	03.07.1925	028505. 1925	Дело по обвинению Ивановского М.И., Черного Н.С. и др.	За справою проходять Івановський Михайло Іванович, Івановський Петро Іванович, Чорний Микола Савелійович та Сліжевський Юліан Діонісійович – селяни Балтського району Первомайської округи АМСРР. За вироком Головного суду АМСРР Івановського П.І. та Сліжевського Ю.Д. засуджено до розстрілу. Останньому вищу міру покарання замінено на 10 років позбавлення волі із суворою ізоляцією та поразкою в правах на 5 років. Смертний вирок стосовно Івановського П.І. виконано 10 липня 1925 р. Івановський М.І. і Чорний М.С. утекли з-під варти й були оголошені до розшуку. Івановського П.І. обвинувачено як керівника, а решту фігурантів – як членів «контрреволюційного бандитського угруповання, створеного з метою захоплення зброї для нападів на радянських та партійних працівників і державні установи». Згідно зі слідчими матеріалами Івановський П.І. 1920 р. брав участь у петлюрівському повстанському русі, за що 1921 р. був засуджений до 5 років ув'язнення в концтаборі, але після відбуття покарання продовжив антирадянську діяльність. На час

				повторного арешту він служив у Червоній армії, де «крав зброю та збирав відомості про розташування військ для подальшої передачі іншій державі (Польщі)». За висновком прокуратури Одеської області від 24 вересня 1992 р. перегляд справи на предмет реабілітації колишнього червоноармійця Івановського П.І. є компетенцією військової прокуратури, а Сліжевського Ю.Д. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
101	19.04.1926	016164. 1925–1926	Дело по обвинению Битного-Шляхта (Радецкого, Вронского) Евгения Леонардовича	За справою проходить житель Одеси Битний-Шляхт (він же Радецький і Вронський) Євген Леонардович (Леонідович), якого засуджено за постановою колегії ОДПУ до розстрілу. Його обвинувачено в тому, що 1919 р. служив у Добровольчій армії – «Вовчій сотні» кінного корпусу генерала А. Шкуро. За повідомленням центрального архіву ФСБ Росії смертний вирок стосовно Радецького Є.Л. виконано 23 квітня 1926 р. Його поховано в Москві на території Яузської лікарні. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
102	24.10.1926	028412, т. 1–19. 1925–1926	Дело «Всероссийский крестьянский союз» (Дело на Уренюка В.О. и др.)	За справою проходять 15 жителів Одеси та Одеської округи. За вироком Верховного суду УСРР Уренюка Володимира Онуфрійовича засуджено до розстрілу, Камиша Павла Несторовича й Попова-Каратова Олександра Андрійовича – до 10 років позбавлення волі з конфіскацією майна і поразкою в правах на 5 років кожного. 11-х фігурантів справи звільнено з-під варти за недоведеністю провини. Уренюка В.О. обвинувачено як керівника, а решту репресованих – як найвпливовіших членів Одеської філії ВСС, що діяла впродовж 1923–1924 рр. Ронга Миколу Юліановича засуджено за окремим вироком надзвичайної сесії Коростенського окружного суду від 30 червня 1927 р. до 5 років позбавлення волі без конфіскації майна, але із подальшими заборонами проживання у прикордонних з Польщею територіях і поразкою в правах на 3 роки. Його обвинувачено як пов'язаного із ВСС агента польської розвідки. За висновком прокуратури Одеської області від 21 листопада 2002 р. 14-х фігурантів справи (разом із Уренюком В.О.) реабілітовано. За висновком тієї ж прокуратури від 27 грудня 2002 р. підстав для перегляду справи на предмет реабілітації Ронга М.Ю. немає.

				До справи долучено копії обвинувальних висновоків і вироків за справами Волинської філії ВСС, Кримського штабу селянських об'єднань та стосовно братів Михайловських із Гомельської губернії, що підтримували стосунки з Одеським осередком організації; фотографії Уренюка В.О. (отаман Крук), Камиша П.Н. (отаман Кара) й Попова-Каратова О.А. (отаман Воля); мандат отамана Волі, підписаний отаманом Круком; листи отаманів Крука й Сірка до Ю. Тютюнника; відозви «К народу русському, слово о русской армии», «Граждане» від 10 липня 1925 р. за підписом «атаман Владимир Крук»
103	09.11.1926	017395, тт. 1–2. 1926	Следственное дело по обвинению Козленко Федора Ипполитовича и др.	За справою проходять 12 жителів Одеси. Козленка Федора Іполитовича засуджено за вироком Одеського окружного суду до розстрілу з конфіскацією майна, а решту фігурантів – до 2–5 років позбавлення волі умовно. Усіх обвинувачено як членів монархічної організації «Романовці», що діяла 1925 р. в Одесі. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
104	18.11.1926	019781. 1924–1926	Дело на Баранова Владимира Михайловича	Баранова Володимира Михайловича, жителя Кишинева, засуджено за вироком військової колегії Верховного суду СРСР до 5 років позбавлення волі із суворою ізоляцією. 27 серпня 1928 р. його достроково звільнено. Фігуранта справи обвинувачено як колишнього офіцера Добровольчої армії. Згідно зі слідчими матеріалами 1919 р. він був мобілізований до 2-го Кримського полку, маючи військове звання капітан; під час подальшого перебування в Одесі очолював роту караульного батальйону, а також служив у контррозвідці. За висновком прокуратури Одеської області від 22 квітня 1998 р. Баранова В.М. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
105	04.12.1926	017387. 1925	Дело на Басистова Александра Григорьевича	Басістова Олександра Григоровича, жителя Одеси, засуджено за вироком Одеського окружного суду до розстрілу з конфіскацією майна. Його обвинувачено у службі 1919 р. в денікінській контррозвідці. Застосуванням амністії смертний вирок замінено на 10 років позбавлення волі з конфіскацією майна і подальшою поразкою в правах на 5 років. 26 грудня 1933 р. фігурант справи скоїв втечу із в'язниці м. Ізюм Харківської області. Відомостей про його подальшу долю у справі немає. За довідкою прокуратури Одеської області від 16 лютого 1998 р. перегляд справи на предмет ре-

				абілітації фігуранта перенесено на невизначений термін, у зв'язку із «відсутністю КК РСФРР 1922 р.», на підставі якого винесено судовий вирок
106	05.11.1928	018901. 1928	Дело по обвинению Мусиенко А.Г.	Мусієнка Андрія Григоровича, жителя с. Нікомаврівка Цебриківського району Одеської округи, засуджено за вироком окружного суду до 5 років позбавлення волі із суворою ізоляцією та подальшою поразкою в правах на 3 роки. Одночасним застосуванням амністії V Всеукраїнського з'їзду рад термін покарання скорочено на третину. Його обвинувачено як колишнього офіцера, який влітку 1919 р. організував і очолив антибільшовицьке повстання в Захар'ївському і Цебриківському районах Одеської губернії. Згідно зі слідчими матеріалами повстанці захопили залізничну станцію Затишшя. Мусієнко А.Г. проголосив себе комендантом станції. За його вказівкою було розстріляно попереднього коменданта Дяченка, а також заарештовано місцевих і подорожуючих залізницею євреїв. Під час окупації Півдня України Добровольчою армією фігурант справи працював при штабі одеської самооборони, а на початку 1920 р. разом з денікінцями відступив до Подільської губернії. Заарештований 1926 р. у Ростові-на-Дону. За висновком прокуратури Одеської області від 21 липня 1995 р. Мусієнка А.Г. засуджено 1928 р. незаконно: з порушенням ст. 13 постанови президії ЦВК СРСР від 2 листопада 1927 р. «Про амністію»
107	05.02.1932	013052. 1932	Следственное дело по обвинению Дудуника Андрея Антоновича	Дудуника Андрія Антоновича, жителя Одеси, засуджено за постановою судової трійки при колегії ДПУ УСРР до 5 років ув'язнення в концтаборі. Його обвинувачено як такого, що з 1923 р. був членом Української військової організації із центром у Празі. Організація нібито прагнула підготувати в Україні антибільшовицьке збройне повстання і з метою його підготовки 1926 р. направила Дудуника А.А. до Одеси. За висновком прокуратури Одеської області від 25 грудня 2002 р. Дудуника А.А. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
108	28.02.1938	027112. 1938	Уголовное дело по обвинению Мазура Исаака Евсеевича	Мазура Ісаака Овсійовича, жителя с. Перейма Піщанського району АМСРР, за постановою особливої трійки НКВС АМСРР засуджено до розстрілу. Його обвинувачено як учасника антибільшовицького повстанського руху 1920–1922 рр. під проводом отамана С. Заболотного та антиколгоспного руху 1928–1930 рр., а надалі – як шкідника і крадія колгоспного майна. Смертний вирок виконано 5 березня 1937 р. За висновком прокуратури Одеської області від 25 вересня 1995 р. Мазура І.О. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає

Архівний підрозділ УСБУ в Полтавській області

Виконавець: Оксана Горбовська.

Відповідальні: Олександр Яковенко (2011),
Валерій Кудінов (2012–2013),
Сергій Сировацький (2014).

Пор. №	Дата вироку	Арх. № справи, кількість томів. Рік провадження	Назва справи	Стисла анотація
1	02.06.1919	16402. 1919	Следственное дело по обвинению Шаруды У.Д. и Рябцева В.А.	Обох фігурантів справи засуджено за постановою колегії ВУНК до розстрілу. Шаруду Устину Дмитровича, жителя с. Шишаки Миргородського повіту Полтавської губернії, обвинувачено як «члена полтавської і миргородської контрреволюційних організацій самостійників» та організатора повстанського штабу в Шишацькій волості. Згідно зі слідчими матеріалами він «розбирав залізничну колію неподалік від ст. Гоголева; підтримував зв'язок з усією провінцією, доручав арештовувати й розстрілювати євреїв, поширював контрреволюційні відозви». Рябцева Володимира Олексійовича, жителя Полтави, обвинувачено як такого, що «перебував для доручень і зв'язку в полтавській контрреволюційній організації самостійників, розбирав залізничну колію поблизу ст. Сагайдак, обстріляв 2 квітня 1919 р. урядовий потяг, чергував на ст. Сагайдак під час убивства п'яťох осіб і брав участь у розподілі грошей, що належали вбитим». У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
2	05.06.1920	14407. 1920	Следственное дело по обвинению Голуба Ф.К.	Голуба Федора Кириловича, жителя містечка Нові Санджари Кобеляцького повіту Полтавської губернії, за постановою колегії Полтавської ГНК засуджено до розстрілу. Його обвинувачено у службі 1919 р., за часів денікінської влади, приставом у містах Кобеляки й Нові Санджари, проведенні обшуків та арештів громадян, а також привласнюванні їхнього майна. За висновком прокуратури Полтавської області від 31 травня 1994 р. Голуба Ф.К. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає. До справи долучено клопотання фігуранта до начальника Кобеляцької міської й повітової міліції щодо проведення додаткових слідчих дій
3	22.06.1920	14402. 1920	Следственное дело по обвинению Беяева Н.П.	Беяева Миколу Павловича, жителя с. Липове Роменського повіту Полтавської губернії, засуджено за постановою колегії Полтавської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено як такого, що 1919 р. за часів де-

				нікінської влади «служив урядником державної варти і брав участь в арешті й розстрілі комуністів Проня та Гончаренка». За висновком прокуратури Полтавської області від 24 травня 1994 р. Беляєва М.П. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає. У справі зберігається вилучена у фігуранта довідка полтавського відділення благодійного Тетянинського комітету про надання допомоги постраждалим від військових дій
4	10.08.1920	14085.1920	Следственное дело по обвинению Бурого Н.Ф. и др.	Бурого Микиту Федоровича, жителя с. Яготин Пирятинського повіту Полтавської губернії, та Кривця-Чорнозуба Григорія Федоровича, жителя с. Харківці того ж повіту, засуджено за постановою колегії Полтавської ГНК до розстрілу «за петлюрівщину та вбивство воєнкома Голобородька». За висновком прокуратури Полтавської області від 27 червня 1995 р. Бурого М.Ф. та Кривця-Чорнозуба Г.Ф. визнано обґрунтовано засудженими і такими, що реабілітації не підлягають
5	11.09.1920	14410.1920	Следственное дело по обвинению Котова-Конашенка Ф.П.	Котова-Конашенка Пилипа Петровича, жителя с. Василівка Полтавського повіту Полтавської губернії, засуджено за постановою колегії Полтавської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено як такого, що 1918 р., за Гетьманату, був головою осередку Союзу хліборобів-власників Новотагамлицької волості та викривав у середовищі місцевих селян представників більшовицького підпілля. Згідно зі слідчими матеріалами фігурант справи брав участь у «каральній експедиції Зінов'єва і Падалки», під час якої внаслідок його спонукання було вбито «революціонерів» Федора Левченка та Семена Чухліба. За висновком прокуратури Полтавської області від 30 липня 1994 р. Котова-Конашенка П.П. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
6	18.09.1920	14411.1920	Следственное дело по обвинению Приходько А.А.	Приходька Олексія Олексійовича, жителя с. Терновщина Лубенського повіту Полтавської губернії, за постановою колегії Полтавської ГНК засуджено до 2 років ув'язнення в концтаборі. Його обвинувачено в тому, що 1919 р. служив наглядачем у денікінській контррозвідці, викривав представників більшовицького підпілля, проводив обшуки і привласнював речі заарештованих. За висновком прокуратури Полтавської області від 22 червня 1994 р. Приходька О.О. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає

7	17.10.1920	14577, тт. 1–2. 1920	Следственное дело по обвинению Рудобашты К.В. и др.	За справою проходять Рудобашта Кирило Васильович та інші селяни Решетилівської волості Полтавського повіту (загалом 93 особи). 15 фігурантів засуджено за постановою колегії Полтавської ГНК до розстрілу, а решту – до 1–3 років ув'язнення в концтаборі або до 2–3 років служби в штрафних ротах. Усіх обвинувачено у дезертирстві з лав Червоної армії та добровільному вступі до повстанських загонів уенерівських отаманів І. Біленького й Овчаренка. Згідно зі слідчими матеріалами обвинувачені брали участь в нападах на радянські установи містечка Решетилівка й с. Багачки, «пограбуваннях і вбивствах мирних громадян». За висновком прокуратури Полтавської області від 27 квітня 1994 р. 39-х фігурантів справи реабілітовано, а решту визнано обґрунтовано засудженими і такими, що реабілітації не підлягають
8	17.11.1920	14248. 1920	Следственное дело по обвинению Шалашенко Леонида, Набоких Исидора и Томчака Михаила.	Шалашенка Леоніда Олексійовича, уродження с. Крилів Чигиринського повіту Кременчуцької губернії, засуджено за постановою колегії Кременчуцької ГНК до розстрілу. Його обвинувачено як агента денікінської контррозвідки та учасника єврейських погромів. Інших фігурантів справи заарештовано за обвинуваченням у виготовленні й поширенні фіктивних документів. За рішенням колегії Кременчуцької ГНК справу стосовно Набоких Ісидора Дмитровича, уродження В'ятської губернії (Росія), направлено на дослідження, а Томчака Михайла Войцеховича звільнено з-під варті за недоведеністю провини. За висновком прокуратури Полтавської області від 22 квітня 1994 р. Шалашенка Л.А визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає. Рішення щодо реабілітації інших фігурантів справи прокуратурою не приймалося. До справи долучено фотографії, особисті документи і заяви фігурантів
9	02.12.1920	14453. 1920	Следственное дело по обвинению Пятака Е.П.	П'ятака Юхима Прокоповича, жителя х. П'ятаки Полтавського повіту, за постановою колегії Полтавської ГНК засуджено до розстрілу. Його обвинувачено як такого, що у складі місцевого повстанського загону отамана Гусара брав участь у нападах на навколишні села. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
10	05.12.1920	16615. 1920	Следственное дело по обвинению Бривко С.М.	Бривка Сергія Митрофановича, жителя с. Кишеньки Кобеляцького повіту, засуджено за постановою особливого відділення при 42-й дивізії ОВ ВНК при реввійськраді 13-ї армії до розстрілу. Його обвинувачено у службі в лавах махновської Революційної повстанської армії України.

				Згідно зі слідчими матеріалами фігурант справи брав участь у розстрілах комуністів і євреїв. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
11	14.12.1920	14946. 1920	Следственное дело по обвинению Мироненко В.А., Супряги М.К. и Маляренко В.А.	Мироненко Василь Антонович, житель х. Мирони, а також Супряга Михайло Карпович та Маляренко Василь Олексійович, жителі с. Горошине Хорольського повіту Кременчуцької губернії, за висновком слідчого ОВ ВНК при реввійськраді 1-ї Кінної армії підлягали розстрілу. Їх обвинувачено як таких, що 1920 р. у складі місцевого загону уенерівського отамана Келеберди «брали участь у розстрілах мирних жителів». Вироку надзвичайної трійки особливого відділу у справі немає. За висновком прокуратури Полтавської області від 22 липня 1994 р. фігурантів справи визнано обґрунтовано засудженими і такими, що реабілітації не підлягають. Справу впорядковано за датою підготовки обвинувального висновку
12	25.12.1920	16238. 1920	Следственное дело по обвинению Громова Н.Н. и др.	За справою проходять уродженець Тверської губернії (Росія) Громов Микола Микитович та жителі Костянтиноградського повіту Полтавської губернії (загалом 8 осіб). За вироком Полтавського відділу реввійськтрибуналу ХВО 2-х фігурантів засуджено до розстрілу, 4-х – до позбавлення волі умовно з випробувальним терміном протягом 1 року, 1-го направлено до губвідділу народної освіти як малолітнього, а ще 1-го виправдано. Усіх репресованих обвинувачено як дезертирів Червоної армії та повстанців загону махновського отамана Кольки Комісарова (М. Щербатого). За висновком прокуратури Полтавської області від 12 вересня 1994 р. 4-х фігурантів справи реабілітовано, а 2-х визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають
13	09.01.1921	14255. 1921	Следственное дело по обвинению Сметанко И.М.	Сметанка Івана Максимовича, жителя с. Келеберда Кременчуцького повіту Кременчуцької губернії, засуджено за постановою Кременчуцької ГНК до розстрілу. Його обвинувачено в дезертирстві з лав Червоної армії, а також у попередній службі в Армії УНР. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого. До справи долучено посвідчення, послужний список, довідки й інші особисті документи фігуранта
14	12.01.1921	14442. 1921	Следственное дело по обвинению Кнаппе Б.К. и Маевского А.А.	За справою проходять уродженець м. Псков (Росія) Кнаппе Брума Карлович та уродженець Тернополя Маєвський Адольф Адамович. За постановою колегії Полтавської ГНК їх засуджено до розстрілу й утримання в концентраційно-

				му таборі до завершення громадянської війни відповідно. Першого обвинувачено у спрямуванні каральних загонів Добровольчої армії до місця переховування червоних партизанів, а другого – у службі вартовим Державної сторожі при денікінській владній адміністрації. За висновком прокуратури Полтавської області від 24 травня 1994 р. Маєвського А.А. реабілітовано, а Кнаппе Б.К. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає. До справи долучено заяви фігурантів та клопотання їх родичів щодо проведення додаткових слідчих дій
15	16.01.1921	11274. 1921	Следственное дело по обвинению Шевченко И.Г.	Шевченка Івана Григоровича та його батька Шевченка Григорія (по-батькові не зазначено), жителів с. Коровини Хорольського повіту, за постановою колегії Полтавської ГНК оголошено поза законом як таких, що уникли покарання внаслідок утечі. Їх обвинувачено як ворогів радянської влади і денікінських пособників. Згідно зі слідчими матеріалами 1919 р. фігуранти справи підняли антибільшовицьке повстання на х. Зару Роменського повіту на підтримку наступу Добровольчої армії, надалі викривали радянських працівників, а Шевченко І.Г. також вступив до денікінського карального загону і брав участь в упокоренні місцевого населення
16	27.01.1921	14414. 1921	Следственное дело по обвинению Шкурупия М.Г. и Колотия И.З.	Шкурупія Михайла Григоровича й Колотія Івана Зіновійовича, жителів Решетилівки Полтавського повіту, засуджено за постановою колегії Полтавської ГНК до розстрілу. Їх обвинувачено як повстанців загонів уенерівських отаманів Оверченка й А. Левченка. Згідно зі слідчими матеріалами фігуранти справи восени 1920 р. брали участь у нападах повстанців на містечка Решетилівка, Богодухів та Опішня. За висновком прокуратури Полтавської області від 22 червня 1994 р. Шкурупія М.Г. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає. На предмет реабілітації Колотія І.З. справа не переглядалась
17	06.02.1921	14456. 1921	Следственное дело по обвинению Гаввы А.Л.	Гавву Андрія Лаврентійовича, жителя х. Рила Кобеляцького повіту, за постановою Кременчуцької ГНК засуджено до розстрілу. Його обвинувачено як такого, що 1918 р. служив писарем при гетьманській державній варті, 1919 р. – у волосній поліції за денікінської владної адміністрації, а 1920 р. – перебував у повстанському загоні отамана А. Левченка. За висновком прокуратури Полтавської області від 17 листопада 1994 р. Гавву А.Л. визнано

				обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає. До справи долучено паспорт фігуранта
18	06.02.1921	14250.1921	Следственное дело по обвинению Олейника К.З., Колотия В.З. и Пальчика Т.А.	Олейника Кирила Захаровича, Колотія Василя Зіновійовича і Пальчика Трохима Якимовича, жителів Решетилівки Полтавського повіту, засуджено за постановою Кременчуцької ГНК до розстрілу. Їх обвинувачено як таких, що 1920 р. у складі повстанських загонів уенерівських отаманів А. Левченка й Кікота зі зброєю в руках протистояли утвердженню більшовицької влади в Кобеляцькому й Кременчуцькому повітах. За висновком прокуратури Полтавської області від 30 червня 1994 р. Колотія В.З., Олейника К.З. і Пальчика Т.Я. визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають. До справи долучено заяви фігурантів
19	09.03.1921	14508.1921	Следственное дело по обвинению Голования В.М. и др.	Голования Василя Максимовича та Трембача Василя Феодосійовича, жителів с. Чернече Хорольського повіту, засуджено за постановою Кременчуцької ГНК до розстрілу. Їх обвинувачено як таких, що в липні 1920 р. дезертирували з лав Червоної армії і вступили до повстанського загону уенерівського отамана Лисенка, а згодом приєдналися до повстанців отамана А. Левченка. Згідно зі слідчими матеріалами фігуранти справи брали участь у нападах повстанців на навколишні села і, зокрема, в розстрілі захопленого міліціонера-односельчанина Хлебнікова. За висновком прокуратури Полтавської області від 31 жовтня 1994 р. Голования В.М. і Трембача В.Ф. визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають. До справи долучено посвідчення, розписки й інші особисті документи фігурантів
20	29.04.1921	14214.1921	Следственное дело по обвинению Антошкина А.Г. и Доценко Д.С.	Доценка Данила Семеновича та Антошкіна Олексія Григоровича, жителів с. Крива Руда Хорольського повіту, заарештовано за обвинуваченням у демагогічній анархістській агітації та виступах серед селянства. Після 5-місячного утримання в політичному ізоляторі ВУНК Доценка Д.С. і Антошкіна О.Г. було звільнено з-під варті за розпорядженням начальника секретного відділу ВНК. За висновком прокуратури Полтавської області від 24 червня 1994 р. Доценка Д.С. реабілітовано. Відомостей щодо реабілітації Антошкіна О.Г. у справі немає. До справи долучено посвідчення й мандати фігурантів, а також їхні клопотання із запевненнями про лояльність до чинної влади

21	26.04.1921	14430. 1921	Следственное дело по обвинению Волкова Н.Т.	Волкова Микиту Тихоновича, жителя с. Ломане Манжеліївської волості Кременчуцького повіту, за постановою Кременчуцької ГНК засуджено до розстрілу. Його обвинувачено у викритті гетьманській та денікінській владним адміністраціям представників більшовицького підпілля. За висновком прокуратури Полтавської області від 12 травня 1994 р. Волкова М.Т. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає. До справи долучено паспорт і посвідчення фігуранта
22	02.06.1921	14418. 1921	Следственное дело по обвинению Сидоренко Я.П.	Сидоренка Якова Павловича, жителя с. Глухове Полтавського повіту, засуджено за постановою колегії Полтавської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено як такого, що 1920 р. двічі дезертирував з лав Червоної армії, долучився до повстанців отамана І. Біленького, разом з якими брав участь у вбивствах радянських працівників. За висновком прокуратури Полтавської області від 22 червня 1994 р. Сидоренка Я.П. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
23	17.06.1921	14457. 1921	Следственное дело по обвинению Хараїма А.К.	Хараїма Андрія Кіндратовича, жителя с. Іванівка Криворізького повіту Катеринославської губернії, засуджено за постановою Кременчуцької ГНК до розстрілу. Його обвинувачено як такого, що 1920 р. дезертирував з лав Червоної армії й добровільно вступив до махновської Революційної повстанської армії України, у складі якої «брав участь в нападах на села й особисто розстріляв 5-х комуністів». За висновком прокуратури Полтавської області від 17 листопада 1994 р. Хараїма А.К. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
24	20.06.1921	14238. 1921	Следственное дело по обвинению Пробийголовы В.Г.	Пробийголову Василя Гавриловича, жителя Решетилівки Полтавського повіту, за постановою колегії Полтавської ГНК засуджено до розстрілу. Його обвинувачено як колишнього військовослужбовця Добровольчої армії та повстанця загонів отаманів Овчаренка й І. Біленького. Згідно зі слідчими матеріалами фігурант справи брав участь у «наскоках» повстанців на Решетилівку, проведенні серед місцевого населення повстанської мобілізації та збору харчів. За висновком прокуратури Полтавської області від 20 квітня 1994 р. Пробийголову В.Г. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає. До справи долучено клопотання односельчан фігуранта до слідчих органів

25	07.07.1921	14401. 1921	Следственное дело по обвинению Лышко И.Я.	Лишка Івана Яковича, жителя с. Степанівка Хорольського повіту, засуджено за недатованою постановою Кременчуцької ГНК до 5 років ув'язнення в концтаборі. Його обвинувачено в дезертирстві з лав Червоної армії та перебуванні в повстанському загоні уенерівського отамана Диньки. Згідно зі слідчими матеріалами восени 1920 р. фігурант справи брав участь у нападі повстанців на більшовицький продовольчий загін у с. Оболонь Хорольського повіту, а також був причетним до вбивства 7 осіб. За висновком прокуратури Полтавської області від 24 травня 1994 р. Лишка І.Я. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає. Справу впорядковано за датою останнього протоколу допиту фігуранта
26	13.07.1921	14249. 1921	Следственное дело по обвинению Стельника Л.Н. в контр- революции	Стельника Лазаря Микитовича, жителя с. Манулівка (так у тексті) Кременчуцького повіту, за постановою Кременчуцької ГНК засуджено до розстрілу. Його обвинувачено як такого, що 1919 р., за днікинської влади, служив у поліції та співпрацював із контррозвідкою Добровольчої армії, зокрема брав участь в арешті комуніста Юхніна, якого було розстріляно. За висновком прокуратури Полтавської області від 31 травня 1994 р. Стельника Л.М. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає. До справи долучено заяву й особисті документи фігуранта (паспорт, посвідчення)
27	18.07.1921	14512. 1921	Следственное дело по обвинению Гладкого Н.А.	Гладкого Никифора Олександровича, жителя Полтави, засуджено за постановою колегії Полтавської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено як дезертира Червоної армії і повстанця загонів отаманів Овчаренка й І. Біленького, у складі яких 1920 р. брав участь у нападах на більшовицькі установи сіл Кобеляцького й Костянтиноградського повітів Полтавської губернії. За висновком прокуратури Полтавської області від 31 жовтня 1994 р. Гладкого Н.О. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає. До справи долучено заяву та посвідчення фігуранта
28	10.08.1921	14435. 1921	Следственное дело по обвинению Халимона В.Я.	Халімона Василя Яковича, жителя с. Кованківка Полтавського повіту, за постановою колегії Полтавської ГНК засуджено до 3 років ув'язнення в концтаборі. Його обвинувачено в тому, що 1919 р. у власному будинку вбив червоноармійця, якого сприйняв за озброєного грабіжника, під страхом

				відповідальності за скоєне вступив до «банди Татія», у складі якої брав участь у нападі на кованьківську міліцію. За висновком прокуратури Полтавської області від 31 жовтня 1994 р. Халімона В.Я. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає. До справи долучено заяви фігуранта із проханням провести його допит та поінформувати стосовно змісту обвинувачення або звільнити з-під варті
29	27.08.1921	14513, тт. 1–3. 1921	Следственное дело по обвинению Новохацкого (Шубы) П.И. и др.	Новохацького Петра Івановича (отаман Шуба), уродженця Полтави, та ще 7-х жителів Полтавського повіту засуджено за постановою колегії Полтавської ГНК до розстрілу. Їх обвинувачено як таких, що 1920 р. організували повстанський загін махновської орієнтації чисельністю до 500 повстанців, який, зокрема, здійснив наліт на Васильцівський волосний виконком, закатавав на х. Лебеді 8-х співробітників полтавської повітової міліції і роззброїв 12-х червоноармійців на «роз'їзді Свинківка». За висновком прокуратури Полтавської області від 30 грудня 1994 р. Новохацького (Шубу) Петра Івановича, Магоса Василя Романовича, Маляренка Якова Степановича, Медяника Миколу Олександровича, Ківву Василя Федоровича, Ківву Спиридонова Федоровича, Запорожця Федора Яковича та Ольховика Івана Адамовича визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають. До справи долучено посвідчення та заяви фігурантів
30	19.09.1921	19771. 1921	Следственное дело по обвинению Петровой С.Д. и др.	За справою проходять Петрова Саша Давидівна, Слюсаренко Григорій Давидович та інші жителі с. Власівка Кременчуцького повіту (загалом 6 осіб). За постановою Кременчуцької ГНК Слюсаренка Г.Д. засуджено до розстрілу. Його обвинувачено у викритті денікінській владній адміністрації більшовицьких працівників, а також у скоєнні крадіжок приватного майна за участю 4-х незазначених фігурантів справи, яких за тією ж постановою засуджено до 5 років позбавлення волі. Петрову С.Д. з-під варті звільнено за недоведеністю провини. За недатованим рішенням УСБУ в Полтавській області справа на перегляд обласної прокуратури не передавалась у зв'язку з її віднесенням до категорії загальнокримінальних
31	04.10.1921	14114. 1921	Следственное дело по обвинению Сигиды А.И. и Квача Г.Т.	Сигиду Овер'яна Івановича, жителя с. Кирилівка Костянтиноградського повіту, та Квача Григорія Терентійовича, жителя с. Гільці Лохвицького повіту, за постановою колегії Полтавської ГНК засуджено до розстрілу. Їх обвинувачено як таких, що 1921 р. слу-

				жили в махновській Революційній повстанській армії України і брали участь у боях проти частин Червоної армії. За висновком прокуратури Полтавської області від 10 грудня 1994 р. Сигиду О.І. та Квача Г.Т визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають
32	18.10.1921	14994. 1921	Следственное дело по обвинению Григораша Л.И. и др.	Григораша Луку Івановича й інших жителів с. Черняхівка Пирятинського повіту (загалом 8 осіб) засуджено за постановою колегії Полтавської ГНК до розстрілу. Їх обвинувачено як повстанців загону уєнерівського отамана Супруна, у складі якого 1920 р. «брали участь у збройних нападах на державні підприємства й вантажні ешелони, а також у вбивствах громадян». За висновком прокуратури Полтавської області від 13 грудня 1994 р. усіх фігурантів справи визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають
33	19.10.1921	14267. 1921	Следственное дело по обвинению Каневского (Кочубея) М.В.	Фігурант справи – Каневський Михайло Васильович, житель с. Петропавлівка Павлоградського повіту Катеринославської губернії. За постановою попереднього слідства Полтавської ГНК його ув'язнено як військовополоненого махновського отамана Кочубея. До справи долучено автобіографію фігуранта, але обвинувального висновку, вироку й інших відомостей про його подальшу долю немає. Справу впорядковано за датою підготовки вищезазначеної постанови
34	09.11.1921	14253. 1921	Следственное дело по обвинению Свиначенко И.П.	Свинаренко Івана Павловича, жителя с. Жужманівка Кременчуцького повіту, засуджено за постановою Кременчуцької ГНК до 5 років ув'язнення в концтаборі. Його обвинувачено як такого, що 1920 р. служив у повстанському загоні отамана А. Левченка. Згідно зі слідчими матеріалами фігурант справи «брав участь у захопленні продагента Третякова і восьмирічного хлопчика Діденка, які згодом були розстріляні, та знущався над захопленими військовополоненими червоноармійцями». За висновком прокуратури Полтавської області від 22 квітня 1994 р. Свиначенка І.П. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
35	25.11.1921	14449. 1921	Следственное дело по обвинению Соколенко Д.Д. и др.	Соколенка Данила Даниловича, жителя с. Лебединівка Кобеляцького повіту, засуджено за постановою колегії Полтавської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено як такого, що 1920 р. служив у повстанському загоні отамана І. Біленького, а

				після його ліквідації вступив до махновської Револьюційної повстанської армії України. За справою проходить також житель с. Коржівка Кобеляцького повіту Грунь Микола Микитович. Його обвинувачено як махновця, але за тією ж постановою з-під варти звільнено застосуванням амністії з нагоди 4-ї річниці «жовтневої революції». За висновком прокуратури Полтавської області від 6 червня 1994 р. Груня М.М. реабілітовано, а Соколенка Д.Д. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
36	08.12.1921	14121. 1921	Следственное дело по обвинению Яковенко Г.Г.	Яковенка Григорія Григоровича, уродженця Ставропольської губернії (Росія), засуджено за постановою колегії Полтавської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено як отамана повстанського загону, але він визнав себе лише рядовим повстанцем численних збройних формувань переважно махновської орієнтації, у складі яких брав участь у збройних нападах на населені пункти, залізничні станції, державні установи й армійські підрозділи з метою захоплення зброї, грошей і продовольства. Згідно із власними свідченнями у вересні 1920 р. Яковенко Г.Г. служив у повстанському загоні отамана Іванова, до листопада – отамана М. Кудрявцева, у листопаді – грудні того ж року – отамана Брови, до березня 1921 р. – отамана Є. Мирного, з липня. – отамана Кочубея, і врешті із серпня того ж року – отамана Каленика. За висновком прокуратури Полтавської області від 16 травня 1994 р. Яковенка Г.Г. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
37	23.12.1923	14578. 1923	Следственное дело по обвинению Кущенко Н.С. и др.	За справою проходять 11 жителів с. Березова Лука Петрівського району Роменської округи. За вироком Полтавського губсуду Кущенко Миколу Степановича засуджено до 10 років, 9-х фігурантів – до 3–5 років позбавлення волі із суворою ізоляцією та 1-го – до року позбавлення волі. Одночасним застосуванням амністії останнього звільнено з-під варти. Усіх обвинувачено як членів утвореної в березні 1923 р. з ініціативи Кущенко М.С. місцевої «контр-революційної націоналістичної організації». Згідно зі слідчими матеріалами підпільники придбали зброю, сплачували членські внески, мали власну програму і штамп із написом «Комітет лісової партії Петлюри». За висновком прокуратури Полтавської області від 28 липня 1994 р. усіх фігурантів справи визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають. До справи долучено особисті документи, фотографії та заяви фігурантів

38	08.03.1924	14448. 1924	Следственное дело по обвинению Мариича П.Е.	Маріїча Петра Юхимовича, жителя х. Роздори Малоперещепинського району Полтавської округи, засуджено за вироком Полтавського губсуду до розстрілу. Його обвинувачено як такого, що 1919 р., за денікінської влади, служив у державній варті та переслідував селян, підозрюваних у співпраці з більшовицьким підпіллям. За висновком прокуратури Полтавської області 10 грудня 1996 р. Маріїча П.Ю. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає. До справи долучено заяви й особисті документи фігуранта
39	01.04.1924	14450. 1924	Следственное дело по обвинению Чмурака И.И.	Чмурака Іллю Івановича, жителя Полтави, засуджено за вироком Полтавського губсуду до 10 років ув'язнення в концтаборі з подальшою поразкою в правах на 5 років. Його обвинувачено як такого, що впродовж 1918–1920 рр. служив в Армії УНР, а 1921 р., після повернення з Польщі до України, перебував у повстанському загоні уенерівського отамана Орлика та брав участь у нападі на червоноармійський обоз. За висновком прокуратури Полтавської області від 20 грудня 1996 р. Чмурака І.І. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
40	28.07.– 06.08.1924	16547, тт. 1–8. 1924	Следственное дело по обвинению Иващенко А.М. и др.	За справою проходять Іващенко Яким Маркович та інші селяни Лубенської округи (загалом 82 особи), з яких 5-х засуджено за вироками надзвичайної сесії Полтавського губсуду до розстрілу, 41-го – до 3 років ув'язнення в концтаборі, а решту звільнено за недоведеністю провини. Усіх репресованих обвинувачено як повстанців загону отамана Колесника, що впродовж 1923–1924 рр. оперував у Роменській, Лубенській та Прилуцькій округах, грабував потяги, магазини й державні установи, убивав представників влади й лояльного до неї населення. За висновком прокуратури Полтавської області від 30 червня 1994 р. усіх репресованих визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають. До справи долучено особисті документи і заяви фігурантів (свідectва, посвідчення, довідки, клопотання)
41	11.02.1925	9819. 1925	Следственное дело по обвинению Иващенко А.М. и др.	За справою проходять Іващенко Андрій Маркович та інші жителі с. Вовчик Лубенської округи (загалом 6 осіб), з яких 5-х засуджено за вироком Полтавського губсуду до розстрілу, а 1-го – до 10 років ув'язнення в концтаборі. Усіх обвинувачено в намаганні у травні 1924 р. організувати втечу з Лубенського БУПРу попередньо заарештованого ватажка антибільшовицького повстанського загону Якіма Іващенко (брата зазначеного фігуранта).

				За рішенням УСБУ в Полтавській області від 10 листопада 1993 р. справа не передавалась на перегляд обласної прокуратури на предмет реабілітації репресованих у зв'язку з віднесенням учинених ними злочинів до категорії загальнокримінальних
42	28.04.1925	11166, тт. 1–2. 1925	Следственное дело по обвинению Рындовского Я.М.	Риндовського Якова Миновича, жителя м. Лубни, засуджено за вироком виїзної сесії Полтавського губсуду до розстрілу. Його обвинувачено в тому, що 1918 р. (за влади гетьмана П. Скоропадського) був ад'ютантом міського коменданта, а 1919 р. (за денікінської влади) служив слідчим і начальником слідчої частини контррозвідки в Лубнах. Згідно зі слідчими матеріалами фігурант справи допитував захоплених комуністів і радянських працівників, частину з яких за постановами контррозвідки було страчено. За висновком прокуратури Полтавської області від 22 липня 1994 р. Риндовського Я.М. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає. До справи долучено особисті документи (договір оренди майна, посвідчення) і заяви фігуранта
43	14.12.1925	14600. 1925	Следственное дело по обвинению Коновца М.И. и Шила И.П.	Коновця Михайла Гнатовича, жителя с. Василівка Полтавського району, та Шила Івана Павловича, жителя с. Степки Чутівського району Полтавської округи, за вироком окружного суду засуджено до 5 років ув'язнення в концтаборі. Їх обвинувачено у службі в денікінській державній варті й участі в розстрілі більшовицьких активістів. За висновком прокуратури Полтавської області від 28 липня 1994 р. Коновця М.Г. та Шила І.П. визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають
44	01.09.1927	15061. 1927	Следственное дело по обвинению Полтавца В.Н.	Полтавця Василя Наумовича, жителя с. Гориславці Кременчуцького району, за вироком надзвичайної сесії Кременчуцького окружного суду засуджено до 10 років позбавлення волі з конфіскацією майна і подальшою поразкою в правах на 5 років. Його обвинувачено в тому, що впродовж 1918–1919 рр., за часів Гетьманату й денікінської окупації України, служив у військових каральних загонах і брав участь в облавах на представників більшовицького підпілля. За висновком прокуратури Полтавської області від 31 травня 1994 р. Полтавця В.Н. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає. До справи долучено заяви фігуранта із проханнями надати зустріч з дружиною та прискорити слідство

45	06.03.1928	11277, тт. 1–4. 1928	Следственное дело по обвинению Левченко Н.Г. и др.	За справою проходять Левченко Микола Григорович та інші селяни Глобинського району Кременчуцької округи (загалом 14 осіб), з яких 1-го за вироком окружного суду засуджено до розстрілу з конфіскацією майна і 5-х – до 3–10 років позбавлення волі умовно з конфіскацією майна й застосуванням випробувального строку на 10 років. Їх обвинувачено, зокрема, як таких, що 1918 р., за Гетьманату, були членами Союзу хліборобів-власників і перебували в каральних загонах, які примушували селян повертати землю її колишнім власникам – поміщикам. Решту фігурантів справи за цим же вироком було звільнено з-під варти за недоведеністю їх провини. За висновком прокуратури Полтавської області від 30 червня 1994 р. усіх репресованих визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають. До справи долучено особисті документи й заяви фігурантів із клопотаннями до слідчих органів та вищих інстанцій щодо амністії
46	18.05.1929	16607. 1929	Следственное дело по обвинению Пищалко- Сивашенко Д.Ф.	Пищалка-Сивашенка Дмитра Федоровича, жителя с. Попівка Миргородського району Лубенської округи, засуджено за вироком надзвичайної сесії окружного суду до розстрілу з конфіскацією майна. Його обвинувачено в тому, що «в період громадянської війни 1918–1920 рр. вів активну збройну боротьбу проти радянської влади на Миргородщині, застосовуючи терор щодо відповідальних радянських працівників, комуністів, червоноармійців». Згідно зі слідчими матеріалами Пищалко-Сивашенко Д.Ф. був одним із засновників та активних повстанців місцевого антибільшовицького загону отамана Пищалки, у складі якого, зокрема, здійснив збройні напади на сусідні села Попівку й Комишню. За висновком прокуратури Полтавської області від 29 вересня 1994 р. Пищалка-Сивашенка Д.Ф. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає. До справи долучено фотографії і заяви фігуранта
47	08.07.1929	10984. 1929	Следственное дело по обвинению Татуса Г.В. и др.	Татуса Григорія Володимировича й інших жителів с. Оржиці Лубенської округи (загалом 3 особи) за вироком надзвичайної сесії окружного суду засуджено до розстрілу з конфіскацією майна. Їх обвинувачено в тому, що 1919 р. служили в контррозвідці Добровольчої армії і брали участь у розстрілах заарештованих представників більшовицького підпілля. За висновком прокуратури Полтавської області від 24 листопада 1994 р. фігурантів справи визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають.

				До справи долучено власноручно складені автобіографії та заяви фігурантів із клопотаннями до вищих інстанцій щодо амністії
48	09.11.1929	11150. 1929	Следственное дело по обвинению Давыденко Д.С. и др.	Фігуранти справи – Давиденко Данило Сергійович та інші жителі с. Більське Опішнянського району Полтавської округи (загалом 7 осіб), з яких 6-х засуджено за вироком надзвичайної сесії окружного суду до розстрілу, 1-го – до 10 років ув'язнення у ВТТ. Усіх обвинувачено як колишніх землевласників, що впродовж 1918–1919 рр., за часів Гетьманату й денікінської окупації, «чинили жорстоку розправу над біднотою села, служили в державній варті, банді Бея і денікінському каральному загоні Тугарина, брали участь у вбивствах активістів і партизанів, масових розстрілах громадян». За висновком прокуратури Полтавської області від 24 червня 1994 р. фігурантів справи визнано обґрунтовано засудженими і такими, що реабілітації не підлягають
49	17.12.1929	16330. 1929	Следственное дело по обвинению Уманца Е.Ф., Уманца Г.С. и Пивня А.Е.	За справою проходять селяни Диканьського району Полтавської округи: житель с. Попівка Уманець Юхим Федорович, житель с. Філонівка Уманець Герасим Свиридович і житель с. Жадани-Півні Півень Андріян Юхимович. За вироком окружного суду кожного з них засуджено до 10 років позбавлення волі з конфіскацією майна, подальшими поразкою в правах на 5 років і виселенням за межі Полтавської округи. Усіх обвинувачено в тому, що за часів Гетьманату добровільно вступили на службу до карального загону, який переслідував представників більшовицького підпілля та «знущався над біднотою». За висновком прокуратури Полтавської області від 27 квітня 1994 р. Уманця Ю.Ф., Уманця Г.С. та Півня А.Ю. визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають
50	06.07.1930	11309. 1930	Справа Полтавського окружного суду з обвинувачення Варв'янського Трохима Дмитровича, Варв'янського Юхима Тихоновича, Варв'янського Грицька Михайловича, Варв'янського Антона Олексійовича, Терещенка Петра Івановича	За справою проходять 5 жителів х. Варв'янський Решетилівського району. За вироком Полтавського окружного суду Варв'янського Антона Олексійовича й Терещенка Петра Івановича засуджено до 10 років, а Варв'янського Трохима Дмитровича – до 5 років ув'язнення у ВТТ з конфіскацією майна, поразкою в правах і подальшим виселенням до Північного краю на 5 років. Репресованих обвинувачено у вбивстві влітку 1920 р. голови Слюсарівської сільської ради Нагая Дмитра Івановича та голови місцевого КНС Олуковатого Василя Григоровича, які попередньо брали участь у розкуркуленні сімей обвинувачуваних. У слідчих матеріалах їх згадано також як колишніх повстанців загону отамана А. Левченка. За цим же судовим вироком провину Варв'янського Юхима Тихоновича та Варв'янського Григорія Михайловича не доведено, але їх як «небез-

				печний елемент» покарано виселенням до Північного краю на 5 років. 8 серпня 1930 р. Найвищий суд УСРР ухвалив вирок стосовно Варв'янського Т.Д. у частині позбавлення волі скасувати за недоведеністю обвинувачення, але його примусове виселення до Північного краю на 5 років залишити в силі. Решті засуджених термін позбавлення волі зменшено з 10 до 5 років та ще й зі скороченням на третину у зв'язку із застосуванням амністії, але із попередньо обумовленим подальшим виселенням на Північ. За висновком прокуратури Полтавської області від 8 липня 1994 р. Варв'янського А.О. й Терещенка П.І. визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають. До справи долучено скарги фігурантів про неналежні умови їх утримання та заяви про надання копій вироку
51	10.06.1933	15113, тт. 1–3. 1933	Следственное дело по обвинению Ковалю А.И. и др.	Ковалю Олександра Івановича й Бичковського Федора Микитовича, жителів с. Петрівка Гадяцького району Полтавської області, засуджено за постановою судової трійки при колегії ДПУ УСРР до 10 і 5 років ув'язнення в концтаборі відповідно. Обоє обвинувачено в державній зраді. Згідно зі слідчими матеріалами петлюрівський отаман Коваль О.І. в першій половині 1920-х рр. очолював місцевий уенерівський повстанський загін, упродовж 1921 р. перебував у підпорядкуванні штабу Ю. Тютюнника в Польщі, а надалі співпрацював із польською розвідкою. Бичковський Ф.М. сприяв отаману Ковалю в його повстанській і шпигунській діяльності під час перебування 1921 р. на посаді гадяцького воєнкомма, а 1922 р. – на посаді «уповноваженого прикордонних військ». У другому томі справи йдеться про подальше переслідування радянськими каральними органами Ковалю О.І., який 1951 р., на час чергового арешту, проживав у станиці Новошербинівська Щербинівського району Краснодарського краю (Південь Росії) і працював учителем початкових класів місцевої середньої школи. За постановою особливої наради при МДБ СРСР від 9 лютого 1952 р. колишнього отамана на підставі попередніх обвинувачень виселено до Красноярського краю (Північ Росії) під нагляд органів МДБ. За висновком прокуратури Полтавської області від 22 липня 1994 р. Ковалю О.І. та Бичковського Ф.М. визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають. До справи долучено процесуальні фотографії, особисті документи й заяви фігурантів

Архівний підрозділ УСБУ в Сумській області

Виконавець: Людмила Гончарова.

Відповідальний: Сергій Картель.

Пор. №	Дата вироку	Арх. № справи, кількість томів. Рік провадження	Назва справи	Стисла анотація
1	01.08.1919	О-7951. 1919	Уголовное дело по обвинению Голуба Е.И.	Голуба Юхима Івановича, жителя х. Торговиця Карабутівської волості Конотопського повіту Чернігівської губернії, за постановою колегії Чернігівської ГНК засуджено до розстрілу. Його обвинувачено в «контрреволюційній» діяльності, зокрема в організації переходу 30-го Конотопського полку Червоної армії на бік Директорії УНР. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
2	20.12.1919	О-9966. 1919	Уголовное дело по обвинению Мухи Г.П.	Муху Георгія Петровича, жителя с. Павлівка Сумського повіту Харківської губернії, за постановою ОВ ВНК Південного фронту засуджено до ув'язнення в Андронівському концтаборі (термін покарання не вказано). Його обвинувачено як поручика Дроздовського полку Добровольчої армії. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого. До справи долучено особисті речі фігуранта: посвідчення, фотографія, листування, заяви, послужний список
3	03.01.1920	О-9513. 1920	Уголовное дело по обвинению Пушкаря Л.Н.	Пушкаря Леонтія Никифоровича, уродженця х. Курилове Лебединського повіту Харківської губернії, за постановою особливого відділення при 3-й стрілецькій дивізії ОВ ВНК при реввійськраді 4-ї армії засуджено до 1 року ув'язнення в концтаборі. Його обвинувачено як військовослужбовця денікінської армії та «активного слугу контрреволюції». У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
4	11.01.1920	О-9520. 1920	Уголовное дело по обвинению Барсукова А.И.	Барсукова Андрія Ісаковича, жителя повітового м. Конотоп Чернігівської губернії, за вироком реввійськтрибуналу при штабі 12-ї армії засуджено до 5 років позбавлення волі при БУПРі. Його обвинувачено у службі в 12-му Білгородському полку Добровольчої армії.

				У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
5	09.03.1920	О-10548. 1920	Уголовное дело по обвинению Щербаненко П.Ф.	Щербаненка Петра Федоровича, жителя повітового м. Ромни Полтавської губернії, за постановою колегії Полтавської ГНК засуджено до розстрілу. Його обвинувачено у службі в Смоленському уланському полку ім. Олександра III Добровольчої армії. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
6	02.05.1920	О-10268. 1920	Уголовное дело по обвинению Просола Е.А.	Просола Єфрема Артемовича, жителя с. Попівка Конотопського повіту, за постановою Чернігівської ГНК засуджено до 5 років ув'язнення в концтаборі. Його обвинувачено як такого, що за денікінської влади служив у державній варті, брав участь в обшуках захоплених більшовицьких активістів і застосуванні до них тілесних покарань. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
7	15.05.1920	О-9626. 1920	Уголовное дело по обвинению Близнюка Т.Е.	Близнюка Тимофія Омеляновича, жителя повітового м. Ромни, засуджено за постановою ОВ Полтавської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено як повстанця партизанського загону унерівського отамана Іванова і колишнього військовослужбовця армії адмірала П. Колчака. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
8	20.05.1920	О-9157. 1920	Уголовное дело по обвинению Волимерцевой У.И., Волимерцевой М.И.	За справою проходять жительки с. Красне Конотопського повіту Марина Гнатівна й Устина Гнатівна Волимерцеви, заарештовані як «пособники білогвардійщини». За постановою Конотопської ПНК Волимерцеву М.Г. засуджено до розстрілу. Її обвинувачено у співпраці 1919 р. за місцем проживання з денікінською владною адміністрацією, викритті червоноармійців та членів їх сімей. За тією ж постановою Волимерцеву У.Г. звільнено з-під варті за недоведеністю провини. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованої
9	28.05.1920	О-9480. 1920	Уголовное дело по обвинению Копейкина А.В.	Копейкіна Олександра Володимировича, жителя с. Ворожба Лебединського повіту, засуджено за постановою ОВ ВНК Південно-Західного фронту до ув'язнення в концтаборі до завершен-

				ня громадянської війни. Його обвинувачено у службі 1919 р. в Київському охоронному полку Добровольчої армії. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
10	01.06.1920	О-9503. 1920	Уголовное дело по обвинению Балды Я.И. и др.	Фігуранти справи – 4 жителі Конотопа. За постановою колегії ОВ ВНК при реввійськраді 12-ї армії Балду Якова Івановича й Балду Анастасію Іванівну засуджено до розстрілу, Байдалакова Михайла Івановича – до ув'язнення в концтаборі до завершення громадянської війни. Їх обвинувачено як таких, що 1919 р. разом з каральним загonom Добровольчої армії брали участь у репресіях стосовно місцевого населення та викривали денікінській контррозвідці представників більшовицького підпілля. Згідно з тією ж постановою Гофмана Юлія Християновича звільнено з-під варті за недоведеністю провини. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
11	22.06.1920	О-9182. 1920	Уголовное дело по обвинению Терешкевича С.Е.	Терешкевича Сергія Євгеновича, жителя Ромен, засуджено за постановою колегії Полтавської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено як командира каральної команди денікінського кінного корпусу генерала А. Шкуро та учасника розстрілів червоних партизанів. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
12	01.07.1920	О-9491. 1920	Уголовное дело по обвинению Мамсис К.Д.	Мамсис Констанцію Дованідівну, жительку повітового м. Суми Харківської губернії, засуджено за постановою ОВ ВНК при реввійськраді 12-ї армії до ув'язнення в концтаборі до завершення громадянської війни. Її обвинувачено у викритті денікінцям представників радянської влади та комуністів. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованої
13	21.07.1920	О-9507. 1920	Уголовное дело по обвинению Терешкевича А.П.	Терешкевича Олександра Петровича, жителя повітового м. Охтирка Харківської губернії, засуджено за постановою надзвичайної трійки ОВ ВНК при реввійськраді 13-ї армії до розстрілу. Його обвинувачено як «дворянина-цукрозаводчика, колишнього прапорщика Добровольчої армії та білогвардійського шпигуна». У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого.

				До справи долучено завірену 1898 р. копію диплома II ступеня юридичного факультету Імператорського університету св. Володимира (втрачений оригінал виготовлено 1894 р.), виписку із метричної книги за 1899 р. про одруження й інші особисті документи фігуранта
14	05.09.1920	О-7788. 1920	Уголовное дело по обвинению Бегунова П.Н.	Бегунова Павла Миколайовича, жителя Херсона, засуджено за вироком ревтрибуналу Південно-Західного фронту до розстрілу. Його обвинувачено як такого, що під час служби 1918 р. в гетьманській державній варті с. Баштанка брав участь у репресіях стосовно комуністів, а 1919 р. служив у 1-му Сімферопольському полку Добровольчої армії. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
15	15.09.1920	О-9522. 1920	Уголовное дело по обвинению Безсонова Н.П.	Безсонова Миколу Петровича, жителя містечка Ворожба Сумського повіту, за постановою реввійськтрибуналу при штабі 14-ї армії направлено на фронт у діючу частину Червоної армії. Його обвинувачено в тому, що 1918 р. служив у гетьманській прикордонній варті, 1919 р. – у 1-й зведеній піхотній дивізії Добровольчої армії, а 1920 р. брав участь у Тираспольському антибільшовицькому збройному повстанні
16	13.10.1920	О-9482. 1920	Уголовное дело по обвинению Сергеева С.И.	Сергєєва Сергія Ілліча, жителя Ромен, засуджено за постановою надзвичайної трійки ОВ ВНК при реввійськраді 13-ї армії до розстрілу. Його обвинувачено як такого, що 1919 р. служив рядовим уланського полку Добровольчої армії. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
17	21.11.1920	О-1978. 1920	Уголовное дело по обвинению Семенникова А.В.	Семеннікова Олександра Васильовича, жителя повітового м. Глухів Чернігівської губернії, засуджено за постановою ОВ ВНК при реввійськраді 6-ї армії до розстрілу. Його обвинувачено як офіцера білих армій генерала А. Денікіна й адмірала П. Врангеля. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
18	25.12.1920	О-8380. 1920	Уголовное дело по обвинению Бурлюка Н.Д.	Бурлюка Миколу Давидовича, жителя с. Рябушки Лебединського повіту, засуджено за постановою надзвичайної трійки ОВ ВНК при реввійськраді 6-ї армії до розстрілу. Його обвинувачено у службі 1918 р. офіцером радіодивізіону війська Української Держави.

				У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
19	29.12.1920	О-9516. 1920	Уголовное дело по обвинению Пантюшенко М.П.	Слідча справа на Пантюшенка Михайла Павловича, жителя повітового м. Лебедин, підлягала розгляду надзвичайної трійки особливого відділення при 3-й стрілецькій дивізії ОВ ВНК при реввійськраді 4-ї армії. Його обвинувачено як білого офіцера, що восени 1919 р. служив у 2-му стрілецькому полку Добровольчої армії, а після повернення додому цей факт приховав. Вироку надзвичайної трійки, а також відомостей про перегляд справи компетентними органами на предмет реабілітації репресованого немає. Справу впорядковано за датою підготовки обвинувального висновку. До справи долучено паспорт, посвідчення особи, членський квиток спілки металістів та фотографію обвинуваченого
20	16.02.1921	О-10488. 1921	Уголовное дело по обвинению Кобца Е.Р.	Кобця Євстафія Родіоновича, жителя Ромен, засуджено за постановою колегії Полтавської ГНК до 3 років ув'язнення в концтаборі. Його обвинувачено у службі рядовим Добровольчої армії, а також в ухилянні від мобілізації до лав Червоної армії. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
21	20.02.1921	О-9181. 1921	Уголовное дело по обвинению Алферовой Н.А.	Алфєрову Наталію Андріївну, жительку с. Годунівка Глухівського повіту, за постановою колегії Чернігівської ГНК засуджено до розстрілу. Її обвинувачено у прихильності до гетьманської влади й викритті більшовицьких активістів у середовищі односельчан. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованої
22	11.03.1921	О-13689. 1921	Уголовное дело по обвинению Кожина П.А.	Кожина Петра Андрійовича, жителя містечка Білопілля Сумського повіту, за постановою ОВ ВНК при реввійськраді ВНК при реввійськраді 6-ї армії засуджено до 5 років ув'язнення в концтаборі. Його обвинувачено у службі 1919 р. в Добровольчій армії, участі в бойових діях на Одеському, Полтавському, Київському та Кримському фронтах. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
23	30.03.1921	О-10489. 1921	Уголовное дело по обвинению Сердюка П.К., Коваленко В.П.	Сердюка Петра Кіндратовича та Коваленка Василя Прокоповича, жителів с. Засулля Роменського повіту, за постановою колегії Полтавської ГНК засуджено до 5 років ув'язнення в концтаборі. Їх обвину-

				вачено в тому, що під час служби 1919 р. в денікінській державній варті брали участь у обшуках захоплених більшовицьких активістів і застосуванні до них тілесних покарань. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
24	26.07.1921	О-10493. 1921	Уголовное дело по обвинению Кулика П.И., Рогальского Г.И., Шамрая Г.М.	За справою проходять Кулик Павло Іванович, Рогальський Григорій Іванович і Шамрай Григорій Мефодійович, жителі с. Грунь Зінківського повіту Полтавської губернії. За постановою колегії Полтавської ГНК слідство стосовно них призупинено до розшуку Кулика П.І., який напередодні втік з-під варті. Усіх обвинувачено як повстанців загону місцевого отамана Степенка-Дорожка, що входив до складу махновської Революційної повстанської армії України. Згідно зі слідчими матеріалами повстанці брали участь у збройних нападах на села Зінківського повіту й пограбуваннях селян. Будь-яких відомостей про подальшу долю фігурантів у справі немає. Справу впорядковано за датою вищезазначеної постанови
25	29.07.1921	О-9164. 1921	Уголовное дело по обвинению Силигея Ф.Г., Зубченко Ф.А.	Сілігея Пилипа Григоровича і Зубченка Федора Антоновича, жителів с. Журавне Охтирського повіту, заарештовано за обвинуваченням у перебуванні в повстанському загоні махновського отамана Степенка-Дорожка, що оперував переважно в Зінківському повіті. Обвинувального висновку, вироку та інших відомостей про подальшу долю фігурантів у справі немає. Справу впорядковано за датою надходження телефонограми Охтирського повітового військомату про залишення обвинувачуваних у власному розпорядженні для подальшого ведення слідства
26	05.12.1921	О-9202. 1921	Уголовное дело по обвинению Шульги Е.А., Марченко А.Н. и др. (56 человек)	Шульгу Омеляна Якимовича, Марченка Андрія Микитовича та інших жителів с. Хмелів Роменського повіту (загалом 56 осіб) засуджено за постановою колегії Полтавської ГНК до 3–5 років ув'язнення в концтаборі. Їх обвинувачено як отамана (Шульга О.Я.) та повстанців загону махновської орієнтації, що оперував на території Роменського повіту впродовж 1920–1921 рр. Згідно зі слідчими матеріалами обвинувачувані брали участь у збройних нападах на місцеві державні установи та вбивствах представників більшовицької влади. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих

27	12.10.1925	О-6352, тт. 1–3. 1925	Уголовное дело по обвинению Стещенко Л.И. и др. (11 человек)	Стещенко Лева Івановича й інших жителів Роменської округи (загалом 11 осіб) засуджено за вироком окружного суду до 1–10 років ув'язнення в концтаборі. Їх обвинувачено як таких, що перебували в місцевому повстанському загоні унерівського отамана О. Ковалю. Згідно зі слідчими матеріалами «повстанське формування куркульсько-петлюрівської орієнтації впродовж 1921–1925 рр. тероризувало населення Роменського та Липоводолинського районів, займалося пограбуваннями споживчих товариств і підпалами сілрад». У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
28	01.10.1926	О-6351, тт. 1–2. 1926	Уголовное дело по обвинению Ковалю А.И. и др. (12 человек)	Ковалю Олександра Івановича й інших жителів с. Петрівка Петрівського району Роменської округи (загалом 12 осіб) засуджено за вироком окружного суду до 2–5 років позбавлення волі у ВТТ. Їх обвинувачено як отамана (Коваль О.І.) та повстанців місцевого загону петлюрівської орієнтації. Згідно зі слідчими матеріалами впродовж 1921–1925 рр. повстанці «брали участь у боях з частинами Червоної армії, тероризували населення й органи державної влади Роменського та Липоводолинського районів, грабували споживчі товариства». За висновком прокуратури Сумської області від 3 січня 1993 р. фігурантів справи визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають
29	13.01.1928	О-1574. 1927	Уголовное дело по обвинению Дятленко Я.П.	Дятленко Якова Петровича, жителя Лебедина Сумської округи, засуджено за вироком окружного суду до розстрілу. Його обвинувачено як такого, що впродовж 1918–1919 рр. служив рядовим у державній варті гетьмана П. Скоропадського та Армії УНР, а надалі всіляко ухилявся від мобілізації до лав Червоної армії. Згідно зі слідчими матеріалами за часів Гетьманату обвинувачуваний брав участь у репресіях стосовно червоних партизанів та комуністів Лебедина. За висновком прокуратури Сумської області від 23 жовтня 1997 р. Дятленко Я.П. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
30	22.07.1929	О-1758. 1929	Уголовное дело по обвинению Мищенко Н.Ф., (он же – Подгородецкий В.Н.)	Мищенко Миколу Федоровича, жителя с. Юнаківка (на той час райцентр, нині у складі Миропільського району) Сумської округи, засуджено за вироком окружного суду до розстрілу. Його обвинувачено як такого, що 1919 р. у складі карального загону Добровольчої армії брав участь у репресивних заходах проти місцевого населення, а потім проживав за фіктивними документами, виготовленими на ім'я Подгородецького Володимира Миколайовича.

				За висновком прокуратури Сумської області від 9 грудня 1996 р. Міщенко М.Ф. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
31	04.10.1929	О-9411. 1929	Уголовное дело по обвинению Лысого И.И.	Лисого Івана Ісаковича, жителя с. Підлипне Конотопського району Конотопської округи, засуджено за постановою колегії ОДПУ до розстрілу. Його обвинувачено у службі 1919 р. в Добровольчій армії, а також у викритті «революційно настроєних» односельчан і пограбуваннях сімей червоноармійців. За висновком прокуратури Сумської області від 30 грудня 1998 р. Лисого І.І. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає. До справи долучено фотографію фігуранта
32	09.11.1929	О-6348. 1929	Уголовное дело по обвинению Саливона С.А.	Саливона Семена Андрійовича, жителя х. Жолоби Груньського району Полтавської округи, засуджено за вироком окружного суду до розстрілу. Його обвинувачено як такого, що за часів Гетьманату вступив до Союзу хліборобів-власників, а в період денікінської окупації служив у каральному загоні Тугарина і за завданням контррозвідки Добровольчої армії брав участь у арештах та розстрілах червоноармійців. За висновком прокуратури Сумської області від 30 липня 1998 р. Саливона С.А. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
33	17.11.1929	О-10235. 1929	Уголовное дело по обвинению Гриба М.П. и др. (9 человек)	За справою проходять Гриб Михайло Петрович, Довженко Степан Миколайович та інші жителі с. Каміші Груньського району Полтавської округи (загалом 9 осіб). За вироком надзвичайної сесії окружного суду їх засуджено до 3–10 років позбавлення волі. Усіх обвинувачено як колишніх членів прогетьманського Союзу хліборобів-власників, а на момент арешту – членів «куркульського угруповання, що проводило антирадянську агітацію». Згідно зі слідчими матеріалами 1918 р. обвинувачувані викривали гетьманським каральним органам більшовицьких активістів і родини червоних партизанів. За висновками прокуратури Сумської області від 27 січня 1999 р. 8-х фігурантів справи реабілітовано, а Довженка С.М. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
34	04.05.1930	О-4409. 1930	Уголовное дело по обвинению Покидько И.М.	Покидька Івана Михайловича, жителя с. Хмелів Смілівського району Роменської округи, засуджено за вироком окружного суду до 10 років позбавлення волі з подальшим обмеженням у правах на 3 роки. Його обвинувачено як такого, що 1918 р. служив у гетьманській державній варті й у складі карального загону Макаренка переслідував «революційно настроєних» місцевих селян.

				За висновком прокуратури Сумської області від 20 січня 1998 р. Покидька І.М. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
35	02.11.1930	О-9551. 1930	Уголовное дело по обвинению Полоуса С.К., Бойко В.П., Хоменко П.О.	Полоуса Сидора Карповича й Бойка Василя Прохоровича, жителів с. Грунь Грунського району, засуджено за постановою судової трійки при колегії ДПУ УСРР до розстрілу, а їх односельчанина Хоменка Петра Остаповича – до 5 років ув'язнення в концтаборі. Їх обвинувачено як таких, що 1918 р. були членами прогетьманського Союзу хліборобів-власників, 1919 р. служили в денікінській армії, 1921 р. перебували в місцевій повстанській «банді Кундія», а надалі проводили «контрреволюційну» агітацію серед односельчан. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
36	12.03.1931	О-9596. 1931	Уголовное дело по обвинению Луценко Ф.Т.	Луценка Федора Трохимовича, жителя Сум, засуджено за постановою особливої наради при колегії ДПУ УСРР до 3 років ув'язнення в концтаборі. Його обвинувачено як колишнього військовослужбовця Добровольчої армії. Згідно зі слідчими матеріалами 1919 р. фігурант справи служив у 10-му драгунському новгородському полку 1-ї кавалерійської дивізії 5-го кавалерійського корпусу генерала Я. Юзефовича, 1920 р. брав участь у боях із частинами Червоної армії на Перекопі та в Криму, евакуювався із залишками Білої армії на Кавказ, але невдовзі повернувся додому. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого. Водночас у справі зберігаються особисті речі фігуранта (блокнот і книжка про одержання допомоги на час безробіття) і містяться згадки про знайомство Луценка Ф.Т. з отаманом Війська Донського генералом Сидоровим
37	02.06.1931	О-9613. 1931	Уголовное дело по обвинению Баранника В.Е.	Баранника Василя Євграфовича, жителя х. Чистий Роменського району, засуджено за постановою судової трійки при колегії ДПУ УСРР до 10 років ув'язнення в концтаборі. Його обвинувачено як активного члена «банди Кирила», яка 1921 р. тероризувала населення й органи більшовицької влади на території Гадяцького, Лохвицького та Роменського повітів Полтавської губернії. Фігурант справи згадується також як колишній член прогетьманського Союзу хліборобів-власників і військовослужбовець денікінської армії. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого

38	31.12.1932	О-11965. 1932	Материали перевірки Зубко С.П.	Зубка Степана Павловича, жителя Лебедин Харківської області, засуджено за вироком Чернігівського обласного суду до 10 років ув'язнення у ВТТ. Його обвинувачено у службі 1919 р. «ранговим» 31-го Роменського піхотного полку Армії УНР. За постановою заступника прокурора УРСР від 8 жовтня 1960 р. Зубка С.П. визнано обґрунтовано засудженим. Наступними роками справу на предмет реабілітації репресованого не переглядали
39	21.05.1933	О-12335. 1933	Уголовное дело по обвинению Чеботкевича Ю.К.	Чеботкевича Юрія Костянтиновича, жителя с. Вирівка Конотопського району Чернігівської області, засуджено за постановою особливої наради при колегії ДПУ УСРР до виселення в Казахстан терміном на 3 роки. Його обвинувачено як такого, що 1919 р. у складі денікінського карального загону брав участь у репресіях стосовно односельчан, які підтримували більшовицьку владу. За висновком прокуратури Сумської області від 20 квітня 1999 р. Чеботкевича Ю.К. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
40	04.02.1934	О-3460. 1933–1934	Уголовное дело по обвинению Коменданта И.А.	Коменданта Івана Огійовича, жителя м. Шостка Чернігівської області, засуджено за вироком обласного суду до 5 років ув'язнення у ВТТ. Його обвинувачено як такого, що 1918 р. служив помічником каптенармуса в гайдамацькому загоні державної варти гетьмана П. Скоропадського. Згідно зі слідчими матеріалами зазначений каральний загін «займався арештами й розстрілами революційно настроєних громадян». За висновком прокуратури Сумської області від 20 січня 1998 р. Коменданта І.О. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
41	16.07.1936	О-2134. 1935–1936	Уголовное дело по обвинению Кривомаза И.И., Сушкова А.А.	Кривомаза Йосипа Івановича та Сушкова Андрія Антоновича, жителів Сум, засуджено за вироком виїзної сесії спецколегії Харківського обласного суду до розстрілу із заміною смертного вироку на 10 років позбавлення волі. Їх обвинувачено як таких, що 1919 р. служили в Сумах командирами комендантської роти Добровольчої армії і за розпорядженням денікінської контррозвідки брали участь в арештах і розстрілах «революційно настроєних» сумчан. За постановою президії Сумського обласного суду від 11 травня 1992 р. обох визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають
42	25.08.1937	О-6422. 1937	Уголовное дело по обвинению Голишевского Т.А.	Голишевського Тихона Антоновича, жителя с. Проруб Білопільського району Харківської області, засуджено за постановою особливої трійки УНКВС по Харківській області до розстрілу. Його обвинувачено як члена «повстанської банди куркуля Страшка-Шевича», що впродовж 1922–1923 рр.

				на території Білопільського району здійснювала розбійні напади на товарні потяги та вбивства представників місцевої влади. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
43	26.10.1937	О-6569. 1937	Уголовное дело по обвинению Коротуна И.Н.	Коротуна Івана Никифоровича, жителя с. Кли́мівка Білопільського району, засуджено за постановою особливої трійки УНКВС по Харківській області до розстрілу. Його обвинувачено як «пособника білогвардійщини» в період тимчасового правління денікінської владної адміністрації, а також як члена «повстанської банди куркуля Страшка-Шевича», що оперувала впродовж 1922–1923 рр. на території Білопільського району. За висновком заступника прокурора Сумської області від 6 серпня 1960 р. Коротуна І.Н. визнано обґрунтовано засудженим. Наступними роками справу на предмет реабілітації її фігуранта не переглядали
44	01.06.1945	О-8973. 1945	Уголовное дело по обвинению Вдзеконского Г.И.	Вдзеконського Георгія Гнатовича, уродження с. Кульбаки (так у тексті) нині Сумської області, засуджено за вироком військового трибуналу 9-ї гвардійської армії до 10 років ув'язнення у ВТТ. Його обвинувачено як такого, що 1919 р. служив у денікінській армії помічником командира полку з постачання; емігрував до Туреччини, де вступив до Об'єднання російських еміграційних студентських організацій; потім емігрував до Франції. За висновком прокуратури Сумської області від 16 листопада 1998 р. Вдзеконського Г.Г. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
45	08.06.1945	О-11619. 1945	Уголовное дело по обвинению Петельницы М.П.	Петельчицю Михайла Петровича, уродження Лебедина, засуджено за вироком військового трибуналу 61-ї армії до розстрілу. Його обвинувачено як такого, що в 1919–1920 рр. служив у денікінській і врангелівській арміях, потім емігрував за кордон і вступив до Російського загальновійськового союзу, який «прагнув встановлення в Росії монархічного устрою шляхом збройної боротьби проти Радянського Союзу». Проживав переважно у Франції та Німеччині. За висновком прокуратури Харківської області від 28 квітня 1999 р. Петельчицю Михайла Петровича визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає. До справи долучено особисті речі фігуранта: фотографію, листування, німецький паспорт тощо
46	17.01.1946	О-8843. 1945–1946	Уголовное дело по обвинению Прозорова Я.И.	Прозорова Якова Івановича, жителя Ромен Сумської області, засуджено за вироком військового трибуналу Західносибірського округу до розстрі-

				лу. Його обвинувачено в тому, що 1919 р. служив у Добровольчій армії, потім емігрував до Туреччини й упродовж 1925–1927 рр. перебував у «контрреволюційній організації Галіполійців, яка з метою повалення більшовицької влади поширювала заборонену літературу і збирала кошти на підривно діяльність проти СРСР». За висновком прокуратури Сумської області від 15 жовтня 1998 р. Прозорова Я.І. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
47	26.03.1947	О-9045. 1947	Уголовное дело по обвинению Довгого Н.Ф.	Довгого Миколу Федоровича, уродження Сум, засуджено за вироком військового трибуналу Південної групи військ до 10 років ув'язнення у ВТТ. Його обвинувачено як такого, що впродовж 1919–1920 рр. служив у місцевому повстанському загоні петлюрівської орієнтації, а надалі – у денікінській і врангелівській арміях, емігрував до Бухареста (Румунія) і протягом 1923–1941 рр. був членом націоналістичної організації «Український комітет допомоги». За висновком прокуратури Сумської області від 16 листопада 1998 р. Довгого М.Ф. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає. До справи долучено посвідчення й профспілковий квиток фігуранта – громадянина Румунії на момент арешту

Архівний підрозділ УСБУ в Харківській області

Виконавець: Костянтин Меркулов.

Відповідальні: Сергій Болібок (2011–2012),

Максим Несен (2013–2014).

Пор. №	Дата вироку	Арх. № справи, кількість томів. Рік провадження	Назва справи	Стисла анотація
1	08.04.1919	18749. 1919	Следственное дело по обвинению Рогальского А.А.	Рогальського Олександра Олексійовича, жителя повітового м. Зміїв Харківської губернії, засуджено за постановою Зміївської ПНК до розстрілу. Його обвинувачено як державного службовця за часів Гетьманату й Директорії УНР та офіцера Добровольчої армії. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
2	07.10.1919	22897. 1919	Следственное дело по обвинению Воротникова И.И. и др.	Воротнікова Івана Івановича й інших жителів повітового м. Костянтиноград Полтавської губернії (загалом 4 особи) засуджено за постановою Полтавської ГНК до розстрілу. Їх обвинувачено як таких, що 8 лютого 1919 р. під час стихійного анти-

				більшовицького повстання розстріляли голову Костянтиноградського міського й повітового ревкому С. Щучка й закатували 5-х співробітників повітового політбюро. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
3	19.03.1920	13136. 1920	Следственное дело по обвинению Гандлевской С.Б.	Харків'янку Гандлевську Сару Борисівну заарештовано за обвинуваченням в анархізмі й участі в єврейських погромах у Харкові та ув'язнено в міському БУПРі. За постановою Харківської ГНК від 19 березня 1920 р. її звільнено з-під варти за недоведеністю провини
4	23.03.1920	13410. 1920	Следственное дело по обвинению Даниленко И.Г. и др.	За справою проходять троє жителів Харкова. Даниленка Івана Герасимовича й Ветчинкіну Анастасію Михайлівну засуджено за вироком Харківської ГНК до розстрілу, а Даниленко Парасковію Михайлівну – до 1 року ув'язнення в концтаборі. Їх обвинувачено як членів місцевого загону опору та колишніх службовців карального загону денікінської армії. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
5	24.04.1920	9518. 1920	Следственное дело по обвинению Монова Г.Г.	Монова Георгія Густовича, громадянина Болгарії, засуджено за вироком Херсонської ГНК до 8 місяців ув'язнення в концтаборі. Його обвинувачено як прихильника денікінської влади, який восени 1919 р. брав участь у побитті полонених червоноармійців. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
6	06.05.1920	15487. 1920	Следственное дело по обвинению Ахлестова Л.Т.	Ахльостова Луку Трохимовича, жителя повітового м. Слов'янськ, засуджено за постановою Харківської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено як колишнього військовослужбовця денікінської армії. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
7	16.06.1920	13318. 1920	Следственное дело по обвинению Колебаева П.М. и Савенко И.М.	Колебаєва Петра Михайловича та Савенка Іллю Мироновича, жителів Харкова, засуджено за вироком Харківської ГНК до розстрілу. Їх обвинувачено як членів місцевого загону опору та колишніх білогвардійців. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих

8	26.06.1920	13409. 1920	Следственное дело по обвинению Самойлина М.Б.	Самойліна Матвія Борисовича, жителя Харкова, засуджено за вироком Харківської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено як члена «банди грабіжників» з числа анархістів-індивідуалістів та денікінського пособника. Згідно зі слідчими матеріалами у 1917–1919 рр. фігурант справи працював у комерційній структурі, що на місцевому рівні підтримувала Добровольчу армію. Водночас він надавав політичним соратникам інформацію про розташування службових сейфів із грошима та засобів охорони. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
9	05.07.1920	13390. 1920	Следственное дело по обвинению Пальницкого А.В. и др.	Пальницького Анастасія Васильовича й інших жителів Харкова (загалом 4 особи) засуджено за вироком Харківської ГНК до розстрілу. Всіх обвинувачено як військовослужбовців денікінської армії, які брали участь у розстрілах полонених червоноармійців і харків'ян – прибічників радянської влади. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
10	09.07.1920	34332. 1920	Следственное дело по обвинению Кривенко И.Д.	Кривенка Івана Дмитровича, жителя с. Добринка Костянтинogradського повіту, засуджено за постановою надзвичайної трійки ОВ ВНК при реввійськраді 13-ї армії до розстрілу. Його обвинувачено як колишнього старшого унтер-офіцера російської армії, який після нетривалої військової служби в червоній кавалерії із червня 1919 р. очолював комендантську команду зведеного Харківського стрілецького полку Добровольчої армії. За висновком прокуратури Харківської області від 15 грудня 1997 р. Кривенка І.Д. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
11	22.11.1920	13080. 1920	Следственное дело по обвинению Безяева Н.А. и др.	Безяєва Миколу Олександровича, Павленка Кузьму Васильовича й Сорокіна Никифора Никифоровича, жителів Курської губернії (Росія), засуджено за постановою Харківської ГНК до розстрілу. Їх обвинувачено як таких, що 1919 р. під час служби в денікінському каральному загоні підполковника князя А. Гагаріна брали участь у «катуваннях і розстрілах комуністів, червоноармійців та інших громадян, що підтримували радянську владу». У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
12	21.11.1920	12389. 1920	Следственное дело по обвинению Кукобы С.Н.	Кукобу Сергія Миколайовича, жителя Керчі, засуджено за постановою Сімферопольської ГНК до 10 місяців ув'язнення в тюрмі. Його обвинувачено як такого, що працював у Керченському карно-

				му розшуку під керівництвом «дійсного статського радника Панченка» за влади адмірала П. Врангеля. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
13	11.12.1920	18736. 1920	Следственное дело по обвинению Купченко Н.П.	Купченко Миколу Порфирійовича, уродження Харкова та жителя Новоросійська (Росія), засуджено за постановою Харківської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено як військовослужбовця врангелівської армії. Згідно зі слідчими матеріалами фігурант справи закінчив 2-гу Київську гімназію і Миколаївське військове кавалерійське училище, на момент арешту мав військове звання полковник і служив при Феодосійському червоному хресті. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
14	15.12.1920	13075. 1920	Следственное дело по обвинению Ольхова П.С.	Ольхов Павла Соломоновича, уродження Харкова, засуджено за постановою Харківської ГНК до 5 років ув'язнення в концтаборі. Його обвинувачено як офіцера денікінської армії. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
15	15.12.1920	18748. 1920	Следственное дело по обвинению Щеколдина В.А.	Щеколдіна Володимира Олексійовича, уродження Харкова, засуджено за постановою Харківської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено як військовослужбовця Білої армії. Згідно зі слідчими матеріалами фігурант справи з осені 1919 р. служив в Олонецькому піхотному полку Добровольчої армії, у січні 1920 р. був інтернований до Польщі. Військову службу продовжив із травня 1920 р. у війську адмірала П. Врангеля: навчався на курсах кулеметників у Феодосії. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
16	16.12.1920	18765. 1920	Следственное дело по обвинению Воскобойникова М.М.	Воскобойнікова Михайла Михайловича, уродження с. Основа Харківського повіту Харківської губернії, засуджено за постановою Харківської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено в тому, що перебував у броньованому потязі Добровольчої армії «Москва» як священник російської православної церкви. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого

17	16.12.1920	18767. 1920	Следственное дело по обвинению Мацегоры В.С.	Мацегору Володимира Степановича, жителя с. Шандроголове Ізюмського повіту Харківської губернії, засуджено за постановою Харківської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено як військовослужбовця денікінської армії. Згідно зі слідчими матеріалами фігурант справи – студент Харківського політехнічного інституту – впродовж серпня – грудня 1919 р. служив рядовим у Харківському зведеному стрілецькому полку, а потім у Литовському полку Добровольчої армії. Брав участь у боях із частинами Червоної армії. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
18	17.12.1920	18739. 1920	Следственное дело по обвинению Филевского Г.И.	Філевського Григорія Івановича, уродженця Харкова, засуджено за постановою Харківської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено як такого, що 1920 р. служив священником при військовому лазареті армії адмірала П. Врангеля у Феодосії. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
19	18.12.1920	18740. 1920	Следственное дело по обвинению Самойлова А.Т.	Самойлова Олександра Тимофійовича, уродженця повітового м. Куп'янськ Харківської губернії, засуджено за постановою Харківської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено як такого, що 1920 р., за владі адмірала П. Врангеля, служив священником церкви с. Андріївка Феодосійського повіту. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
20	18.12.1920	18760. 1920	Следственное дело по обвинению Щеколдина Н.И.	Щеколдіна Миколу Івановича, жителя Харкова, засуджено за постановою Харківської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено як денікінського державного службовця. Згідно зі слідчими матеріалами фігурант справи протягом другої половини 1919 р. працював в адміністрації Харківського губернського управління, а після евакуації на початку 1920 р. до Криму перебував на службі в Сімферопольському повітовому управлінні. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
21	18.12.1920	18762. 1920	Следственное дело по обвинению Калгушкина М.М.	Калгушкіна Матвія Михайловича, жителя Харкова, засуджено за вироком Харківської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено як чорносотенця, що неодноразово брав участь у єврейських погромах у Харкові та Криму. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого

22	19.12.1920	18764. 1920	Следственное дело по обвинению Сергеева В.Н.	Сергеева Віктора Миколайовича, уродження с. Вербівка Зміївського повіту, засуджено за постановою Харківської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено як такого, що 1920 р., за влади адмірала П. Врангеля, служив священиком при 27-му військово-польовому госпіталі, дислокованому в Сімферополі. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
23	23.12.1920	18766. 1920	Следственное дело по обвинению Петровского А.Д.	Петровського Олексія Дмитровича, жителя Харкова, засуджено за вироком Харківської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено як військовослужбовця Білої армії. Згідно зі слідчими матеріалами фігурант справи служив у броньованому потязі «Дроздовець» у Феодосії, потім – у 1-й Керченській зенітній батареї, а після захворювання тифом – у 6-му запасному польовому шпиталі. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
24	31.12.1920	27834. 1920	Следственное дело по обвинению Судака А.Н. и др.	Судака Антона Миколайовича й інших селян суміжних повітів Полтавської, Катеринославської та Харківської губерній (загалом 34 особи) засуджено за постановою ОВ ВНК при реввійськраді 1-ї Кінної армії до розстрілу. Їх обвинувачено як повстанців загону отамана Брови, що дотримувався на той час махновської орієнтації. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
25	11.01.1921	34331. 1920–1921	Следственное дело по обвинению Гриппа А.Т.	Гриппа Андрія Трохимовича, жителя с. Ямне Богодухівського повіту Харківської губернії, за постановою Харківської ГНК засуджено до розстрілу. Його обвинувачено як такого, що 1920 р. перебував у повстанських загонах отаманів Савченка й Махна. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
26	08.04.1921	13074. 1920–1921	Следственное дело по обвинению Иванова И.П.	Іванова Івана Павловича, жителя повітового м. Мелітополь Таврійської губернії, засуджено за постановою Харківської ГНК до 5 років виправних робіт на Донбасі. Його обвинувачено як такого, що 1919 р. служив у Добровольчій армії. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого

27	04.05.1921	13079. 1921	Следственное дело по обвинению Бабина С.А. и Кухтина В.И.	Кухтіна Василя Ілліча й Бабіна Сергія Андрійовича, жителів с. Охоче Зміївського повіту, засуджено за постановою Харківської ГНК до розстрілу й 5 років виправних робіт при БУПРі відповідно. Їх було обвинувачено як таких, що 1919 р. служили в Добровольчій армії. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
28	31.05.1921	13388. 1921	Следственное дело по обвинению Горбача Г.Д. и др.	Горбача Григорія Даниловича й інших жителів повітового м. Борзна Чернігівської губернії (загалом 3 особи), засуджено за постановою Харківської ГНК до розстрілу. Їх обвинувачено як таких, що 1919 р. перебували в місцевому загоні уенерівського отамана Шекери повстанського формування отамана Ангела й розстрілювали червоноармійців та комуністів, а потім служили в денікінській і врангелівській арміях. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
29	02.06.1921	13422. 1921	Следственное дело по обвинению Кутько С.П.	Кутька Сергія Пантелійовича, жителя х. Гринківка Куп'янського повіту Харківської губернії, засуджено за постановою Куп'янської ПНК до розстрілу. Його обвинувачено як повстанця місцевого загону «білогвардійця Сахарова». Згідно зі слідчими матеріалами загін чисельністю понад 50 повстанців оперував навесні 1921 р., убивав комісарів та червоноармійців, грабував органи більшовицької влади та лояльно настроєних до неї селян. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
30	07.06.1921	14443. 1921	Следственное дело по обвинению Кручинова И.Г.	Кручинова Івана Герасимовича, жителя Харкова, засуджено за вироком Харківської ГНК до 5 років виправних робіт при БУПРі. Його обвинувачено як такого, що служив у контррозвідці денікінській армії. За висновком прокуратури Харківської області від 28 березня 1996 р. фігуранта справи визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
31	10.06.1921	17073. 1921	Следственное дело по обвинению Лубенца Василия Ивановича	Лубенця Василя Івановича, жителя с. Долгики Ізюмського повіту, засуджено за постановою Харківської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено як колишнього військовослужбовця денікінської армії та повстанця місцевих загонів махновських отаманів Колеснікова й Каменєва. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого

32	13.06.1921	13421. 1921	Следственное дело по обвинению Дубины Г.А.	Дубину Григорія Олексійовича, жителя с. Міловайське Куп'янського повіту, засуджено за постановою Куп'янської ПНК до розстрілу. Його обвинувачено як повстанця місцевого загону білогвардійської орієнтації. Згідно зі слідчими матеріалами фігуранта справи поранено й захоплено в полон під час облоги в місцевому лісі. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
33	25.06.1921	14449. 1921	Следственное дело по обвинению Хлопотина Т.А. и Хлопотина В.В.	Хлопотіна Тихона Олексійовича і Хлопотіна Василя Васильовича, жителів с. Богомолівка Покровської волості Куп'янського повіту, засуджено за постановою Куп'янської ПНК до 3 і 6 років виправних робіт при БУПРі відповідно. Їх обвинувачено як військовослужбовців Добровольчої армії та повстанців місцевого загону денікінської орієнтації, очолюваного поручиком Русановим. За висновком прокуратури Харківської області від 11 квітня 1996 р. фігурантів справи визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають
34	06.09.1921	18737. 1921	Следственное дело по обвинению Ефимова Е.М.	Єфимова Євгена Михайловича, жителя Харкова, засуджено за постановою Харківської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено як такого, що 1920 р. служив поручиком 5-ї інженерної роти армії адмірала П. Врангеля у Феодосії. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
35	20.09.1921	34622. 1921	Следственное дело по обвинению Буравлева З.А. и др.	За справою проходять Буравльов Захар Олексійович та інші жителі х. Санжаро-Терноватський Сахновщанського повіту Харківської губернії (загалом 6 осіб), з яких 4-х засуджено за постановою Полтавської ГНК до розстрілу, а 2-х – до 3 і 5 років ув'язнення в концтаборі відповідно. Усіх обвинувачено як таких, що в червні 1921 р. переховували й годували «бандитів Кольку Комісарова і Захара Дроздова» (махновського командира і його вбивцю – завербованого чекістами колишнього повстанця – упорядник), а також прийняли від них на зберігання коней, зброю, набої та інше майно. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
36	05.10.1921	15482. 1921	Следственное дело по обвинению Дехтярева В.П.	Дехтярьова Василя Порфирійовича, жителя волосного с. Новомиколаївка Куп'янського повіту, засуджено за постановою Харківської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено як такого, що в червні – серпні 1921 р. перебував на Київщині в повстанському загоні отамана Орлика.

				Згідно зі слідчими матеріалами фігурант справи наприкінці червня брав участь у нападі повстанців на червоноармійський обоз поблизу с. Стара Буда Київського повіту. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
37	10.11.1921	14442. 1921	Следственное дело по обвинению Фурштейна А.М.	Фурштейна Андрія Михайловича, жителя Харкова, засуджено за постановою Харківської ГНК до 5 років виправних робіт на Донбасі. Його обвинувачено як такого, що 1918 р. служив у гетьманській державній варті, а 1919 р. – у Добровольчій армії. За висновком прокуратури Харківської області від 16 квітня 1996 р. фігуранта справи визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає. До справи долучено фотографії і заяви фігуранта
38	22.11.1921	13327. 1921	Следственное дело по обвинению Гончарова Н.Н.	Гончарова Никифора Миколайовича, жителя Куп'янська, засуджено за постановою Харківської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено як повстанця місцевого махновського загону отамана Крупи (Сави Шевцова), у складі якого навесні 1921 р. брав участь у розстрілах червоноармійців і радянських працівників на залізничній станції Лиман. За висновком прокуратури Харківської області від 7 травня 1996 р. Гончарова Н.Н. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
39	08.12.1921	16353. 1921	Следственное дело по обвинению Скорохода М.Л. и др.	Скорохода Максима Логвиновича й інших жителів с. Козирщина Новомосковського повіту Катеринославської губернії (загалом 6 осіб) за постановою Полтавської ГНК засуджено до розстрілу. Їх обвинувачено як таких, що впродовж 1920–1921 рр. перебували в повстанських загонах отаманів Іванюка й Матвієнка, брали участь у розстрілах червоноармійців і представників більшовицької влади сіл суміжних повітів Полтавської, Катеринославської та Харківської губерній. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
40	17.12.1921	19864. 1921	Следственное дело по обвинению Гранкина И.Д. и др.	Гранкіна Івана Даниловича й інших жителів с. Старовірівка Костянтиноградського повіту (загалом 5 осіб) засуджено до розстрілу за вироком Костянтиноградської ПНК. Їх обвинувачено як повстанців місцевих антибільшовицьких загонів махновської орієнтації. Згідно зі слідчими матеріалами фігуранти справи брали участь у розстрілах червоноармійців та пробільшовицьки настроєних представників сільської бідноти.

				За висновком прокуратури Харківської області від 26 червня 1996 р. фігурантів справи визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають
41	27.12.1921	34623. 1921	Следственное дело по обвинению Бахмута Я.Н. и др.	Бахмута Якова Миколайовича й інших жителів с. Івашківка Валківського повіту Харківської губернії (загалом 4 особи) за постановою Харківської ГНК засуджено до розстрілу. Їх обвинувачено як таких, що 1921 р. підтримували місцевий повстанський загін отамана Іванюка, надавали бандитам їжу й одяг, зберігали їхні гвинтівки та набої. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
42	20.01.1922	13077. 1921–1922	Следственное дело по обвинению Карташева А.М.	Карташева Антона Марковича, жителя повітового м. Вовчанськ Харківської губернії, засуджено за постановою Вовчанської ПНК до 3 років ув'язнення в тюрмі. Його обвинувачено як колишнього військовослужбовця Білої армії. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
43	21.01.1922	13420. 1921–1922	Следственное дело по обвинению Шевцовой М.П.	Шевцову Марію Платонівну, жительку Дуванської слободи Куп'янського повіту, засуджено за постановою Харківської ГНК до розстрілу. Її обвинувачено у викритті восени 1920 р. повстанцям місцевого загону отамана Булави свого рідного брата, якого було зарубано шаблями за службу в Куп'янській повітовій міліції. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованої
44	21.01.1922	18772, тт. 1–36. 1921–1922	Следственное дело по обвинению Панченко П.И. и др.	За справою проходять Панченко Петро Йосипович та інші жителі Валківського, Куп'янського й Богодухівського повітів Харківської губернії, а також Харкова (загалом 287 осіб), з яких 116-х притягнуто до відповідальності, а решту звільнено у процесі слідства. За вироком Верховного революційного трибуналу при ВУЦВК 29 фігурантів засуджено до розстрілу, 32-х – до 1–5 років ув'язнення в концтаборі, 1-го – до 3 років позбавлення волі умовно. Усіх обвинувачено як членів Харківського губернського повстанського комітету, який із весни 1921 р. очолював у регіоні повстанський рух за відновлення УНР: підтримував зв'язки з повстанськими формуваннями й надавав їм матеріальну допомогу, сприяв руйнуванню ними залізничної інфраструктури, застосуванню репресій до носіїв влади та пограбуванню більшовицьких установ і підприємств. Члени повстанкому також дбали про церковне й культурне національне відродження.

				За тим же вироком 45-х фігурантів справи звільнено з-під варти за недоведеністю провини. Одного з них залишено під наглядом органів ДПУ як «соціально небезпечного елемента». 2-х неповнолітніх передано на поруки батькам. Справу стосовно 3-х обвинувачуваних закрито у зв'язку зі смертю під час перебування під вартою. За висновком прокуратури Харківської області від 30 грудня 1998 р. усіх репресованих фігурантів справи визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають. До справи долучено посвідчення, членські квитки й інші особисті документи, фотографії та листування фігурантів, а також антибільшовицькі відозви до населення тощо
45	06.11.1922	13379.1922	Следственное дело по обвинению Срибного П.П.	Срібного Павла Петровича, жителя с. Лиман Зміївського повіту, за постановою Харківської ГНК засуджено до розстрілу. Його обвинувачено як такого, що 22 грудня 1921 р. дезертирував із залізничного батальйону особливого призначення Червоної армії і на 4 місяці пристав до місцевого повстанського загону отамана Двигуна. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
46	23.03.1923	13319.1923	Следственное дело по обвинению Ладыкина П.С. и др.	Ладикіна Петра Семеновича й інших жителів Харкова (загалом 3 особи) засуджено за постановою Харківської ГНК до розстрілу. Їх обвинувачено як повстанців місцевих збройних формувань махновської орієнтації та колишніх денікінських пособників. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
47	17.05.1924	34582.1924	Следственное дело по обвинению Куца И.С. и Власенко И.И.	Куца Гната Семеновича, жителя с. Куцівка Валківського району Харківської губернії, і Власенка Івана Ілліча, жителя с. Новодмитрівка Чутівського району Полтавської губернії, засуджено за вироком Харківського губсуду до 10 років ув'язнення в концтаборі. Їх обвинувачено як членів підпільної унерівської організації і повстанців загону полковника Перлика, що діяли в Костянтиноградському повіті Полтавської та Валківському повіті Харківської губерній. За висновком прокуратури Харківської області від 31 березня 1998 р. фігурантів справи визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають
48	04.10.1926	6440.1926	Следственное дело по обвинению Мартянова Я.В.	Мартянова Якова Васильовича, жителя Харкова, засуджено за постановою Харківського губвідділу ДПУ УСРР до розстрілу. Його обвинувачено як такого, що 1919 р. служив у денікінській контрроз-

				відці та брав участь у розстрілах червоноармійців, комісарів і «революційно настроєних громадян». У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
49	04.06.1934	12510. 1934	Следственное дело по обвинению Василенко И.Н.	Василенка Івана Миколайовича, жителя Полтави, засуджено за вироком Харківського обласного суду до 2 років ув'язнення у ВТТ. Його обвинувачено як такого, що 1919 р. служив на Катеринославщині в денікінському каральному загоні корпусу генерала Я. Слащова. За висновком прокуратури Харківської області від 29 лютого 1996 р. Василенка І.М. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
50	07.07.1935	6157. 1935	Следственное дело по обвинению Савина В.С.	Савіна Віктора Савовича, жителя Харкова, засуджено за вироком Харківського обласного суду до 10 років ув'язнення у ВТТ. Його обвинувачено як такого, що впродовж 1918–1924 рр. перебував у багатьох «бандитських» формуваннях на території Харківської губернії, а також служив у денікінській та махновській арміях. За висновком прокуратури Харківської області від 12 квітня 1990 р. Савіна В.С. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
51	14.12.1935	2993. 1935	Следственное дело по обвинению Лангорта П.Г.	Лангорта Петра Григоровича, уродженця с. Свидник Турківського повіту Львівської губернії, засуджено за вироком Харківського обласного суду до 3 років ув'язнення у ВТТ. Його, зокрема, обвинувачено в тому, що у 1918–1919 рр. служив в Армії ЗУНР. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
52	26.12.1935	10341. 1935	Следственное дело по обвинению Белецкого Е.И.	Білецького Євстрата Івановича, жителя с. Савинці Балаклійського району Харківської області, засуджено за вироком Балаклійського народного суду до 5 років ув'язнення у ВТТ без поразки в правах. Його обвинувачено як колишнього гетьманського й унерівського службовця і такого, що як директор місцевого радгоспу «П'ятигорськ» на момент арешту розтратив 4 500 кг збіжжя. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
53	27.06.1937	3069. 1937	Следственное дело по обвинению Марнича И.С.	Марнича Івана Степановича, жителя ст. Мінутка Південної залізниці (нині – західна околиця Харкова), засуджено за вироком Харківського обласного суду до 10 років ув'язнення у ВТТ. Його обвинувачено як колишнього імперського урядника та військовослужбовця Добровольчої армії.

				За висновком прокуратури Харківської області від 15 жовтня 1992 р. Марнича І.С. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
54	11.09.1937	13051. 1937	Следственное дело по обвинению Маленко Г.Ф.	Маленка Григорія Федоровича, жителя с. Ізобільне Балаклійського району, засуджено за вироком надзвичайної трійки при УНКВС по Харківській області до розстрілу. Його обвинувачено як такого, що 1919 р. служив рядовим денікінської армії, а 1920 р. – повстанцем загону унерівського отамана Чорного Ворона, що оперував на Півдні України. За висновком прокуратури Харківської області від 22 березня 1996 р. Маленко Г.Ф. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
55	18.11.1937	11975. 1937	Следственное дело по обвинению Машкина П.Я.	Машкіна Панкрата Яковича, жителя с. Старовірівка Старовірівського району Харківської області, засуджено за постановою надзвичайної трійки УНКВС по Харківській області до 10 років ув'язнення у ВТТ. Його обвинувачено як такого, що восени 1920 р. під час стихійного антибільшовицького збройного повстання в с. Старовірівка перебував у складі місцевого повстанського загону і брав участь у вбивстві продагента Лисенка та 2-х червоноармійців. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
56	11.05.1938	2703. 1938	Следственное дело по обвинению Еремина И.В.	Єрьоміна Івана Васильовича, жителя с. Зачугівка Чугуївського району Харківської області, засуджено за постановою надзвичайної трійки УНКВС по Харківській області до розстрілу. Його обвинувачено як такого, що 1919 р. служив у каральному загоні денікінської армії, брав участь у допитах та розстрілах комісарів, червоноармійців, червоних партизанів та інших «революційно настроєних громадян». За висновком прокуратури Харківської області від 16 вересня 1992 р. Єрьоміна І.В. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
57	21.04.1940	1599. 1940	Следственное дело по обвинению Кошарного И.И.	Кошарного Івана Івановича, жителя Краснограда Харківської області, засуджено за вироком обласного суду до розстрілу. Його обвинувачено як такого, що 1919 р. служив у контррозвідці денікінської армії, «знущався над полоненими червоноармійцями та цивільними громадянами, які підтримували радянську владу». За висновком Генеральної прокуратури України від 23 грудня 1996 р. Кошарного І.І. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає

58	22.08.1941	9908. 1941	Следственное дело по обвинению Носикова М.В.	Носікова Михайла Володимировича, жителя с. Савинці Балаклійського району, засуджено за вироком Харківського обласного суду до розстрілу. Його обвинувачено в тому, що 1919 р. у складі денікінського карального загону брав участь у допитах і вбивствах комісарів, продовольчих агентів, червоних партизанів та членів їх родин, а також «революційно настроєних» селян. За висновком прокуратури Харківської області від 15 жовтня 1992 р. Носікова М.В. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
----	------------	---------------	---	---

Архівний підрозділ УСБУ в Херсонській області

Виконавці: Наталія Лукашева,

Наталія Шевченко.

Відповідальна: Наталія Шевченко.

Пор. №	Дата вироку	Арх. № справи, кількість томів. Рік провадження	Назва справи	Стисла анотація
1	15.10.1920	12952. 1920	Следственное дело по обвинению Руссола В.И.	Руссола Василя Івановича, жителя Херсона, засуджено за постановою колегії Херсонської ПНК до розстрілу. Його обвинувачено як ад'ютанта командира денікінського карального загону Богомоллова. Згідно зі слідчими матеріалами із серпня 1919 р. загін ніс караульну службу в Херсоні та на приміській території, протистояв антиденікінському повстанському руху селян Херсонщини. За постановою Херсонського обласного суду від 9 липня 1993 р. Руссола В.І. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає. До справи долучено фотографію фігуранта
2	12.02.1921	13291. 1921	Следственное дело по обвинению Пономаренко С.М.	Пономаренка Степана Матвійовича, уродження містечка Олешки Дніпровського повіту, засуджено за постановою надзвичайної трійки ОВ ВНК узбережжя Чорного й Азовського морів до розстрілу. Його обвинувачено у службі 1920 р. у місцевій державній варті та врангелівському каральному загоні Баранова. За висновком прокуратури Херсонської області від 21 березня 1998 р. Пономаренка С.М. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає

3	07.03.1924	15939, тт. 1–9. 1923–1924	Следственное дело по обвинению Бекша Н.А., Калашникова А.О., Макоеда П.И. и др.	За справою проходять Бекша Микола Андрійович, Калашников Афанасій Онисимович, Макоед Павло Іванович та інші селяни Мелітопольського й Херсонського районів (загалом 153 особи), з яких 3-х засуджено за вироком Катеринославського губсуду до розстрілу, а 44-х – до різних термінів ув'язнення в концтаборі. Їх обвинувачено як членів місцевої підпільної петлюрівської організації, що впродовж 1921–1923 рр. готувала антибільшовицьке збройне повстання з метою відновлення УНР. Частину підпільників обвинувачено у попередній службі в денікінській, врангелівській чи махновській арміях. 6-х фігурантів справи з-під варті звільнено у зв'язку із недоведеністю провини за тим же вироком, а решту – у процесі слідства. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих. До справи долучено особисті документи обвинувачених: фотографії, посвідчення, довідки, військові книжки тощо
4	02.11.1926	13290. 1925–1926	Следственное дело по обвинению Вишневого (Винера) А.Р.	Вишневого Арнольда Рувимовича (він же Вінер Арнольд Рувимович і Крігер Онисим Григорович), жителя Херсона, засуджено за вироком надзвичайної сесії Херсонського окружного суду до 3 років ув'язнення в концтаборі з подальшою поразкою в правах на 2 роки. Його обвинувачено як такого, що 1919 р. служив у денікінській контррозвідці, був засуджений за постановою колегії Херсонської ПНК від 21 березня 1920 р. до розстрілу, з-під варті втік і 1921 р. за фіктивними документами влаштувався на службу до радянських органів держбезпеки, служив до викриття й повторного арешту 1925 р. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого. До справи долучено фотографію фігуранта
5	01.04.1928	11501. 1927–1928	Следственное дело по обвинению Вышковского А.Ф.	Вишковського Олександра Фабіановича, жителя с. Преображенка Дніпровської округи, засуджено за вироком виїзної сесії Херсонського окружного суду до розстрілу. Його обвинувачено як такого, що впродовж 1919–1920 рр. служив у денікінській і врангелівській арміях, брав участь у розстрілах «революційно настроєних громадян». Застосуванням постанови ЦВК СРСР від 2 листопада 1927 р. «Про амністію» смертний вирок замінено на 10 років позбавлення волі із суворою ізоляцією. За постановою Верховного Суду України від 28 серпня 1992 р. Вишковського О.Ф. визнано об-

				грунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
6	29.07.1929	12929. 1928–1929	Следственное дело по обвинению Глущенко Т.А. и др.	За справою проходять Глущенко Тимофій Андрійович та інші селяни Херсонської і Мелітопольської округ (загалом 11 осіб), з яких 6-х засуджено за вироком виїзної сесії Херсонського окружного суду до розстрілу, а решту – до 3–5 років позбавлення волі із суворою ізоляцією, подальшими поразкою в правах на 3 роки та обмеженнями у виборі місця проживання. Смертний вирок виконано 14 вересня 1929 р. Усіх обвинувачено у службі 1919 р. в денікінському каральному загоні й участі у репресіях проти представників більшовицького підпілля на Херсонщині. За рішенням слідчого відділу УСБУ в Херсонській області від 10 червня 1993 р. усіх фігурантів справи визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають
7	06.02.1930	13053. 1929–1930	Следственное дело по обвинению Бойкова А.М.	Бойкова Андрія Макаровича, жителя містечка Гола Пристань Херсонської округи, засуджено за постановою судової трійки при колегії ДПУ до розстрілу. Його обвинувачено у службі за місцем проживання в денікінському каральному загоні кубанських козаків, що 1919 р. переслідував «членів ревкому й революційно настроєне населення». За постановою Херсонського обласного суду від 9 липня 1993 р. Бойкова А.М. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
8	20.02.1930	13056. 1929–1930	Следственное дело по обвинению Якубовского А.В. и Дубовенко Н.К.	Якубовського Оникія Васильовича, жителя с. Павло-Мар'янівка Снігурівського району, та Дубовенка Миколу Кузьмича, жителя с. Яковлівка Березнегуватського району Херсонської округи, засуджено за постановою судової трійки при колегії ДПУ УСРР до розстрілу. Їх обвинувачено як таких, що 1919 р. служили в денікінському каральному загоні генерала Салікова, брали участь у репресіях стосовно місцевого «революційно настроєного селянства». За висновком прокуратури Херсонської області від 22 грудня 1997 р. Якубовського О.В. та Дубовенка М.К. визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають. До справи долучено фотографії і листування Якубовського О.В.

Архівний підрозділ УСБУ у Хмельницькій області

Виконавець: Наталія Остапчук.

Відповідальна: Марина Горин.

Пор. №	Дата вироку	Арх. № справи, кількість томів. Рік провадження	Назва справи	Стисла анотація
1	21.03.1925	12405. 1924–1925	Следственное дело по обвинению Навроцкого Федора Никифоровича	Навроцького Федора Никифоровича, жителя с. Вовковинці Вовковинецького (нині Деражнянського) району Проскурівської округи, засуджено за вироком надзвичайної сесії Подільського губернського суду до 8 років ув'язнення в концтаборі із суворою ізоляцією та конфіскацією майна. Його обвинувачено як повстанця загону отамана Я. Орла-Гальчевського, у складі якого 1920 р. брав участь у нападах на радянські установи. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
2	18.01.1926	12633. 1925–1926	Следственное дело по обвинению Козевича Петра Васильевича.	Козевича Петра Васильовича, жителя с. Богданівка Скалатського району Тернопільської губернії (на той час територія Польщі), засуджено за вироком Проскурівського окружного суду до 7 років ув'язнення у ВТТ із поразкою в правах на 3 роки. Його обвинувачено в «бандитизмі й незаконному перетині державного кордону». Згідно зі слідчими матеріалами в березні 1922 р. фігурант справи у складі повстанського загону отамана Я. Орла-Гальчевського брав участь у боях із частинами Червоної армії на території Летичівського, Літинського й Барського повітів Подільської губернії; восени 1924 р., незадовго до арешту, повернувся на Поділля для продовження антибільшовицької збройної боротьби. За постановою Хмельницького обласного суду від 14 лютого 1992 р. Козевича П.В. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
3	21.01.1926	4495. 1925–1926	Следственное дело по обвинению Сенделя Тимофея Станиславовича и др.	За справою проходять Сендель Тимофій Станіславович та його сини Олександр, Іван і Володимир – жителі Проскурова. Перших 3-х засуджено за вироком Проскурівського окружного суду до розстрілу з конфіскацією майна, а останнього – до 10 років ув'язнення у ВТТ із конфіскацією майна. За тим же вироком термін покарання Сенделю Володимирі Тимофійовичу скорочено на третину застосуванням амністії.

				Усіх обвинувачено як таких, що 1924 р. у складі місцевого збройного формування уенерівської орієнтації «з контрреволюційною метою скоювали вбивства, погроми й розбійні напади». За висновком прокуратури Хмельницької області від 2 березня 1995 р. усіх фігурантів справи визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають
4	29.06.1927	12624. 1927	Следственное дело по обвинению Карватовского Адольфа Станиславовича.	Карватовського Адольфа Станіславовича, жителя Кам'янця-Подільська, засуджено за вироком надзвичайної сесії Кам'янецького окружного суду до 5 років ув'язнення у ВТТ із конфіскацією майна. Його обвинувачено в «активній боротьбі проти робітничого класу й революційного руху». Згідно зі слідчими матеріалами фігурант справи восени 1920 р. служив у петлюрівській міліції на посаді старшого міліціонера. За висновком прокуратури Хмельницької області від 29 травня 1995 р. Карватовського А.С. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
5	09.12.1927	26404. 1927	Следственное дело по обвинению Мотрука-Марчевского И.Ю. и др.	За справою проходять житель Чернівців (на той час територія Румунії) Мотрук-Марчевський Іван Юрійович та 11 жителів Кам'янецької, Могилівської і Проскурівської округ. За вироком надзвичайної сесії Кам'янецького окружного суду Мотрука-Марчевського І.Ю. і ще 2-х фігурантів засуджено до розстрілу з конфіскацією майна, а решту – до 3–10 років ув'язнення у ВТТ із конфіскацією майна. Усіх обвинувачено в «бандитизмі та шпигунстві на користь Польщі». Згідно зі слідчими матеріалами обвинувачувані впродовж 1922–1925 рр. брали участь у нападках на місцеві радянські установи у складі диверсійних повстанських груп отамана Я. Орла-Гальчевського. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих
6	12.09.1928	20206. 1928	Следственное дело по обвинению Главацкого Федора Степановича	Главацького Федора Степановича, жителя с. Велика Березна Полонського району Шепетівської округи, засуджено за вироком надзвичайної сесії окружного суду до 10 років ув'язнення у ВТТ. Його обвинувачено у «пограбуваннях селян і знущанні над ними» під час служби 1918 р. у гетьманському каральному загоні, що дислокувався в містечку Славута Шепетівського повіту Волинської губернії. За висновком прокуратури Хмельницької області від 22 липня 1995 р. Главацького Ф.С. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає

7	27.02.1930	12260. 1929–1930	Следственное дело по обвинению Яремчука Иосифа Тимофеевича и Заики Сергея Григорьевича	Яремчука Йосипа Тимофійовича, жителя м. Ізяслав Шепетівської округи, та Заїку Сергія Григоровича, жителя м. Красилів Проскурівської округи, засуджено за постановою особливої наради при колегії ДПУ УСРР до 3 років ув'язнення в концтаборі. Першого обвинувачено як командира, а другого – як помічника командира карального загону гетьманської державної варти, що 1918 р. переслідував представників більшовицького підпілля Ізяславського і Проскурівського повітів. За висновком військової прокуратури Західного гарнізону України від 21 травня 1997 р. Яремчука Й.Т. та Заїку С.Г. визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають
8	14.03.1930	12634. 1929–1930	Следственное дело по обвинению Довзья Николая Федоровича	Довзія Миколу Федоровича, жителя с. Віньківці Кам'янецької округи, засуджено за постановою особливої наради при колегії ДПУ УСРР до 3 років заслання до Північного краю. Його обвинувачено як такого, що за влади УНР упродовж 1919–1920 рр. служив у комендатурі й карному розшуку повітового містечка Нова Ушиця Подільської губернії. За висновком прокуратури Хмельницької області від 31 липня 1995 р. Довзія М.Ф. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
9	27.05.1932	22128. 1932	Следственное дело по обвинению Степанишина Ивана Яковлевича	За справою проходить уродженець с. Михампіль (нині Михайлівка) Ярмолинецького району Вінницької області Степанишин Іван Якович, а на момент арешту житель Одеси. За вироком обласного суду його засуджено до розстрілу з конфіскацією майна, обвинувачено в «активній боротьбі проти робітничого класу та революційного руху». Згідно зі слідчими матеріалами обвинувачуваний 1918 р. служив у гетьманському каральному загоні, а згодом «організував злочинну групу, яка займалася пограбуваннями і вбивствами мирного населення» переважно єврейської національності. Ухвалою Найвищого суду УСРР від 7 серпня 1932 р. смертний вирок фігуранту справи замінено на 10 років ув'язнення у ВТТ із конфіскацією майна. За висновком прокуратури Хмельницької області від 15 грудня 1995 р. Степанишина І.Я. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
10	23.05.1942	10608. 1941–1942	Следственное дело по обвинению Бульбинского Александра Куприяновича.	Бульбинського Олександра Купріяновича, жителя містечка Корець Рівненської області, засуджено за постановою особливої наради при наркомі внутрішніх справ СРСР до розстрілу без конфіскації майна. Його обвинувачено у службі 1918 р. начальником гетьманської міліції Берездівської волості Кам'янецького повіту Подільської губернії та участі в розстрілі червоноармійця Тарашанського полку.

				За висновком прокуратури Хмельницької області від 19 січня 1995 р. Бульбинського О.К. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає. До справи долучено процесуальні фотографії фігуранта
11	22.01.1946	11963. 1945–1946	Следственное дело по обвинению Андруся Филиппа Максимовича	Андруся Пилипа Максимовича, уродження с. КИТАЙГОРОД Брацлавського повіту Подільської губернії, засуджено за вироком військового трибуналу Південної групи військ до 10 років ув'язнення у ВТТ з обмеженням у правах на 5 років. Його обвинувачено у шпигунстві та приналежності до емігрантських антирадянських організацій. Згідно зі слідчими матеріалами фігурант справи 1918 р. закінчив Київське юнкерське училище і як хорунжий Армії УНР протягом наступних 2-х років брав участь у боях проти частин Червоної армії, потім емігрував до Румунії, де впродовж 1924–1941 рр. був членом Українського комітету допомоги. За висновком військової прокуратури Західного гарнізону України від 8 лютого 1996 р. Андруся П.М. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає. До справи долучено фотографії та особисті документи фігуранта

Архівний підрозділ УСБУ в Черкаській області

Виконавець і відповідальна: Олена Погоріла.

Пор. №	Дата вироку	Арх. № справи, кількість томів. Рік провадження	Назва справи	Стисла анотація
1	07.11.1922	9817, тт. 1–6. 1921–1922	Дело № 1045 «Уманская контр-революционная организация» по обвинению Ягодзинской Г.З. и др.	За справою проходять Ягодзинська Галина Збигнівна й інші жителі повітового м. Умань Київської губернії (загалом 27 осіб польської національності), з яких 5-х засуджено за вироком військової колегії Верховного трибуналу при ВЦВК до розстрілу, 11-х – до ув'язнення в концтаборі на термін від 3-х місяців до 10 років, а решту звільнено з-під варти за відсутністю складу злочину. Усіх репресованих обвинувачено як членів «Уманської пляцувки», яка влітку – восени 1921 р. за підтримки 2-го відділу польського генштабу при 6-й армії поширювала свій вплив на території Південно-Західної України, підтримувала зв'язки з петлюрівськими й савіньковськими повстанськими загонами, займалася шпигунством. За висновком прокуратури Черкаської області від 8 грудня 1999 р. 4-х фігурантів справи реабілі-

				товано, а решту визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають. До справи долучено особисті документи фігурантів: фотографії, посвідчення, приватне листування, частину карти Уманщини тощо
2	19.04.1929	10183. 1929	Справа Кримінального судового відділу Шевченківського окружного суду по обвинуваченню Щириці Якова Опанасовича, Романенка Федора Агапійовича, Дешевенка Мина Порфирівича, Чубенка Карпа Яковича та ін.	За справою проходять 7 жителів сіл Шабельники, Тінки й Боровиця Чигиринського району Шевченківської округи. Щирицю Якова Опанасовича засуджено за вироком надзвичайної сесії окружного суду до розстрілу, а решту фігурантів – до 1,6–8 років ув'язнення у ВТТ. Їх обвинувачено як отамана Мамає і повстанців очолюваного ним Білоярського полку – місцевої петлюрівської повстанської організації, що була сформована як загін самооборони й підтримувала зв'язок із Холоднороським повстанком і повстанським загonom отамана П. Хмари. Згідно зі слідчими матеріалами у 1919–1920 рр. повстанці спільно протистояли підрозділам Добровольчої і Червоної армій. Із показань свідків відомо також про вплив Холоднороського повстанку на оперування повстанських загонів отаманів Чорного Ворона і П. Хмари поблизу містечка Кам'янка, Товкача – неподалік від с. Полуднівка та Яблучка – в районі сіл Матусів – Лебедин. За постановою президії Черкаського обласного суду від 4 червня 1992 р. усіх фігурантів справи визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають
3	12.09.1929	10180. 1929	Справа Кримінального судового відділу Шевченківського окружного суду по обвинуваченню Варича Василя Ніловича	Варича Василя Ніловича, жителя с. Тінки Чигиринського району Шевченківської округи, засуджено за вироком надзвичайної сесії окружного суду до 10 років ув'язнення у ВТТ. Його обвинувачено як такого, що 1919–1920 рр. підтримував зв'язки з повстанцями Білоярського полку отамана Мамає та проводив антибільшовицьку агітацію. За висновком прокуратури Черкаської області від 8 жовтня 1992 р. Варича В.Н. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
4	22.03.1930	14027. 1930	Справа Кримінального судового відділу Шевченківського окружного суду по обвинуваченню Горобця Івана Якимовича	Горобця Івана Якимовича, жителя містечка Сміла Шевченківської округи, засуджено за вироком надзвичайної сесії окружного суду до 5 років ув'язнення у ВТТ. Його обвинувачено як такого, що 1919 р. за місцем проживання служив у денікінській армії командиром каральної роти й головою військово-польового суду. Згідно зі слідчими матеріалами очолювана Горобцем І.Я. рота діяла як «каральний загін у боротьбі з більшовизмом». За постановою президії Черкаського обласного суду від 24 червня 1993 р. Горобця І.Я. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає. До справи долучено фотографію фігуранта

5	18.08.1941	12818. 1940–1941	Контрольно-наблюдательное дело на Ризова-Гризова Н.П.	Ризова-Гризова Наума Павловича, жителя с. Василівці Черкаського району Київської області, засуджено за вироком Харківського обласного суду до розстрілу. Його обвинувачено у шпигунсько-підривної діяльності. Згідно зі слідчими матеріалами у 1919–1920 рр. Ризов-Гризов Н.П. служив офіцером Армії УНР і, зокрема, командував каральним загonom, що діяв на території Кам'янської та Олександрівської волостей Чигиринського повіту Київської губернії. За висновком прокуратури Черкаської області від 15 лютого 1995 р. Ризова-Гризова Н.П. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає. До справи долучено фотографію фігуранта
---	------------	---------------------	---	---

Архівний підрозділ УСБУ в Чернігівській області

Виконавець і відповідальний: Олег Черніченко.

Пор. №	Дата вироку	Арх. № справи, кількість томів. Рік провадження	Назва справи	Стисла анотація
1	09.03.1920	14415. 1920	Следственное дело по обвинению Каламакина А.Ф.	Каламакіна Якіма Федоровича, жителя х. Лихий Новозибківського повіту Чернігівської губернії (нині територія Білорусі), засуджено за постановою військового слідчого ОВ ВНК при реввійськраді 9-ї Кубанської армії Кавказького фронту до ув'язнення в концтаборі до завершення громадянської війни. Його обвинувачено як такого, що 1919 р., за денікінської влади, служив «окружним отаманом місцевої охорони, брав участь у розстрілах червоноармійців». За висновком прокуратури Чернігівської області від 23 січня 1998 р. Каламакіна Я.Ф. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
2	25.03.1920	8583. 1920	Следственное дело по обвинению Волика Г.П.	Волика Григорія Павловича, жителя повітового м. Ніжин Чернігівської губернії, засуджено за постановою колегії Чернігівської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено у службі в серпні 1919 р. в контррозвідці Добровольчої армії під час окупації нею Ніжина, а також у сприянні в арешті дружини співробітника Ніжинської ПНК. За висновком прокуратури Чернігівської області від 22 вересня 1994 р. Волика Г.П. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає

3	30.03.1920	3795. 1919–1920	Следственное дело по обвинению Соколовского П.Н.	Соколовського Петра Миколайовича, жителя містечка Бахмач Конотопського повіту Чернігівської губернії, засуджено за вироком Гомельського революційного військового залізничного трибуналу до розстрілу. Його обвинувачено в «контрреволюції та бандитизмі». Згідно зі слідчими матеріалами фігурант справи неодноразово брав участь у пограбуваннях населення власного містечка під час служби 1919 р. рядовим Добровольчої армії. За висновком Чернігівського обласного суду від 24 квітня 1996 р. Соколовського П.М. реабілітовано в частині засудження за обвинуваченням у «контрреволюції» (служба в Добровольчій армії), але в частині обвинувачення в «бандитизмі» (участь у пограбуваннях населення) визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
4	05.04.1920	3605. 1920	Следственное дело по обвинению Горбатенко Г.П. и др. (всего 11 человек)	За справою проходять Горбатенко Григорій Прохорович та інші жителі с. Бутівка Сосницького повіту Чернігівської губернії (загалом 11 осіб), з яких 7-х засуджено за постановою колегії Чернігівської ГНК до розстрілу. Їх обвинувачено як учасників місцевого збройного антибільшовицького повстання, що відбулося стихійно в березні 1920 р. 3-х фігурантів справи з-під варті звільнено за недоведеністю провини, а слідчі матеріали стосовно ще 1-го передано на повторне дізнання. За висновком прокуратури Чернігівської області від 29–30 січня 1995 р. 9-х фігурантів справи реабілітовано, а Горбатенка Г.П. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає. У справі є фотографія невідомого вершника у військовій формі з гвинтівкою
5	14.07.1920	2138. 1920	Следственное дело по обвинению Гришко Н.К.	Гришка Миколу Корнійовича, жителя с. Курінь Бахмацької волості Конотопського повіту, засуджено за постановою ОВ ВНК при реввійськраді 12-ї армії до розстрілу. Його обвинувачено як такого, що восени 1919 р. викрив денікінцям голову і двох членів виконкому власного села, а також убив жителя сусіднього с. Піски. За висновком прокуратури Чернігівської області від 28 листопада 1998 р. Гришка М.К. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
6	05.10.1920	4030. 1920	Следственное дело по обвинению Добровольского Г.К.	Добровольського Григорія Кузьмича, жителя с. Літки Остерського повіту Чернігівської губернії (так у тексті, нині с. Лихолітки Козелецького району), засуджено за постановою колегії Чернігівської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено у службі 1918 р. помічником начальника гетьман-

				ської державної варті с. Чемер Козелецького повіту Чернігівської губернії і в розстрілах червоних партизанів, а також у подальшій службі писарем у контррозвідці Добровольчої армії під час окупації нею 1919 р. Чернігівщини. За висновком прокуратури Чернігівської області від 21 грудня 1994 р. Добровольського Г.К. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
7	02.03.1921	4093. 1921	Следственное дело по обвинению Зелко М.М.	Зелка Максима Михайловича, жителя с. Салтикова Дівиця Куликівської волості Чернігівського повіту Чернігівської губернії, засуджено за постановою колегії Чернігівської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено як такого, що 1918 р. служив у місцевій державній варті, проводив арешти й тортури громадян, які виступали проти гетьманської влади. За висновком прокуратури Чернігівської області від 26 грудня 1994 р. Зелка М.М. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
8	03.03.1922	4510. 1921–1922	Следственное дело по обвинению Барбона Е.М.	Барбона Євдокима Марковича, жителя с. Зазим'є Остерського повіту, засуджено за постановою колегії Чернігівської ГНК до 5 років ув'язнення в концтаборі. Одночасним застосуванням амністії V Всеукраїнського з'їзду рад термін покарання скорочено на третину. Фігуранта справи обвинувачено як учасника місцевого антибільшовицького повстання, що відбулося стихійно весною 1921 р. Згідно зі слідчими матеріалами під час повстання він брав участь у вбивстві єврейської дівчини й пограбуваннях односельчан. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
9	15.05.1921	4026. 1921	Следственное дело по обвинению Дмитренко Т.Е.	Дмитренко Тихона Євтихійовича, жителя х. Квасників Олешнянської волості Городнянського повіту Чернігівської губернії, засуджено за постановою колегії Чернігівської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено як такого, що з осені 1920 р. підтримував повстанців місцевого загону уенерівського отамана Галаки: постачав харчі, надавав притулок та оперативну інформацію. За висновком прокуратури Чернігівської області від 28 грудня 1994 р. Дмитренко Т.Є. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
10	03.06.1921	8603. 1921	Следственное дело по обвинению Луценко И.А.	Луценко Іларіона Абрамовича, жителя Борзни, засуджено за постановою колегії Київської ГНК до розстрілу. Одночасним застосуванням амністії V Всеукраїнського з'їзду рад смертний вирок замінено на 5 років ув'язнення в концтаборі.

				Фігуранта справи обвинувачено як учасника місцевого антибільшовицького збройного повстання 1919 р., а також члена «Воронківської банди», причетної до вбивства 1920 р. 3-х міліціонерів. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
11	06.06.1921	4425. 1920–1921	Следственное дело по обвинению Шумейко В.А. и др. (всего 13 человек)	За справою проходять Шумейко Василь Андрійович, Шелег Петро Іванович та інші жителі с. Гусавка Березнянської волості Чернігівського повіту (загалом 19 осіб), з яких 9-х засуджено за постановою експедиційної трійки та колеґії Чернігівської ГНК до розстрілу, а 4-х – до 5 років ув'язнення в концтаборі. Їх обвинувачено як учасників стихійного селянського повстання, під час якого брали участь у вбивстві голови Гусавського виконкому та членів його сім'ї. Решту заарештованих звільнено з-під варти за недоведеністю провини. За висновком прокуратури Чернігівської області від 25 липня 1995 р. 10-х фігурантів справи реабілітовано. За висновком тієї ж прокуратури від 25 жовтня 1995 р. 9-х репресованих визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають. До справи долучено фотографію Шелега П.І.
12	09.08.1921	2512. 1921	Следственное дело по обвинению Шкурата В.И.	Шкурата Василя Йосиповича, жителя с. Бобрик Ніжинського повіту Чернігівської губернії, засуджено за постановою колеґії Чернігівської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено в тому, що восени 1919 р. після окупації підрозділами денікінської армії містечка Носівка брав участь у боротьбі з червоними партизанами й викривав більшовицьких активістів. За висновком прокуратури Чернігівської області від 17 травня 1995 р. Шкурата В.Й. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає. До справи долучено фотографію фігуранта
13	03.03.1922	2521. 1922	Следственное дело по обвинению Лыско А.С.	Лиска Олександра Степановича, жителя містечка Нова Басань Козелецького повіту, засуджено за постановою колеґії Чернігівської ГНК до розстрілу. Його обвинувачено як такого, що в березні – червні 1920 р. оперував у складі місцевого повстанського загону уснерівського отамана Ромашка, брав участь у розстрілах полонених червоноармійців і командирів – учасників спрямованих проти повстанців військових операцій. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого

14	11.05.1923	9137, тт. 1–6. 1922–1925	Следственное дело по обвинению Ичнянской подпольной организации «Патріотичне кубло» под руководством Палагута Ф.Д. и др. (всего 34 человека)	За справою проходять Палагута Федір Данилович та інші жителі містечка Ічня Борзнянського повіту і навколишніх сіл (загалом 34 особи), з яких 11-х засуджено за вироком надзвичайної сесії Чернігівського губсуду до розстрілу, 7-х – до ув'язнення в концтаборі на термін від 6 місяців до 5 років, а 6-х – до виселення з місць проживання на 3 роки із заборобою на цей час перебувати в межах Чернігівської, Полтавської, Київської, а також прикордонних Волинської і Подільської губерній. Стосовно 10-ти фігурантів справу припинено за недоведеністю провини. Усіх репресованих обвинувачено як членів підпільної повстанської організації «Патріотичне кубло», що діяла в районі Ічні, здійснювала погроми пунктів хлібозаготівлі, поширювала антибільшовицькі відозви, мала стосунки із залишками збройних формувань уенерівських отаманів Ангела, Скубана та Скрипченка. 25 березня 1925 р. президія ВУЦВК ухвалила всі смертні вироки за справою замінити на 10 років ув'язнення в концтаборі. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих. До справи долучено посвідчення, довідки, паспорти, фотографії та інші особисті документи членів організації
15	13.07.1923	7797, тт. 1–9. 1921–1923	Следственное дело особого архива «О повстан- ческих и бандитских проявлениях в местечке Носовке» (всего 38 человек)	У справі об'єднано слідчі матеріали 1921 і 1923 рр. стосовно Гаврильчука Петра Григоровича та інших жителів містечка Носівка Чернігівської губернії (загалом 38 осіб) – членів місцевого товариства «Просвіта». 1921 р. за постановою колегії Чернігівської ГНК 9-х фігурантів справи засуджено до двох років ув'язнення в концтаборі умовно, а 2-х звільнено з-під варті за недоведеністю провини. 1923 р. за вироком надзвичайної сесії губсуду 2-х фігурантів засуджено до розстрілу, застосуванням амністії заміненого на 10 років позбавлення волі із суворою ізоляцією, 2-х – до 2 років ув'язнення в концтаборі зі скороченням терміну покарання на третину і 2-х звільнено з-під варті за недоведеністю провини. Рішення стосовно решти заарештованих у справі немає. Притягнутих до кримінальної відповідальності обвинувачено як членів повстанського комітету, що восени 1919 р. прагнув дезорганізувати евакуацію майна Червоної армії, чинити опір вторгненню денікінської армії, відновити владу УНР. Із цією метою повстанкомом організовано супроводжуваний людськими жертвами терористичний акт на залізниці, убивство співробітника ГНК, пограбування і вбивства більшовицьких активістів. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих

16	17.09.1923	1456. 1923	Следственное дело по обвинению Красножена И.В. и др. (всего 4 человека)	За справою проходять Красножен Ілля Васильович та інші жителі сіл Пилипча та Свинопухи (нині Вишневе) Ріпкинського району Чернігівської округи Чернігівської губернії (загалом 4 особи). Красножена І.В. засуджено за вироком надзвичайної сесії губсуду до розстрілу, заміненого застосуванням амністії на 10 років позбавлення волі із суворою ізоляцією, а інших – до 1–2 років ув'язнення в концтаборі. Їх обвинувачено як таких, що навесні 1921 р. у складі повстанського загону уенерівського отамана Галаки брали участь у вбивстві двох чекістів, бою з червоноармійцями під с. Чисті Лужі, нападі на пароплав під містечком Радуль і вбивстві 60-ти осіб. За висновком прокуратури Чернігівської області від 15 грудня 1996 р. фігурантів справи визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають
17	28.12.1923	1492. 1923	Следственное дело по обвинению Суярка П.И., Прокопенко А.Г.	Суярка Петра Івановича, жителя с. Веркіївка (нині Вертіївка) Ніжинської округи Чернігівської губернії, засуджено за вироком надзвичайної сесії Чернігівського губсуду до 8 років позбавлення волі із суворою ізоляцією. Одночасним застосуванням амністії термін покарання скорочено наполовину. Суярка П.І. обвинувачено в замаху на вбивство секретаря Ніжинського політбюро і в підтриманні зв'язків з ічнянським повстанським загonom уенерівської орієнтації отамана Скубана. Іншого фігуранта справи, жителя Ніжина Прокопенка Олексія Григоровича, заарештовано за обвинуваченням у пособництві повстанцям отамана Скубана, але за тим же судовим вироком звільнено з-під варти за недоведеністю провини. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого. До справи долучено фотографію Суярка П.І.
18	16.10.1924	9045. 1923–1924	Следственное дело по обвинению Лимана И.Т.	Лимана Івана Тимофійовича, жителя Борзни, притягнуто до кримінальної відповідальності повторно. Його обвинувачено як такого, що 1919 р. брав участь у місцевому антибільшовицькому селянському повстанні, перебував у загонах отаманів Шекери й Ангела, розстрілював більшовицьких активістів; був засуджений за постановою колегії Чернігівської ГНК до розстрілу, але під час виконання вироку втік і переховувався; приховавши свою «попередню злочинну діяльність», добровільно вступив до лав Червоної армії і після демобілізації проживав легально до викриття й повторного арешту. Ухвалою касаційної колегії кримінальних справ Найвищого суду УСРР смертний вирок колегії Чернігівської ГНК стосовно Лимана І.Т. змінено на 5 років позбавлення волі із суворою ізоляцією. За постано-

				вою малої президії ВУЦВК від 15 листопада 1924 р. ув'язненого звільнено з-під варти у зв'язку з тим, що з моменту скоєння ним злочину минуло понад 5 років. За висновком прокуратури Чернігівської області від 21 травня 1996 р. Лимана І.Т. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
19	23.10.1924	2290, тт. 1–10. 1922–1928	Следственное дело по обвинению участников «Браницкого петлюровского повстанкома» под руководством Хижняка П.Д. и др. (всего 26 человек)	За справою проходять 26 жителів с. Браниця Ніжинської округи, з яких 4-х засуджено за вироком Чернігівського губсуду до розстрілу, заміненого на 10 років позбавлення волі; 15-х – до позбавлення волі терміном від 7 місяців до 2 років, а решту звільнено з-під варти за недоведеністю провини. Усіх репресованих обвинувачено як членів місцевого уенерівського повстанкому, що протягом 1919–1924 рр. надихав місцевих повстанців на вчинення самосуду над злочинцями, репресій проти представників більшовицької влади і збройного опору учасникам чекістсько-військових операцій, а також сприяв масовому піднесенню національної свідомості на культурній і церковній нивах. Згідно зі слідчими матеріалами головою повстанкому був Цирень Пилип Сергійович, його заступником – Опенько Павло Іванович, місцевим отаманом – Хижняк Панкрат Дем'янович. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованих. До справи долучено особисті документи й фотографії керівників повстанкому та інших фігурантів
20	14.08.1925	4547. 1925	Следственное дело по обвинению Куца А.И.	Куца Олександра Гнатовича, жителя с. Ольшани Малодівицького району Прилуцької округи, засуджено за вироком окружного суду до розстрілу. Його обвинувачено в бандитизмі та проживанні за фальшивими документами. Згідно зі слідчими матеріалами фігурант справи належав до «банди колишніх офіцерів царської армії», яка 1919 р. напала на військові частини, убивала червоноармійців та підтримувала стосунки з повстанцями отамана Ангела. Смертний вирок стосовно Куца О.Г. «за давністю скоєння злочину» замінено на 5 років позбавлення волі із суворою ізоляцією. За висновком прокуратури Чернігівської області від 15 січня 1995 р. Куца О.Г. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
21	15.01.1926	1366. 1925–1926	Следственное дело по обвинению Мурашко П.С.	Мурашка Петра Самсоновича, жителя с. Вересоч Ніжинської округи, засуджено за вироком окружного суду до 3 років позбавлення волі без суворої ізоляції. Його обвинувачено як такого, що 1918 р., за часів Гетьманату, був членом місцевого «куркульського збройного загону хліборобів-власників» та учас-

				ником обшуків осель більшовицьких активістів, а також незаконно зберігав вогнепальну зброю. Застосуванням амністії V Всеукраїнського з'їзду рад Мурашка П.С. звільнено від покарання. За висновком Чернігівського обласного суду від 15 травня 1996 р. стосовно Мурашка П.С. у силі залишено частину обвинувачення щодо незаконного зберігання ним вогнепальної зброї. До справи долучено фотографію фігуранта
22	28.01.1926	14431. 1925	Следственное дело по обвинению Вороны М.И. и др. (всего 9 человек)	Ворону Митрофана Івановича й інших жителів Носівки Ніжинської округи (загалом 9 осіб) заарештовано 1 грудня 1925 р. Носівським райвідділом ДПУ УСРР. Усіх обвинувачено як таких, що 1918 р. були членами Союзу хліборобів-власників, брали участь в арештах червоних партизанів загону М. Кропив'янського й супроводженні їх на розстріл до Ніжина. За супровідним листом окружного відділу ДПУ УСРР слідчу справу було передано на розгляд окружному прокуророві. Відомостей про засудження й подальшу долю фігурантів у справі немає. Її впорядковано за датою підготовки зазначеного супровідного листа. За висновком прокуратури Чернігівської області від 30 березня 1998 р. фігурантів справи визнано притягнутими до відповідальності обґрунтовано й такими, що реабілітації не підлягають
23	13.02.1929	8487. 1928–1929	Следственное дело по обвинению Нестеренко К.Д.	Нестеренка Кузьму Дмитровича, жителя с. Яцини Харківського району Прилуцької округи, засуджено за вироком надзвичайної сесії окружного суду до 10 років позбавлення волі з конфіскацією майна та обмеженням у правах на 5 років. Його обвинувачено як такого, що восени 1919 р. у складі денікінського карального загону брав участь у розправі над односельчанами. Згідно зі слідчими матеріалами фігурант справи викрив денікінцям місцевих міліціонерів, а також сім'ї червоноармійців і більшовицьких активістів; разом із Добровольчою армією відступив до Криму, де й переховувався до арешту органами ОДПУ. За висновком прокуратури Чернігівської області від 7 червня 1994 р. Нестеренка К.Д. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає. До справи долучено особисті документи фігуранта
24	24.10.1929	8880. 1929	Следственное дело по обвинению Дуденко П.М., Калюжного З.С.	Фігуранти справи – жителі с. Ядлівка Новобасанського району Ніжинської округи (нині с. Перемога Баришівського району Київської області) Дуденко Петро Михайлович та Калюжний Захар Созонович. За постановою колегії ОДПУ першого засуджено до розстрілу, а другого з-під варті звільнено застосуванням амністії. Дуденка П.М. обвинувачено як та-

				кого, що влітку 1920 р. очолював місцеву самооборону й «наказав пограбувати червоноармійський загін, розстріляти його командира й комісара». Калюжного З.С. обвинувачено як такого, що на той час перебував у загоні місцевої самооборони і брав участь у зазначених пограбуваннях та розстрілах. За висновком прокуратури Чернігівської області від 16 березня 1995 р. Калюжного З.С. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає. За висновком тієї ж прокуратури від 28 березня 1995 р. Дуденка П.М. реабілітовано
25	24.10.1929	8884. 1929	Следственное дело по обвинению Крикуна Н.Я., Безкровного Н.А., Недилько М.С., Ющенко С.Х., Фалько С.И.	Фігуранти справи – жителі с. Ярославка Бобровицького району Ніжинської округи. За постановою колегії ОДПУ Крикуна Микиту Яковича, Безкровного Никифора Антоновича й Фалька Степана Гнатовича засуджено до розстрілу, а Неділька Макара Семеновича та Ющенко Сергія Харитоновича – до 10 років ув'язнення в концтаборі. Їх обвинувачено як таких, що в 1919–1920 рр. були повстанцями загону отамана Ромашка, брали участь у «масових погромах, розстрілах червоноармійців і революційно настроєних селян», а надалі проводили антирадянську агітацію. Тією ж постановою смертний вирок стосовно Фалька С.Г. замінено на 10 років ув'язнення в концтаборі. За висновком Чернігівського обласного суду від 15 липня 1994 р. фігурантів справи реабілітовано в частині обвинувачення за ст. 54-10 КК УСРР (антирадянська агітація), але за ст. 54-2 КК УСРР (бандитизм) їх визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають
26	12.01.1930	6350. 1930	Следственное дело по обвинению Долгого Д.П., Жованика А.Г. и др. (всего 7 человек)	За справою проходять жителі с. Дмитрівка Котопської округи (загалом 7 осіб). Долгого Дмитра Прокоповича й Жованика Олександра Григоровича засуджено за вироком окружного суду до розстрілу з конфіскацією майна, а інших фігурантів справи – до 1–6 років позбавлення волі з конфіскацією майна. Зазначених осіб обвинувачено як організаторів і керівників, а решту – як членів місцевого осередку Союзу хліборобів-власників, що 1918 р. дотримувався прогетьманської, а 1919 р. – проденікінської орієнтацій. За постановою Чернігівського обласного суду від 13 квітня 1994 р. Долгого Д.П. і Жованика О.Г. визнано обґрунтовано засудженими й такими, що реабілітації не підлягають. Інших фігурантів справи реабілітовано
27	11.03.1930	4595. 1930	Следственное дело по обвинению Притыки Д.Я.	Притику Дмитра Яковича, уродженця с. Озеряни й жителя х. Плуг Бобровицького району Ніжинської округи, засуджено за постановою надзвичайної трійки при колегії ДПУ УСРР до розстрілу. Притику Д.Я. обвинувачено у здійсненні замаху на вбивство одно-

				сельчан, які 1929 р. на суді у справі про його розкуркулення й виселення свідчили про нього як учасника антибільшовицького повстання 1920 р. в с. Озеряни й повстанця загону отамана Ромашка. За висновком прокуратури Чернігівської області від 21 липня 1995 р. Притику Д.Я. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
28	18.05.1931	8710. 1931	Следственное дело по обвинению Сидоренко Г.Н.	Сидоренка Григорія Микитовича, жителя містечка Козелець Ніжинського району, засуджено за постановою судової трійки при колегії ДПУ УСРР до 5 років ув'язнення в концтаборі. Його обвинувачено як такого, що 1918–1919 рр. служив офіцером гетьманського й петлюрівського війська, очолював каральний загін, що «активно діяв проти революційно настроєних селян і робітників Ніжинського повіту, придушував революційний повстанський рух, розстрілював червоних партизанів». За висновком прокуратури Чернігівської області від 3 червня 1994 р. Сидоренка Г.М. визнано обґрунтовано засудженим і таким, що реабілітації не підлягає
29	26.04.1936	2963. 1936	Следственное дело по обвинению Бычка П.Я.	Бичка Прокопія Яковича, жителя Чернігова, засуджено за вироком спеціальної колегії Чернігівського обласного суду до 5 років ув'язнення у ВТТ без конфіскації майна й обмеження у правах. Його обвинувачено в тому, що з листопада 1919 р. до травня 1920 р. служив у Добровольчій армії, брав участь в обшуках громадян, викривав з-поміж них радянських працівників і передавав їх денікінській контррозвідці. Ухвалою Найвищого суду УСРР від 23 травня 1936 р. попередній вирок замінено на 2 роки позбавлення волі в загальних місцях ув'язнення без обмеження у правах. За висновком УСБУ в Чернігівській області Бичка П.Я. визнано притягнутим до відповідальності обґрунтовано (за скоєння загальнокримінальних злочинів). До справи долучено особисті документи фігуранта
30	04.02.1937	2976. 1937	Следственное дело по обвинению Палехи И.В. и др. (всего 4 человека)	За справою проходять житель Чернігова Пальоха Іван Володимирович і 3 жителі навколишніх сіл. Пальоху І.В. засуджено за вироком спецколегії Чернігівського обласного суду до 10 років виправно-трудових таборів із конфіскацією майна та обмеженням у правах на 5 років, а Максимовича Миколу Павловича та Максимовича Сергія Павловича – до 7 і 5 років позбавлення волі відповідно. Їх обвинувачено як таких, що прагнули утворення «української буржуазно-націоналістичної держави». 4-го фігуранта справи звільнено з-під варті за недоведеністю провини.

				Згідно зі слідчими матеріалами Пальоха І.В. навесні 1919 р. виступив з антибільшовицькою промовою в с. Матусів Шполянського повіту Київської губернії під час захоплення села «бандою отамана Н. Григор'єва і влаштування нею єврейського погрому». За показаннями свідків того ж року обвинувачуваний перебував у Конотопі як поручик денкінської армії. За висновком прокуратури Чернігівської області від 23 вересня 1993 р. Пальоха І.В. і Максимовича С.П. реабілітовано. За постановою Верховного Суду України від 27 березня 1998 р. Максимовича М.П. у частині засудження за ст. 54-10 (антирадянська агітація) реабілітовано, але в частині обвинувачення в незаконному зберіганні вогнепальної зброї визнано обґрунтовано засудженням і таким, що реабілітації не підлягає. До справи долучено особисті документи й фотографії фігурантів, зокрема свідоцтво Пальохи І.В. (із фотографією) про закінчення ним Київського інституту народної освіти
31	25.08.1937	4167. 1937	Следственное дело по обвинению Брыля Ф.А.	Бриля Пилипа Антоновича, жителя х. Хромовці Бобровицького району Чернігівської області, засуджено за постановою трійки при УНКВС по Чернігівській області до 10 років ув'язнення у ВТТ. Його обвинувачено у скоєнні загальнокримінальних злочинів (убивство й пограбування односельчан), а також як колишнього офіцера царської армії та повстанця загонів Н. Махна і О. Ковалю, у зв'язку з чим у 1921–1922 рр. двічі перебував під арештом. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого
32	07.04.1941	14002. 1940–1941	Следственное дело по обвинению Матченко И.И.	Матченка Івана Івановича, уродженця с. Рубанка Дмитрівського району Чернігівської області, засуджено за постановою особливої наради при НКВС СРСР до 8 років ув'язнення у ВТТ. Його обвинувачено в нелегальному переході державного кордону. Згідно зі слідчими матеріалами Матченко І.І. в 1919–1920 рр. служив у Білій армії водієм генерала Бредова. У справі немає відомостей про її перегляд компетентними органами на предмет реабілітації репресованого. До справи долучено фотографію фігуранта
33	18.09.1946	9298. 1946	Следственное дело по обвинению Дорошенко Л.Г.	Дорошенка Леоніда Григоровича, уродженця Чернігова, засуджено за вироком військового трибуналу Північної групи військ до 10 років позбавлення волі з подальшим обмеженням у правах на 3 роки

				без конфіскації майна. Його обвинувачено як того, що в грудні 1945 р. здійснив нелегальний перехід державного кордону СРСР із Польщею, у районі Варшави був затриманий. Згідно зі слідчими матеріалами Дорошенко Л.Г. у 1919–1920 рр. служив у денікінських і врангелівських військах, брав участь у бойових діях проти частин Червоної армії, у листопаді 1920 р. евакуювався до Константинополя (Туреччина), звідки переїхав до Болгарії, а потім до Франції. 1945 р. його кілька місяців утримували німці в трудовому таборі м. Цитау, а після визволення Червоною армією у травні 1945 р. він повернувся на Батьківщину. Спробу нелегального виїзду за кордон обвинувачуваний пояснив бажанням зустрітися з родичами, які там залишилися. За постановою Чернігівського обласного суду від 5 жовтня 1994 р. вирок військового трибуналу Північної групи військ змінено. Обвинувачення Дорошенка Л.Г. за ст. 58-1 «а» КК РРФСР (зрада Батьківщини) перекваліфіковано на ст. 80 КК УРСР (виїзд за кордон без встановленого паспорта)
--	--	--	--	--

ІЛЮСТРАТИВНИЙ МАТЕРІАЛ

ДОКУМЕНТ 1

На стор. 168

ДОКУМЕНТ 1. Групова фотографія із засвідчувальним надписом на звороті. Зображено 52-х ідентифікованих (помічених окремо розшифрованими цифрами) повстанців Подільської повстанської групи отамана Якова Орла-Гальчевського. Зокрема, цифрою «1» на фотографії позначено отамана Орла, цифрою «2» – помічника отамана Петра Погибу, цифрою «3» – начальника штабу Павла Конопенка, цифрою «4» – повстанського лікаря Мотрука, цифрою «5» – коменданта і начальника контррозвідки Івана Кохана, а цифрою «44» – репресованого восени 1923 р. козака Федора Корнілішина, в якого вилучено цю фотографію.

ГДА СБУ, Вінниця. – Ф. «Основний». – Спр. 12197. – Арк. 49 (у конверті).

На епоху повстання проти
Окупантів України Самост.
Штаб. Подільської Повст.
групи Отамана Орла
у вересні 1922 року
М. Наїманові А. Корнішину

12197

ДОКУМЕНТ 1 (зворот)

Секретно-оперативный.

Не таємно

по указанию в приказе П.Р.О.И.А.З.С. от 8 июля 1921 г. о ликвидации банды
летучим отрядам.

№ 2.

"8" июля 1921 года.

г.р. Ольгополь.

"18" часов.

(Карта 10 в. в дюйме).

По данным разведки, банды, приблизительно численности в 150-200 штыков и 40 сабель при шести пулеметах, оперировали в лесах при селах: Кедрашевка, Романовка, Поташня и Ялонец. После столкновений со 2-м летучим отрядом 7-го августа, есть основание предполагать, что банды направились в Болонские и Таракановские леса севернее Жабокрички.

Для полного выматывания и ликвидации банд, ПРИКАЗЫВАЮ:

Начальнику Летотряда
№ 1.

§ 1.
Остановясь в дер. Стратиевке, освещать Ивашковский, Попово-Гребельский и Бритаевский леса, немедленно донося о встречах с бандой и результатах разведки.

Начальнику Летотряда
№ 2.

§ 2.
Сосредоточившись в селе ЧЕЧЕЛЬНИИ, к 1 часу 10 июля занять район с. Вандуровка и ст. Дехно, имея основной задачей постоянное наблюдение за районом с. Таракановки и в случае встречи с бандой, не дать ей возможности прорваться в южном и юго-восточном направлениях.

Начальнику Летотряда
№ 3.

§ 3.
Направиться через с.с. Лесничье, Якубовка, на Кедрашевку, отсюда двинуться по лесной дороге Вандурово-Поташня на Поташню, имея задачей детально осветить лес.
По выяснению и в зависимости от обстановки, сосредоточить отряд в м. Бершадь и с рассветом 10 июля приступить к обследованию Балановских и Ободовских лесов, имея задачей выкурить бандитов из указанных пунктов в каком бы то ни было направлениях.

Начальнику летотряда
№ 4.

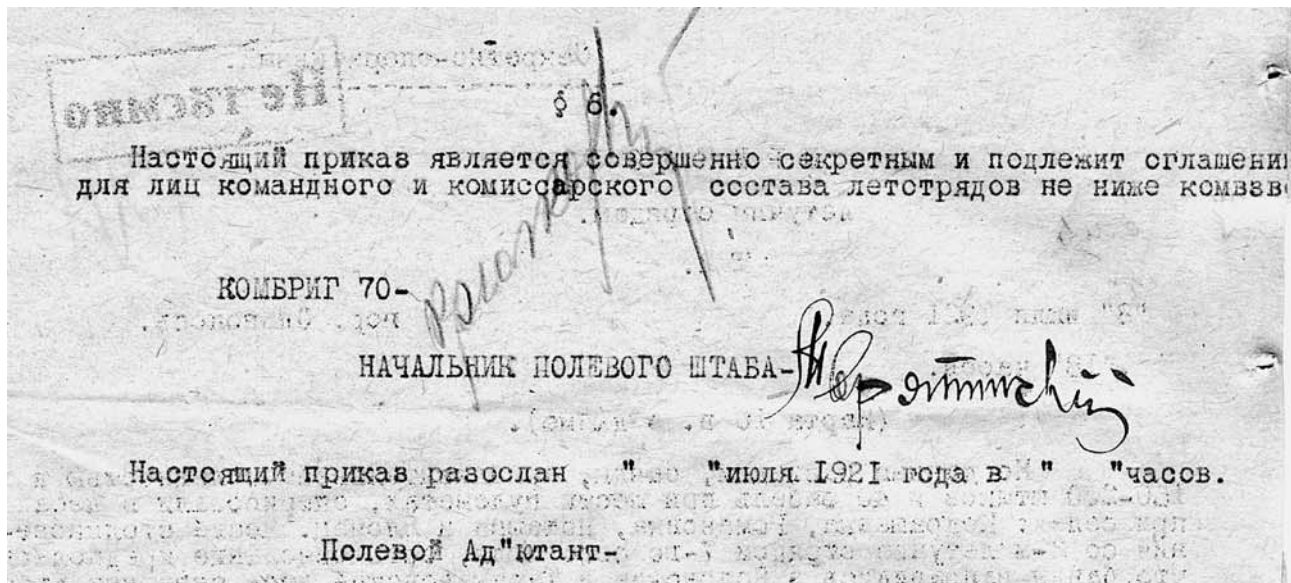
§ 4.
К 1 часу 10 июля выдвинуться в район села Жабокрички, где мною лично будет указана задача.

§ 5.

Начальникам 2-го и 3-го летотрядов, равно и 1-го, держать постоянную связь со мною и присылать донесения в. с. Жабокричку.

ДОКУМЕНТ 2. Наказ летучим загонам № 2 від 8 липня 1921 р. щодо оперативних заходів, спрямованих на ліквідацію повстанських формувань отамана С. Заболотного на території Ольгопільського повіту Подільської губернії. Наказ підписав командир 70-ї бригади 24-ї дивізії 14-ї армії Крючковський Леонід Федорович, надалі репресований за обвинуваченням у таємній змові з отаманом С. Заболотним і плануванні переходу червоної бригади на бік повстанців.

ГДА СБУ, Вінниця. – Ф. «Основний». – Спр. 28477. – Т. 2. – Арк. 197–197 зворот. Оригінал. Машинопис.
(5 вересня 2011 р. справу передано на зберігання до ГДА СБУ: Ф. 5. – Спр. 67858.)

ДОКУМЕНТ 2. (зворот)

ДОКУМЕНТ 3. Фотографія репресованого Плахотнюка Стефана Гавриловича – повстанця загонів унерівських отаманів А. Волинця та Лиха-Дорошенка.

ГДА СБУ, Вінниця. –
Ф. «Основний». – Спр. 28011. –
Арк. 50-а (у конверті).

НАШИ ЦѢЛИ ЗА ЧТО МЫ БОРЕМСЯ.

Опубликовано слѣдующее официальное сообщеніе Предсѣдателя Особаго Совѣщанія при Главнокомандующемъ вооруженными силами на Югѣ Россіи, отъ 10-го апрѣля.

Главное командованіе на Югѣ Россіи обратилось къ правительствамъ Союзныхъ Державъ черезъ ихъ официальныхъ представителей со слѣдующей деклараціей.

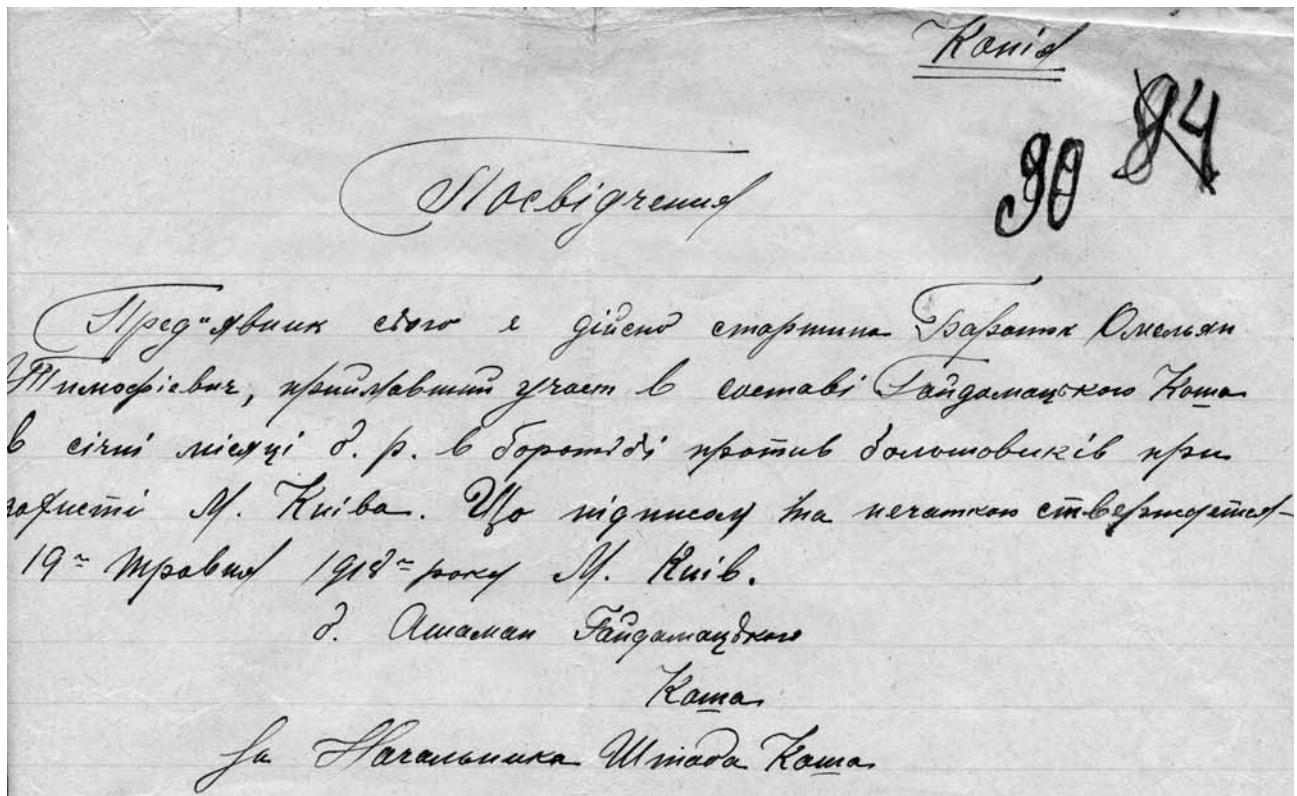
„Прошу васъ довести до свѣдѣнія вашего правительства о цѣляхъ, какія преследуетъ командованіе вооруженными силами Юга Россіи въ вооруженной борьбѣ съ совѣтской властью и въ государственномъ строителствѣ.

1. Уничтоженіе большевистской анархіи и водвореніе въ странѣ правового порядка.
2. Возстановленіе могущественной Единой и Недѣлимой Россіи.
3. Созывъ народнаго собранія на основахъ всеобщаго избирательнаго права.
4. Проведеніе децентрализаціи власти путемъ установленія областной автономіи и широкаго мѣстнаго самоуправленія.
5. Гарантія полной гражданской свободы и свободы вѣроисповѣданія.
6. Немедленный приступъ къ земельной реформѣ для устраненія земельной нужды трудящагося населенія.
7. Немедленное проведеніе рабочаго законодательства, обеспечивающаго трудящіеся классы отъ эксплуатаціи ихъ государствомъ и капиталомъ.

Подлинное подписали: Главнокомандующій вооруженными силами Юга Россіи генераль-лейтенантъ ДЕНИКИНЪ, Предсѣдатель Особаго Совѣщанія генераль—отъ—кавалеріи ДРАГОМИРОВЪ и члены Особаго Совѣщанія Николай Астровъ, С. Безабразовъ, А. Герасимовъ, В. Лебедевъ, А. Лукомскій, С. Масловъ, А. Нератовъ, Д. Никифоровъ, И. Романовскій, В. Степановъ, А. Цакани, Н. Чебышевъ, В. Челищевъ, И. Шиповъ, Е. Шуберскій, В. М. Энгельке и М. Федоровъ.

ДОКУМЕНТ 4. Декларація головнокомандувача збройних сил Півдня Росії генерал-лейтенанта А. Денікіна від 10 квітня 1919 р. «Наши цели, за что мы боремся», адресована урядам союзницьких держав через їх офіційних представників. Документ визнано речовим доказом у справі на репресованого жителя с. Казанка Криворізького повіту Катеринославської губернії Баранюка Омеляна Тимофійовича.

ГДА СБУ, Дніпропетровськ. – Ф. «Основний». – Спр. 23748. – Арк. 88. Друкарський примірник.

ДОКУМЕНТ 5. Посвідчення від 19 травня 1918 р. про участь старшини Баранюка Омеляна Тимофійовича у складі Гайдамацького коша в захисті Києва від більшовиків. Власника посвідчення репресовано ще й за обвинуваченням у подальшій службі в денікінській державній варті й повстанському загоні уенерівського отамана Іванова.

ГДА СБУ, Дніпропетровськ. – Ф. «Основний». – Спр. 23748. – Арк. 90. Копія. Рукопис.

ДОКУМЕНТ 6. Фотографія репресованого «за зраду» колишнього офіцера імператорської армії Пономарьова Олександра Михайловича. Його обвинувачено в тому, що навесні 1920 р. викривав комуністів і червоноармійців учасникам спільного антибільшовицького походу армій УНР і Польщі на Правобережжя. На фотографії Пономарьов О.М. зображений, імовірно, разом із доньками.

ГДА СБУ, Житомир. – Ф. «Основний». – Спр. 19587-оф. – Арк. 14

До Населення України

НАКАЗ Ч. 3.

По Повстанчим Військам Української Народньої Республіки.

Важливий час наближається!

Надходить бо кінець теперешній Московській владі на Україні тай у себе на Московщині.

Ніби сильна в очах заляканого терором і насильством нещасного люду, вона справді безсила, пережила себе і конає в передсмертних судорогах.

Будьмо ж готові задушити конаючого скаженого гада, бо й здаючи він все ж не перестає кидати в нас своєю отрутою.

Ми не раз уже гнали зі землі своєї ворога з червоним прапором і цей же ворог викидав инший прапор і сунув на Україну, користуючись тим, що у нас не було закладено сталих та міцних організацій, котрі малиб змогу зараз же дати одпір.

І Царь, і Денікін, і Ленін—всі одним миром помазані, всі вони тягли та тягнуть до Москви, аби панувати над нами, як панували.

Так не буде-ж цього!

Ми мусимо організуватися так, щоб ніхто більше не міг скористуватися з нашої кривавиці.

Той хто іде під Московським прапором на Україну, якого б він не був копіру є ворогом нашим і всі мають говорити з ним тільки зброєю.

Багато людей військових уже одержало від мене завдання провадити безпощадну боротьбу партізанську і підготовляти загальне повстання. Вони уже роблять своє діло.

Друга частина українських національних сил провадить організацію невійськового населення і утворює на місцях Українську владу замість розпочавшої розпадатися окупаційної Московської.

Ця частина людей теж, маючи від мене завдання, розпочала нову велику працю по об'єднанню населення під гаслом Української Народньої Республіки.

Всі організовані сили в мент загального повстання, що має розпочатися по наказу моему, повинні виступити тісно об'єднаними.

От же закликаю Вас, народи, що живете на Україні: Український, Польський, Жидівський та інші до дальшої і рішучої боротьби за визволення з під московського ярма.

Сміло та рішучо йдіть до українського повстанчого війська, поповнюючи його широкі ряди, пильнуйте його честі і в рішучий мент виступайте по наказу звише в святій і славній бій за нашу волю і наш спокій у майбутньому.

Українське регулярне військо рветься до бою з запеклим ворогом і до з'єднання з Вами.

Хто не здатний стати до війська, ідіть до цивільної організації помагати війську та владі відбудовувати нашу Народню Республіку.

Чим більше щирих працівників, тим міцніша наша сила і тим легше повалимо ворога та скорше відіб'ємо в нього і в нащадків його охоту гнобити нас.

Жіноцтво, організуйтеся до несення медичної, санітарної праці та до иншої посиленої роботи, яку покладе на Вас організація.

Усі разом сумлінно виконуйте покладені на Вас обов'язки і розпорядження української національної влади, тісніще гуртуйтеся і об'єднуйтеся під національним українським прапором, бо український народ поставив собі завданням доконче стати вільним і повним господарем на своїй землі і сили його для того невичерпані і прагнення його непереможне.

ХАЙ ЖИВЕ ВІЛЬНА САМОСТІЙНА УКРАЇНСЬКА НАРОДНЯ РЕСПУБЛІКА!

Головний Отаман Військ У. Н. Р. **Петлюра.**

Начальник Штабу **Тютюнник.**

Старайтеся аби всі перечитали цей наказ.

Грамотні переказуйте неграмотним.

ДОКУМЕНТ 7. Наказ Головного отамана військ УНР С. Петлюри і начальника ППШ Ю. Тютюнника до населення України про підготовку до загального антибільшовицького повстання з метою відновлення УНР. Документ у двох примірниках додучено до справи на членів підпільної повстанської організації, викритої в суміжних селах Коростенського й Овруцького повітів Волинської губернії.

ГДА СБУ, Житомир. — Ф. «Основний». — Спр. 19159-оф. — Арк. 102, 103. Друкарські примірники.

Передавайте з рук до рук.

До Селян Хліборобів всієї України.

СЕЛЯНЕ - ХЛІБОРОБИ!

Спасаймо наше добро, рятуймо нашу рідну землю, бо наближається останній і страшний час. Ви погляньте що робиться навкруги! Червона армія об'їдає нас до краю, вже нема у нас ні того господарства, що було раніш; нема у нас ні закону, ні того права, яке належить кожному громадянину по всіх державах; ми вже не хазяїни на своїй землі; ми вже не господарі в своїй власній хаті—ми крпаки, наймити, а господар над нами—комуніст злодіяка, який раніш сидів в тюрязі за душогубство. Ось хто наші господарі! Вони розпоряджаються нами і нашим добром гірше поміщика, вони знущаються над нами гірше татарина. Не даремно про цих душогубів склали приказку: „вони комуністи, ми будемо робити, вони будуть їсти“.

Але ж не діждете, собачі сини, щоб ми на вас робили! Хто за плугом ходив? Ми. Хто не доїдав, не досипав, хазяйства доглядав, скотину годував? Ми. То ми ж його й будемо їсти, а ви, злодіяки, пошукайте дурнів де в іншому місці. Спалимо, а не дамо, закопаємо в землю, нехай згниє—то буде краще, ніж годувати дармоїдів, ніж розспложувати на своє нещастя розбишаків. Позивкали, волоцюги, з гвизтовками в руках роздобувати собі поживу, не захтіли дома, на Московщині, працювати біля своєї землі, порозбивали свої фабрики та заводи і, мов сарана ненажирлива, посунула на нашу землю, на даровий хліб. Ви ж подумайте брати і сестри, яка кара єгипетська насувається на нашу Україну. Крім червоної армії з Московщини вирушили шістьнадцять мільйонів голодного, обдертого люду і ця сарана, як хмара, вкрила вже наші прикордонні повіти і забирається все глибше і глибше. Серед них поширилися страшні хороби, серед них лютує чума, халера, голодний тиф. Ні фершали, ні лікарі нічого не можуть вдіяти з хорими людьми і їх розстрілюють сотнями вмісті з малими дітьми. Ніхто їх не хоронить і трупи їх подають собаки. Навкруги на десятки верст смердить стервом і повітря розносить заразу... Ось яке лихо насувається на нашу землю. Але це ще не все. Душогуби Ленін і Троцький задумали зробити переселення наших людей на Московщину, а всіх комуністів посадити на нашій землі, вони задумали в цьому році забрати весь наш хліб, вони клали на нашу Україну 240 мільйонів пудів хліба і замість розверстки, назвали його проднагомом. Але ж ми знаємо, що ні оден фунт з цього хліба не попаде ні

голодному робітнику, ні навіть червоноармійцю, а весь він буде вивезений до Москви. Ми ж добре знаємо, що червону армію зн в розмістять по наших хатах, накинуть по 3—4 чоловіки і накажуть годувати їх цілу зиму, а хліб весь перевезуть на Московщину, виміняють за нього за границею всякого добра, поодягаються жомуністи як магнати, попропивають в шинках наше добро, а на нас знов накладуть розверстку і заберуть останню курку...

Брати і сестри! Краще ж смерть собі заподіяти, ніж зріктися бути господарем на своїй землі. Правду ж нам казали наші найкращі проводирі: „не злигуйся з кацапом, бо він тебе об'їсть, обдере і по світу пустить просити Христа ради“. Добру пораду нам радили, коли казали: „будуймо свою, Самостійну хліборобську Державу“! А ми не послушали. Не то що не послушали, але ми в той час, правду казати, спали, ми не зрозуміли в чому полягає добробут нашої землі, нам здавалося, що хтось прийде і все зробить. І дочекались того, що прийшли до нас харизязки і зробили нам життя гірше пекла. А коли б ми послушали своїх проводирів, давно б уже почували себе господарями на Україні. За свій хліб, здобутий своїми мозолями, ми б давно уже, наміняли за границею всього, чого б тільки душа наша забажала! Але ніколи не пізно виправляти своїх помилок. Так воно і повинно було бути, щоб всі побачили і переконались, що так жити далі не можна.

Ми знаємо, що наші проводирі, наші лицарі не гуляють, а підготовляють наше визволення, ми знаємо, що незабаром з закордону прийде наше Військо на чолі з Петлюрою і допоможе визволитись нам з цього проклятого ярма. Не будемо ж і ми спати! Пам'ятаймо, що ні одно зерно нашого хліба не повинно попасти до рук гнобителів-комуністів. Пильнуймо ж того, щоб наш хліб не був вивезений до Москви! Будемо палити склади зібраного хліба, руйнувати залізничні, нищити телеграфи та телефони — нехай краще пропаде, згниє, згорить, а вивезти не дамо! А тим часом буде оголошено загальне повстання і всю цю московську сарану ми випровадемо так, що надовго відоб'ємо охоту зазирати на нашу Україну.

НІ ОДНОГО ЗЕРНА УКРАЇНСЬКО ХЛІБА МОСКОВСЬКИМ ДАРМОІДАМ!

„ВСЕУКРАЇНСЬКА СПІЛКА СЕЛЯН-ХЛІБОРОБІВ“.

ДОКУМЕНТ 8. Відозва Всеукраїнської спілки селян-хліборобів до українських селян із закликом не годувати більшовицьких окупантів і всіляко підтримати майбутнє національно-визвольне повстання. Документ у п'яти примірниках долучено до справи на членів підпільної повстанської організації, викритої в суміжних селах Коростенського й Овруцького повітів Волинської губернії.

ГДА СБУ, Житомир. – Ф. «Основний». –
Спр. 19159-оф. – Арк. 93–94, 96–97, 99. Друкарські примірники.

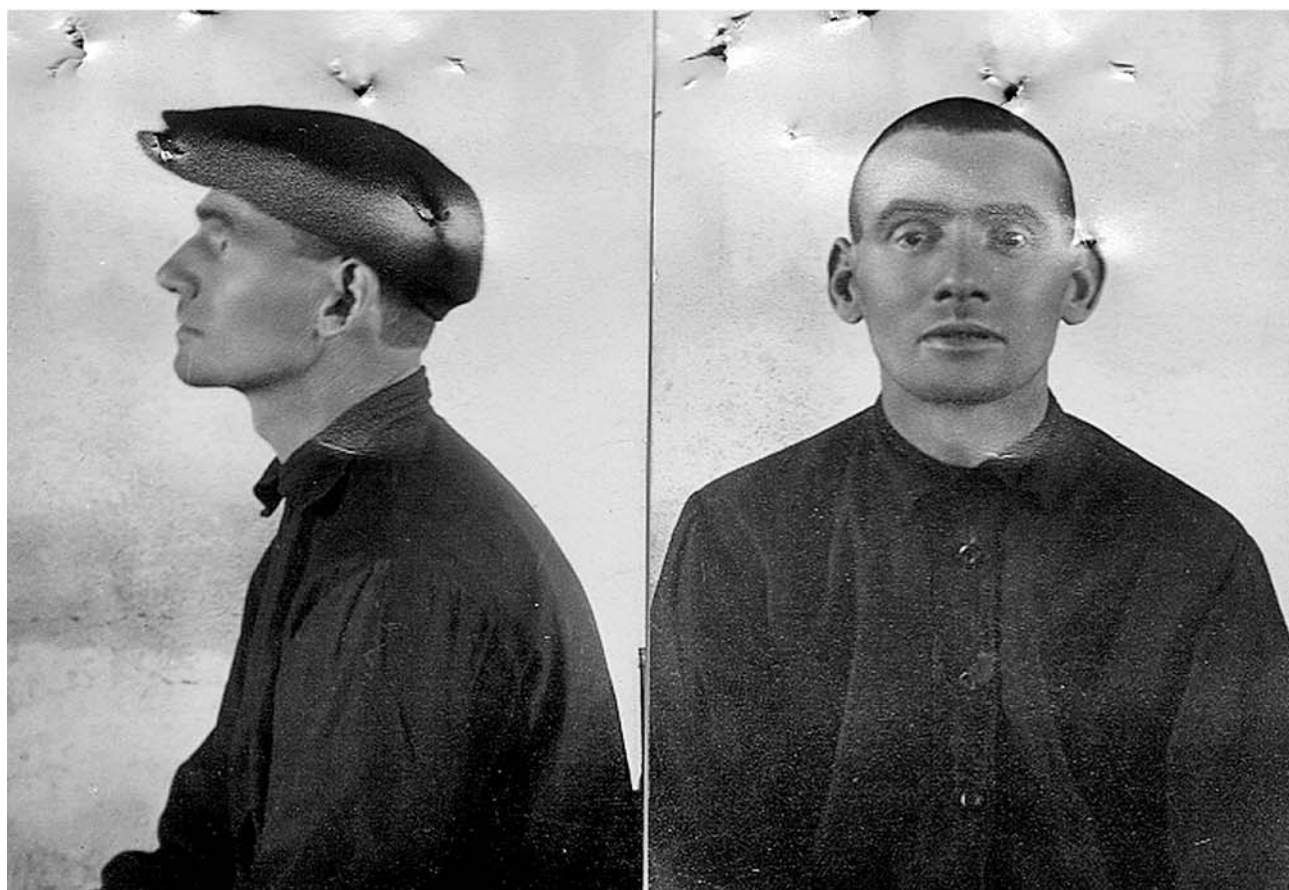

ДОКУМЕНТ 9. Фотографія репресованого члена Волинської філії ВСС Гончара Сави Васильовича.

*ГДА СБУ, Житомир. –
Ф. «Основний». – Спр. 31479-оф. –
Т. 6. – Арк. 160 (у конверті).*

ДОКУМЕНТ 10. Процесуальні фотографії репресованого 1931 р. жителя колонії Тігенгаген Молочанського району Бестфатера Василя Васильовича. Згідно зі слідчими матеріалами з весни 1919 р. він перебував при штабі самооборони, сформованому німцями-колоністами з місцевих «поміщиків, куркулів та офіцерів»; з осені того ж року служив у контррозвідці Добровольчої армії.

*ГДА СБУ, Запоріжжя. –
Ф. «Основний». – Спр. 990. – Арк. 45.*

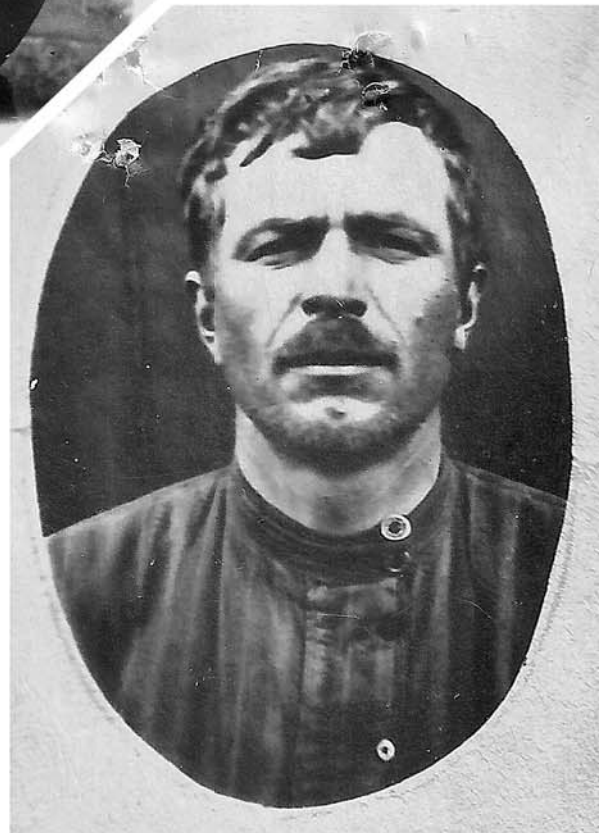

ДОКУМЕНТ 11. Процесуальна фотографія репресованого в лютому 1921 р. жителя Єлисаветграда Яржемковського Віктора Савелійовича. Його обвинувачено як керівника місцевої підпільної білогвардійської організації.

ГДА СБУ, Кіровоград. – Ф. «Основний». – Спр. 14700. – Т. 3. – Арк. 299 (у конверті).

ДОКУМЕНТ 12. Фотографія репресованого у травні 1931 р. жителя с. Піщаний Брід Олександрійського району Клюса Івана Ісайовича. Його обвинувачено як колишнього повстанця загону уенерівського отамана П. Хмари.

ГДА СБУ, Кіровоград. – Ф. «Основний». – Спр. 14998. – Арк. 16 (у конверті).

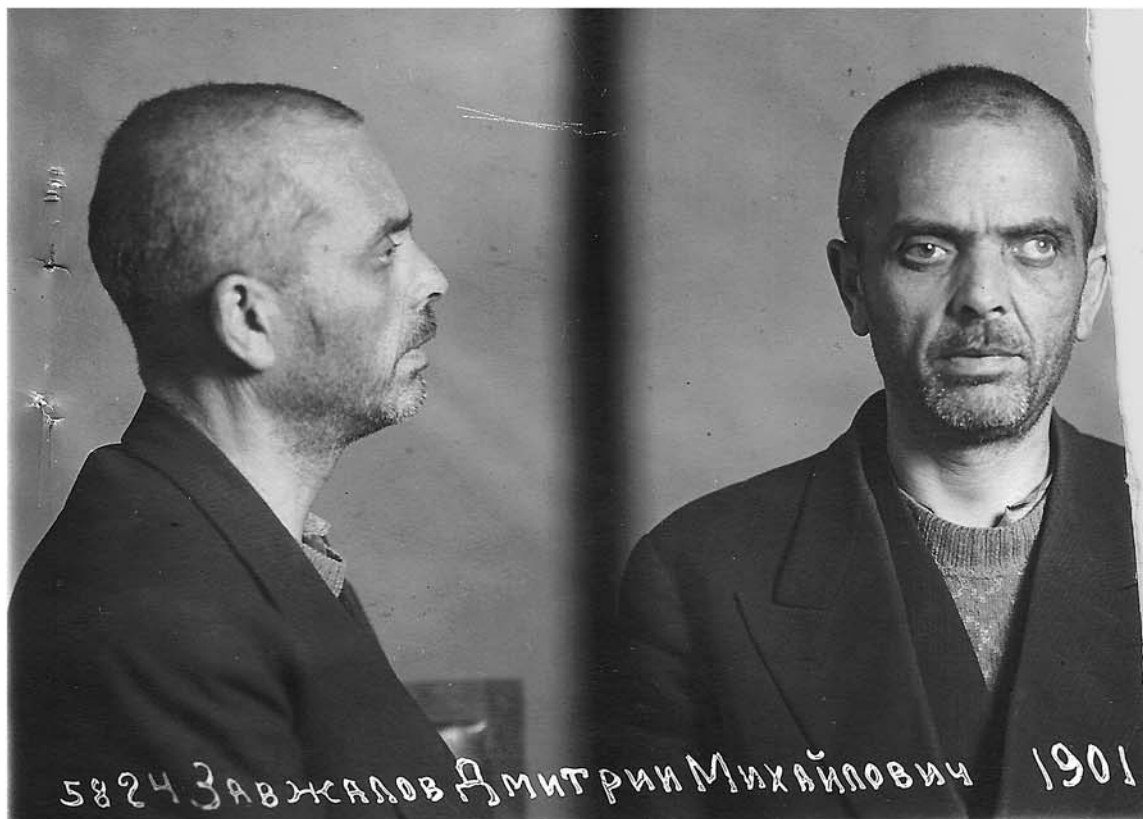

Дудак Миколай Васильович, 1889 і.р

ДОКУМЕНТ 13. Процесуальні фотографії репресованого в листопаді 1940 р. жителя с. Нагорянка Бучацького району Станіславської області Дудяка Миколи Васильовича. Його обвинувачено як колишнього члена очолюваної генералом Є. Петрушевичем Української Національної Ради та ініціатора направлення січових стрільців ЗУНР до Центральної України для підтримки Армії УНР на антибільшовицькому фронті.

ГДА СБУ, Кіровоград. – Ф. «Основний». – Спр. 5981. – Арк. 73 (у конверті).

ДОКУМЕНТ 14. Процесуальні фотографії репресованого Завжалова Дмитра Михайловича, уродженця с. Новоукраїнка Єлисаветградського повіту Херсонської губернії, який на момент арешту проживав у Софії (Болгарія). Його обвинувачено як колишнього денікінського військовослужбовця, а в еміграції – члена Російського загальновійськового союзу та Національно-трудового союзу нового покоління, а також редактора газети «За Росію», що публікувала статті антибільшовицького змісту.

ГДА СБУ, Кіровоград. – Ф. «Основний». – Спр. 10499. – Арк. 6.

№ 1447 Personal Ausweis:

Familiennamen *Яковлев*
 Geburtsdatum *3. August 1878*
 Wohnort *Belgorod*
 Klasse *III*
 Nationalität *Russ*
 Beruf oder Gewerbe *Belgorod, Oberst*
 Religion *Orthodox*
 Verheiratet *Nein*
 Körperliche Beschreibung *Größe 1,75 m, Gewicht 70 kg, Haar grau, Augen blau*

№ 1447. Удостоверение личности.

Фамилия *Яковлев*
 Имя *Александр Григорьев*
 Год рождения *Зависает 1878*
 Место жительства *г. Белгород*
 Улица *Кедровая, 28*
 Звание и ремесло *Гвар. полковник*
 Национальность *русский*
 Вероисповедание *православное*
 Женат или холост *холост*
 Дети *нет*
 Описание личности *ростом среднего, волосы и глаза русые, глаза серые*
 Особые приметы *Левый*

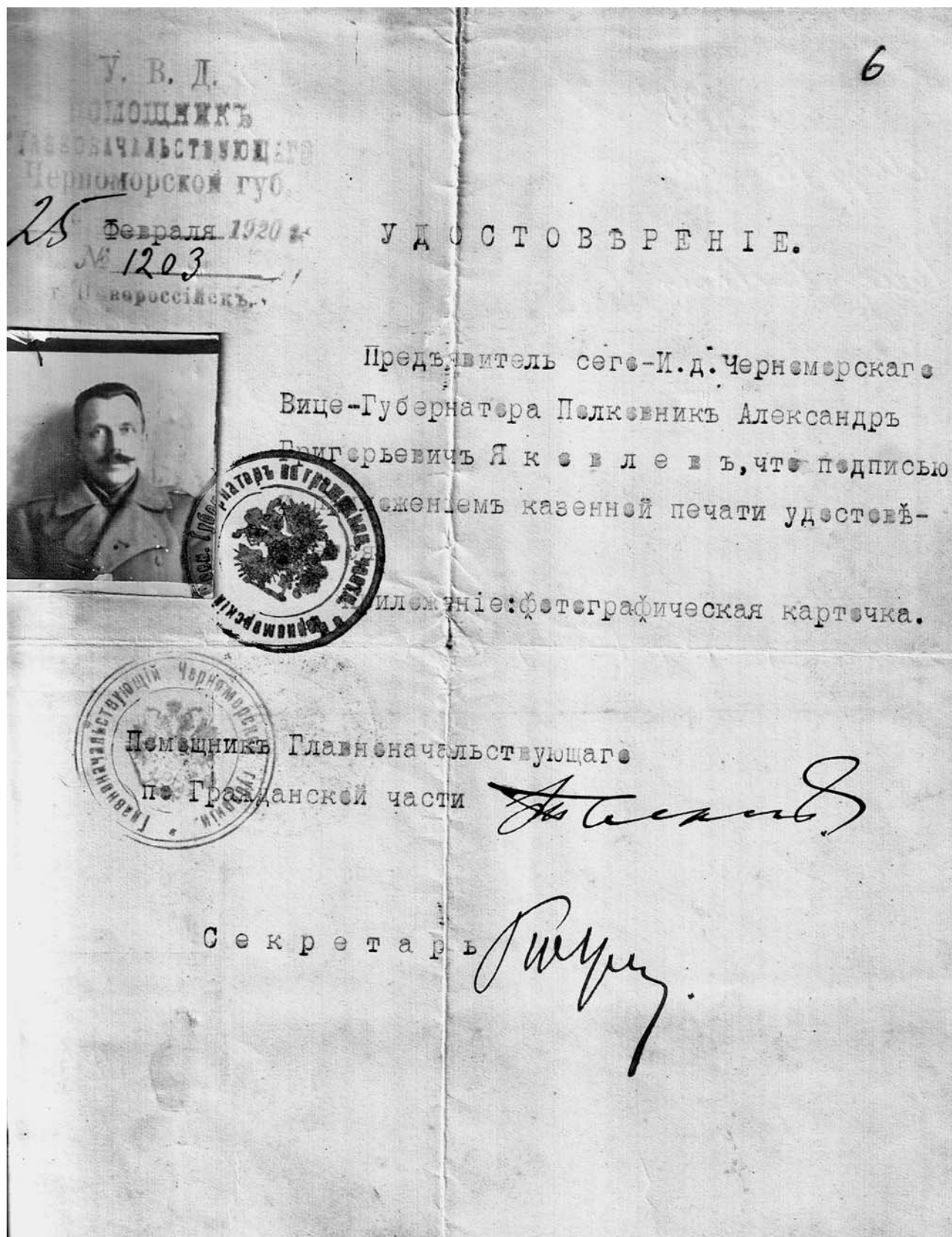
Г. Белгород, октябрь 1918 г.

Г. Белгород, октябрь 1918 г.

ДОКУМЕНТ 15. Посвідчення особи з фотографією, вилучене в репресованого уродженця Миколаєва Херсонської губернії Яковлева Олександра Григоровича – відставного полковника імператорської армії. Документ виготовлено 3 жовтня 1918 р. у Белгороді (Росія).

ГДА СБУ, Миколаїв. – Ф. «Основний». – Спр. 13021. – Арк. 5. Оригінал. Рукопис на бланку.

ДОКУМЕНТ 16. Посвідчення особи, вилучене в репресованого відставного полковника імператорської армії Яковлева Олександра Григоровича, мобілізованого наприкінці червня 1919 р. до Добровольчої армії. Згідно зі слідчими матеріалами до листопада 1919 р. він очолював охорону Гірничо-Донецького промислового банку, а потім до лютого 1920 р. служив діловодом Чорноморського управління в Новоросійську (Росія) і за розпорядженням тимчасового управляючого губернією виконував обов'язки віце-губернатора. Документ виготовлено 25 лютого 1920 р. у Новоросійську.

ГДА СБУ, Миколаїв. – Ф. «Основний». – Спр. 13021. – Арк. 6. Оригінал. Рукотис на бланку.

ДОКУМЕНТ 17. Квиток студента економічного факультету Одеського політехнічного інституту Гольдверга Давида Робертовича із фотографією. Документ виготовлено 1918 р., а навесні 1920 р. вилучено у власника під час арешту за обвинуваченням у службі 1919 р. у Дроздовському полку Добровольчої армії.

ГДА СБУ, Одеса. – Ф. «Основний». –
Спр. 018811. – Арк. 1 (у конверті).
Оригінал. Рукопис на бланку.

ДОКУМЕНТ 18. Фотографія репресованого Бажанова Олександра Георгійовича – колишнього офіцера царської армії, який восени 1919 р. очолював денікінську державну варту містечка Криве Озеро. Його обвинувачено також як учасника репресивних заходів проти місцевого населення у складі Вовчанського карального загону.

ГДА СБУ, Одеса. – Ф. «Основний». –
Спр. 017214. – Арк. 33 (у конверті).

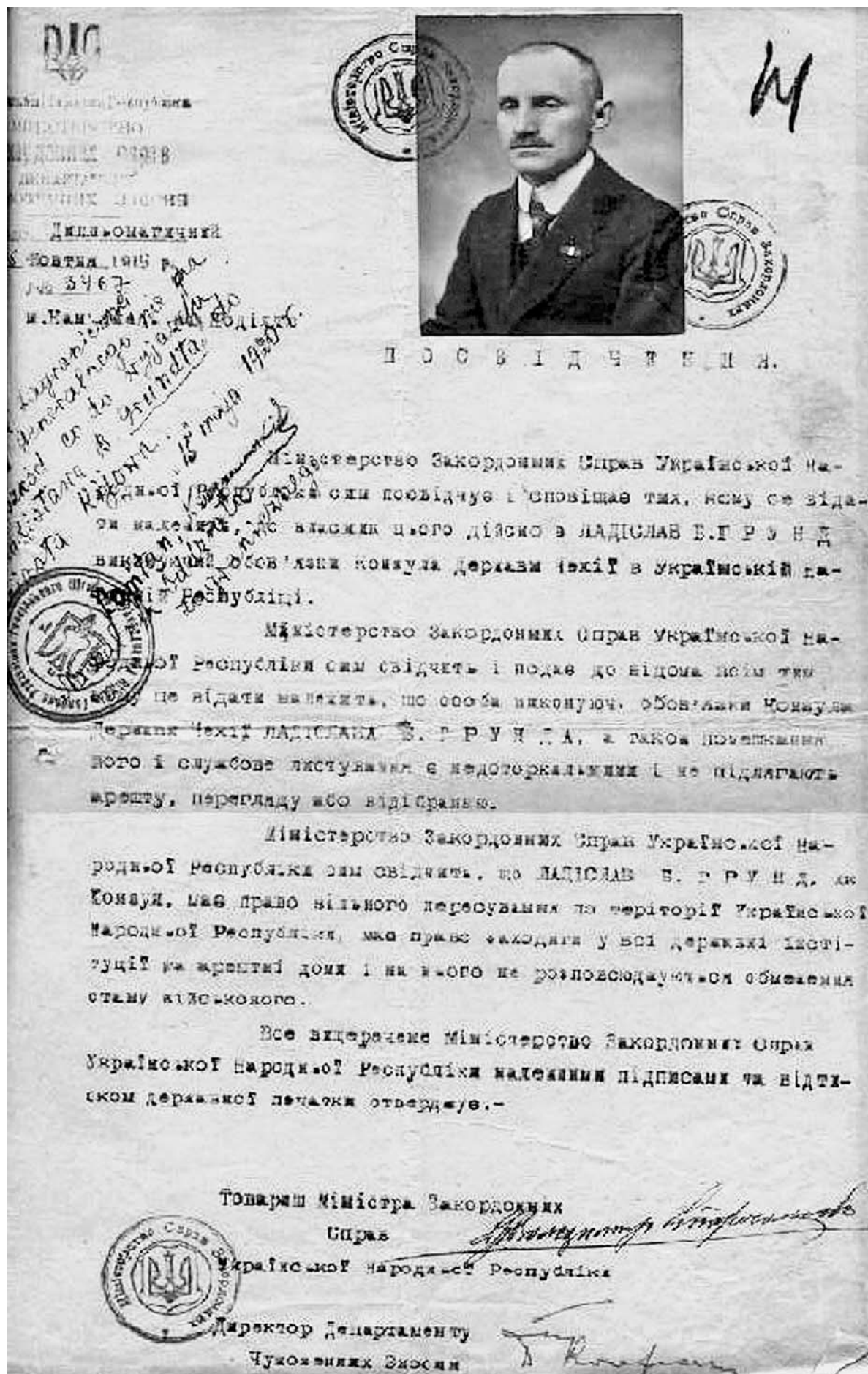
ДОКУМЕНТ 19. Фотографія репресованого Єрмолаєва Миколи Івановича – колишнього поручика контррозвідки Добровольчої армії.

ГДА СБУ, Одеса. – Ф. «Основний». – Спр. 017404. – Арк. 50 (у конверті).

ДОКУМЕНТ 20. Фотографія репресованого Дмитрієва-Таранцева Володимира Дмитровича – військового чиновника «туземної офіцерської сотні» Добровольчої армії. Зображений разом із дружиною Дмитрієвою Ганною Федорівною.

ГДА СБУ, Одеса. – Ф. «Основний». – Спр. 017526. – Арк. 84 (у конверті).

ДОКУМЕНТ 21. Посвідчення Грунда Ладислава Бедржиховича – виконувача обов'язків чехословацького консула в Українській Народній Республіці. Документ виготовлено 18 жовтня 1919 р., а восени 1921 р. отримано як речовий доказ до слідчої справи стосовно його власника, репресованого за обвинуваченням у «контрреволюційній діяльності».

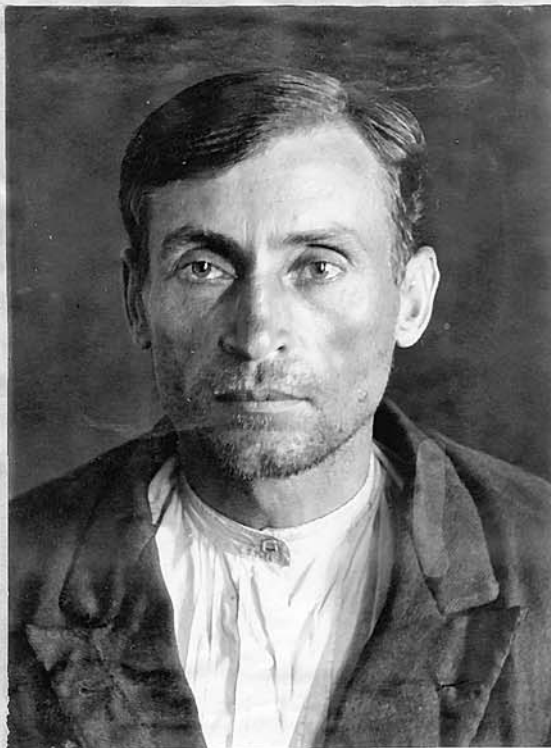
ГДА СБУ, Одеса. – Ф. «Основний». – Спр. 016081. – Арк. 14.

Уренюк В. О.

ДОКУМЕНТ 22. Фотографія репресованого Уренюка Володимира Онуфрійовича (отаман Крук) – керівника Одеської філії ВСС.

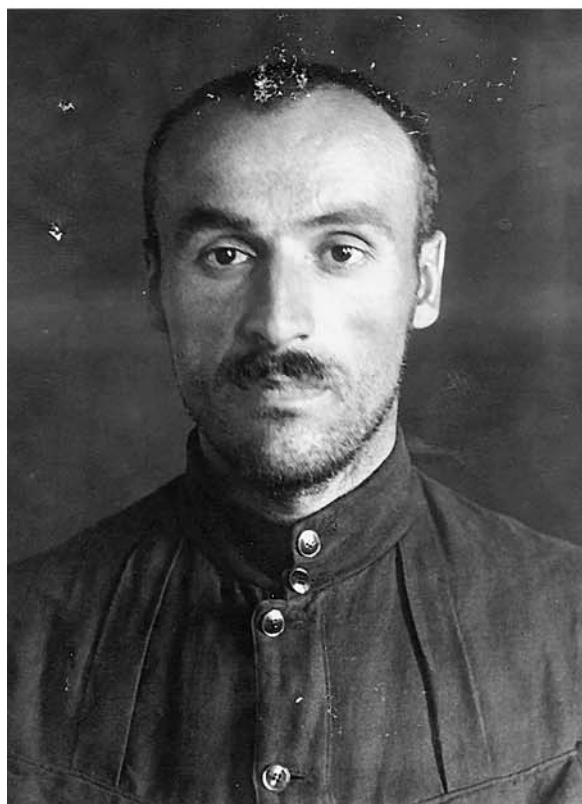
ГДА СБУ, Одеса. – Ф. «Основний». –
Спр. 028412. – Т. 4. – Арк. 3.

Камішнін – Кара П.

ДОКУМЕНТ 23. Фотографія репресованого Каміша Павла Несторовича (отаман Кара) – одного з керівників Одеської філії ВСС.

ГДА СБУ, Одеса. – Ф. «Основний». –
Спр. 028412. – Т. 5. – Арк. 3.

ДОКУМЕНТ 24. Фотографія репресованого Попова-Каратова Олександра Андрійовича. (отаман Воля) – одного з керівників Одеської філії ВСС.

ГДА СБУ, Одеса. – Ф. «Основний». –
Спр. 028412. – Т. 6. – Арк. 32 (у конверті).

Підписка 435

г. Полтава Архив 16 квітня 1921 року
А міжнародний виступ г. г. Полтава
Петр - Иванович Никон - Новохацький
"Шура" даю настоятельную просьбу
расеяния Часованья КХВ при 7 дивизии
В том что обязывается без ведома
своих людей из г. Полтава неизвестно
явиться в Окружное МЧ отсюда
мне буду в г. Полтава, пред. Павловым
своими делами.

В том и подписано
Петр Иванович Никон - Новохацький / Шура

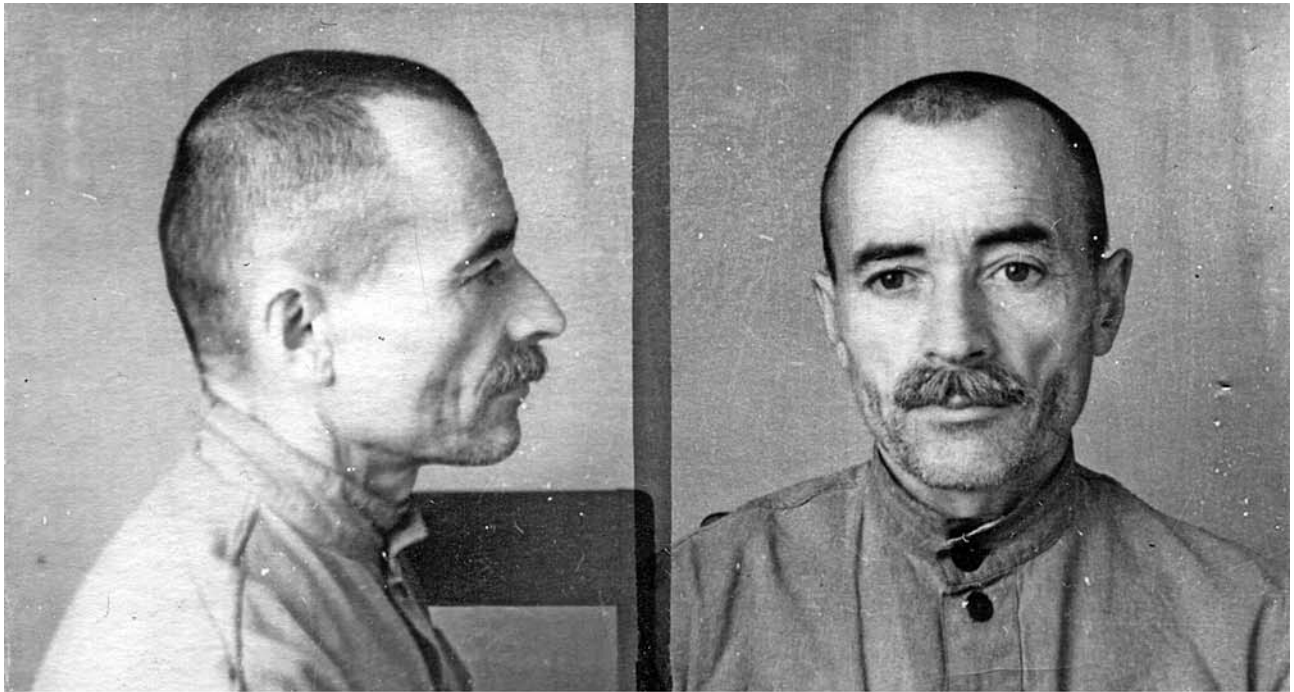
ДОКУМЕНТ 25. Підписка про невіїзд, надана 16 квітня 1921 р. особливому відділу ХВО при 7-й дивізії попередньо заарештованим Новохацьким Петром Івановичем – махновським отаманом Шубою. 27 серпня того ж року колегія Полтавської ГНК винесла отаманові та сімом його повстанцям смертний вирок.

ГДА СБУ, Полтава. – Ф. «Основний». – Спр. 14513. – Т. 1. – Арк. 35. Оригінал. Рукопис.

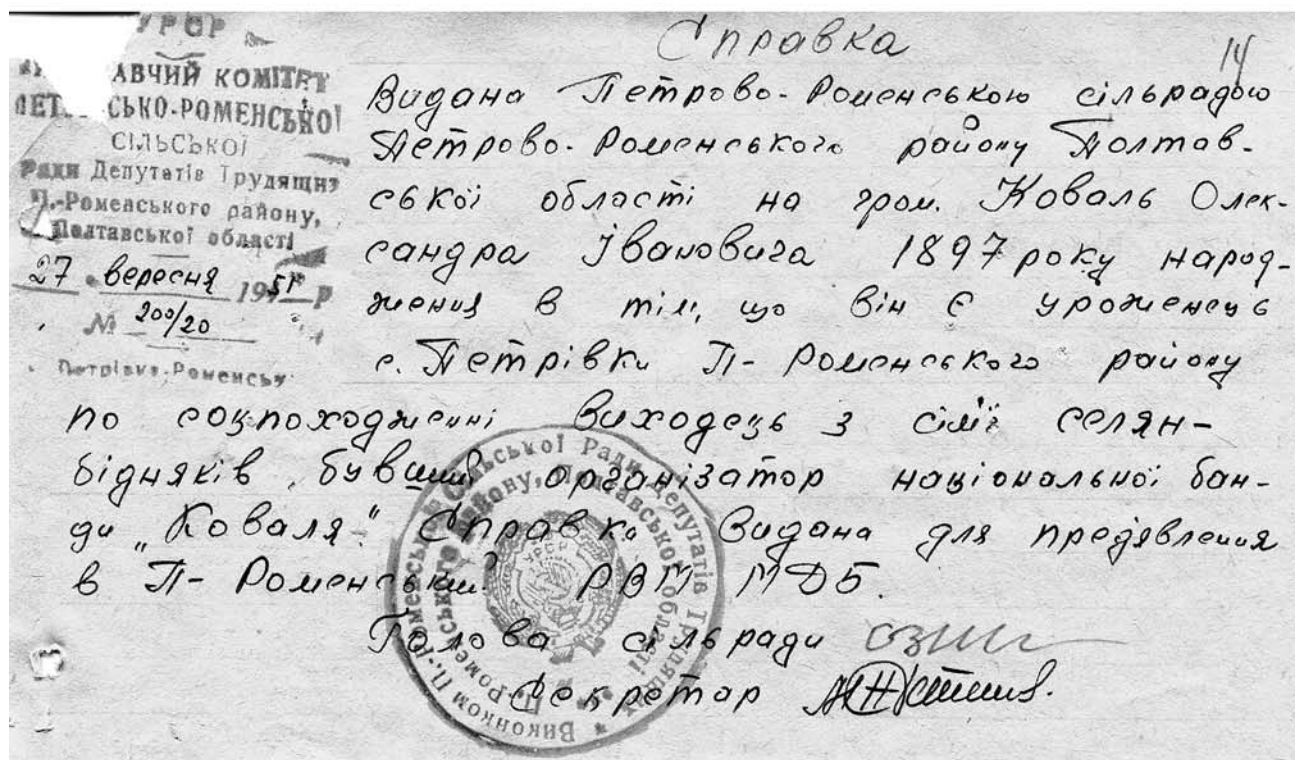
ДОКУМЕНТ 26. Тимчасовий паспорт, виготовлений на початку 1918 р. місією УНР у Берліні на ім'я Куценка Миколи Степановича – відпущеного німцями військовополоненого російської армії. Документ вилучено у власника під час його арешту як керівника націоналістичної організації «Комітет лісової партії Петлюри», що навесні – восени 1923 р. діяла в с. Березова Лука Петрівського району Роменської округи.

ГДА СБУ, Полтава. – Ф. «Основний». – Спр. 14578. – Арк. 22.

ДОКУМЕНТ 27. Процесуальні фотографії 1951 р. репресованого втретє Ковалю Олександра Івановича – одного з останніх унерівських отаманів. Його повстанський загін діяв на території сучасних Роменського й Липоводолинського районів Сумської області до 1925 р. включно. Попередньо Ковалю О.І. було притягнуто до кримінальної відповідальності 1926 р. і 1933 р.

ГДА СБУ, Полтава. – Ф. «Основний». – Спр. 15113. – Т. 2. – Арк. 10 (у конверті).

ДОКУМЕНТ 28. Довідка Петрово-Роменської сільради на уродження с. Петрівка Ковалю Олександра Івановича – «колишнього організатора національної банди». Документ підготовлено у вересні 1951 р. для надання райвідділу міліції.

ГДА СБУ, Полтава. – Ф. «Основний». – Спр. 15113. – Т. 2. – Арк. 14. Оригінал. Рукопис.

ДОКУМЕНТ 30. Фотографія репресованого Мухи Георгія Петровича – поручика Дроздовського полку Добровольчої армії.

ГДА СБУ, Суми. – Ф. «Основний». – Спр. О-9966. – Арк. 28 (у конверті).

Д И П Л О М Ъ.

Предъявитель сего Александръ Петровичъ Т е р е ш к е в и ч ъ, сынъ потомственного дворянина, вѣроисповѣданія православнаго, по весьма удовлетворительномъ выдержаніи въ ИМПЕРАТОРСКОМЪ Университетѣ св.Владимира въ 1892 году полукурсоваго испытанія и по зачетѣ опредѣленнаго уставомъ числа полугодій на Юридическомъ факультетѣ Университета св.Владимира, подвергался испытанію въ Юридической испытательной комиссіи при Университетѣ св.Владимира въ апрѣлѣ и маѣ мѣсяцахъ 1894 года, при чемъ оказалъ слѣдующіе успѣхи: по системѣ римскаго права - удовлетворительные; по гражданскому праву - удовлетворительные; по гражданскому судопроизводству - весьма удовлетворительные; по уголовному праву - весьма удовлетворительные; по уголовному судопроизводству - удовлетворительные; по торговому праву - удовлетворительные; по полицейскому праву - весьма удовлетворительные; по финансовому праву - весьма удовлетворительные; по международному праву - весьма удовлетворительные и по церковному праву - удовлетворительные; письменный отвѣтъ по уголовному праву признанъ - удовлетворительнымъ.

Посему и на основаніи ст.81 общаго устава ИМПЕРАТОРСКИХЪ Россійскихъ Университетовъ 23 августа 1884 года, г.Терешкевичъ удостоенъ диплома второй степени со всѣми правами и преимуществами, поименованными въ ст.92 устава и въ V п. ВЫСОЧАЙШЕ утвержденнаго въ 15-й день августа 1884 года мнѣнія Государственнаго Совѣта. Въ удостовѣреніе сего и данъ сей дипломъ г.Терешкевичу, за надлежащею подписью и съ приложеніемъ печати Управленія Кіевского Учебнаго Округа. Г.Кіевъ, іюля 29 дня 1894 г. Подлинный подписали: Попечитель Кіевского Учебнаго Округа, Тайный Совѣтникъ [подпись]; Предсѣдатель Юридической Испытательной Комиссіи, Статскій Совѣтникъ [подпись]; скрѣпилъ: За Правителя Канцеляріи Попечителя Кіевского Учебнаго Округа [подпись].

Что настоящая копія диплома съ подлиннымъ вѣрна и выдана ему, г.Терешкевичу, согласно его просьбѣ, взаменъ утеряннаго имъ подлиннаго диплома.

ДОКУМЕНТ 31. Завірена копія диплома II ступеня юридичного факультету Імператорського університету св. Володимира. Документ вилучено у власника – репресованого влітку 1920 р. жителя Охтирки Терешкевича Олександра Петровича. Його обвинувачено як «дворянина-цукрозаводчика, прапорщика Добровольчої армії та білогвардійського шпигуна».

ГДА СБУ, Суми. – Ф. «Основний». –
Спр. О-9507. – Арк. 12 (у конверті). Машинопис. Завірена копія.

ПОПЕЧИТЕЛЬ

Б. В. Вахтанг Вент

Правитель Канцеляріи

M. Friedman

№ 11612

ДОКУМЕНТ 31. (зворот)

REGATUL ROMÂNIEI
ELIBERAT
DOVADA 1945

P. J. 5

BULETIN DE ÎNSCRIERE
LA
BIROUL POPULAȚIEI

Privitor pe D. L. Dobrii
Nicolae

Strada Voevodae Lucai Nr. 46

Cartea de imobil Nr. 454

Seria R Nr. 403741

— 1 —

Data nașterii: anul 1890,
luna Martie, ziua 19

Domiciliul actual: Str. Voevodae
Luca Nr. _____

Situația militară scutit de armată
(sau premilitară) _____

Actul de stare civilă sau alt act doveditor de identitate¹⁾ Pasport Nr. 12808 Vaucau.

1) Pe aceste linii se vor trece numărul și data actului de naștere, precum și autoritatea care l-a eliberat, în lipsa actului de căsătorie sau orice alt act doveditor de identitate. Pentru străin: numărul și data pașaportului și autoritatea care l-a eliberat.
Nu se va putea scrie nimic în prescurtare și datele nu se scriu în cifre ci în litere.

— 3 —

ДОКУМЕНТ 32. Посвідчення репресованого в березні 1947 р. жителя Румунії Довгого Миколи Федоровича – колишнього унерівського повстанця й білогвардійця, який емігрував до Румунії і впродовж 1923–1941 рр. був членом Українського комітету допомоги. Документ вилучено у власника під час арешту.

ГДА СБУ, Суми. – Ф. «Основний». –
Спр. О-9045. – Арк. 57 (у конверті). Оригінал. Рукопис на бланку.

ДО ПРАВОСЛАВНОГО УКРАЇНСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ м. ХАРЬКОВА

ДОРОГІ БРАТИ Й СЕСТРИ, ПРАВОСЛАВНІ УКРАЇНЦІ!

Стара кривда, кривда, заподіяна українському народові царями й боярами та їхніми прислужниками, здається нарешті буде знищена.

Хіба не кривда, хіба не ганьба, що корінне православне українське населення м. Харькова, що настроїло на свої трудові копійки десятки храмів Божих у Харкові, що боронило ці храми від наскоків татар, до цих пір не має ні одного храму, де б воно було хазяїном, де б служба Божа правилась на рідній мові цього населення, як це робиться не тільки у всіх культурних західних народів, а навіть у таких маленьких славянських і неславянських народів, як серби, греки, болгари, грузини, де б проповідь казали близьким і дорогим серцю цього населення словом; де б духовництво було обіbrane цим населенням і де б служило воно так, що знало б тільки Бога та інтереси душі народу. Хіба не кривда, хіба не ганьба?

Важкий камінь, камінь, що лежав так важко, так муляко, так грубо на душі нашої нації 237 літ нарешті зворушено, хоч іще не скинуто.

От про цей радісний факт, от про цю довгождану подію, вістка про яку так скоро розлетілась по всьому Харкові, яку так нетерпляче ждали не тільки Харків'яне, не тільки Мереф'яне й Кут'яне, що вже чули слово Боже на рідній мові, — яку так нетерпляче ждало все православне українське населення Слобожанщини, Рада Першої Української Харківської Парафії з радістю сповіщає православне українське населення м. Харькова: Першій парахві передається Благовіщенський собор.

ДОРОГІ БРАТИ Й СЕСТРИ!

Тепер вже скоро Ви почуєте службу Божу на Вашій рідній мові; тепер вже скоро Ви почуєте проповіді близьким серцю і дорогим рідним словом, тепер уже скоро Ви почуєте про великі діла славних борців за нашу Благодієвну українську віру; Ви почуєте про діла тих мужів українських, що боронили нашу віру й від латинства і від магометанства. Разом із тим Ви станете повними хазяєвами церковного життя. Оберете собі духовництво, яке буде знати тільки свою духовно-культурну справу.

Але не забувайте, православні українці, що старорежимне духовенство, що пролало в свій час нашу церкву царям та боярам, що довело наше церковне життя до великих і малих *Роспутіних*, що так усердно привикло ходити в чужім ярмі, — воно, це духовенство й слухати не хоче про діла Божі та інтереси православної людности. Воно знає свої діла, того пана, якому так довго й так ганебно вкупі з жандарами та полицаями служило.

Кільки разів ми звертались до Архиепископа Нафанаїла, прохали його дати нам церкву, благословити священика, щоб він служив службу Божу по українському, щоб казав проповіді по нашому, так ні, де там Владика й слухати нас не хотів. А дійсно, що теперішньому Харківському Владиці до душі українського народу, що йому до інтересів української церкви? Владиці треба дбати про інтереси Царсько-Панських єпископів та попів на Україні, якими він седи присланий.

Владика ні церкви ні священика не дає, а його помішники весь час стромляли нам палки в колеса. Чому, питаємо ми, Владика так вороже відноситься до відродження Української Церкви? Невже вона, ця церква Українська, зовсім чужа Владиці? Невже він ворог їй? Коли так, то чом же він не відіде за кордон, а українські душі не лишать на попечення Українським пастирям?

Більше того, православні українці, старорежимне духовництво в боротьбі з нами, православними українцями, вживає нечесних засобів. Так воно говорить, що собор передається не нам, а „жидам“, воно говорить, що православним українцям, котрі зараз

ДОКУМЕНТ 33. Відозва ради Харківської православної української парафії до православного українського населення Харкова із закликом сприяти відновленню УАПЦ. Документ надруковано в

є прихожанами міських церков, буде заборонено молитися в православному українському соборі; духівництво говорить, що собор передається українцям, які відкілясь приїхали; духівництво розпускає чутки, що ми не православні, а уніяти; воно твердить, що ми змінюємо, порушуємо закони Божі нашої православної церкви; духівництво ц несправді перекладає грецьке слово „автокефалія“.

Неправда все те, православні українці. Сама чорна неправда.

Собор передається православним українцям м. Харків у кількості 1279 чоловік. Всі православні українці, що бажатимуть молитися, будуть молитися в його, як це й досі було, а коли побажають, то можуть стати й членами Парахвії. Більше того, всі православні інших національностей можуть молитися в нашому храмі й відправляти всі треби, як це тепер робиться в Києві або в Полтаві.

Ні відкіля й ніколи. Парахвіяне української Харківської Парахвії, не приїздили, бо родились, хрестились, жили й живуть на Холодній горі, Панасівці, Іванівці, Москалівці, Основі, Журавлівці, біля Паровозного та по інших околицях Харків.

Ніяких уніятів серед прихожан нашої Парахвії немає.

Ні одної букви з законів Божих, учень та правил св. апостолів, з віри, прийнятої українським князем Св. Володимиром у Києві, віри, яку заповідав своїм дітям Ярослав Мудрий, віри, яку нам передали Святі Антоній і Феодосій Печерські, віри, яку боронили наше лицарство-козацтво разом із славними митрополитами українськими Петром Могилою, Йосипом Нелюбовичем Тукальським та другими-ми не ламаємо й дух її не порушуємо, як не ламаємо й головних Соборних правил церкви.

Не вірно толкує старорежимне духівництво й слово „автокефалія“, автокефалія — означає незалежність, незалежність української церкви, і таку незалежність, яку має Московська або Сербська православна церква, грецька та болгарська, грузинська та інші. І так ми боремося з старорежимним єпископатом за православну нашу віру, за віру наших предків, ми боремося не проти віри, а за віру, не проти церкви, а за церкву, українську православну церкву, соборноправну, якою вона й була у нас на Україні споконвіку. Ми ведемо боротьбу не проти духівництва, а за духівництво, обібрали народом та священослужителями, а не призначено чиновниками або установами ми за виборність, але проти назначенства.

Духівництво мусить служити не кесареві, а народові. Духівництво мусить боронити церкву від Роспутіних та Ілюдорів, а віру від занепаду, чого теперішнє назначенське духівництво не вміє робити й не хоче.

Наше завдання освіжити, оновити українську церкву, задушену оберпрокурорами та їхніми прислужниками.

Бо тепер у нас багато попів, і не має священників, тепер у нас багато прихожан, і немає християн.

Подумайте, православні українці, про Вашу благочестиву віру, віру Ваших батьків. Подумайте про Вашу українську занедбану й занехаяну церкву, та й об'єднайтесь коло православної української харківської Парахвії. Не дайте занепасти вірі, стародавній Вашій вірі. Оберіть вірних і преданих служителів церкви і вірних оборонців Ваших духовних інтересів, оновіть церковне життя.

**РАДА ХАРКІВСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ
УКРАЇНСЬКОЇ ПАРАХВІЇ.**

Рок Божого
1922 місяця Лютого
у Харкові.

лютому 1922 р. Невдовзі один із його примірників було долучено до справи на членів Харківського губерньського повстанкому як речовий доказ.

ГДА СБУ, Харків. — Ф. «Основний». —
Спр. 18772. — Т. 27. — Арк. 9 - 9 зворот (у конверті). Друкарський примірник.

ДОКУМЕНТ 34. Фотографія жителя Куп'янська Заморуєва Олександра Федоровича, зображеного разом із дружиною Валентиною та сином Миколою. Глава сім'ї був обвинувачений у причетності до «контрреволюційної» діяльності Харківського губерньського повстанку, за що зазнав грошового стягнення в розмірі 100 карбованців золотом.

ГДА СБУ, Харків. – Ф. «Основний». – Спр. 18772. – Т 31. – Арк. 4 (у конверті).

СТАТУТ

Українського Культурно-Просвітнього Товариства „ПРОСВІТА“

у сл. Сватовій.

Мета Товариства.

1) Товариство має на меті допомогати культурному розвитку українського народу, в межах слободи Сватової.

2) Щоб досягнути того, Товариство: а) видає книжки, журнали, часописи і т. и, б) одкрива свої бібліотеки, музеї, читальні, книгарні і т. и. в) споряжає публичні лекції і відчити, загально-просвітні курси, спектаклі, літературно-музичні вечори, концерти, вистави і т. и., г) засновує школи, приюти, ясла й інші просвітні і добродійні заклади.

Засоби Товариства.

3) Засоби Товариства складаються: а) з членських вкладок, жертв, процентів з капіталів і прибутків од майна, виданів, підприємств Товариства і б) з зборів од вистав, концертів, відчитів, спектаклів і т. и., що будуть споряжатись од Товариства і на користь йому.

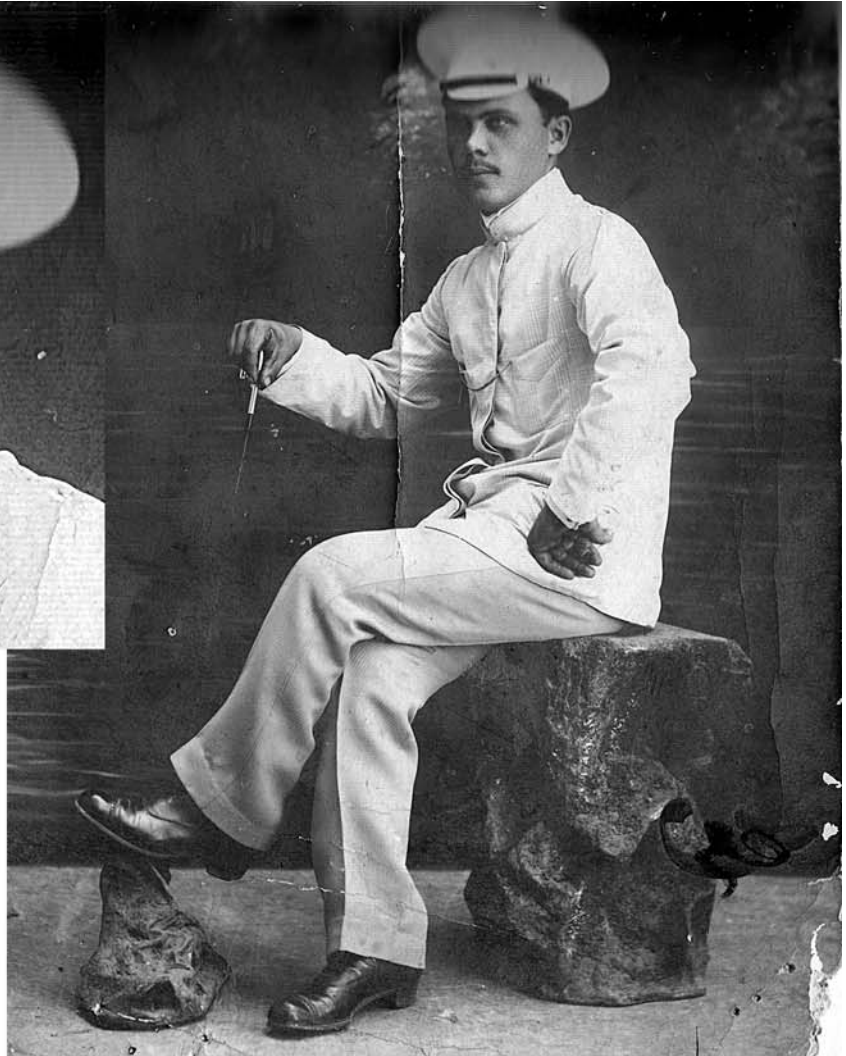
ДОКУМЕНТ 35. Перший аркуш статуту Українського культурно-просвітнього товариства «Просвіта», заснованого у слободі Сватовій Харківської губернії (нині м. Сватове Луганської області). Документ додано до справи на членів Харківського губернського повстанкому як речовий доказ.

ГДА СБУ, Харків. – Ф. «Основний». –
Спр. 18772. – Т. 31 – Арк. 7 (у конверті). Друкарський примірник.

ДОКУМЕНТ 36. Фотографія репресованого Руссола Василя Івановича – ад'ютанта командира денікінського карального загону Богомолова.

ГДА СБУ, Херсон. – Ф. «Основний». – Спр. 12952. – Арк. 3.

ДОКУМЕНТ 37. Фотографія репресованого Вишневського Арнольда Рувимовича – колишнього співробітника денікінської контррозвідки, викритого 1925 р. в органах ДПУ УСРР.

ГДА СБУ, Херсон. – Ф. «Основний». – Спр. 13290. – Арк. 41 (у конверті).

Херсонское Окружное Пограничное Отделение Одесского Губернского
Отдела Государственного Политического Управления.

СТРАВКА № 149

апреля " 2 " дня 1923 г.

г. Херсон

Дана сия гр.

Бибіку

Василию

Якимовичу

родившемуся в 1885 г.

31 декабря

в Полтавской губернии

в том, что он сего числа зарегистрирован на
основании приказа Херсонского Окргран-
отделения Одесского Губотдела Госполит-
управления от 5 марта 1923 г. за № 55, как
служивший в армии.

Веникина

Прапорщик

Нач. Херсонского Окргранотделения

Одесского Губотдела Г. П. У.

Нач. Рег. Стат.

И. Софиз

Секретарь

Гуревич

Место

ДОКУМЕНТ 38. Довідка від 2 квітня 1923 р. про реєстрацію органами ДПУ УСРР жителя с. Любимівка Херсонського району Одеської губернії Бібіка Василя Якимовича як колишнього прапорщика денікінської армії. На документ вклеєно фотографію зареєстрованого. У березні наступного року Бібик В.Я. проходив за справою на членів місцевої підпільної петлюрівської організації, але за недоведеністю провини був звільнений у процесі слідства під підписку про невийзд.

ГДА СБУ, Херсон. – Ф. «Основний». –
Спр. 15939. – Т. 5. – Арк. 315 (у конверті). Рукопис на бланку.

ДОКУМЕНТ 39. Процесуальні фотографії репресованого навесні 1942 р. жителя містечка Корець Рівненської області Бульбинського Олександра Купріяновича. Його обвинувачено у службі 1918 р. начальником гетьманської міліції Берездівської волості Кам'янецького повіту Подільської губернії та участі в розстрілі червоноармійця Таращанського полку.

ГДА СБУ, Хмельницький. – Ф. «Основний». – Спр. 10608. – Арк. 85 (у конверті).

Acest carnet se păstrează de patronul în serviciul căruia se găsește asiguratul și se eliberează acestuia ori de câte ori are nevoie pentru dobândirea drepturilor legale dela Oficiul sau Suboficiul de Asigurare, precum și atunci când asiguratul părăsește serviciul.

L. S.

L. S.

Semnătura asigurat
Andrusi Filip

Asiguratul este obligat ca, începând dela 1 Aprilie al fiecărui an, să prezinte acest carnet la Oficiul sau Suboficiul de Asigurare de care aparține, pentru a se nota în „Dovada de Cotizare” cotizațiile plătite în cursul anului trecut și a i se opri „Foaia de cotizație” completată. Numai astfel cotizațiile se consideră în continuare.

Asigurații sunt obligați, ca imediat ce constată vre-o nepotrivire între datele trecute de patron în carnetul de asigurare și datele adevărate, să reclame officului de asigurări.

În caz contrariu, asiguratul nu poate pretinde decât trepturile ce i se pot stabili pe baza datelor din carnetul de asigurare.

CARNET DE ASIGURARE

PE ANII 1943/46

Nr. 2 231581

eliberat de Oficiul Suboficiul din Pietroș

Numele Asigura Andrusi

Pronumele Filip

Ocupația: învățător

Născut în anul 1898 luna _____

ziua _____ comuna Ukrahina

județul Ne-Asătorit țară căsătorit cu _____ copii _____

Locuința actuală în comuna Pietroș

str. Reg. Hludeni Nr. 8

Eliberat în ziua de 29 noiembrie 1943

în locul carnetului de asigurare Nr. 466121

DELEGATUL OFICIULUI DE ASIGURARE

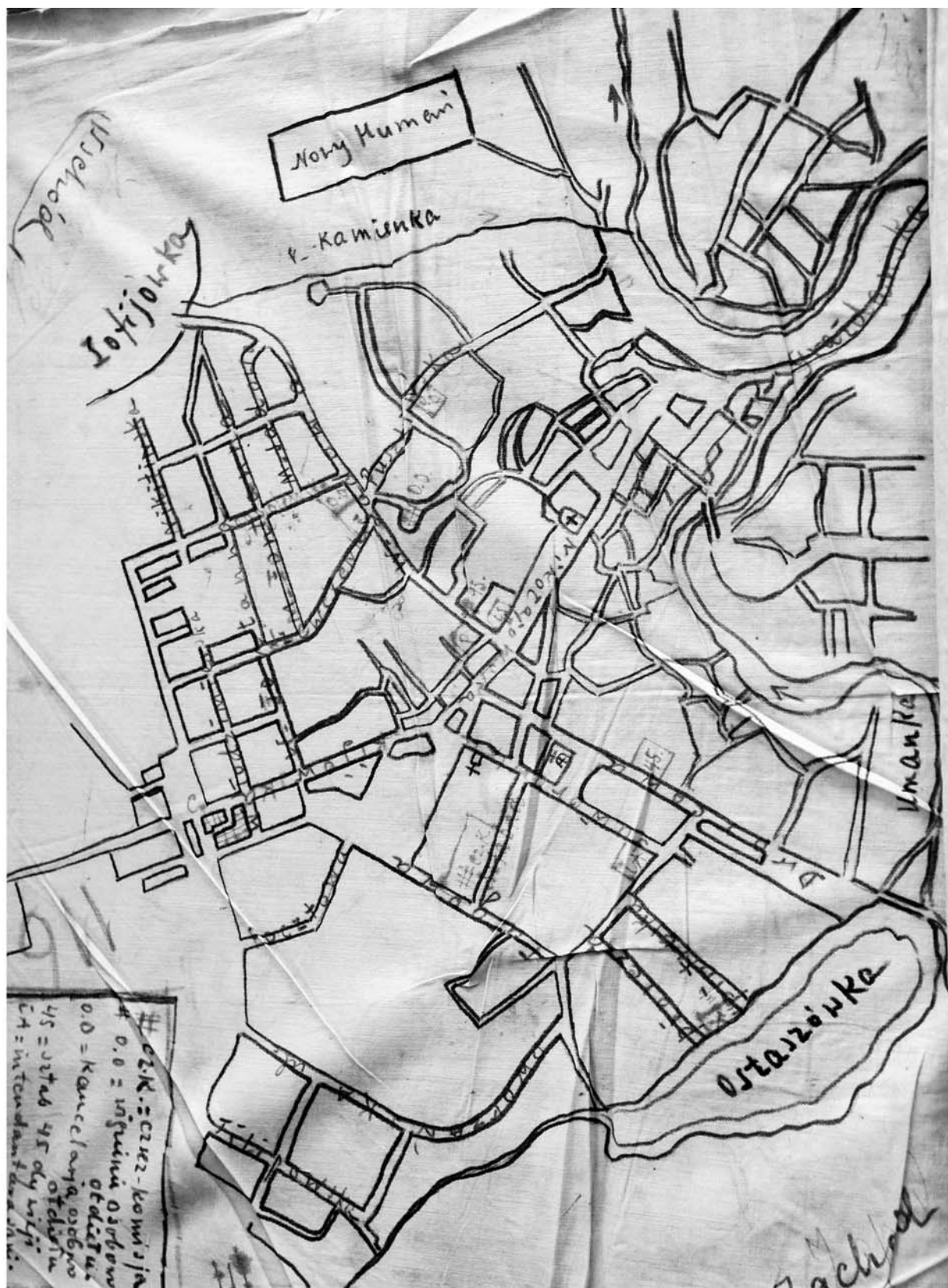
Andrusi Filip

Oficiul de Asig
Suboficiul

ДОКУМЕНТ 40. Посвідчення репресованого в січні 1946 р. уродженця с. Китайгород Брацлавського повіту Подільської губернії Андруся Пилипа Максимовича. Його обвинувачено як колишнього хорунжого Армії УНР і члена Українського комітету допомоги, організованого земляками-емігрантами в Румунії. Документ вилучено у власника під час арешту.

ГДА СБУ, Хмельницький. – Ф. «Основний». –
Спр. 11963. – Арк. 70 (у конверті). Оригінал.
Рукопис на бланку.

ДОКУМЕНТ 41. Карта «Нової Умані», конфіскована під час обшуку в репресованій Ягодзинській Галині Збігнівни, члена «Уманської пляцувки», яка влітку – восени 1921 р. за підтримки 2-го відділу польського генштабу при 6-й армії поширювала свій вплив на території Південно-Західної України, підтримувала зв'язки з петлюрівськими і савінковськими повстанськими загонами, займалася шпигунством. Карту зображено на тканині синім чорнилом з червоними помітками місцеперебування більшовицьких військових та каральних установ. Документ підшито до справи як доказ «контрреволюційної» шпигунської діяльності.

ГДА СБУ, Черкаси. – Ф. «Основний». – Спр. 9817. – Т. 1. – Арк. 115. Оригінал. Рукопис.

ДОКУМЕНТ 42. Посвідчення із фотографією, видане 7 грудня 1911 р. залізничнику Залевському Броніславу Едуардовичу. Документ вилучено у власника після його арешту наприкінці 1921 р. за підозрою у приналежності до «контрреволюційної шпигунської організації «Уманська пляцувка». Незадовго до арешту Залевський Б.Е. утримувався в уманському БУПРі за обвинуваченням у «контрреволюційній діяльності», але цього разу у процесі слідства його було звільнено з-під варті за недоведеністю провини.

ГДА СБУ, Черкаси. – Ф. «Основний». – Спр. 9817. – Т. 5. – Арк. 238 (у конверті). Оригінал. Рукопис на бланку.

ДОКУМЕНТ 43. Фотографія репресованого жителя Сміли Шевченківської округи Горобця Івана Якимовича. На початку 1930 р. його викрито органами ДПУ УСРР як колишнього командира караульної роти Добровольчої армії та голову військово-польового суду. На фотографії Горобець І.Я. зображений поруч із дружиною Тітовою Євдокією Миколаївною.

ГДА СБУ, Черкаси. –
Ф. «Основний». – Спр. 14027. –
Арк. 143 (у конверті).

ДОКУМЕНТ 44. Фотографія репресованого жителя містечка Ічня Борзнянського повіту Палагути Федора Даниловича – керівника місцевої підпільної повстанської організації «Патріотичне кубло».

ГДА СБУ, Чернігів. – Ф. «Основний». –
Спр. 9137. – Т. 1. – Арк. 30.

Ще не вмерла Україна і слава і воля!
Ще нам, браття молодці, усміхнеться доля.
Згинуть наші вороги, як роса на сонці!
Запануєм, браття, ми у своїй сторонці!

Приспів:

Душу й тіло ми положим за свою свободу
І покажем, що ми браття козацького роду.
Гей, гей! браття милі, нумо братися за діло.
Гей, гей! Пора встати, пора волю добувати!

Наливайко, і Павлюк, і Тарас Трясило
Із могили кличуть нас на святе діло.
Гей, згадаймо славу смерть лицарства-козацтва,
Щоб не втратить марно нам свого юнацтва!

(Приспів)

Гей, Богдане, гей, Богдане, славний гетьмане!
Нащо віддав Україну Москві на поталу?
Щоб вернути її честь, ляжем головами,
Назовемся України вірними синами.

(Приспів)

ДОКУМЕНТ 45. Один з варіантів сучасного гімну України. Витяг із друкованого видання віршів патріотичного змісту, долученого до справи як речовий доказ «контрреволюційної» діяльності членів підпільної повстанської організації «Патріотичне кубло».

ГДА СБУ, Чернігів. – Ф. «Основний». –
Спр. 9137. – Т. 5– Арк. 66. Друкарський примірник.

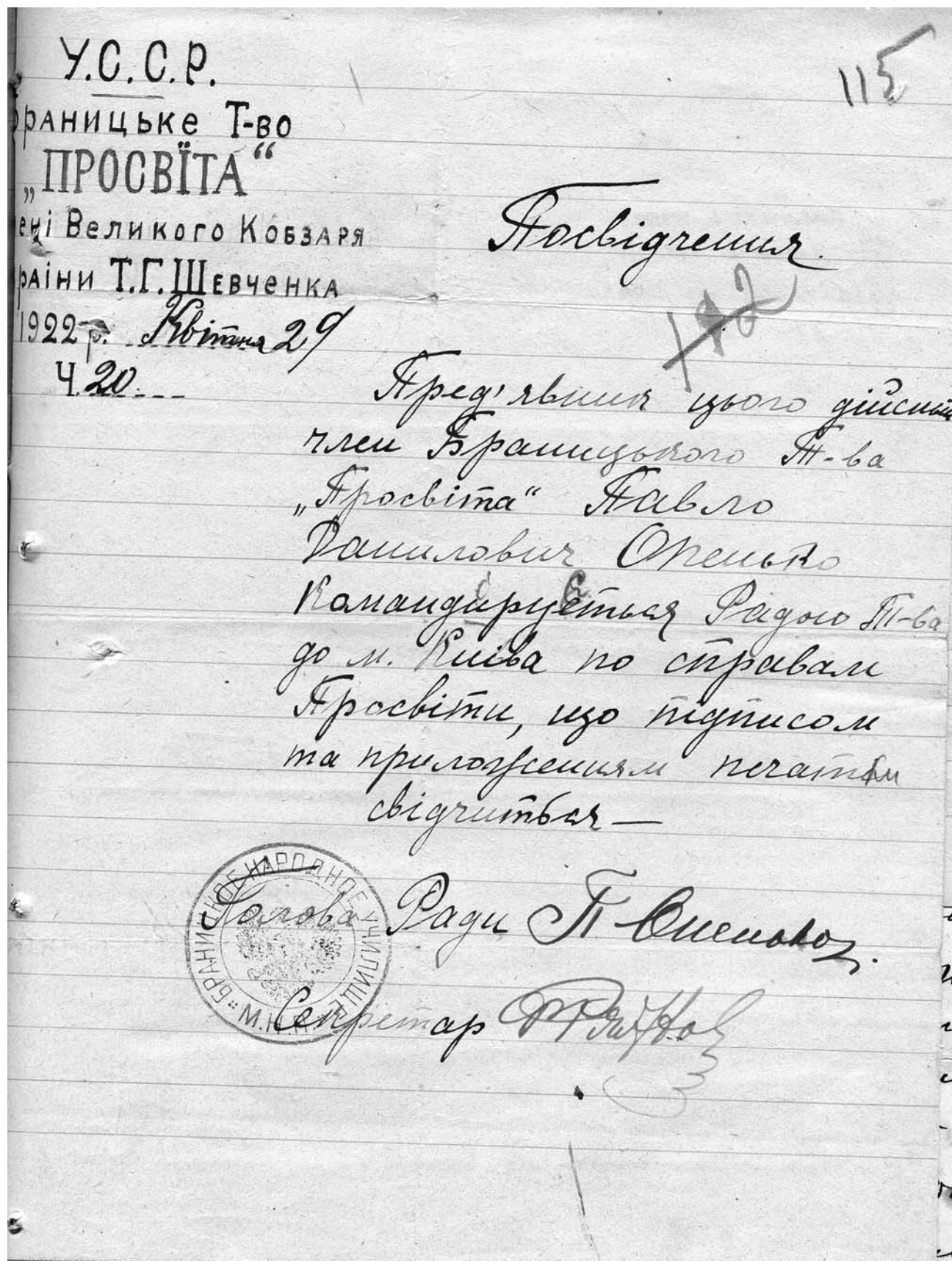
ДОКУМЕНТ 46. Фотографія із зображенням репресованих жителів с. Браниця Ніжинської округи Циреня Пилипа Сергійовича та Опенька Павла Івановича – голову і заступника голови Браницького повстанкому.

ГДА СБУ, Чернігів. – Ф. «Основний». – Спр. 2290. – Т. 6. – Арк. 71.

ДОКУМЕНТ 47. Фотографія репресованого жителя с. Браниця Ніжинської округи Хижняка Панкрата Дем'яновича – отамана загону, підпорядкованого місцевому уенерівському повстанку.

ГДА СБУ, Чернігів. – Ф. «Основний». – Спр. 2290. – Т. 1. – Арк. 96.

ДОКУМЕНТ 50. Посвідчення жителя с. Браниця Ніжинської округи Опенька Павла Даниловича – члена Браницького товариства «Просвіта», відрядженого до Києва у справах товариства. Документ вилучено у власника під час його арешту за обвинуваченням у причетності до діяльності Браницького повстанку. Згідно зі слідчими матеріалами Опенька П.Д. звільнено з-під варті під заставу в розмірі 100 карбованців золотом.

ГДА СБУ, Чернігів. – Ф. «Основний». – Спр. 2290. – Т. 6. – Арк. 115. Оригінал. Рукопис.

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

АМСРР – Автономна Молдавська Соціалістична Радянська Республіка

АСРР – Автономна Соціалістична Радянська Республіка

БУПР – будинок примусових робіт

виконком – виконавчий комітет

військомат – військовий комісаріат

ВКП(б) – Всеросійська комуністична партія більшовиків

ВНК – Всеросійська надзвичайна комісія

ВСС – Всеросійський селянський союз

ВТТ – виправно-трудова табір

ВУНК – Всеукраїнська надзвичайна комісія

ВУЦВК – Всеукраїнський центральний виконавчий комітет

ВЦВК – Всеросійський центральний виконавчий комітет

ГДА – Галузевий державний архів

ГНК – губернська надзвичайна комісія

губвідділ – губернський відділ

губревком – губернський революційний комітет

губсуд – губернський суд

Донбас – Донецький басейн

ДПУ – Державне політичне управління

завгосп – завідувач господарством

КВО – Київський військовий округ

КДБ – Комітет державної безпеки

КК – кримінальний кодекс (рос. УК – уголовный кодекс)

КНС – комітет незаможних селян

комнезам – комітет незаможних селян

КП(б)У – комуністична партія (більшовиків) України

м. – місто, містечко

МВС – Міністерство внутрішніх справ

МДБ – Міністерство державної безпеки

НК – надзвичайна комісія

НКВС – Народний комісаріат внутрішніх справ

ОВ – особливий відділ

ОДПУ – Об'єднане державне політичне управління

ПНК – повітова надзвичайна комісія

повстанком – повстанський комітет

політбюро – політичне бюро

ПП – повноважне представництво
ППШ – Партизансько-повстанський штаб при Головній команді військ УНР
продагент – продовольчий агент
р. – річка
радгосп – радянське господарство
райвідділ – районний відділ
райцентр – районний центр
реввійськрада – революційна військова рада
реввійськтрибунал – революційний військовий трибунал
ревком – революційний комітет
ревтрибунал – революційний трибунал
РКП(б) – Російська комуністична партія більшовиків
РНК – Рада народних комісарів
РРФСР – Російська Радянська Федеративна Соціалістична Республіка
РСФРР – Російська Соціалістична Федеративна Радянська Республіка
РТНК – районна транспортна надзвичайна комісія
с. – село
СБУ – Служба безпеки України
спецколегія – спеціальна колегія
СРСР – Союз Радянських Соціалістичних Республік.
ст. – станція, стаття
УАПЦ – Українська автокефальна православна церква
УКДБ – управління Комітету державної безпеки
УНКВС – управління Народного комісаріату внутрішніх справ
УНР – Українська Народна Республіка
УРСР – Українська Радянська Соціалістична Республіка
УСБУ – Управління Служби безпеки України
УСРР – Українська Соціалістична Радянська Республіка
ФСБ – Федеральна служба безпеки
х. – хутір
ХВО – Харківський військовий округ
ЦВК – Центральний виконавчий комітет
ЦУПКОМ – Центральний український повстанський комітет

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

1. Абашидзе Василь Михайлович 93
2. Абдуллаєв Абдуреуф 29
3. Аваков Андрій Іванович 96–97
4. Авдєєнко Микита Юхимович 61
5. Агаєв Умер 31
6. Агріоматі Олександр Макарович 27
7. Алексахіна Ганна Олегівна 2, 50
8. Алі Решид 30
9. Алі Халіль Мукук 24
10. Алфьорова Наталія Андріївна 127
11. Ангел 11, 14–15, 140, 159–161
12. Андрієвський Іван Антонович 30
13. Андрусь Пилип Максимович 13, 153, 201
14. Антончик 12, 40
15. Антонюк Андрій Мусійович 35
16. Антошкін Олексій Григорович 112
17. Арбузов Петро Олександрович 80
18. Аргінський Куришут Девлетович 21, 27
19. Артем 12, 35
20. Ахльостов Лука Трохимович 135
21. Бабенко Йосип Семенович 64
22. Бабичев Василь Володимирович 66
23. Бабиченко Іван Захарович 74
24. Бабін Сергій Андрійович 140
25. Бажанов Олександр Георгійович 84, 181
26. Байдалаков Михайло Іванович 125
27. Байрасланов Фарих 29
28. Балакін Олександр Геннадійович 2, 23
29. Балда Анастасія Іванівна 125
30. Балда Яків Іванович 125
31. Баленко 64
32. Балицький Антон Никифорович 80
33. Баловатський Олександр Іванович 45
34. Бальцатеску Микола Олександрович 98–99
35. Барабаш Петро Степанович 17, 49
36. Баранник Василь Євграфович 131
37. Баранов 147
38. Баранов Володимир Михайлович 105
39. Барановський Семен Пантелеймонович 21, 62
40. Баранюк Омелян Тимофійович 17, 47–48, 172
41. Барбон Євдоким Маркович 157
42. Барсуков Андрій Ісакович 123
43. Басістов Олександр Григорович 105
44. Бауер Михайло Феліксович 88
45. Бахмут Яків Миколайович 143
46. Башмакова Наталія Олександрівна 2, 45
47. Баюрський-Басєвський Мойсей Данилович 91
48. Бегунов Павло Миколайович 126
49. Безкровний Никифор Антонович 163
50. Безсонов Микола Петрович 126
51. Безяєв Микола Олександрович 136
52. Бей 121
53. Бейшулі Халіль Алі 28
54. Бек А.К. 82
55. Бекша Микола Андрійович 148
56. Бендер М.Ш. 82
57. Бенескуль Панас Матвійович 93
58. Бенескуль Федір Матвійович 93
59. Берліс Михайло Семенович 80
60. Бернашевський Антон Петрович 41
61. Бестфатер Василь Васильович 61–62, 176
62. Бетхер Юган 73
63. Бєлік Онуфрій Андрійович 42
64. Белоусов 48
65. Беляєв Микола Павлович 107–108
66. Битний-Шляхт Євген Леонідович 104
67. Бичков Кузьма Андрійович 26–27
68. Бичковський Федір Микитович 17, 122
69. Бичок Прокопій Якович 164
70. Бібік Василь Якимович 199
71. Біленький І. 16, 109, 113–114, 116
72. Білецький Євстрат Іванович 145
73. Бірчак В.М. 22
74. Близнюк Тимофій Омелянович 124
75. Богомаз 43
76. Богомолів 147, 198
77. Боевєць Роман Афанасійович 69
78. Бойко Василь Прохорович 15, 131
79. Бойко Сергій Семенович 71
80. Бойков Андрій Макарович 149
81. Бойченко Мойсей Йосипович 93
82. Болібок Сергій Іванович 2, 134
83. Бондаренко Олександр Олександрович 24
84. Бондаренко Трохим Васильович 37
85. Боровська Домна Петрівна 93
86. Борулько Федір Вікулович 47
87. Браун Генріх Якович 62–63
88. Бредов 95, 165

89. Бривко Сергій Митрофанович 109
90. Бриль Пилип Антонович 165
91. Бринь Гаврило Філонович 40
92. Бринь Яків 40
93. Брова 11, 117, 139
94. Броварський Олександр Васильович 59
95. Брюховецький Данило Іванович 74
96. Бузало Тетяна Михайлівна 2, 60
97. Булава 143
98. Булаво Олександр Наумович 101
99. Буланов 21, 62
100. Бульбинський Олександр Купріянович 152–153, 200
101. Буравльов Захар Олексійович 141
102. Бурдяк Михайло Іванович 2, 31
103. Бурій Микита Федорович 108
104. Бурлачук Феодосій Григорович 32
105. Бурлюк Микола Давидович 126
106. Вайнберг Людвіг Михайлович 86
107. Вакуленко Іван Стефанович 71
108. Валякін Андрій Володимирович 2, 9, 23
109. Варв'янський Антон Олексійович 121–122
110. Варв'янський Григорій Михайлович 121–122
111. Варв'янський Трохим Дмитрович 121–122
112. Варв'янський Юхим Тихонович 121–122
113. Варич Василь Нілович 154
114. Варченко Данило Трохимович 93
115. Варшанадзе
(див. Грищук Роман Данилович)
116. Василенко В'ячеслав Миколайович 2, 22
117. Василенко Іван Миколайович 145
118. Василенко Микола Васильович 37
119. Василишин Іван Андрійович 37
120. Вдзеконський Георгій Гнатович 133
121. Вдовцов Василь Васильович 76
122. Веліжанов Рамазан 26
123. Ветчинкіна Анастасія Михайлівна 135
124. Вишковський Олександр Фабіанович 148
125. Вишневський Арнольд Рувимович 19, 148, 198
126. Вінер Арнольд Рувимович
(див. Вишневський Арнольд Рувимович)
127. Віріх Георгій Ернестович 10, 82
128. Вітер 36
129. Власенко Іван Ілліч 12, 144
130. Вовк 17, 49
131. Водоп'янов Василь Михайлович 60
132. Волєв Степан Христофорович 82
133. Волик Григорій Павлович 155
134. Волимерцева Марина Гнатівна 124
135. Волимерцева Устина Гнатівна 124
136. Волинець А. 12, 31–32, 35, 171
137. Волков Микита Тихонович 113
138. Волконський
(див. Грищук Роман Данилович)
139. Волошин Іван Петрович 96
140. Воля (див. Попов-Каратов Олександр Андрійович)
141. Ворона Митрофан Іванович 162
142. Воротніков Іван Іванович 134
143. Воскобойніков Михайло Михайлович 11, 137
144. Врангель П. 5–6, 11, 17, 20, 23–24, 28, 30, 62, 72, 89, 97, 126, 137–139, 141
145. Вронський (див. Битний-Шляхт Євген Леонідович)
146. В'ятрович В.М. 22
147. Габінет Семен Сергійович 44
148. Габренко Іван Хомич 58
149. Гавва Андрій Лаврентійович 16, 111
150. Гаврильчук Петро Григорович 14, 159
151. Гагарін А. 136
152. Галака 14, 157, 160
153. Галанов Сергій Володимирович 2, 45
154. Галей Григорій Митрофанович 32
155. Гальчевський Я. 7, 12–13, 35–42, 44, 150–151, 168–169
156. Гамулін Петро Мойсейович 45
157. Гандлевська Сара Борисівна 135
158. Ганжелло Іван Тимофійович 51
159. Ганусевич Вікентій Йосипович 54–55
160. Гарась 14, 58
161. Гармаш Онисим Андрійович 23
162. Гелюк Лук'ян Климентійович 38
163. Герасимчук Ничипір Іванович 59
164. Геруа 58
165. Главацький Федір Степанович 151
166. Гладкий Георгій Арсентійович 46
167. Гладкий Никифор Олександрович 114
168. Гладух
(див. Плахотнюк Стефан Гаврилович)
169. Глуценко Тимофій Андрійович 149
170. Гнидюк Павло Антонович 12, 43
171. Голдзинський Павло Карлович 39
172. Говоруха В.В. 22
173. Голишевський Тихон Антонович 132
174. Голобородько 108
175. Головань Василь Максимович 112
176. Головенько Лук'ян Андрійович 57
177. Голуб Федір Кирилович 107

178. Голуб Юхим Іванович 14, 123
179. Гонек Костянтин Михайлович 95
180. Гонець Василь Омелянович 87
181. Гонта 96
182. Гончар Іван Дем'янович 70
183. Гончар Сава Васильович 176
184. Гончаренко 108
185. Гончаренко Микола Трохимович 55
186. Гончаров Никифор Миколайович 142
187. Гончарова Людмила Миколаївна 2, 123
188. Горбатенко Григорій Прохорович 156
189. Горбач Григорій Данилович 140
190. Горбовська Оксана Валеріївна 2, 9, 107
191. Гордієнко Микита Микитович 74–75
192. Гордійчук Яким Антонович 38
193. Горин Марина Павлівна 2, 150
194. Горобець Іван Якимович 18, 154, 204
195. Горобченко Сергій Леонтійович 84
196. Гофман Юлій Християнович 125
197. Гранкін Іван Данилович 142
198. Грач Марина Павлівна 2, 65
199. Гриб Михайло Петрович 130
200. Григор'єв Н. 5, 18, 66–67, 78, 165
201. Григораши Лука Іванович 116
202. Григоращенко Єлизавета Стефанівна 94
203. Гризло С. 18, 68
204. Грипн Андрій Трохимович 139
205. Гришко Микола Корнійович 156
206. Гришковський Каленик 56
207. Грищук Роман Данилович 57
208. Громов Микола Микитович 110
209. Громов Федір Фокович 20, 78
210. Грунь Микола Микитович 117
211. Губаренко Євген Петрович 100
212. Гуйтов Олександр Іванович 81
213. Гулий-Гуленко А. 6
214. Гулле Ярослав Войцехович 10, 99–100
215. Гуртих Михайло Олексійович 86
216. Гусар 109
217. Гольдверг Давид Робертович 80, 181
218. Грунд Ладислав Берджихович 10, 99, 184
219. Давиденко Данило Сергійович 121
220. Дазідов Георгій Ісидорович 87
221. Даниленко Іван Герасимович 135
222. Даниленко Парасковія Михайлівна 135
223. Данилюк Іван Леонтійович 90
224. Данилюк Леонтій Максимович 90
225. Двигун 144
226. Дембіцький 54
227. Демидчук Гнат Данилович 54
228. Денікін А. 5–6, 17, 20, 45, 48, 72, 126, 172
229. Деркач Наталія Аполлонівна 34
230. Де-Спіллер Петро Олександрович 79
231. Дехтярьов Василь Порфирійович 141
232. Дешевенко Мина Порфирович 154
233. Дзержинський 91
234. Димитрашко Микита Феодосійович 98
235. Динька 114
236. Діденко 116
237. Дідик Борис Сидорович 40
238. Дізов Петро Костянтинович 10, 100
239. Дітль (Дітлі) Юхим Абрамович 82
240. Дмитренко Тихон Євтихійович 157
241. Дмитрієва Ганна Федорівна 91, 183
242. Дмитрієв-Таранцев Володимир Дмитрович 97, 183
243. Добриня Антон Олексійович 77–78
244. Добровольський Григорій Кузьмич 156–157
245. Довгий Микола Федорович 15, 134, 193
246. Долгій Дмитро Прокопович 15, 163
247. Довженко Степан Миколайович 130
248. Довзій Микола Федорович 152
249. Домбровський Петро Владиславович 97–98
250. Дорохов Леонтій Іванович 64
251. Дорошенко Лада Олександрівна 2, 72
252. Дорошенко Леонід Григорович 15, 165–166
253. Доценко Данило Семенович 112
254. Драгомиров 81
255. Дрогобецька Наталія Іванівна 2, 50
256. Дроздов Захар 141
257. Дронь Яків Прокопович 48–49
258. Другаков Григорій Павлович 50
259. Дубина Григорій Олексійович 141
260. Дубовенко Микола Кузьмич 149
261. Дуденко Петро Михайлович 162–163
262. Дудник Андрій Якович 36
263. Дудник Гнат Абрамович 34
264. Дудник Дем'ян Євдокимович 69
265. Дудник Марко Абрамович 34
266. Дудунік Андрій Антонович 106
267. Дудяк Микола Васильович 19, 70, 178
268. Дунаєвський Ілля Юхимович 20, 50–51
269. Дятленко Яків Петрович 129
270. Дяченко 106
271. Дяченко Хома Никифорович 68
272. Еллі Алоїз Йосипович 76–77
273. Євдокимов Йосип Федорович 46–47
274. Єннані Амет 29
275. Єрмаков Григорій Васильович 65
276. Єрмолаєв Микола Іванович 85, 182
277. Єрмолаєва Анастасія Сигізмундівна 85

278. Єршов Анатолій Михайлович 83
279. Єршомін Іван Васильович 146
280. Єфимов Євген Михайлович 141
281. Живодер 60
282. Жованик Олександр Григорович 15, 163
283. Журавель Петро Максимович 46
284. Журавський 14, 55
285. Журавський Петро Мартинович 56
286. Забарський Григорій Антонович 93
287. Заблоцький Андрій Степанович 55
288. Заболотний Іван Охрімівич 94
289. Заболотний С. 9, 12, 33–35, 90–93, 96, 106, 170–171
290. Заболоцький Матвій Олексійович 74
291. Завадський 82
292. Завальнюк К. 13
293. Заведюк Іван Максимович 59
294. Завжалов Дмитро Михайлович 19, 70, 178
295. Завиш Едуард Карлович 95
296. Загряцький Георгій Федорович 101
297. Задунайський Семен Семенович 89
298. Заїка Сергій Григорович 13, 153
299. Залевський Броніслав Едуардович 203
300. Залізник 9, 98
301. Заморуєв Микола 196
302. Заморуєв Олександр Федорович 196
303. Заморуєва Валентина 196
304. Запорожець Федір Якович 115
305. Захар'єв Яків Матвійович 67
306. Збіровський Григорій Григорович 81
307. Збруєв 17, 48
308. Зварич Йосип Антонович 82
309. Зелений 17
310. Зеленькевич Єрофій Михайлович 74–75
311. Зелінський Антон Іванович 91
312. Зелко Максим Михайлович 157
313. Зінов'єв 108
314. Змієвська Варвара Прокопівна 101
315. Змунчило Микола Ілліч 90
316. Золотий Н.М. 82
317. Зубко Степан Павлович 132
318. Зубченко Федір Антонович 128
319. Ібраїмов Сейт Халіль 29
320. Іванов 14, 17, 48, 117, 124, 173
321. Іванов Іван Павлович 139
322. Іванова Дора Панасівна 73
323. Івановський Михайло Іванович 103–104
324. Івановський Петро Іванович 103–104
325. Іванченко
(див. Погребний Дмитро Якович)
326. Іванюк 102
327. Іващенко Андрій Маркович 118
328. Іващенко Яким Маркович 118
329. Казаков 86
330. Калакун Володимир Іванович 85
331. Каламакін Яким Федорович 155
332. Калашиников Афанасій Онисимович 148
333. Калгушкін Матвій Михайлович 138
334. Каленик 117
335. Калуда Андрій Дмитрович 61
336. Калюжний Захар Созонович 162–163
337. Каменєв 140
338. Камиш Павло Несторович 10, 11, 104, 105, 185
339. Каневський Михайло Васильович
(див. Кочубей)
340. Капкан Павло Микитович 33
341. Кара (див. Камиш Павло Несторович)
342. Карватовський Адольф Станіславович 151
343. Каренський Іван Михайлович 81
344. Карман Кирило Павлович 44
345. Карташев Антон Маркович 143
346. Картель Сергій Михайлович 2, 123
347. Катеринич Конон Бенедиктович 52
348. Качинський Людвіг Северинович 95
349. Квач Григорій Терентійович 115–116
350. Кеда Степан Павлович 64
351. Келеберда 110
352. Келлер Г. 76
353. Кирило 14, 131
354. Кислов Микола Ілліч 87
355. Ківа Мойсей Тихонович 96
356. Ківва Василь Федорович 115
357. Ківва Спиридон Федорович 115
358. Кізюта-Лецинський Олександр Антонович 94
359. Кікоть 112
360. Кільдєєв Анатолій Володимирович 80
361. Кіц Михайло Олександрович 13, 54
362. Клименко 77
363. Клокун (див. Калакун Володимир Іванович) 85
364. Ключе Йосип Іванович 20, 75
365. Ключ Іван Ісайович 68, 177
366. Кнаппе Брум Карлович 110–111
367. Кобець Євстафій Родіонович 127
368. Коваленко Василь Прокопович 127
369. Коваль
(див. Коваль Олександр Іванович)
370. Коваль О.
(див. Коваль Олександр Іванович)

371. Коваль Олександр Іванович 7, 14, 17, 122, 129, 165, 188–189
372. Коваль Тихон Федорович 91
373. Кожин Петро Андрійович 127
374. Козак Омелян Андрійович 40–41
375. Козарез Семен Лаврентійович 95
376. Козевич Петро Васильович 150
377. Козенко Ірина Олександрівна 2, 71
378. Козіоровський Костянтин Іполитович 84
379. Козленко Федір Іполитович 105
380. Козловський Антон Вікентійович 47
381. Козловський Дмитро Антонович 41
382. Козубський Остап Семенович 59
383. Кокін С.А. 22
384. Колесник 118
385. Колесніков 140
386. Колесюк Руслан Віталійович 2, 31
387. Колебаєв Петро Михайлович 135
388. Коломейчук Олександр Микитович 91
389. Колотій Василь Зіновійович 112
390. Колотій Іван Зіновійович 111
391. Колоусов Панас Васильович 67
392. Колчак П. 124
393. Комендант Іван Огійович 132
394. Комісаров Колька 110, 141
395. Комісарчук Яків Семенович 52
396. Коновець Михайло Гнатович 119
397. Конопенко Павло 168–169
398. Копейкін Олександр Володимирович 124
399. Копп Антон Фрідріхович 63
400. Корж (див. Дронь Яків Прокопович)
401. Коркушко Денис Пилипович 57
402. Корнілішин Федір Сергійович 44, 168–169
403. Корнілов Антон Костянтинович 84
404. Корой Віктор Олександрович 83
405. Король Алла Володимирівна 2, 31
406. Король Антон Улянович 44
407. Коротун Іван Никифорович 133
408. Костенко Сергій Євдокимович 68
409. Котов Георгій Нілович 88
410. Котов Дем'ян Нілович 88
411. Котов-Конащенко Пилип Петрович 108
412. Кохан Андрій Олексійович 2, 23
413. Кохан Іван 168–169
414. Коханович Олександр Вікторович 90
415. Коченовський Іван Якович 35
416. Кочубей 16, 116–117
417. Кошарний Іван Іванович 146
418. Коцювий Я. 9, 92
419. Кравченко (див. Пугач)
420. Крамарський Олександр Артемович 12, 43
421. Краснов П. 5
422. Красножен Ілля Васильович 160
423. Красов Панас Михайлович 80
424. Кремнєв Георгій Федорович 64
425. Кривенко Іван Дмитрович 136
426. Кривець-Чорнозуб Григорій Федорович 108
427. Кривомаз Йосип Іванович 132
428. Крижановський Микола Матвійович 55
429. Крикун Микита Якович 163
430. Крігер Онисим Григорович (див. Вишневський Арнольд Рувимович)
431. Кропив'янський М. 162
432. Крук (див. Уренюк Володимир Онуфрійович)
433. Крук Володимир (див. Уренюк Володимир Онуфрійович)
434. Крупа 142
435. Крупська Ніна Дмитрівна 40
436. Кручинов Іван Герасимович 140
437. Крючковський Леонід Федорович 33, 170–171
438. Кублинський Григорій Касянович 54
439. Кугель Август Генріхович 67
440. Кугель Генріх Генріхович 67
441. Кудерський Афанасій 73
442. Кудінов Валерій Вікторович 2, 107
443. Кудрявцев М. 117
444. Кузьменко Гнат Андрійович 55
445. Кузьмук Борис Миколайович 53
446. Кукоба Сергій Миколайович 136
447. Кулак Спиридон Антонович 87
448. Кулик І.М. 22
449. Кулик Павло Іванович 128
450. Кундій 15, 131
451. Кунік Петро Олександрович 33
452. Купченів Микола Порфирійович 137
453. Кур Х.Д. 82
454. Кутєпов О. 6
455. Кутько Сергій Пантелійович 140
456. Кухтін Василь Ілліч 140
457. Куц Гнат Семенович 12, 144
458. Куц Олександр Гнатович 161
459. Кучеровський 12, 40
460. Куценко Микола Степанович 117
461. Лагутін Матвій Іванович 98
462. Ладигенський Марко Григорович 84
463. Ладикін Петро Семенович 144
464. Лангорт Петро Григорович 145

465. Латті Михайло Йосипович
(див. Романовський Віктор Кузьмич)
466. Лебедєв Степан Фадейович 83
467. Левченко 10, 12, 16, 37–38, 101, 111–112, 116, 121
468. Левченко А. 10, 12, 16, 37–38, 101, 111–112, 116, 121
469. Левченко Микола Григорович 120
470. Левченко Федір 108
471. Леміш Юлія Миколаївна 2, 60
472. Ленц (див. Ленц Теофіл)
473. Ленц Теофіл 21, 60, 62
474. Лиман Іван Тимофійович 15, 160–161
475. Лисак Іван Вікентійович 44
476. Лисак Катерина Марківна 44
477. Лисенко 112, 146
478. Лисенко Микола Макарович 60
479. Лисий Іван Ісакович 130
480. Лиско Олександр Степанович 158
481. Литвинов Олексій Євтихійович 51
482. Лихо-Дорошенко 12, 15, 32–35, 39, 171
483. Лихошерстов Іван Юхимович 66
484. Лишко Іван Якович 114
485. Лісовий В. 12, 43
486. Лозовський Іван Трохимович 34
487. Лубенець Василь Іванович 140
488. Лукашева Наталія Сергіївна 2, 147
489. Лукашенко Іван Андріанович 36
490. Луценко Іларіон Абрамович 157
491. Луценко Тетяна Леонідівна 2, 51
492. Луценко Федір Трохимович 131
493. Люлька Василь Йосипович 32
494. Ляковська С.П. 22
495. Ляхович 12, 33
496. Магос Василь Романович 115
497. Маєвський Адольф Адамович 92
498. Маєвський Тихон Олександрович 110–111
499. Мазур Ісаак Овсійович 106
500. Мазур Федір Степанович 94
501. Майдебура Яків Гнатович 32
502. Майковський 51
503. Мак Петро Антонович 63
504. Макаренко 130
505. Макаренко Семен Дмитрович 37
506. Маковський Володимир Осипович 88
507. Макоєд Павло Іванович 148
508. Максимович Микола Павлович 164–165
509. Максимович Сергій Павлович 164–165
510. Максютя Онуфрій Васильович 40
511. Малага Петро Пилипович 91
512. Маленко Григорій Федорович 146
513. Малиновський Мар'ян Петрович 31
514. Маляренко Василь Олексійович 110
515. Маляренко Яків Степанович 115
516. Мамай 18, 154
517. Мамонтов 83
518. Мамсіс Констанція Дованідівна 125
519. Мамуладзе Ілля Артемович 21–24
520. Марикуца Борис Романович 66
521. Маріїч Петро Юхимович 118
522. Маркелов Іван Іванович 73
523. Марнич Іван Степанович 145–146
524. Мартиненко Інна Олександрівна 2, 50
525. Мартьянов Яків Васильович 144
526. Марущак Кирило Тимофійович 34
527. Марченко Андрій Микитович 128
528. Матвієнко 11, 17, 47, 142
529. Матченко Іван Іванович 165
530. Махмут Огли Аждадар 93
531. Махмут Огли Ісмаїл 93
532. Махно Н. 5–6, 18, 47, 66, 139, 165
533. Мацегора Володимир Степанович 138
534. Машкін Панкрат Якович 146
535. Медведєва Лідія Павлівна 2, 79
536. Медяник Микола Олександрович 115
537. Мельник Петро Калістратович 52
538. Мельник Тихон 56
539. Мельников Василь Карпович 53
540. Мельничук Гнат Євдокимович 36
541. Мельничук Єлизавета Михайлівна 87
542. Мельничук Федір Григорович 34
543. Меркулов Костянтин Олександрович 2, 134
544. Микитинський Григорій Антонович 50
545. Микичур Мусій Іванович 43
546. Микола Миколайович 58
547. Миргород Петро Дмитрович 101–102
548. Мирний Є. 117
549. Мироненко Василь Антонович 110
550. Мисловський Іван Павлович 33
551. Мисловський Олександр Павлович 33
552. Михайловські 11, 105
553. Михальченко Яким Кузьмич 38
554. Мізикевич 10, 82
555. Мікельсон Гуго Янович 95
556. Міщенко Микола Федорович 129–130
557. Можаровський Гнат Васильович 13, 56
558. Можаровський Ісаак Степанович 13, 56
559. Мозулевська Оксана Вікторівна 2, 72
560. Мокроусов О. 25
561. Монон Георгій Густович 135
562. Мороз Кіндрат Семенович 67–68
563. Морозов Михайло Володимирович 99
564. Мотрук 168–169

565. Мотрук-Марчевський Іван Юрійович 13, 151
566. Мурашко Петро Самсонович 161–162
567. Мусієнко Андрій Григорович 106
568. Муха Георгій Петрович 123
569. Набоких Ісидор Дмитрович 109
570. Навроцький Федір Никифорович 150
571. Нагай Дмитро Іванович 121
572. Наливайко
(див. Грищук Роман Данилович)
573. Нанизнюк Ларіон Федорович 42
574. Неборський
(див. Збіровський Григорій Григорович)
575. Неділько Макар Семенович 163
576. Несен Максим Олександрович 2, 134
577. Нестеренко Кузьма Дмитрович 162
578. Нестеренко-Орел 66
579. Нечаєв Пилип Антонович 48
580. Нечай Тетяна Василівна 2, 45
581. Нікітченко Федір Михайлович 39
582. Ніколов Зіновій Іванович 39
583. Новодворський Федір Федорович 89
584. Новохацький Петро Іванович
(див. Шуба)
585. Носач Максим Никифорович 48
586. Носіков Михайло Володимирович 147
587. Обжилья Микита Михайлович 10, 100
588. Оверченко 111
589. Овчаренко 16, 108, 113–114
590. Овчаруки 12, 44
591. Огородник 13, 55
592. Олейник Василь Сафронівч 47
593. Олейник Кирило Захарович 112
594. Олофінський Сава Васильович 57
595. Олуковатий Василь Григорович 121
596. Ольхов Павло Соломонович 137
597. Ольховик Іван Адамович 115
598. Оніщук Гаврило Семенович 95
599. Оніщук Олена Іванівна 2, 9, 51
600. Опанасенко 38
601. Опенько Павло Данилович 210
602. Опенько Павло Іванович 14, 161, 206
603. Оранський Василь Никанорович 72
604. Орел (див. Гальчевський Я.)
605. Орел-Гальчевський Я.
(див. Гальчевський Я.)
606. Орлик 16, 118, 141
607. Орлов Никифор Федотович 86
608. Орлов Сергій Михайлович 89
609. Орлов Федір Іванович
(див. Єрмолаєв Микола Іванович)
610. Остапчук Наталія Іванівна 2, 150
611. Павленко Кузьма Васильович 136
612. Падалка 108
613. Палагута Федір Данилович 159, 204
614. Пальоха Іван Володимирович 164–165
615. Пальницький Анастасій Васильович 136
616. Пальчик Трохим Якимович 112
617. Пантюшенко Михайло Павлович 127
618. Панченко 137
619. Панченко Валентина Олександрівна 2, 50
620. Панченко Данило Григорович 46
621. Панченко Петро Йосипович 12, 143
622. Панченко Сергій Іванович 79
623. Панчук 14, 54
624. Пастушенко Семен Антонович 68–69
625. Патриляк Богдан Казимирович 2
626. Педенюк Петро Стратонович 31
627. Пеннер Давид Васильович 62
628. Перельмутер Яків Семенович 84
629. Перлик 12, 144
630. Петельчиця Михайло Петрович 15, 133
631. Петлюра С. 6, 16, 56, 66, 174, 187
632. Петрова Саша Давидівна 115
633. Петровський Олексій Дмитрович 139
634. Петрушевич Є. 19, 70, 178
635. Пивовар Никифор Вікторович 52
635. Пицалка 120
637. Пицалко-Сивашенко Дмитро Федорович 120
638. Півень Андріян Юхимович 121
639. Пітленко Віталій Віталійович 102–103
640. Підгурський Павло Давидович 35
641. Піддубний 64
642. Піддубний Василь Федорович 53
643. Пілсудський Ю. 5
644. Пінковський Ігор Васильович 2, 79
645. Плакунов Михайло Олександрович 98
646. Плахотнюк Стефан Гаврилович 32, 171
647. Погиба Петро 168–169
648. Погорелко Петро Павлович 60–61
649. Погоріла Олена Петрівна 2, 9, 153
650. Погребний Дмитро Якович 102
651. Подгородецький
Володимир Миколайович
(див. Міщенко Микола Федорович)
652. Подлесоцький Іван Гнатович 55
653. Подмоги́льна Олена Пилипівна 90
654. Покидько Іван Михайлович 15, 130–131
655. Поліщук Софія Йосипівна 36
656. Поліщук Степан Йосипович 36
657. Полоус Сидір Карпович 15, 131
658. Полтавець Василь Наумович 119

659. Пономаренко Степан Матвійович 147
660. Пономарчук І.І. 83
661. Пономарьов Олександр Михайлович 53, 173
662. Попандопуло Софія Еммануїлівна 101
663. Попов 81
664. Попов Валентин Вікторович 2, 50
665. Попов Іван Петрович 12, 43
666. Попович Дмитро Іванович 39
667. Попов-Каратов Олександр Андрійович 10–11, 104–105, 185
668. Порхун Костянтин Олексійович 77
669. Примаков В. 5
670. Притика Дмитро Якович 163–164
671. Примаков В. 5
672. Приходько Олексій Олексійович 108
673. Приходько Ольга Володимирівна 2, 50
674. Пробийголова Василь Гаврилович 113
675. Продащук Тихон Кирилович 58
676. Прозоров Яків Іванович 133–134
677. Прокопенко Олексій Григорович 160
678. Прокоф'єв-Волохов Михайло Феодосійович 83
679. Пронь 108
680. Просол Єфрем Артемович 124
681. Прядко Григорій Федорович 51
682. Пугач 57
683. Пульгун Марко Давидович 40
684. Пушкар Леонтій Никифорович 123
685. Пушкаренко Крістіна Ігорівна 2, 65
686. Пшенишнюк Василь Ларіонович 42
687. Пшенишнюк Лаврентій Миколайович 42
688. П'ятак Юхим Прокопович 109
689. Радецький
(див. Битний-Шляхт Євген Леонідович)
690. Радкевич Олексій Михайлович 43
691. Рашковський Петро Іванович 86
692. Рева Іван Антонович 46
693. Ремізов Євген Петрович 69
694. Ренкас Григорій Федорович 56
695. Решетнікова Антоніна Максимівна 87
696. Ржановський Микола Михайлович 23
697. Ризов-Гризов Наум Павлович 155
698. Риндовський Яків Минович 119
699. Рінгс Франц Олександрович 81
700. Рогальський Григорій Іванович 128
701. Рогальський Олександр Олексійович 134
702. Рожнятовський Альбін Петрович 44
703. Романенко Борис Васильович 19, 72
704. Романенко Володимир Миколайович 2, 79
705. Романенко Федір Агапійович 154
706. Романовський Віктор Кузьмич 97
707. Ромашко 14–15, 158, 163–164
708. Ромашкови 48
709. Ронг Микола Юліанович 104
710. Ростоцький Олександр Вікентійович 35
711. Рубаха Карпо Микитович 88
712. Рубльов Олександр Сергійович 2
713. Руденко Іван Артемович 41
714. Рудковський Юрій Васильович 2, 50
715. Рудобашта Кирило Васильович 109
716. Русанов 141
717. Руссет-Кіров Василь Йосипович 30
718. Руссол Василь Іванович 147, 198
719. Руцький Володимир Григорович 95
720. Рябош Петро Денисович 58
721. Рябцев Володимир Олексійович 107
722. Савенко Ілля Миронович 135
723. Савін Віктор Савович 145
724. Савінков Б. 6
725. Савуляк Порфирій Степанович 35
726. Савченко 139
727. Садовський А. 95
728. Саливон Семен Андрійович 130
729. Саліков 149
730. Самборський Григорій Іванович 10, 101
731. Самойленко Іван Семенович 94
732. Самойленко Михайло Іванович 9, 79
733. Самойлін Матвій Борисович 136
734. Самойлов Олександр Тимофійович 11, 138
735. Самченко Олександр Петрович 19, 65
736. Сандул Дмитро Дмитрович 86
737. Сандул Сергій Олексійович 10, 103
738. Сатановська Шпринца Хаскелівна 94
739. Сахаров 140
740. Свинаренко Іван Павлович 116
741. Седель Генріх Павлович 56
742. Семенніков Олександр Васильович 126
743. Семенцов Петро Ларіонович 98
744. Сендель Володимир Тимофійович 150
745. Сендель Іван Тимофійович 150
746. Сендель Олександр Тимофійович 150
747. Сендель Тимофій Станіславович 150
748. Сендзюк Максим Андрійович 38
749. Сербенюк Юхим Данилович 94
750. Сергєєв Віктор Михайлович 11, 139
751. Сергєєв Сергій Ілліч 126
752. Сердюк Петро Кіндратович 127
753. Сержаненко Яків Іванович 12, 43
754. Сигида Овер'ян Іванович 115–116
755. Сидоренко Григорій Микитович 164
756. Сидоренко Яків Павлович 113
757. Сидоров 131

758. Сидорова Антоніна Володимирівна 101
759. Симчук Захар Дем'янович 36
760. Сировацький Сергій Миколайович 2, 107
761. Сілігей Пилип Григорович 128
762. Сірко 11, 13, 105
763. Скиба В.В. 22
764. Скоропадський Павло 5–6, 119, 129, 132
765. Скороход Максим Логвинович 142
766. Скрипченко 14, 159
767. Скубан 14, 159, 160
768. Слащов Я. 75, 85, 93, 145
769. Сліжевський Юліан Діонісійович 103–104
770. Слободенюк Іван 96
771. Слюсаренко Григорій Давидович 115
772. Сметанко Іван Максимович 110
773. Соковнін Василь Костянтинівич 102–103
774. Сокол 12, 33
775. Соколенко Данило Данилович 116–117
776. Соколовський 13, 51–52
777. Соколовський Петро Миколайович 156
778. Солотвінський Ігор Володимирович 2, 31
779. Сорока 91
780. Сорокін Никифор Никифорович 136
781. Сосевич Іван Каленикович 92
782. Спаї Олександр Миколайович 24
783. Срібний Павло Петрович 144
784. Стабницький Станіслав Станіславович 85–86
785. Стельник Лазар Микитович 113
786. Степанишин Іван Якович 152
787. Степенко-Дорожко 14, 128
788. Стеценко Михайло Лукич 25
789. Стешенко Лев Іванович 129
790. Страшко-Шевич 132–133
791. Страшний Аполлон Михайлович 85
792. Студзінський Броніслав Адамович 39
793. Студницький Мечислав Сабінович 84
794. Судак Антон Миколайович 139
795. Супрун 16, 116
796. Супряга Михайло Карпович 110
797. Сушков Андрій Антонович 132
798. Суярко Петро Іванович 160
799. Татусь Григорій Володимирович 120
800. Таушанов Михайло Арсентійович 95
801. Тацій 115
802. Терешкевич Олександр Петрович 14, 125, 191–192
803. Терешкевич Сергій Євгенович 125
804. Терещенко Петро Іванович 121–122
805. Тельний Дмитро Вікторович 2, 9, 45
806. Тичина Євген Григорович 15, 208
807. Тичина Павло Григорович 15, 209
808. Тітова Євдокія Миколаївна 204
809. Ткаченко Олександр Іванович 20, 71
810. Товкач 154
811. Тодоров (див. Громов Федір Фокович)
812. Тодоров Григорій Іванович 92
813. Тодоров Іван Степанович 92
814. Томчак Михайло Войцехович 109
815. Трейко 7, 57
816. Трембач Василь Феодосійович 112
817. Третьяков 116
818. Тугарин 121, 130
819. Тумаков Євген Сергійович 82
820. Тютюнник Ю. 6, 9, 11, 17, 56, 66, 74, 83, 87, 90, 94–96, 98, 102, 105, 122, 174
821. Удодов-Орлов Федір Павлович 77
822. Ужинецький Лев Олександрович 89
823. Уманець Герасим Свиридович 121
824. Уманець Юхим Федорович 121
825. Умеренко Василь Панасович 83
826. Умеров Азіз 31
827. Уренюк Володимир Онуфрійович 10–11, 104–105, 185
828. Урсулов 90
829. Усатюк Іона Климівич 74
830. Устименко Олексій Степанович 68
831. Фалько Степан Гнатович 163
832. Федосеєнко Максим Сергійович 89
833. Філевський Григорій Іванович 11, 138
834. Філімонов Михайло Ілліч 26
835. Філінський Леон Якович 92
836. Фінкельфельд Ізраїль Мойсейович 81
837. Фінкельфельд Мойсей Срулевич 81
838. Фішер Яків Петрович 63
839. Флорін Григорій Єлисейович 73
840. Фоканов Сава Васильович 60
841. Фуриштейн Андрій Михайлович 142
842. Халімон Василь Якович 114–115
843. Хараїм Андрій Кіндратович 113
844. Хворостецька Ганна Федорівна 2, 79
845. Хижняк Панкрат Дем'янович 14, 161, 207
846. Хитров Микола Леонтійович 87
847. Хлебніков 112
848. Хлопотін Василь Васильович 141
849. Хлопотін Тихон Олексійович 141
850. Хмара 12, 34, 40
851. Хмара П. 18, 66–68, 154, 177
852. Ходоровський Семен Григорович 80
853. Холод Павло Кирилович 63–64
854. Хоменко Петро Остапович 15, 131

855. Цвейгардт Людвіг Вільгельмович 99
856. Цейрінгер Юлій Іванович 94
857. Целіковський Василь Федорович 45
858. Цирень Пилип Сергійович 14, 161, 206
859. Цоколенко О.А. 22
860. Чабан Авксентій Хомич 97
861. Чайковський 60
862. Чапчакчі Халіль Селеметович 28
863. Чеботкевич Юрій Костянтинович 132
864. Чернець Григорій Тихонович 57
865. Чернецький 91
866. Чернишов 46
867. Черніченко Олег Миколайович 2, 9, 155
868. Чернобай Ірина Олександрівна 2, 23
869. Чернявський Сергій Лаврентійович 49
870. Чмурак Ілля Іванович 16, 118
871. Чорний Ворон 147, 155
872. Чорний Микола Савелійович 103
873. Чубенко Карпо Якович 154
874. Чумаков Микола Іванович 20, 71
875. Чухліб Семен 108
876. Шабан-Нетру Курт-Халіль 26
877. Шалашенко Леонід Олексійович 109
878. Шамрай Григорій Мефодійович 128
879. Шаров 87
880. Шаруда Устин Дмитрович 107
881. Шатайло Петро Павлович 94
882. Шахрай Дорофій Герасимович 37
883. Швець Артем Семенович 38
884. Шевцов Сава (див. Крупа)
885. Шевцова Марія Платонівна 143
886. Шевченко Григорій 111
887. Шевченко Іван Григорович 111
888. Шевченко Іван Іванович
(див. Самборський Григорій Іванович)
889. Шевченко Наталія Василівна 2, 9, 147
890. Шекера 11, 14–15, 140, 160
891. Шелег Петро Іванович 158
892. Шепель Я. 12, 31, 34, 41–42
893. Шикирявий Корній Тихонович 51
894. Шило Іван Павлович 119
895. Шимко Семен Зотович 37
896. Школа Василь Миколайович 2, 71
897. Шкурат Василь Йосипович 158
898. Шкуро А. 10, 101, 104, 125
899. Шкурупій Михайло Григорович 111
900. Шмірер Франц Михайлович 20, 75
901. Шнейдер П. 21, 27
902. Шок А. 76
903. Штро Венделін Бернардович 100
904. Шуба 16, 115, 186
905. Шульга
(див. Шульга Омелян Якимович)
906. Шульга Омелян Якимович 14, 128
907. Шумейко Василь Андрійович 158
908. Шупрович Сильвестр Пасхолович 42
909. Щеколдін Володимир Олексійович 137
910. Щеколдін Микола Іванович 138
911. Щербаненко Петро Федорович 124
912. Щербатий М.
(див. Комісаров Колька)
913. Щербаченко Іван Федорович 88
914. Щербинов Сергій 73
915. Щириця Яків Опанасович (див. Мамай)
916. Щучко С. 135
917. Юзефович Я. 131
918. Юнган Климентій Валентинович 75–76
919. Юхнін 114
920. Ющенко Сергій Харитонович 163
921. Яблучко 154
922. Ягодзинська Галина Збігнівна 153, 202
923. Яковенко Григорій Григорович 117
924. Яковенко Олександр Миколайович 2, 107
925. Яковлев 75
926. Яковлев Олександр Григорович 73, 179–180
927. Якубовський Оникій Васильович 149
928. Янцевич Дмитро Хомич 66–67
929. Яремчук Йосип Тимофійович 13, 152
930. Яржемковський Віктор Савелійович 19, 65, 177
931. Ярошенко Меланія Олексіївна 84
932. Яух Бруно Карлович 88

ГЕОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

1. Авдіївка, с. 74
2. Авдотіївка, с. 74
3. Авратин, с. 59
4. Автономна Республіка Крим 21
5. Агатівка, с. 55
6. Ананьїв, м. 76
7. Ананьївський повіт 10, 87–88, 91, 93, 98, 101
8. Андріївка, с. 11, 138
9. Андрушівка, с. 53
10. Антоно-Кодінцево, с. 87
11. Анциполівка, с. 36
12. Анютинські хутори 40
13. Архангельськ, м. 21, 24
14. Бабчинці, с. 12, 43
15. Багачівка, с. 92
16. Багачки, с. 109
17. Багринівська волость 39
18. Багринівці, с. 37
19. Базар, м. 55
20. Базарська волость 55
21. Бакша, с. 100
22. Балаклійський район 145–147
23. Балка Лозова, х. 46
24. Балта, м. 83, 85, 89–90, 94, 98
25. Балтський повіт 10, 80, 83–85, 87, 91–93, 96, 100–101
26. Балтський район 103
27. Баранівка, м. 51
28. Баришівський район 162
29. Барський повіт 150
30. Барський район 41
31. Бахмацька волость 156
32. Бахмач, м. 156
33. Бахмутський повіт 77
34. Бахсан, с. 29
35. Бахчисарай, м. 29
36. Баштанка, с. 74, 76, 126
37. Баштанський район 75
38. Безпальче, с. 96
39. Бендери, м. 98
40. Бердичівська округа 59
41. Бердичівський повіт 52, 55, 57, 78
42. Бердянський район 60
43. Берездівська волость 152, 200
44. Березівка, с. 66
45. Березнегуватський район 74, 149
46. Березнянська волость 158
47. Березова Лука, с. 16, 117, 182
48. Берестовець, с. 52
49. Бессарабська губернія 96, 98
50. Бешуй, с. 28
51. Белгород, м. 73, 179
52. Білолуцьк, с. 71
53. Білопілля, м. 127
54. Білопольський район 132–133
55. Білорусь 155
56. Біляївка, с. 79
57. Більське, с. 121
58. Бірзула, ст. (див. Любомирка, с.) 78, 83, 88, 102
59. Бобрик, с. 158
60. Бобринецький район 67
61. Бобровицький район 15, 163, 165
62. Богданівка, с. 48, 150
63. Богодухів, м. 111
64. Богодухівський повіт 139, 143
65. Богомолівка, с. 141
66. Богопіль, с. 74
67. Болгарія 15, 19–20, 28, 70, 78, 92, 135, 166, 178
68. Борзна, м. 11, 15, 140, 157, 160
69. Борзнянський повіт 14, 159, 204
70. Боровиця, с. 154
71. Браниця, с. 14, 161, 206–207, 210
72. Брацлав, с. 33
73. Брацлавський повіт 13, 33, 35–36, 153, 201
74. Бруслинів, с. 35, 42
75. Бут, р. 27
76. Будьонівка, с. 20, 50
77. Будьонівський район 20, 50–51
78. Бузникувате, с. 73
79. Буринський район 15
80. Бутівка, с. 156
81. Бухарест, м. 20, 78, 134
82. Бучацький район 19, 70, 178
83. Бучківська волость 16
84. Валківський повіт 12, 143–144
85. Валківський район 144
86. Варв'янський, х. 121–122
87. Варварівський район 74, 77
88. Варна, м. 20, 78
89. Варшава, м. 166

90. Василівка, с. 108, 119
91. Василівці, с. 155
92. Васьківці, с. 55
93. Велика Акаря, с. 10, 82
94. Велика Березна, с. 151
95. Велика Фосня, с. 57
96. Велика Хайча, с. 56
97. Великоанадоль, ст. 60
98. Великолепетиський район 61
99. Вербівка, с. 11, 139
100. Вересоч, с. 161
101. Веркіївка, с. (див. Вертіївка, с.)
102. Вертіївка, с. 160
103. Верхівка, с. 94
104. Верхнє, м. 71
105. Верхньодніпровськ, м. 45
106. Верхньодніпровський повіт 45–46
107. Веселинівська волость 73
108. Веселинівський район
(див. Варварівський район)
109. Виповзки, с. 17, 49
110. Вирівка, с. 132
111. Вишневе, с. 160
112. Вища Кропивна, с. 33
113. Вільшанський район 73
114. Вінницька область 18, 41, 152
115. Вінницький повіт 34, 38, 40
116. Вінниця, м. 9, 12, 168–171
117. Віньківці, с. 152
118. Владикавказ, м. 97
119. Власівка, с. 115
120. Вовковинецький район 150
121. Вовковинці, с. 150
122. Вовчанськ, м. 84, 143, 181
123. Вовчик, с. 118
124. Воздвиженка, с. 63
125. Вознесенськ, м. 84
126. Вознесенський повіт 73, 78, 90
127. Волинська губернія 51–52, 57, 151, 159,
174–175
128. Волинська округа 59
129. Волинь 5, 13, 58
130. Волконешти, с. 61
131. Вологодська округа 77
132. Вормс, колонія 20, 75
133. Ворожба, м. 126
134. Ворожба, с. 124
135. Ворошиловградська область 72
136. В'ятська губернія 109
137. Гаврилівка, с. 47
138. Гадяцький повіт 131
139. Гадяцький район 17, 122
140. Гайсинський повіт 31–34, 36–38
141. Гайсинщина 36
142. Генічеська Гірка, с. 23
143. Генічеський район 23
144. Гільці, с. 115
145. Глибочок, с. 37
146. Глобинський район 16, 120
147. Глухів, м. 126
148. Глухівський повіт 127
149. Глухове, с. 113
150. Гоголева, ст. 107
151. Годунівка, с. 127
152. Гола Пристань, м. 149
153. Голованівськ, м. 85
154. Голубівка, с. 47
155. Гомельська губернія 11, 105, 156
156. Гончарка, с. 48
157. Гориславці, с. 119
158. Городнянський повіт 157
159. Горошине, с. 110
160. Гранів, с. 37
161. Григорівка, с. 23
162. Гринківка, х. 140
163. Грунський район 15, 130–131
164. Грунь, с. 15, 128, 131
165. Гуляйпільський район 21, 60, 62
166. Гур'ївка, с. 27
167. Гусавка, с. 158
168. Гута Бушинська, с. 42
169. Гута Літинська, с. 41
170. Гута Мовчанська, с. 42
171. Гута Чернілевська, с. 42
172. Гута Шершнівська, с. 42
173. Гущинці, с. 38
174. Деражнянський район 150
175. Деріївка, с. 46
176. Джанкой, м. 89
177. Дзигівка, с. 12, 43
178. Диканьський район 121
179. Дівошин, с. 54
180. Дмитрівка, с. 15, 163
181. Дмитрівський район 165
182. Дніпровська округа 148
183. Дніпровський повіт 147
184. Дніпропетровськ, м. 9, 17, 49, 172–173
185. Дніпропетровська область 18, 62–64
186. Дніпропетровська округа 49
187. Добринка, с. 136
188. Довжок, с. 35
189. Долгики, с. 140
190. Донбас 80, 139, 142
191. Донецька область 50–51, 71

192. Дорофіївка, с. 74
193. Дорошівка, с. 12, 43
194. Дубова, с. 39
195. Дуванська слобода 143
196. Дяківці, с. 39
197. Євпаторія, м. 30
198. Європа 5, 16
199. Єлисаветград, м. 19, 65, 177
200. Єлисаветградка, с. 69
201. Єлисаветградський повіт 19, 65–68, 70, 178
202. Єнакіївський повіт 77
203. Жадани-Півні, с. 121
204. Желонь, с. 54
205. Жерденівка, с. 31
206. Жеребкове, ст. 76
207. Житомир, м. 9, 13, 53–54, 173–176
208. Житомирська область 52, 59
209. Житомирський повіт 52–53, 55
210. Житомирський район 59
211. Жмеринка, м. 33
212. Жмеринський повіт 42–43
213. Жолоби, х. 130
214. Жужманівка, с. 316
215. Журавне, с. 128
216. Зазим'є, с. 157
217. Закавказький регіон 27
218. Заплази, ст. 76
219. Запоріжжя, м. 21, 60, 176
220. Запорізька область 68
221. Запорізький район 68
222. Зарічани, с. 59
223. Зару, х. 111
224. Зарудня, с. 51
225. Засулля, с. 127
226. Затишшя, ст. 106
227. Захар'ївський район 106
228. Західна Україна 19, 70
229. Зачугівка, с. 146
230. Збруч, р. 6
231. Звенигородський повіт 68
232. Зінківський повіт 128
233. Зінов'ївськ, м. 66
234. Зінов'ївська округа 66–67
235. Зіновінці, с. 42
236. Зміїв, м. 134
237. Зміївський повіт 11, 139–140, 144
238. Змунчило, х. 90
239. Знам'янський район 67
240. Золотоніський повіт 18, 96
241. Зульц, с. 76
242. Зяньківці, с. 36
243. Іванів, с. 43
244. Іванівка, с. 67, 113
245. Івашківка, с. 143
246. Ізмаїльський повіт 96
247. Ізобільне, с. 146
248. Ізюм, м. 105
249. Ізюмський повіт 138, 140
250. Ізяслав, м. 13, 152
251. Ізяславський повіт 13, 152
252. Ічня, м. 14, 159, 204
253. Йосипівка, с. 92
254. Кавказ 131
255. Кадіївський район 50
256. Казанка, с. 47, 172
257. Казахстан 132
258. Калинівський район 43
259. Кам'янецька округа 13, 151–152
260. Кам'янецький повіт 152, 200
261. Кам'янець-Подільськ, м. 12, 151
262. Кам'янець-Подільська область 77
263. Кам'янка, м. 154
264. Кам'янська волость 155
265. Кам'янський повіт 17, 47
266. Камиші, с. 15, 130
267. Кандель, с. 100–101
268. Капустяна, с. 17, 49
269. Карабутівська волость 123
270. Карасубазарський район 29–30
271. Карбівка, с. 32
272. Карло-Лібкнехтський район 76
273. Карлсрує, колонія 75
274. Катеринослав, м. 45, 47
275. Катеринославська губернія 11–12, 16–17, 45–49, 77, 113, 116, 139, 142, 172
276. Катеринославщина 45, 47, 145
277. Каховка, м. 72
278. Квасників, х. 157
279. Келеберда, с. 110
280. Керч, м. 29, 89, 136
281. Київ, м. 8, 16–18, 20, 22, 27, 48, 51, 78, 102, 173, 210
282. Київська губернія 18, 32, 52, 55, 153, 155, 159, 165
283. Київська область 18, 155, 162
284. Київська округа 17, 49, 78
285. Київський повіт 17, 49, 142
286. Київщина 16, 141
287. Кир'яківка, с. 77
288. Кирилівка, с. 115
289. Китайгород, с. 13, 153, 201
290. Кишеньки, с. 109
291. Кишинів, м. 105

292. Кірнички, с. 96
293. Кіровоград, м. 19, 177–178
294. Кіровоградська область 19, 68–70, 73
295. Климівка, с. 133
296. Кобеляки, м. 107
297. Кобеляцький повіт 16, 107, 109, 111–112, 114, 116–117
298. Ковалівка, с. 74
299. Кованьківка, с. 114–115
300. Ковбасна, с. 10, 100
301. Кожухівська волость 35, 39, 42
302. Козелець, м. 164
303. Козелецький повіт 157–158, 208
304. Козелецький район 156
305. Козирщина, с. 11, 142
306. Козятин, ст. 78
307. Комишня, с. 120
308. Конотоп, м. 123, 125, 165
309. Конотопська округа 130, 163
310. Конотопський повіт 14, 123–124, 156
311. Конотопський район 130, 132
312. Константинополь, м. 15, 166
313. Копайгород, м. 44
314. Копайгородський район 44
315. Корець, м. 152, 200
316. Коржівка, с. 117
317. Коровини, с. 111
318. Коростенська округа 13, 57–58
319. Коростенський повіт 52, 56, 174–175
320. Костянтинівка, с. 57
321. Костянтиноград, м. 134
322. Костянтиноградський повіт 12, 16, 110, 114–115, 136, 142, 144
323. Котовка, с. 45–46
324. Котовський район 48
325. Кочерів, с. 55
326. Краматорський район 51
327. Краси́лів, м. 13, 152
328. Красне, с. 88, 124
329. Красеньке, с. 80
330. Красноград, м. 146
331. Краснодарський край 17, 122
332. Краснопілля, с. 50
333. Красноярський край 17, 122
334. Кременчуцька губернія 19, 65, 96, 109–110
335. Кременчуцька округа 16, 120
336. Кременчуцький повіт 18, 110, 112–116
337. Кременчуцький район 119
338. Крива Руда, с. 112
339. Криве Озеро, м. 84, 95, 181
340. Кривий Ріг, м. 20, 50
341. Криворізький повіт 47, 113, 172
342. Крижопільський район 13
343. Кри́лів, с. 109
344. Крим 5–6, 11, 21–22, 24–28, 30, 47, 63, 89, 97, 101, 131, 138, 162
345. Кримська АСРР 21, 24, 26, 28–31
346. Кримський півострів 6, 21
347. Кубанська волость 92
348. Кубань 80
349. Кублицька волость 34
350. Куликівська волость 157
351. Кульбаки, с. 133
352. Куна, с. 32
353. Кунка, с. 32
354. Куп'янськ, м. 11, 138, 142, 196
355. Куп'янський повіт 140–141, 143
356. Курилове, х. 123
357. Курінь, с. 156
358. Курська губернія 136
359. Кусиківці, с. 42
360. Куцеволівка, с. 46
361. Куцівка, с. 144
362. Ландау, с. 77
363. Лебедин, м. 15, 127, 129, 132–133
364. Лебедин, с. 154
365. Лебединівка, с. 116
366. Лебединський повіт 123–124, 126
367. Лебеді, х. 16, 115
368. Ленінград, м. 27, 97, 102
369. Летичівський повіт 37, 40, 150
370. Лиман, ст. 142
371. Лиман, с. 144
372. Липове, с. 107
373. Липовець, м. 32
374. Липовецький повіт 32
375. Липоводолинський район 14, 129, 188
376. Лисичанськ, м. 51, 72
377. Лисичанський район 71
378. Лихий, х. 155
379. Лихолітки, с. 156
380. Лівобережжя 5–6, 20
381. Літин, м. 13
382. Літинка, с. 40
383. Літинський повіт 31, 34–44, 150
384. Літки, с. (див. Лихолітки, с.)
385. Ліхтенау, с. 62
386. Ломане, с. 113
387. Лохвицький повіт 115, 131
388. Лубенська округа 16, 118, 120
389. Лубенський повіт 108
390. Лубни, м. 119
391. Луганська область 50, 197

392. Любарський район 59
393. Любашівка, с. 76
394. Любашівська волость 76
395. Любимівка, с. 199
396. Любомирка, с. 78
397. Люстдорф, с. 10, 82
398. Львівська губернія 145
399. Майдан Голосківський, с. 40
400. Майдан Літинський, с. 38–39
401. Майдан Стасів, с. 36, 44
402. Майдан Трепівський, с. 39
403. Мала Кіндратівка, с. 101
404. Мала Русава, с. 35
405. Мала Хайча, с. 56
406. Малий Буялик, с. 82, 92
407. Маловисківський район 66
408. Малодівицький район 161
409. Малоперещепинський район 118
410. Манжеліївська волость 113
411. Манулівка, с. 114
412. Маржанівка, с. 66
413. Марімонт, фільварок 41
414. Маріуполь, м. 6
415. Мартинівка, с. 59
416. Матусів, с. 154, 165
417. Маяки, с. 102
418. Мелітополь, м. 61, 139
419. Мелітопольська округа 149
420. Мелітопольський район 19, 148
421. Мельниківці, с. 36
422. Мервинці, с. 12, 43
423. Мигія, с. 77
424. Миколаїв, м. 19–20, 26, 72–73, 77, 93, 179–180
425. Миколаївка, с. 60, 73
426. Миколаївська губернія 19, 73
427. Миколаївська область 76–77
428. Миколаївська округа 20, 74–75
429. Миколаївський повіт 20, 26–27, 74–77
430. Миргородський повіт 107
431. Миргородський район 120
432. Миргородщина 120
433. Мирони, х. 110
434. Миропільський район 129
435. Михайлівка, с. 152
436. Михампіль, с. (див. Михайлівка, с.) 152
437. Міловайське, с. 141
438. Мінутка, ст. 145
439. Могилівська округа 13, 44, 151
440. Могилівський повіт 32, 41
441. Можари, с. 13, 56
442. Мокрянка, радгосп 68
443. Молочанський район 61–63, 176
444. Монастирська волость 33
445. Москва, м. 7–8, 27, 69, 97, 102, 104
446. Нагорянка, с. 19, 70, 178
447. Народицький повіт 55
448. Народицький район 57–58
448. Нечаяне, с. 74
450. Нижча Кропивна, с. 36
451. Ніжин, м. 155, 160, 162
452. Ніжинська округа 14–15, 160–163, 206–207, 210
453. Ніжинський повіт 155, 158, 164
454. Ніжинський район 164
455. Нікомаврівка, с. 106
456. Німеччина 5, 133
457. Нова Басань, м. 158, 208
458. Нова Прага, с. 69
459. Нова Ушиця, м. 152
460. Нові Санджари, м. 107
461. Новоархангельський район 20, 67, 78
462. Новобасанський район 162
463. Новогеоргіївськ, м. (див. Світловодськ, м.)
464. Новогеоргіївський район 69
465. Новоград-Волинський повіт 51
466. Новодмитрівка, с. 144
467. Новозибківський повіт 155
468. Новозлатопільський район 21, 62, 64
469. Новоіванівка, с. 48
470. Новомиколаївка, с. 141
471. Новомиргородський район 70
472. Новомосковський повіт 11, 17, 45–48, 142
473. Новоолександрівка, с. 66
474. Новопсков, с. 72
475. Новоросійськ, м. 73, 86, 137, 180
476. Новосеастополь, с. 74
477. Новотагамлицька волость 108
478. Новоукраїнка, с. 19, 70, 178
479. Новоушицький повіт 41
490. Новощербинівська, станиця 17, 122
481. Носівка, м. 14, 158–159, 162
482. Носівці, с. 36
483. Обланка, с. 67
484. Ободівка, с. 91
485. Оболонь, с. 114
486. Овідіополь, м. (див. Первомайськ, м.)
487. Овруцький повіт 13–14, 52, 54, 56, 174–175
488. Овруцький район 57–58
489. Одеса, м. 5, 9–11, 20, 75–76, 79–91, 93–95, 97–99, 101–106, 152, 181–185

490. Одеська губернія 10, 73–74, 80, 83–84, 87, 90, 106, 199
491. Одеська область 18, 68, 76, 78
492. Одеська округа 10, 103–104, 106
493. Одеський повіт 10, 20, 75, 79, 82–83, 87–88, 91–92, 97, 100, 102
494. Одещина 9–10
495. Озеряни, с. 163–164
496. Окна, с. 98
497. Олевський район 58
498. Олександрівка, с. 40, 97
499. Олександрівська волость 155
500. Олександрівський повіт 47
501. Олександрівський район 69
502. Олександрійський повіт 18–19, 65–66
503. Олександрійський район 68, 177
504. Олешки, м. 147
505. Олешнянська волость 157
506. Ольгопільський повіт 33–34, 91, 170
507. Ольшани, с. 161
508. Опішня, м. 111
509. Опішнянський район 121
510. Орджонікідзе, с. 51
511. Оржиці, с. 16, 120
512. Осинівський район 71
513. Основа, с. 11, 137
514. Осолинка, с. 35
515. Остерський повіт 156–157
516. Охоче, с. 140
517. Охтирка, м. 14, 102, 125, 191
518. Охтирський повіт 128
519. Павлівка, с. 123
520. Павлоград, м. 48, 60
521. Павлоградський повіт 16, 46, 48, 116
522. Павло-Мар'янівка, с. 149
523. Панчеве, с. 70
524. Паркани, с. 10, 100
525. Пасицели, с. 88, 91
526. Пасицельська волость 87
527. Пеньківка, с. 34, 43
528. Первомайськ, м. 73, 95, 97
529. Первомайська округа 67, 74, 76, 103
530. Первомайський повіт 74, 76, 92, 98
531. Первомайський район 77
532. Переброди, с. 56
533. Перейма, с. 106
534. Перекоп 95, 131
535. Перельоти, с. 87
536. Перемога, с. 162
537. Переяславський повіт 17, 49
538. Петрашівка, с. 93
539. Петрівка, с. 17, 122, 129, 188
540. Петрівський район 16, 117, 129, 187
541. Петровівка, с. 94
542. Петропавлівка, с. 16, 116
543. Пиківська волость 40
544. Пилипча, с. 160
545. Пилява, с. 44
546. Пирятинський повіт 16, 96, 108, 116
547. Південна Україна 5
548. Південно-Західна Україна 18, 153, 202
549. Південь Росії 17, 122
550. Південь України 6, 9, 106, 146
551. Північ 122
552. Північ Росії 17, 122
553. Північна Таврія 6
554. Північне Правобережжя 6
555. Північний край 21, 25–26, 46, 60, 68, 76, 121–122, 152
556. Північнокавказький регіон 27
557. Підвисоцький район 68
558. Підлипне, с. 130
559. Підлісний Ялтушків, с. 43
560. Піски, с. 156
561. Піщана, с. 92
562. Піщаний Брід, с. 19, 65, 68, 177
563. Піщанка, с. 48
564. Піщанський район 106
565. Плоске, с. 86
566. Плоті, с. 10, 100
567. Плуг, х. 163
568. Поділля 5, 12–13, 41, 150
569. Подільська губернія 12–13, 31–44, 94, 106, 150, 152–153, 159, 170, 200–201
570. Покровська волость 141
571. Полонський район 151
572. Полтава, м. 9, 16, 107, 114–115, 118, 145, 186–189
573. Полтавка, с. 74
574. Полтавська губернія 12, 14, 16, 18, 49, 96, 107–108, 110, 113–119, 124–125, 128, 131, 134, 139, 142, 144, 159
575. Полтавська область 17, 122
576. Полтавська округа 118–119, 121, 130
577. Полтавський повіт 16, 108–109, 111–115
578. Полтавський район 119
579. Полтавщина 60
580. Полуднівка, с. 154
581. Польща 6–7, 12–13, 15–17, 53–54, 104, 118, 122, 137, 150–151, 166, 173
582. Попівка, с. 120–121, 124
583. Потуш, с. 35
584. Правобережжя 6–7, 12–13, 53, 173
585. Правобережна Україна 5, 18

586. Прага, м. 106
587. Преображенка, с. 148
588. Прилуцька округа 118, 161–162
589. Проруб, с. 132
590. Проскурів, м. 150
591. Проскурівська округа 13, 150–152
592. Проскурівський повіт 13, 152
593. Псище, с. (див. Зарічани)
594. Псков, м. 110
595. Пужайкове, с. 91
596. Пулинський район 59
597. П'ятаки, х. 109
598. Радомишльський повіт 55
599. Радуль, м. 160
600. Радянський Союз 133
601. Райгород, с. 37
602. Решетилівка, м. 109, 111–113
603. Решетилівська волость 16, 109
604. Решетилівський район 121
605. Рила, х. 16, 111
606. Рівне, м. 53–54
607. Рівненська область 152, 200
608. Ріпкинський район 160
609. Рожнятівка, с. 35
610. Рожок Микулинецький, с. 31
611. Роздори, х. 118
612. Ролта, м. 85
613. Роменська округа 7, 14, 16, 117–118, 129–130, 187
614. Роменський повіт 14, 107, 111, 127–128, 131
615. Роменський район 14, 129, 131, 188
616. Ромни, м. 124, 127
617. Російська Федерація 5, 21
618. Росія 5, 16, 21, 24, 59, 73, 97, 109–110, 117, 133, 136–137, 179–180
619. Ростов-на-Дону, м. 27, 98, 102, 106
620. Роштадт, колонія 78
621. РСФРР 5
622. Рубанка, с. 165
623. Рудня Замисловицька, с. 56
624. Рудня, с. (Житомирського повіту) 52
625. Рудня, с. (Овруцького повіту) 54
626. Румунія 6, 12–13, 15, 20, 58, 78, 134, 151, 153, 193, 201
627. Руський, х. 88
628. Рябушки, с. 126
629. Саблине, с. 65
630. Савинці, с. 145, 147
631. Сагайдак, ст. 107
632. Салтикова Дівиця, с. 157
633. Санжаро-Терноватський, х. 141
634. Сарата, с. 96
635. Сарни, м. 52
636. Сарни, ст. 59
637. Сахни, с. 38, 44
638. Сахновщанський повіт 141
639. Сватова, слобода 197
640. Сватове, м. 197
641. Свидник, с. 145
642. Свинківка, роз'їзд 16, 115
643. Свинопухи, с. (див. Вишневе, с.)
644. Світловодськ, м. 68
645. Святодухівка, с. 21, 62
646. Святотроїцьке, с. 91, 93
647. Севастополь, м. 20, 24, 27–28, 30, 78
648. Сибір 22, 28, 30, 97
649. Сімеїз, м. 24
650. Сімферополь, м. 11, 21, 24–25, 139
651. Сімферопольський район 28
652. Скалатський район 150
653. Сквирський повіт 57
654. Сквирщина 7
655. Славута, м. 77, 51
656. Слобода Райгородська, с. 37
657. Слов'янськ, м. 135
658. Слов'янський повіт 51
659. Сміла, м. 18, 154, 204
660. Смілівський район 15, 130
661. Снігурівський район 149
662. Снітків, с. 44
663. Соболівка, с. 101
664. Соловецький концтабір 26
665. Сосницький повіт 156
666. Софія, м. 19, 70, 178
667. СРСР 15, 21–22, 25, 28–29, 31, 61, 63, 76, 103, 134, 166, 212
668. Ставропольська губернія 117
669. Ставропольський край 189
670. Сталіно, м. 50
671. Сталінська округа 60
672. Станіславська область 51
673. Стара Буда, с. 142
674. Старобільськ, м. 20, 71
675. Старобільська округа 20, 71
676. Старобільський повіт 50
677. Старобільський район 20, 71
678. Старовірівка, с. 142, 146
679. Старовірівський район 146
680. Степанівка, с. 114
681. Степки, с. 119
682. Суворове, с. 88
683. Суворовська волость 88
684. Султанівка, с. 45

685. Суми, м. 14–15, 125, 131–132, 134, 190–193
686. Сумська область 17, 133, 188
687. Сумська округа 129
688. Сумський повіт 123, 126–127
689. Схід України 6
690. Східна Україна 5
691. Таврійська губернія 23–24, 139
692. Таманський півострів 20, 78
693. Тарнополь, м. (див. Тернопіль, м.)
694. Татарновичі, с. (див. Берестовець, с.)
695. Таужне, с. 92
696. Тверська губернія 110
697. Тернівка, с. 98
698. Терновщина, с. 108
699. Тернопіль, м. 12
700. Тернопільська губернія 150
701. Тираспольський повіт 10, 83, 86, 94, 99, 100, 102
702. Тишківка, с. 67–68
703. Тишківський район 68
704. Тігенгаген, колонія 61, 176
705. Тіньки, с. 154
706. Толомачівка, с. 10, 101
707. Томськ, м. 59
708. Торговиця, с. 68
709. Торговиця, х. 14, 123
710. Торосове, с. 99
711. Тростянець, м. 91
712. Тростянецький район 13
713. Троянівська волость 52
714. Туак, с. 26
715. Тульчинський повіт 94
716. Тульчинський район 13
717. Туреччина 20, 78, 133–134, 166
718. Туркенівка, с. 64
719. Турківський повіт 145
720. Україна 2, 5–11, 16–18, 21, 56–57, 61–63, 77, 98, 100, 106, 118–119, 174, 205
721. Українська Держава 5, 10, 99
722. Українська Народна Республіка 5, 10, 184, 212
723. Українська Соціалістична Радянська Республіка 5, 212
724. Уладівка, с. 44
725. Уляниця, с. 38
726. Уманщина 18, 154
727. Умань, м. 18, 153, 202–203
728. УРСР 5, 7, 18, 21, 212
729. УСРР (див. УРСР)
730. Феодосійський повіт 11, 138
731. Феодосійський район 23
732. Феодосія, м. 11, 23, 26, 89, 137–139, 141
733. Філонівка, с. 121
734. Фомина Балка, с. 91
735. Франція 15, 25, 79, 133, 166
736. Харків, м. 1, 5, 8–9, 11, 27, 73, 79, 97, 102, 135–141, 143–145, 194–197
737. Харківецький район 162
738. Харківська губернія 11–12, 14–15, 51, 71, 102, 123, 125, 134, 137–145, 197
739. Харківська область 18, 105, 132, 145–146
740. Харківський повіт 11, 137
741. Харківці, с. 108
742. Херсон, м. 9, 19, 79, 126, 147–148, 198–199
743. Херсонська губернія 18–20, 26, 65, 67, 70, 75–76, 78, 178–179
744. Херсонська область 19
745. Херсонська округа 74, 149
746. Херсонський район 19, 148, 199
747. Херсонщина 147, 149
748. Хмелів, с. 15, 128, 130
749. Хмельницький, м. 13, 200–201
750. Холодний Яр 18, 154
751. Хорольський повіт 18, 110–112, 114
752. Хромовці, х. 165
753. Цебриківський район 106
754. Центральна Україна 18–19, 70, 178
755. Цибулеве, с. 67
756. Цитау, м. 15, 166
757. Чемер, с. 157
758. Червоноармійський район 59
759. Черкаси, м. 18, 81, 202–204
760. Черкаська область 18
761. Черкаський повіт 18
762. Черкаський район 155
763. Чернецькі хутори 16
764. Чернече, с. 112
765. Чернівці, м. 151
766. Чернігів, м. 9, 15, 164–165, 204–210
767. Чернігівська губернія 11, 14, 123, 126, 140, 155–160
768. Чернігівська область 132, 165
769. Чернігівська округа 160
770. Чернігівський повіт 157–158
771. Чернігівщина 157
772. Черняхів, м. 52
773. Черняхівка, с. 16, 116
774. Чехословацька Республіка 10, 99
775. Чигиринський повіт 18, 109, 155
776. Чигиринський район 18, 154
777. Чистий, х. 131

778.	Чисті Лужі, с. 160	798.	Юзефівка, с. (див. Йосипівка, с.)
779.	Чоповицький район 52,	799.	Юзефпільська волость 73
780.	Чоповичі, с. 55	800.	Юнаківка, с. 129
781.	Чорнорудка, с. 52	801.	Юрківка, с. 32
782.	Чубарівський район 63	802.	Ягорлик, с. 87
783.	Чугуївський район 146	803.	Яготин, с. 108
784.	Чуднівська волость 53	804.	Ядлівка, с. (див. Перемога, с.)
785.	Чутівський район 119, 144	805.	Якимівський район 61, 64
786.	Шабельники, с. 154	806.	Яковлівка, с. 149
787.	Шандриголове, с. 138	807.	Ялта, м. 24
788.	Швайківка, с. 55	808.	Ялтинський повіт 24
789.	Шевченківська округа 18, 154, 204	809.	Ялтинський район 26
790.	Шепетівська округа 151–152	810.	Ямне, с. 139
791.	Шепетівський повіт 151	811.	Ямпільський повіт 12, 35, 43
792.	Шиманівка, с. 92	812.	Янів, с. (див. Іванів, с.)
793.	Шишаки, с. 107	813.	Яришівська волость 41
794.	Шишацька волость 107	814.	Ярмолинецький район 152
795.	Шостка, м. 132	815.	Ярославка, с. 15, 163
796.	Шполянський повіт 165	816.	Ясинове, с. 96
797.	Щербинівський район 17, 122	817.	Яцини, с. 162

Науково-довідкове видання

**РЕПРЕСІЇ ПРОТИ УЧАСНИКІВ
АНТИБІЛШОВИЦЬКОГО РУХУ В УКРАЇНІ
(1917–1925 рр.)**

**Анотований покажчик архівних кримінальних справ
«Основного» фонду архівів тимчасового зберігання
регіональних органів СБУ**

Упорядник

Василенко В'ячеслав Миколайович

Колектив співупорядників:

Алексашкіна Ганна Олегівна, Балакін Олександр Геннадійович,
Башмакова Наталія Олександрівна, Болібок Сергій Іванович, Бузало Тетяна Михайлівна,
Бурдяк Михайло Іванович, Валякін Андрій Володимирович, Галанов Сергій Володимирович,
Гончарова Людмила Миколаївна, Горбовська Оксана Валеріївна, Горин Марина Павлівна,
Грач Марина Валеріївна, Дорошенко Лада Олександрівна, Дрогобецька Наталія Іванівна,
Картель Сергій Михайлович, Козенко Ірина Олександрівна, Колесюк Руслан Віталійович,
Король Алла Олексіївна, Кохан Андрій Олексійович, Кудінов Валерій Вікторович,
Леміш Юлія Миколаївна, Лукашева Наталія Сергіївна, Луценко Тетяна Леонідівна,
Мартиненко Інна Олександрівна, Медведєва Лідія Павлівна, Меркулов Костянтин Олександрович,
Мозулевська Оксана Вікторівна, Несен Максим Олександрович, Нечай Тетяна Василівна,
Оніщук Олена Іванівна, Остапчук Наталія Іванівна, Панченко Валентина Олександрівна,
Піньковський Ігор Васильович, Погоріла Олена Петрівна, Попов Валентин Вікторович,
Приходько Ольга Володимирівна, Пушкаренко Крістіна Ігорівна, Романенко Володимир Миколайович,
Рудковський Юрій Васильович, Сироватський Сергій Миколайович, Солотвінський Ігор Володимирович,
Тельний Дмитро Вікторович, Хворостецька Ганна Федорівна, Черніченко Олег Миколайович,
Чернобай Ірина Олександрівна, Шевченко Наталія Василівна, Школа Василь Миколайович,
Яковенко Олександр Миколайович

ISBN 617-7266-57-9

Відповідальний за випуск *Василенко В.М.*
Літературний редактор *Лашко О.В.*
Комп'ютерна верстка *Жданов Ю.А.*

Підписано до друку 16.11.2015
Формат 60×84 1/8. Папір офсетний. Гарнітура Times
Умов. друк. арк. 26,97. Облік.-вид. арк. 25,28
Наклад 1000 прим. Зам. № КС-14/15

ГО «ХАРКІВСЬКА ПРАВОЗАХИСНА ГРУПА»
61002, Харків, а/с 10430
<http://khpg.org>
<http://library.khpg.org>

ТОВ «ВИДАВНИЦТВО ПРАВА ЛЮДИНИ»
61002, Харків, вул. Дарвіна, 7, кв. 35
Свідоцтво Державного комітету телебачення і радіомовлення України
серія ДК № 4783 від 23.10.2014 р.

